

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

61. aastakäik

21. detsember 2018

Sisukord

I Resolutsioonid, soovitusel ja arvamused

RESOLUTSIOONID

Regioonide komitee

Regioonide Komitee 131. täiskogu istungjärk ja Euroopa piirkondade ja linnade nädala avamine, 8.10.2018–10.10.2018

2018/C 461/01	Euroopa Regioonide Komitee resolutsioon euroala majanduspoliitika kohta ja pidades silmas 2019. aasta majanduskasvu analüüsi	1
---------------	--	---

ARVAMUSED

Regioonide komitee

Regioonide Komitee 131. täiskogu istungjärk ja Euroopa piirkondade ja linnade nädala avamine, 8.10.2018–10.10.2018

2018/C 461/02	Euroopa Regioonide Komitee arvamuse teemal „Mõttevahetus Euroopa teemal: kohalike ja piirkondlike omavalitsuste hääli usalduse taastamiseks Euroopa Liidu vastu“	5
2018/C 461/03	Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Euroopa Tööjõuameti loomine“	16
2018/C 461/04	Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „ELi linnade ja piirkondade panus bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 14. istungjärgule ja 2020. aasta järgesse ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegiasse“	24
2018/C 461/05	Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Teatis „Euroopa strateegia plasti kohta ringmajanduses““	30
2018/C 461/06	Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Spordi integreerimine ELi 2020. aasta järgesse tegevuskavva“	37
2018/C 461/07	Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Õiglase maksustamise pakett“	43
2018/C 461/08	Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Digiõppe tegevuskava“	52

2018/C 461/09	Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Tugevama Euroopa väljakujundamine: noorte-, haridus- ja kultuuripoliitika roll“	57
---------------	--	----

III Ettevalmistavad aktid

REGIOONIDE KOMITEE

Regioonide Komitee 131. täiskogu istungjärk ja Euroopa piirkondade ja linnade nädala avamine, 8.10.2018–10.10.2018

2018/C 461/10	Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Mitmeaastase finantsraamistiku pakett aastateks 2021–2027“	70
2018/C 461/11	Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „„Euroopa horisont“ – üheksas teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm“	79
2018/C 461/12	Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Euroopa Merendus- ja Kalandusfond“	125
2018/C 461/13	Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Varjupaiga- ja rändefond“	147
2018/C 461/14	Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Ettepanek: määrus, millega luuakse keskkonna- ja kliimameetmete programm (LIFE) ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1293/2013“	156
2018/C 461/15	Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Euroopa ühendamise rahastu“	173
2018/C 461/16	Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Õigused ja väärtused“	196
2018/C 461/17	Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Ühekordselt kasutatavate plasttoodete direktiivi ettepanek“	210
2018/C 461/18	Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Puhtad sadamad, puhtad mered – sadama vastuvõtuseadmed ja -rajatised laevajätmete üleandmiseks“	220
2018/C 461/19	Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Toidutarneahela riskihindamine“	225
2018/C 461/20	Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Uus kokkulepe tarbijatega“	232

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

REGIOONIDE KOMITEE

**REGIOONIDE KOMITEE 131. TÄISKOGU ISTUNGJÄRK JA EUROOPA PIIRKONDADE JA
LINNADE NÄDALA AVAMINE, 8.10.2018–10.10.2018****Euroopa Regioonide Komitee resolutsioon euroala majanduspoliitika kohta ja pidades silmas 2019.
aasta majanduskasvu analüüsi**

(2018/C 461/01)

Esitanud EPP, PESi, ALDE, EA ja ECRi fraktsioon

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE,

- võttes arvesse Euroopa Komisjoni teatist 2018. aasta majanduskasvu analüüsi kohta⁽¹⁾ ja 2018. aasta Euroopa poolaastat,
- võttes arvesse oma 1. oktoobri 2017. aasta resolutsiooni 2017. aasta Euroopa poolaasta kohta ja pidades silmas 2018. aasta majanduskasvu analüüsi ning oma 1. veebruari 2018. aasta resolutsiooni Euroopa Komisjoni 2018. aasta majanduskasvu analüüsi kohta,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 26. oktoobri 2017. aasta resolutsiooni euroala majanduspoliitika kohta⁽²⁾ ja 14. märtsi 2018. aasta resolutsiooni 2018. aasta majanduskasvu analüüsi kohta,

1. võtab teadmiseks liidu seisukohast oluliste struktuurireformide läbiviimise aeglase ja ebaühtlase tempo ELis, mida näitab riigipõhiste soovituste rakendamise määr;⁽³⁾ rõhutab, et kõikides liikmesriikides on tarvis reforme, et edendada konkurentsivõimet ja majanduskasvu ning suurendada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, majanduslikku lähenemist ning vastupanuvõimet välismõjudele, mis on euroala stabiilsuse seisukohast määrava tähtsusega; toonitab, et riigipõhiste soovituste ebarahuldavat rakendamist põhjustavate peamiste teguritena nähakse üldiselt eeskätt puudulikkust isevastutust liikmesriikide tasandil ja osaliselt ka ebapiisavat haldus- ja institutsioonilist suutlikkust⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ COM(2017) 690 final.

⁽²⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P8-TA-2017-0418&language=ET&ring=A8-2017-0310>.

⁽³⁾ Komisjoni teatis 2018. aasta riigipõhiste soovituste kohta, lk 3 (<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9217-2018-INIT/et/pdf>); vt ka Euroopa Komisjoni mõjuhinnang ettepaneku kohta luua reformide tugiprogramm <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10102/2018/EN/SWD-2018-310-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>.

⁽⁴⁾ Vt eelmises joonealuses märkuses viidatud mõjuhinnang, lk 23–26.

2. juhib tähelepanu sellele, et otseselt kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele suunatud riigipõhiste soovituste hulk on oluliselt kasvanud (2018. aastal oli neid 36 %, 2017. aastal 24 %);⁽⁵⁾ juhib tähelepanu ka sellele, et arvestades neid riigipõhiseid soovitusi, mis kas või kaudselt puudutavad piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi, ning soovitusi, mis piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi ei puuduta, kuid millel on territoriaalne mõju, moodustavad piirkondadega seotud soovitused kõikidest riigipõhistest soovitustest 83 % (2017. aastal vastavalt 76 %);
3. nendib, et 48 % 2018. aastal esitatud 124-st riigipõhisest soovitusel, mis on suunatud kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele ja/või milles käsitletakse territoriaalsete erinevustega seotud probleeme, kordavad juba 2015. aastal avaldatud soovitusi; tunneb seepärast heameelt Euroopa Komisjoni mitmeaastase hinnangu üle riigipõhiste soovituste rakendamise kohta, millest nähtub, et alates Euroopa poolaasta menetluse kehtestamisest 2011. aastal on üle kahe kolmandiku riigipõhiste soovituste rakendamisel saavutatud vähemalt teatavat edu;⁽⁶⁾ väljendab sellegipoolest kahetsust, et jätkuvalt puudub läbipaistvus kriteeriumide osas, millel see hinnang põhineb;
4. rõhutab, et Euroopa poolaasta tuleb viia kooskõlla ELi pikaajalise strateegiaga, milles kohaldatakse ELi tasandil ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030. Üleminek uuele Euroopa strateegilisele raamistikule, mis on strateegia „Euroopa 2020“ jätk, oleks sobiv hetk Euroopa poolaasta juhtimise reformimiseks;
5. on kindlalt seisukohal, et riigipõhistes soovitustes tuleks selgelt käsitleda territoriaalseid probleeme ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli soovituste kindlaksmääramisel ja rakendamisel; samal ajal tuleks iga-aastases majanduskasvu analüüsis ja riigiaruannetes eraldi analüüsida territoriaalseid probleeme ja stsenaariume tulevikuks ning see peaks kajastuma ka riiklikes reformikavades;
6. rõhutab vajadust tagada, et Euroopa poolaasta oleks täielikult kooskõlas Euroopa Liidu lepingus kehtestatud eesmärgiga edendada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, ning teeb ettepaneku käsitleda riigipõhistes soovitustes liikmesriikide mitmeaastaseid ühtekuuluvusega seotud probleeme;
7. väljendab heameelt, et Euroopa poolaasta keskendub Euroopa sotsiaalõiguste sambale ning juhib tähelepanu asjaolule, et 45 % puhul 2018. aasta riigipõhistest soovitustest on tähtis koht kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel ja/või tõstatatakse neis probleeme, mis on seotud territoriaalsete erinevustega sotsiaalõiguste valdkonnas⁽⁷⁾;
8. kordab, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamine partneritena Euroopa poolaasta kavandamise ja rakendamise, mitmetasandilise valitsemiskorra kehtestamine ning kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele struktureeritud, alalise ja selgesõnaliselt tunnustatud rolli omistamine tugevdaksid riikide tasandil märkimisväärselt riigipõhiste soovituste alast isevastutust; rõhutab, et selline kaasatus on veelgi olulisem, võttes arvesse ühtekuuluvuspoliitika ja Euroopa poolaasta tihedamaid sidemeid mitmeaastases finantsraamistikus (2021–2027) ning struktuurireformi tugiprogrammi võimalikku vastuvõtmist, mida hallataks samuti Euroopa poolaasta raamistikus;
9. juhib seepärast tähelepanu kindlale vajadusele tagada Euroopa poolaasta menetluse ning ühisel haldusel põhineva lähenemisviisi parem koordineerimine ja nendevaheline sünergia ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide deentraliseeritud olemusele; kordab oma üleskutset võtta ELis vastu käitumisjuhend kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamiseks Euroopa poolaastasse⁽⁸⁾ ning rõhutab, et selline ettepanek on kooskõlas subsidiaarsuse põhimõtte ja praeguse volituste ja pädevuste jagunemisega liikmesriikide valitsustasandite vahel; märgib, et nimetatud juhendis tuleks arvestada asjaomaseid kogemusi seoses ühtekuuluvuspoliitika Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega seotud Euroopa partnerluse käitumisjuhendiga,⁽⁹⁾ samuti osades liikmesriikides praegu kehtivaid häid tavasid seoses kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ulatusliku kaasamisega Euroopa poolaastasse;
10. väljendab heameelt ELi subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse rakkerühma tungiva üleskutse üle, et liikmesriigid järgiksid komisjoni esitatud juhiseid suurema osaluse ja isevastutuse soodustamiseks seoses riigipõhiste soovitustega, võttes arvesse asjaolu, et majandusreformid võivad mõjutada kõiki valitsustasandeid. See peaks ulatuma kaugemale riiklikest ametiasutustest ja hõlmama kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, sotsiaalpartnereid ja kodanikuühiskonda üldiselt⁽¹⁰⁾;

⁽⁵⁾ http://portal.cor.europa.eu/europe2020/Documents/publi-file/2018-Territorial-Analysis-of-CSRs/2018_CSRS_draft_final.pdf.

⁽⁶⁾ Komisjoni teatis 2018. aasta riigipõhiste soovituste kohta, lk 3.

⁽⁷⁾ http://portal.cor.europa.eu/europe2020/Documents/publi-file/2018-Territorial-Analysis-of-CSRs/2018_CSRS_draft_final.pdf.

⁽⁸⁾ Vt Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Euroopa poolaasta juhtimise parandamine: käitumisjuhend kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamiseks“, 11. mai 2017.

⁽⁹⁾ Delegeeritud määrus, millega sätestatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega seotud Euroopa partnerluse käitumisjuhend ((EL) nr 240/2014).

⁽¹⁰⁾ https://ec.europa.eu/commission/files/report-task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_en.

11. väljendab kahetsust, et Euroopa Komisjon ei ole ikka veel määratlenud struktuurireforme ELi majanduse juhtimise ega ELi programmide, nagu struktuurireformi tugiprogrammi projekti kaudu pakutava võimaliku toetuse raames. Komitee kordab sellega seoses, et kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega peaks ELi toetuse jaoks abikõlblike struktuurireformide ulatus piirduma siiski tegevusvaldkondadega, mis on olulised ELi lepingu eesmärkide rakendamise seisukohast ja otseselt seotud ELi pädevustega. Komitee on vastu igasugustele ettepanekutele rahastada liikmesriikides määratlemata struktuurireforme, mis ei ole läbinud eelnevat Euroopa lisaväärtuse hindamist ning mis ei ole otseselt seotud aluslepingutel põhinevate ELi pädevustega. Selles kontekstis viitab komitee oma 1. veebruaril 2018 vastuvõetud resolutsioonile, milles lükkati tagasi komisjoni 6. detsembri 2017. aasta ettepanek võtta vastu määrus, millega muudetakse ühissätete määrust (EL) nr 1303/2013⁽¹¹⁾;

12. juhib tähelepanu sellele, et kohalike ja piirkondlike rahaliste vahendite seisukord väärib Euroopa ja riiklikul tasandil taas tähelepanu ning väljendab seepärast heameelt, et eesistujariik Austria on palunud komiteel seda teemat uurida; tuletab meelde, et finants- ja majanduskriis ning sellele järgnenud eelarve konsolideerimine ja kärped valitsuste rahalises toetuses mõjutasid muu hulgas kõigepealt kohalike ja piirkondlike omavalitsuste eelarveid, sealhulgas eriti sotsiaalkulutusi ja -hoolekannet; nendib, et kuigi kriis oli kümme aastat tagasi, on paljude kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rahalised vahendid endiselt piiratud;

13. väljendab veel kord oma muret seoses avaliku sektori investeeringute jätkuvalt madala tasemega ELis, eelkõige seoses kohalike ja piirkondlike omavalitsuste investeeringutega, mille maht oli 2017. aastal enam kui 30 % võrra madalam 2009. aasta mahust väljendatuna osana SKPst;⁽¹²⁾ nendib seepärast kahetsusega, et eelarve konsolideerimise meetmed mõjutavad tihti enim avaliku sektori investeeringuid, kuigi sellistel investeeringutel on otsene mõju kohalikule majandusele ja kodanike igapäevaelule; väljendab muret investeeringute suureneva tsentraliseerituse pärast: kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tehtud avalike investeeringute osakaal on võrreldes 1990. aastate tasemega (60 %) tunduvalt langenud,⁽¹³⁾ olles ELis keskmiselt endiselt üle 50 %;

14. tervitab komisjoni eesmärki kasutada laialdasemalt ära Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSD) ja Euroopa Investeeringukavaga seotud kogemusi, mis on aluseks komisjoni ettepanekule luua InvestEU programm; nendib, et nimetatud ettepanek võib aidata lihtsustada rahastamisvahendite kasutamist, mida komitee on pikka aega nõudnud, kuna praegune keerukus takistab nende laiaulatuslikku ja tõhusat kasutamist;

15. avaldab kahetsust rahvusvahelises kaubanduses valitseva suundumuse üle järjest suurema proteksionismi suunas ning hoiatab mitmepoolse kaubanduskoostöö ning vaidluste lahendamise süsteemide ohtu seadmisega kaasnevate negatiivsete tagajärgede eest; kordab siiski oma seisukohta, et uutele vabakaubandusalgatustele peab eelnema mõjuhindang, et määrata kindlaks ja kvantifitseerida võimalik asümmeetriline mõju Euroopa piirkondadele, et võimaldada võtta kiirelt avaliku sektori poliitikameetmeid;

16. rõhutab, et kaubanduspoliitika kuulub ELi ainupädevusse ning et Globaliseerumise ja Kohanemise Euroopa Fond (EGF) on praegu üks kaubanduspoliitika valikutega kaasnevaid võimalikke negatiivseid kõrvalmõjusid leevendavatest vahenditest; väljendab kahetsust, et EGF-i kaudu kättesaadavaid vahendeid ei ole varasemalt täielikult ära kasutatud ning nendib, et varem on mõned liikmesriigid otsustanud selle asemel kasutada Euroopa Sotsiaalfondi (ESF). Komitee analüüsib eraldi arvamuses üksikasjalikult, kas Euroopa Komisjoni ettepanek laiendada EGF-i reguleerimisala ja eesmärki ning langetada selle miinimummäär tagab selle, et reformitud EGF looks lisaväärtust ja et sellega välditaks praegu esinevat kattumist ESF-ga ning selle eelistamist⁽¹⁴⁾;

17. kordab oma üleskutset tagada tugev ja terviklik ELi tööstuspoliitika strateegia, mis võimaldab Euroopa tööstusel, eriti VKEdel, tegeleda digiteerimise ja CO₂-heite vähendamise probleemide ja võimalustega, pöörates erilist tähelepanu investeerimisele VKEde tehnoloogilisse arendamisse ja töötajate spetsialiseerumisse pideva õppe kaudu; rõhutab veel kord kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olulist rolli piirkondlike innovatsiooni ökosüsteemide ja -klastrite loomisel, mis on eduka innovatsiooni seisukohast määrava tähtsusega; rõhutab, et Euroopa ühtne turg on ELi majandusliku ja poliitilise integratsiooni keskmes ning juhib tähelepanu sellele, et ühtse turu loomine on käimasolev projekt ning et see on olulises osas veel lõpetamata, mis mõjutab eelkõige tarbijaid ja VKEsid; väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle luua uus 2020. aasta järgne ühtse turu programm, millega luuakse raamistik Euroopa VKEde konkurentsivõimet parandavate meetmete toetamiseks;

⁽¹¹⁾ COM(2017) 826 final.

⁽¹²⁾ Allikas: Eurostat <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=tec00022&language=en>.

⁽¹³⁾ Euroopa Komisjon, 7. ühtekuuluvusaruanne (lk 168).

⁽¹⁴⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR13_07/SR13_07_EN.pdf.

18. nendib, et enamiku Euroopa poolaastas välja toodud struktuurireformide keskmes on vajadus parandada haldus- ja institutsioonilist suutlikkust; rõhutab, et teised poliitilised prioriteedid on peamine põhjus, miks struktuurireforme Euroopa poolaasta raames rahuldavalt ellu ei viida; üksikutes riikides lisanduvad sellele eri valitsus- ja haldustasandite puudulik haldus- ja institutsiooniline suutlikkus, mis takistab avaliku ja erasektori investeeringuid, vähendab kodanikele pakutavate avalike teenuste kvaliteeti ning aeglustab Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rakendamist ning muude ELi programmide läbiviimist; rõhutab, et 2018. aastal puudutasid 63% kõigist otseselt kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele suunatud soovitud haldussuutlikkuse parandamist;

19. juhib tähelepanu asjaolule, et kuigi struktuurireformi tugiprogrammi raames esitati taotlusi enamikust liikmesriikidest, on avaliku halduse kvaliteedi ja suutlikkuse probleem suurem paljudes Lõuna- ja Ida-Euroopa riikides; ⁽¹⁵⁾ väljendab heameelt selle üle, et struktuurireformi tugiprogramm on kättesaadav ka kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele ning kutsub komisjoni üles julgustama liikmesriike tegelema omavalitsuste suutlikkuse arendamisega seotud vajadustega; väljendab heameelt komisjoni püüdluste üle saavutada parem koordineeritus erinevate suutlikkuse suurendamise harude üle, mida EL rahastab, ja kordab, et komisjon peaks seda tegema läbipaistval viisil, avaldades ühtse strateegilise dokumendi ⁽¹⁶⁾;

20. kutsub komisjoni üles hindama avalikke hankeid käsitlevate ELi õigusaktide ülevõtmist liikmesriikide õigusesse ning nende rakendamist, pöörates tähelepanu sellele, kuidas neid rakendatakse kohalikul ja piirkondlikul tasandil – arvestades omavalitsuste osakaalu avalike hangete valdkonnas – ning sellele, mil määral on uued nõuded selles valdkonnas eeskirju lihtsustanud või keerulisemaks muutnud; märgib, et avalike e-hangete valdkonnas tuleb teha suuremaid edusamme ning et liikmesriigid peaksid püüdlema menetluste kiire digiteerimise ning e-toimingute kasutuselevõtu suunas kõikides olulistest etappides;

21. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Komisjonile, Euroopa Parlamendile, nõukogu esistujariigile Austriale ja Euroopa Ülemkogu esistujale.

Brüssel, 10. oktoober 2018

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹⁵⁾ Kokkuvõtte sellele viitavast teabest on Euroopa Komisjoni mõjuhinnangus ettepaneku kohta luua reformide tugiprogramm, lk 27 <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10102/2018/EN/SWD-2018-310-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>.

⁽¹⁶⁾ <https://memportal.cor.europa.eu/Handlers/ViewDoc.ashx?doc=COR-2018-00502-00-00-AC-TRA-ET.docx>.

ARVAMUSED

REGIOONIDE KOMITEE

REGIOONIDE KOMITEE 131. TÄISKOGU ISTUNGJÄRK JA EUROOPA PIIRKONDADE JA LINNADE NÄDALA AVAMINE, 8.10.2018–10.10.2018

Euroopa Regioonide Komitee arvamuse teemal „Mõttevahetus Euroopa teemal: kohalike ja piirkondlike omavalitsuste hääli usalduse taastamiseks Euroopa Liidu vastu“

(2018/C 461/02)

Kaasraportöörid: Karl-Heinz LAMBERTZ (BE/PES), Euroopa Regioonide Komitee president, Belgia saksakeelse kogukonna parlamendi liige, Belgia senati liige

Markku MARKKULA (FI/EPP), Euroopa Regioonide Komitee esimene asepresident ja Espoo linnavolikogu liige

Viitedokument: Euroopa Regioonide Komitee 8. novembril 2016. aastal esitatud Euroopa Ülemkogu eesistuja Donald TUSKI konsulteerimistaotlus arvamuse koostamiseks teemal „Mõttevahetus Euroopa teemal: kohalike ja piirkondlike omavalitsuste hääli usalduse taastamiseks Euroopa Liidu vastu“.

POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Preambul: kohalike ja piirkondlike esindajate osa usalduse taastamisel – taust

1. võttes arvesse Euroopa Regioonide Komitee 21. aprillil 2009. aastal Brüsselis avaldatud ülesannete ja eesmärkide kirjeldust: „Me oleme piirkondlike ja kohalike volikogude valitud liikmetest koosnev poliitiline kogu ning tegutseme Euroopa integratsiooni nimel. Oma poliitilisele õiguspärasusele tuginedes tagame me kõigi Euroopa Liidu piirkondade, linnade ja valdade institutsioonilise esindatuse. Meie ülesanne on kaasata piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused Euroopa Liidu otsustusprotsessi, soodustades sellega kodanike suuremat osalemist. [—] Jälgime subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete austamist tagamaks, et Euroopa otsused tehtaks ja viidaks ellu kodanikele võimalikult lähedal ja kõige sobivamal tasandil. [—] Peame otsesest dialoogi oma kodanikega Euroopa saavutuste ja tulevate väljakutsete üle ning aitame selgitada ja tutvustada Euroopa Liidu poliitikameetmete rakendamist ja nende territoriaalset mõju.“;
2. võttes arvesse komitee viit poliitilist prioriteeti aastateks 2015–2020 („Euroopa majanduse uus algus“, „Eli õigusloomeküsimuste territoriaalne mõõde“, „Lihtsam, paremini ühendatud Euroopa“, „Stabiilsus ja koostöö Euroopa Liidus ja väljaspool“, „Kodanike Euroopa on tuleviku Euroopa“);
3. võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 8. novembri 2016. aasta konsulteerimistaotlust, milles paluti komiteel koostada arvamus, milles esitatakse kohalike ja piirkondlike omavalitsuste arusaamad Euroopa tulevikust ja selleletemalised ettepanekud, et aidata taastada usaldust Euroopa projekti vastu⁽¹⁾;
4. võttes arvesse Euroopa Komisjoni 1. märtsi 2017. aasta valget raamatut Euroopa tuleviku kohta („Mõttearendusi ja tulevikustenaariume EL 27 jaoks aastaks 2025“) ja sellele järgnenud viit aruteludokumenti;

⁽¹⁾ Euroopa Ülemkogu eesistuja kiri Euroopa Regioonide Komitee presidendile, 8. november 2016, http://www.cor.europa.eu/en/events/Documents/Letter%20Tusk%20Markkula_Reflecting%20on%20the%20EU_081116.pdf

5. võttes arvesse Rooma deklaratsiooni, mis allkirjastati 25. märtsil 2017. aastal ning milles allkirjutanud kinnitavad, et „lubame kuulata oma kodanike mureküsimusi ja neile vastata“ ning „töötame koos tasandil, millel on tagatud parimate tulemuste saavutamine, olgu selleks siis Euroopa Liidu, liikmesriigi, piirkondlik või kohalik tasand, ning usalduse ja lojaalse koostöö vaimus, nii liikmesriikide puhul kui ka liikmesriikide ja ELi institutsioonide vahel, kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega. Me võimaldame erinevatel tasanditel vajalikku manööverdamisruumi, et tugevdada innovatsiooni- ja kasvupotentsiaali. Me soovime, et liit oleks suur suurtes küsimustes ja väike väikestes küsimustes. Me edendame demokraatlikku, tõhusat ja läbipaistvat otsuste tegemise protsessi ning tulemuste paremat saavutamist.“;
6. võttes arvesse Euroopa Komisjoni presidendi kavatsusavaldust,⁽²⁾ mille eesmärk on jätkata Euroopa tulevikku käsitleva valge raamatu arutelu kuni 2019. aasta juuni valimisteni, kasutades selleks mõttevahetusi, kodanikudialoge, suhtlust liikmesriikide parlamentidega ja tööd piirkondadega;
7. võttes arvesse raportit „Reaching out to EU citizens: a new opportunity“⁽³⁾ („Suhtlus ELi kodanikega: uus võimalus“), milles on öeldud, et „ka piirkondadel on liidu ja selle liikmesriikide valitsemise ümbermõtestamises üha olulisem osa. Nad pakuvad oma kindla sotsiaal-majandusliku aluse ja ühise kultuurilise identiteediga paljudes poliitikavaldkondades sobivat mastaabi poliitikasuuna valimise ja asjakohase elluviimise jaoks, kuna nad on kodanikega suhtlemisel olulised osalejad ja vahendajad“; võttes arvesse 2017. aasta aruannet ELi kodakondsuse kohta,⁽⁴⁾ kus tunnistatakse, et väga oluline on tugevdada kodanikes tunnet, et nad kuuluvad integratsiooniprojekti ja osalevad selles;
8. võttes arvesse Euroopa Parlamendi kolme resolutsiooni Euroopa Liidu tuleviku kohta⁽⁵⁾;
9. võttes arvesse ELi liikmesriikides 2018. aasta aprillis alanud kodanikega konsulteerimisi;

Kodanike ning kohalike ja piirkondlike esindajate ELiga seotud arusaamade ja ootuste mõistmine ja nendest teavitamine

a) Kohalikud ja piirkondlikud esindajad töötavad selle nimel, et teha kodanike hääl kuuldavaks

10. toob esile, et seni on ta oma 2016. aasta märtsis alanud algatuse „Mõttevahetus Euroopa teemal“ raames teinud tööd selleks, et luua usaldust Euroopa Liidu ja selle elanike vahel, kasutades selleks kodaniku- ja avalikke dialooge ning kohtumisi kohalike ja piirkondlike poliitikute ühenduste ja kogudega, samuti mitme rohujuuretasandi liikumise⁽⁶⁾ ning riikliku ja Euroopa territoriaalse ühendusega, mille eesmärk on kuulda inimeste Euroopa projektiga seotud seisukohti, mõtteid ja murekohti ning neist teada anda;
11. märgib, et seni on protsessis osalenud üle 176 Euroopa Regioonide Komitee esindaja, algatades tegevuse „Mõttevahetus Euroopa teemal“ raames kodanikudialoge ja nendes osaledes. Nendel üritustel on kõigis liikmesriikides enam kui 110 piirkonnas osalenud rohkem kui 40 000 osalejat kohapeal või veebipõhiselt. Enam kui 22 000 kodaniku on võtnud osa veebipõhise uuringu ja mobiilse rakenduse kaudu, mis toimivad tagasiside andmise mehhanismina, võimaldades dialoogides osalejatel ja kodanikel arutelule ka kaugelt kaasa aidata;
12. toob esile, et nendes tegevustes osalevad kõik komitee fraktsioonidesse valitud esindajad, kes jagavad võimaluse korral platvorme Euroopa Ülemkogu esindajatega, riikide parlamendiliikmetega ning Euroopa Parlamendi, Euroopa Komisjoni ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee liikmetega; rõhutab, et liikmesriikide ja kõigi institutsioonide teavitamistegevuse mõju ja nähtavuse parandamiseks on vaja veel rohkem koordineerimist;
13. peab oluliseks tulemusi, mis saadi Euroopa Regioonide Komitee korraldatud küsitlusest kohalike ja piirkondlike omavalitsuste (sh komitee liikmete ja asendusliikmete) ning nende ühenduste seas⁽⁷⁾;

⁽²⁾ Kavatsusavaldus president Antonio Tajanile ja peaminister Jüri Ratasele, 13. september 2017, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/letter-of-intent-2017_et.pdf

⁽³⁾ Luc Van den Brande – president Junckeri erinõunik, „Reaching out to EU citizens: a new opportunity“, oktoober 2017.

⁽⁴⁾ Komitee arvamus „2017. aasta aruanne ELi kodakondsuse kohta“, COR-2017-01319, raportöör Guillermo Martínez Suárez.

⁽⁵⁾ Euroopa Parlament (2017), „Euroopa Liidu toimimise parandamine Lissaboni lepingu võimalusi kasutades“ P8_TA (2017)0049; (2017) „Võimalikud muutused ja kohandused Euroopa Liidu praeguses institutsioonilises ülesehituses“ P8_TA (2017)0048; (2017) „Euroala eelarvesuutlikkus“ P8_TA(2017)0050.

⁽⁶⁾ Näiteks liikumised „Why Europe“, „Pulse of Europe“, „Stand up for Europe“, „Committee for the Defence of Democracy“, „1989 Generation Initiative“.

⁽⁷⁾ London School of Economics, „Reflecting on the future of the European Union“ („Mõttevahetus Euroopa Liidu tuleviku teemal“), märts 2018, <https://cor.europa.eu/en/engage/studies/Documents/Future-EU.pdf>.

14. märgib, et enamikus aruteludes käsitlevad inimesed probleeme selle alusel, mis toimub nende piirkonnas, linnas või kohalikus piirkonnas; tõdeb selles kontekstis, et järelikult tunnevad piirkondadest ja linnadest pärit ELi poliitikut kodanike muresid ja ootusi kõige paremini;

b) *Mida kodanikud meile ütlesid: nad tahavad ELi projekti, mis rajaneb solidaarsusel, ühtekuuluvusel ja lähedusel*

15. rõhutab, et komitee kodanikudialoogides väljendatud põhilised mured⁽⁸⁾ on lahenduste aeglane rakendamine, eeskätt töötuse ja rände valdkonnas ning seoses üldise sotsiaal-majandusliku olukorraga;

16. juhib selles kontekstis tähelepanu asjaolule, et paljud kodanikud on väljendanud soovi suurema solidaarsuse järele ELis; see on mõjuv üleskutse olemasoleva ja paljudel juhtudel üha suureneva ebavõrdsuse vähendamiseks eri valdkondades – seda peamiselt ühtekuuluvuse ja solidaarsuse parandamise teel liikmesriikide ja piirkondade vahel ja nende piires; selle üldise ootuse täitmiseks võib olla vaja paljusid Euroopa Liidu poliitikavaldkondi ümber kujundada ja tasakaalu viia;

17. see annab märku levinud rahulolematusest ELiga, kuna liitu nähakse tihti liiga kauge ja ebausaldusväärse. Samas on paljudel inimestel tunne, et nad ei tea, mis EL on ja mida see teeb. See toob kaasa märkimisväärse lõhe inimeste ootuste ja ELi tulemuste pakkumise võime vahel. Kohalike küsimuste lahendamise puhul ei tajuta selle eeliseid ning seda põhjustab ka puudulik teabevahetus, kodanikega suhtlemisel kasutatavad eksitavad narratiivid ja sõnavara ning vähene kaasatus otsuste langetamise protsessi;

18. tõdeb, et Eurobaromeetri küsitlused⁽⁹⁾ näitavad, et üle kahe kolmandiku küsitlusele vastanutest on veendunud, et nende riik on ELi kuulumisest kasu saanud;

19. viitab sellega seoses liikmesriikide kaavastutusele lahenduste otsimisel Euroopa tasandil, et tagada ELi tegutsemisvõimalused oluliste tegevuskavade raames, kus EL saab luua tõelist lisaväärtust. Samal ajal peavad nad viima ellu vajalikud riiklikud reformid, võimaldades seejuures piisava rahastuse, et tagada hästi toimiv kohalik ja piirkondlik omavalitsussektor, kus kodanikud näevad, et probleemidega tegeletakse;

20. toob esile asjaolu, et paljudes kohalikes aruteludes ja ka küsitluse tulemuste kohaselt on ELi suhtes kõige innukamad alla 30aastased ning nad peavad väga oluliseks ELi pakutavaid haridusalaseid võimalusi ja liikumisvabadust; on sellegipoolest teadlik, et paljudes riikides on see põlvkond kannatanud majanduskriisi püsivate tagajärgede ja noorte töötuse tõttu kõige enam ning nad suhtuvad väga kriitiliselt Euroopa Liidu rolli selles kontekstis; nõuab seega, et ELi poliitika peab olema rohkem suunatud tulevikule ja see suunatus peab olema hõlmatud ELi otsuste tegemise süsteemi konkreetsete meetmete ja rohkemate sihtotstarbeliste vahendite abil, et lahendada noorte spetsiifilisi probleeme;

21. rõhutab asjaolu, et kodanike mure nende ebapiisava ELi otsuste langetamise protsessi kaasatuse pärast toob tihti kaasa mitmesugust laadi umbusalduse demokraatlike institutsioonide, sh ELi omade vastu;

22. toonitab, et usaldus kohaliku ja piirkondliku tasandi valitsemise vastu on keskmiselt suurem kui usaldus riigi valitsuse vastu ning enamikus liikmesriikides on see ka suurem kui usaldus ELi vastu;

23. rõhutab, et ELi vastu usalduse taastamiseks on oluline kodanikele selgitada, kes vastutab lõppkokkuvõttes otsuste tegemise eest ELi tasandil, ja nõuab seega demokraatliku vastutuse tugevdamist;

⁽⁸⁾ Euroopa Regioonide Komitee, „Reflecting on Europe: how Europe is perceived by people in regions and cities“ („Mõttevahetus Euroopa teemal: kuidas inimesed piirkondades ja linnades Euroopat näevad“), aprill 2018, https://cor.europa.eu/en/events/Documents/COR-17-070_report_EN-web.pdf

⁽⁹⁾ Eurobaromeeter – „Avalik arvamus Euroopa Liidus“, lisa, nr 88, november 2017 <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/ResultDoc/download/DocumentKy/81142>; Eurobaromeeter – „Euroopa tulevik“, nr 467, september-oktoober 2017 <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/survey/getsurveydetail/instruments/special/surveyky/2179>; Euroopa Parlamendi tellitud Eurobaromeetri uuring – „Democracy on the move one year ahead of European election“ („Demokraatia suundumused üks aasta enne Euroopa Parlamendi valimisi“), nr 89.2, mai 2018, http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2018/oneyearbefore2019/eb89_one_year_before_2019_eurobarometer_en_opt.pdf

24. tuletab meelde, et Euroopa integratsioon on teatavatele universaalsetele väärtustele ja õigustele poliitilist väljundit pakkuv projekt, kuid paljud kodanikud on pettunud, sest nende arvates ei suuda EL oma väärtusi järgida ega hoida; tunnistab, et äärmiselt tähtis on kinnitada järjepidevalt ELi kodanike ühiseid väärtusi, mis on vastastikuse usalduse ja kompromisside alusena asendamatud;

25. on seisukohal, et on olemas märkimisväärsed võimalused arendada ELi kodanike seas Euroopa kodaniku identiteeti, millega kaasnevad kodanike igapäevaelu mõjutavad olulised õigused ja kohustused; niisugune identiteet, mis põhineb Euroopa rikkalikul ajaloo- ja kultuuripärandil, on tähtis kodanikes Euroopa projekti kuulumise tunde suurendamisel ning see peab täiendama ja rikastama üksikisiku identiteedi aluseks olevat riiklikku, piirkondlikku ja kohalikku identiteeti; kuigi identiteeditunnet ei saa ega tohi peale suruda, saab seda toetada ja innustada kodanike osalemise, kultuuritegevuse ja hariduse kaudu ning seega tuleb seda toetada piisavate meetmete ja vahenditega;

26. tunnistab, et teadmiste- ja tulevikupõhises ühiskonnas elavad kodanikud võivad oma kohalike kogukondade vajadusi paremini tähele panna ning on seega paremal positsioonil, et katsetada kohalike vajaduste täitmiseks mõeldud uuenduslikke lahendusi ja luua nende prototüüpe;

27. toetab kodanike nõuet saada rohkem demokraatliku osalemise kanaleid ning saavutada püsivate ja struktuursete dialoogikanalite kaudu parem teabevahetus Euroopa institutsioonidega. Nõuab tungivalt, et selleks tugedataks Euroopa Komisjoni kommunikatsioonistrateegiat tema teabekeskuste võrgustiku kaudu, kasutades ära piirkondlike omavalitsuste võimalust koordineerida nende territooriumitel asuvaid Euroopa teabekeskusi, mis mitmekordistaks nende tegevuse mõju;

c) *Jõuline üleskutse kaasata kohalikud ja piirkondlikud esindajad täielikult ELi projekti määratlemisse ja rakendamisse* ⁽¹⁰⁾

28. nõustub kohaliku ja piirkondliku tasandi esindajatega, et prioriteetsed valdkonnad, millele EL keskenduma peaks, on peamiselt ühtekuuluvuspoliitika, sotsiaalpoliitika (sh haridus ja liikuvus), majanduspoliitika (tööhõive ja majanduskasv), ränne ja integreerimine, keskkonnaküsimused (sh kliimamuutused) ja turvalisus;

29. rõhutab, et nii kodanikudialoogid kui ka kohalike ja piirkondlike omavalitsuste seas tehtud küsitlus näitavad suurt muret noorte inimeste pärast ning selle pärast, kuidas pakkuda neile sobivaid võimalusi ja vastata nende ootustele;

30. rõhutab, et nagu kodanike puhulgi, on solidaarsus kui üks ELi keskseid põhiväärtusi ka kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajate jaoks läbiv teema;

31. toonitab, et enamik kohalike ja piirkondlike omavalitsuste hulgast vastanuid on seisukohal, et suurem detsentraliseeritus ning pädevuste parem jaotus on heade valitsemistavade oluline osa, sest need parandavad poliitikakujundamise läbipaistvust, vastutust ja kvaliteeti, võimaldades kodanike otsesest kaasamisest ja nendega suhtlemisest ning kohalike lahenduste leidmisest; märgib, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamine ELi otsustusprotsessi loob lisaväärtust elluviidavale poliitikale;

32. täheldab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on vägagi teadlikud vajadusest üle riigipiiride ulatuva koostöö järele, et tegeleda meie aja suurte proovikividega, nagu kliimamuutused ja loodusõnnetused, globaliseerumine koos selle kõigi tahkudega, digiüleminek ja selle sotsiaalsed tagajärjed, ebastabiilsus üle kogu maailma, demograafilised muutused, vaesus ja sotsiaalne tõrjutus jne. Samuti on neil otsustava tähtsusega osa ühtekuuluvuspoliitika rakendamisel, mis hõlmab ka piiriüleseid koostööalgatusi, nagu paljud väikesemahulised ja inimestevahelised projektid, mis on tähtsad eeskätt igapäevaste konkreetsete solidaarsuse näidete jaoks;

33. rõhutab, et ka kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused soovivad, et Euroopa Liit keskenduks rohkem ELi kodanike õigustele, näiteks õigusele vabalt elada, töötada ja õppida. Sellega seoses on oluline töö, mida saavad teha piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused koostöös Euroopa Liidu institutsioonidega, et kodanikud oleksid kursis reaalsete võimalustega, mida vaba liikumine neile pakub mõnes muus liikmesriigis õppimise või karjääri arendamise vallas;

⁽¹⁰⁾ London School of Economics, „Reflecting on the future of the European Union“ („Mõttevahetus Euroopa Liidu tuleviku teemal“), märts 2018.

ELi poliitika sidumine kohalike oludega, et inimeste elule mõju avaldada*a) Ühiskondlike probleemide kohalik käsitlemine*

34. rõhutab, et ELi poliitika peab andma inimestele võimaluse lahendada probleeme, mis on nende elu jaoks olulised ning millele peavad lahendusi pakkuma kõik valitsustasandid alates Euroopa tasandist kuni kohaliku tasandini;

35. märgib, et meie ees seisvaid ühiskondlikke probleeme tuleb lahendada üleilmselt, kuid meetmeid tuleb võtta kohalikul tasandil;

36. meenutab, et linnad ja piirkonnad tagavad seose kodanike ja ÜRO kestliku arengu eesmärkide vahel, tulles ELi vahendite abil vastu nendes eesmärkides esitatud üleskutsele. 17 kestliku arengu eesmärki ei saa täita ilma kohalike ja piirkondlike valitsuste kaasamise ja koordineerimiseta. Selleks tuleb täielikult kasutada ära kõiki vahendeid, mille eesmärk on toetada detsentraliseeritud koostööd, poliitikavaldkondade sidusust ja territoriaalset lähenemisviisi, sest nende abil koondatakse kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning kodanikuühiskonna potentsiaal edendada partnerlusi ja koostööd kõigi valitsemistasandite vahel;

b) Kodanike majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse edendamine

37. toonitab, et püsiva majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ebavõrdsuse lahendamine on ELi tuleviku jaoks suur katsumus;

38. tuletab meelde, et sotsiaalne, majanduslik ja territoriaalne ühtekuuluvus on ELi lepingu eesmärgid ning nende saavutamine nõuab nii struktuursete kui ka uute probleemide lahendamist, vastupanuvõimelise ühiskonna ja majanduse edendamist ning raamistikku üleilmastumise rakendamiseks;

39. juhib tähelepanu majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust käsitlevale seitsmendale aruandele „Minu piirkond, minu Euroopa, meie tulevik“, mis „näitab, kui oluline on ühtekuuluvuspoliitika Euroopale, tema kodanikele, majandusele, linnadele ja piirkondadele ning ühtekuuluvuspoliitika abil jätkusuutliku majanduskasvu ja sotsiaalse arengu ühitamine on olulisem kui kunagi varem“⁽¹¹⁾;

40. nõuab kõigi piirkondade jaoks tugevat ühtekuuluvuspoliitikat pärast 2020. aastat, tuginedes Euroopa partnerluse, eelarve jagatud täitmise ja mitmetasandilise valitsemise põhimõtetele, nagu on nõutud ühtekuuluvuspoliitika alliansi (#CohesionAlliance) deklaratsioonis;

41. peab kahetsusväärseks, et ainult väike osa kodanikest teab ühtekuuluvuspoliitika positiivsest mõjust; nõuab seepärast kõigi valitsustasandite ühendatud jõupingutusi, et ELi poliitika ja rahastuse eri osade mõju paremini tutvustada;

42. toonitab, et ELi linnade tegevuskava aitab lahendada probleeme alates linnaliikuvusest kuni õhukvaliteedini ning alates ringmajandusest kuni rändajate ja pagulaste kaasamiseni. Rõhutab samuti linna- ja maapiirkondade partnerluse olulisust nende probleemide tõhusamal lahendamisel. Samuti toetab see linna ja piirkondi kohalike innovatsioonikeskondade arendamisel ning aruka spetsialiseerumise strateegiate rakendamisel;

43. rõhutab, et üldist huvi pakkuvad teenused ja üldist majandushuvi pakkuvad teenused on Euroopa sotsiaalse mudeli ja sotsiaalse turumajanduse lahutamatu osa, mis tagavad, et kõigil on õigus ja võimalus pääseda ligi esmatarbekaupadele ja kvaliteetsetele avalikele teenustele; pooldab üldist majandushuvi pakkuvate teenuste kontseptsiooni laiendamist uutele sotsiaalteenustele, näiteks rändajate ja pagulaste vastuvõtt ja integreerimine, sotsiaaleluruumid, miinimumsissetulek ja digitaristu;

44. kutsub üles looma rohkem Euroopa partnerlusi valdade, linnade ja piirkondade vahel, sh mestimise abil, et nad saaksid olla kogu maailmale eeskujuks, et rakendada ühiskondlike probleemide lahendamiseks kõige uuemaid teadusandmeid ja parimaid tavasid;

c) Rändega tegelemine ja integreerumise tagamine

45. juhib tähelepanu sellele, et Euroopa kodanike arusaama kohaselt on ränne üks solidaarsuse rakendamise proovikividest, kuid ühine arusaam solidaarsusest vajab selles kontekstis alles kujundamist; rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kesket rolli rändajate vastuvõtul ja integreerimisel ning avatud, mõistliku ja inimliku arutelu korraldamisel nimetatud tundlike küsimuste üle;

⁽¹¹⁾ Euroopa Komisjoni regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat: majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust käsitleva seitsmes aruanne „Minu piirkond, minu Euroopa, meie tulevik“, september 2017.

46. nõuab kindlalt, et valdu, linnu ja piirkondi tuleb toetada nende ülesannetes, mida nad täidavad kriisiohjamise ja pikaajalise integreerimise vallas. EL peab liikmesriikide panuse täiendamiseks tagama sidusa rände poliitikaraamistiku ning sihipärase finants- ja tehnilise abi, et soodustada kohalikul tasandil rändajate integreerimist;

47. rõhutab, et rändajate integratsiooni poliitika tuleb töötada välja partnerluses kõigi valitsustasandite vahel ning seda tuleb ka toetada ELi ühtse rändepoliitika raames asjakohaste rahaliste vahenditega ELi tasandil. Et tagada nii rändajate kui ka vastuvõtva ühiskonna huvides eduka integratsiooni kõige suurem tõenäosus, tuleb võtta arvesse paljusid tegureid, nagu rändajate kutse- ja keeleoskused, olemasolevad perekondlikud sidemed, eelistused ja võimalikud saabumiseelsed kontaktid vastuvõtvas riigis;

48. märgib, et ELi välispiiride tõhus ja inimlik haldamine ning ulatusliku rändepoliitika ja ühiste rangete standarditega ELi ühise varjupaigasüsteemi väljatöötamine on kõigi valdade, linnade ja piirkondade jaoks väga vajalik, eeskätt nende jaoks, kes pagulasi vastu võtavad või asuvad piiridel, millele avaldavad rände haripunktid eriti suurt mõju; rõhutab samuti, et selline poliitika peab hõlmama ka humanitaarkaitse kooskõlastatud käsitlust, uusi seadusliku rände võimalusi, sealhulgas korduvrände süsteemid ning jõupingutused rändepõhjustega tegelemiseks ja kõikide inimkaubanduse viiside, eelkõige naiste ja lastega seksuaalse ärakasutamise eesmärgil kaubitsemise, ning et see nõuab nii uute poliitiliste kohustuste võtmist kõigil tasanditel kui ka asjakohaseid vahendeid;

d) Sotsiaalõiguste ja haridusele juurdepääsu tagamine ning kultuuripärandi edendamine

49. toonitab, et kodanikud tunnevad suurt vajadust selle järele, et kõigis ELi poliitikavaldkondades ja programmides arendataks ELi sotsiaalset mõõdet, täiendades olemasolevaid riiklikke ja piirkondlikke soolise võrdõiguslikkuse ja sotsiaalkaitse kavasad. ELi toimimise lepingu artiklid 8 ja 9 pakuvad sellele aluse ja seda tuleks seega korrakohaselt rakendada. Komitee toetab ka sotsiaalõiguste samba rakendamist, mille elluviimisel peaks oluline osa olema kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel, ning nõuab ELi aluslepingutesse sotsiaalse arengu protokollide lisamist, et käsitleda sotsiaalseid õigusi majanduslike õigustega samaväärsel viisil; väljendab heameelt selle üle, et sotsiaalõiguste samm on lisatud Euroopa poolaastasse. Komitee toetab sotsiaalse tulemustabeli lisamist Euroopa poolaastasse ja on lisaks seisukohal, et ELi esmaste õigusaktide hulka tuleb lisada siduva loomuga sotsiaalsed eesmärgid;

50. nõuab, et sotsiaalseid investeeringuid ei tohiks tõlgendada ainult koormana avaliku sektori vahenditele. Nagu leiti 2017. aasta novembris toimunud Göteborgi kohtumisel, on sotsiaalpoliitika rahastamisel ja sotsiaalsete õiguste kaitsmisel selge Euroopa lisaväärtus, mis on väga oluline kodanike usalduse taastamisel integratsiooniprotsessi vastu;

51. toonitab, kui oluline on aidata kodanikel pääseda ligi kohalikele ja õiglasele tööturule töötuse kõrvaldamiseks, rakendades erimeetmeid nende rühmade aitamiseks, keda see kõige enam puudutab; kavatseb koostada kava, millega lisada sotsiaalsed eesmärgid tulevikku suunatud sotsiaalpoliitika tegevusprogrammi, mis sisaldaks konkreetseid meetmeid ja seadusandlike järelemeetmeid, millega investeeritakse inimestesse, oskustesse, teadmistesse, sotsiaalkaitsetesse ja kaasamisse;

52. nõuab, et EL pühenduks täielikult naiste ja meeste võrdõiguslikkuse edendamisele, eelkõige ennetades ja kõrvaldades naistevastase vägivalda, mis on universaalne, struktuurne ja mitmemõõtmeline probleem, millega kaasneb mõõtmatu isiklik, ühiskondlik ja majanduslik kahju;

53. on kindlalt veendunud, et on väga oluline investeerida noortesse, ning kutsub ELi üles toetama kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, et tegeleda oskuste ja hariduse valdkonna vajadustega; nõuab uut nn oskuste ja hariduse allianssi, mille eesmärk oleks suurendada avaliku sektori investeerimist haridusse, edendada liikuvust (Erasmus+), soodustada piirkondadevahelist koostööd, eeskätt piiriülestel aladel, ja innustada inimestevahelist suhtlust mitte üksnes kutsealases kontekstis, vaid ka kultuurivaldkonnas;

54. nõuab subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetest lähtuvalt, et piirkondlikud valitsused osaleksid Euroopa Sotsiaalfondi, noortegarantii rakendamist toetavate fondide ja muude sarnaste vahendite juhtimises, kuna sageli rakendatakse aktiivseid tööhõivepoliitika meetmeid just piirkondlikul tasandil, sealhulgas sotsiaalset innovatsiooni ja võrdõiguslikkuse poliitikameetmeid;

55. rõhutab, et hariduse vallas oleks asjakohane lisada õppekavadesse erinevad ühised elemendid, mida me jagame eurooplastena sellistes valdkondades nagu ajalugu, kultuur, pärand või Euroopa projekti arendamine. Samuti rõhutab, kui oluline on Euroopa projekti koolilaste seas levitamise töö, mida sageli teevad piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused;

56. meenutab, et erinevad kultuuripärandi vormid on Euroopale suur väärtus: kultuuripärand võib olla suure mõjujõuga vahend ühtekuuluvamate ja kestlikumate ELi piirkondade loomiseks, mis võib aidata kaasa konkreetsetes piirkondades ja kogu Euroopas tugevama identiteedi kujunemisele, ning kultuuripärand kajastub eelkõige ELi motos „Ühinenud mitmekesisuses“;

57. rõhutab, et turism ja loomemajandus võivad teha piirkondade kultuuripärandist võimaluse töökohtade loomiseks ja majandusliku mõju ülekandumiseks, sealhulgas innovatsiooni ja aruka spetsialiseerumise strateegiatega abil;

58. rõhutab, et Euroopa Liit peab edendama ja hoidma au sees oma keelelist ja kultuurilist mitmekesisust, soodustama selle tundmist, edendama innovatsiooni ja piirkondadevahelist koostööd kõigis kultuurivaldkondades ning uusi ärimudeleid kultuuri- ja loomemajanduse valdkonnas;

e) Teadusuuringute, innovatsiooni ja digiülemineku ergutamine

59. on seisukohal, et teadusuuringutel, innovatsioonil, vahetuskavadel, partnerlusel ja liikuvusel põhinevad Euroopa rahastusprogrammid, mida arukates linnades pakutakse, võivad võimaldada kodanikele paremaid teenuseid, parandades seeläbi nende elu kvaliteeti; rõhutab, et ka teadusuuringud ja innovatsioon võivad ühtekuuluvuspoliitikale ja ühisele põllumajanduspoliitikale elujõudu anda ja neid edasi viia;

60. nõuab avalikus sektoris ja ettevõtetes innovatsiooni ulatuse suurendamist, sh selliste algatuste abil nagu „Teadus saab kokku piirkondadega“, tuues kokku poliitikud ja teadlased, et arutada tõenditel põhinevate otsuste langetamist, mis võimaldab eurooplastel oma tuleviku loomises kaasa teha;

61. toonitab et digiüleminek ja e-valitsus toetavad kohalikku avalikku haldust. Kodanikud ja äriühingud tunnistavad selliste investeeringute Euroopa lisaväärtust, mis on tihti peale osa piiriülesest piirkondadevahelisest koostööst (mis hõlmab kõigile kättesaadavat lairibaühendust), kuna need parandavad kohaliku majanduse vastupanuvõimet ning aitavad parandada elukvaliteeti kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

62. rõhutab, et linnad on nii füüsilises kui digitaalses mõistes kohad, kus inimesed saavad kokku, tutvuvad uute ideedega, avastavad uusi võimalusi, kavandavad tulevikku uuenduslikul viisil ning saavad teada, kuidas ühiskond muutub ja mida see kodanike jaoks tähendab. Niisiis võivad linnad kogu Euroopas kiirendada kohalike kogukondade digitaalse ühendamise protsessi;

63. tuletab seetõttu meelde, et digiüleminek on uus vahend ühtekuuluvuse ning demograafiliste probleemide lahendamise jaoks: kauged piirkonnad, maapiirkonnad ja äärepoolseimad piirkonnad peavad jääma ühendatuks ning muutma oma looduslikud puudused eelisteks kooskõlas territoriaalse ühtekuuluvuse põhimõttega. ELi ja kohalike tegutsejate toetatavad innovatsioonikeskused, eluslaborid, FabLabi töötoad, disainistuudiod, raamatukogud, inkubaatorid ja innovatsioonilaagrid soodustavad kohalikku majandust ning hõlbustavad sidusrühmade juurdepääsu digitehnoloogiale;

f) Maapiirkondade arengu toetamine, ühise põllumajanduspoliitika kindlustamine ning kohaliku tootmise edendamine

64. tuletab meelde, et maapiirkonnad ja vahepealsed piirkonnad moodustavad 91 % ELi territooriumist ning neis elab 60 % ELi elanikkonnast, ning meenutab, et võrreldes linnapiirkondadega on maapiirkondade areng märkimisväärselt maha jäänud ning tunne, et neid on hüljatud, toob kaasa euroskeptitsismi kasvu; on seetõttu seisukohal, et nii ühine põllumajanduspoliitika kui ka ühtekuuluvuspoliitika peavad jätkuvalt toimima solidaarsusel põhinevate vahenditena, et edendada säästva ja innovatiivse põllumajanduse ja maaelu arengu uuendamist, ning toonitab, et maapiirkondadega tuleks arvestada kõigis ELi poliitikavahendites;

65. piirkondadevaheline koostöö võib olla tähtis osa aruka spetsialiseerumise strateegiatega optimeerimisest, luues koostööd ja suurendades üleilmsetest innovatsioonialastest edusammudest tulenevat kasu;

66. rõhutab, et meie toidu tootmise ja tarbimise viisil on tohtu kohalik ja ülemaailmne mõju mitte ainult kodanike heaolule, keskkonnale, bioloogilisele mitmekesisusele ja kliimale, vaid ka meie tervisele ja majandusele; nõuab kohalike turgude ja lühikeste toidutarneahelate kui konkreetse kohaliku mõõtmega toidusüsteemide arendamist ja edendamist ning kvaliteetse Euroopa toodangu edendamist;

67. peab ÜPP teise samba kärpeid ebaproportsionaalseks ja tunneb muret, et see meede võib kahjustada maapiirkondi, Euroopa Komisjoni eesmärki tugevdada keskkonna- ja looduskaitset ning ELi kliima- ja ressursikaitse eesmärke;

g) Jätkusuutlikkus, keskkonnakaitse ja kliimamuutuste vastu võitlemine

68. juhib tähelepanu sellele, et kodanikud ootavad globaalseid ja kohalikke meetmeid kliimamuutuste vastu võitlemiseks ja energiatõhususe edendamiseks. Seetõttu tuleks jätkusuutlikkust kogu ELi poliitikaga integreerida, eeskätt kasvuhooonegaaside heitkoguste vähendamise, energiatõhususe, keskkonnahoidlikuma liikuvuse ja taastuvenergia tootmise vallas ning CO₂ sidujate ning säästliku tootmise ja tarbimise kaudu. Komitee kutsub ELi üles pakkuma kindlat õiguslikku ja poliitilist raamistikku, mille alusel saaksid piirkonnad ja linnad töötada välja enda algatusi, et soodustada Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamist;

69. tuletab meelde, et ülemaailmne kliima- ja energiaalane linnapeade pakt ning alt ülespoole rakendatavad algatused täidavad Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamisel väga olulist osa, ning kutsub ELi üles toetama seda, et CO₂ vähendamise panused määratakse kindlaks kohalikul tasandil; kooskõlas ÜRO kestliku arengu eesmärkide ja ELi teiste rahvusvaheliste kohustustega tuleks jätkusuutlikkus ja keskkonnakaitse seetõttu integreerida kogu ELi poliitikasse;

70. rõhutab, et vaja on suuremat koostõimet võrgustike, projektide ja kokkulepete vahel, mille eesmärk on tegeleda kliimamuutustega ja katastroofidele vastupanuvõime saavutamiseks, näiteks Sendai raamistik;

h) Koostöö väljaspool ELi stabiilsuse ja arengu toetamiseks

71. tuletab meelde, et roll, mida kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused täidavad piiriüleses koostöös ja linnadevahelistes diplomaatilistes suhetes väljaspool ELi, eeskätt laienemisprotsessis ja ELi naabruses, on otsustava tähtsusega rohujuure tasandi demokraatia, kestliku arengu ja stabiilsuse edendamiseks;

72. tuletab meelde, et kohalikel ametiasutustel on täita oluline osa seoses kodanike turvalisuse tagamisega, tõkestades vägivaldset radikaliseerumist ja kaitstes avalikku ruumi; arvestades kuritegevuse ja terrorismi piiriülest ja riikidevahelist laadi, on kodanikel ning kohalikel ja piirkondlikel ametiasutustel vaja koostööd ning nad saavad kasu ELi ühisprojektidega seotud meetmete lisaväärtusest;

73. tuletab meelde komitee seisukohta, et igasugusele ettepanekule kaubanduse liberaliseerimise kokkulepete kohta peab eelnema territoriaalse mõju hindamine. Kordab samuti, et tuleks kehtestada riikliku ja kohaliku tasandi mehhanismid juurdepääsuks asjaomasele teabele kaubanduspoliitika kohta. Kaubanduslääbirääkimistega peaks kaasnema ametlik ja kaasav dialoog vastutavate riigiasutuste ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel. See on eriti oluline siis, kui kaubanduslääbirääkimised hõlmavad ühtlasi valdkondi, mis kuuluvad liikmesriikidega jagatud pädevuse alla, kuna nendel juhtudel on küsimus ka kohaliku ja piirkondliku tasandi pädevustes.

Linnade ja piirkondade vajaliku manööverdamisruumi tagamine: 2020. aasta järgne Euroopa eelarve, millega saavutatakse eesmärgid ning ollakse tegutsemisel ja investeerimisel paindlik

74. rõhutab, et mitmeaastane finantsraamistik peab vastama ELi prioriteetidele ja eesmärkidele, et täita oma aluslepingutele vastavaid kohustusi ja kodanike ootusi; kaitseb mitmeaastast finantsraamistikku, mis moodustab 1,3 % EL 27 kogurahvatulust;

75. rõhutab, et ELi eelarvet ei tuleks käsitleda netomaksjate ja netosaajate vahetuskaubana, vaid seda tuleks näha ühise vahendina, millega saavutada meie ühiseid eesmärke, pakkudes kogu Euroopas lisaväärtust. Seega toetab komitee komisjoni järeldusi, et me saame kõik mitmeaastasest finantsraamistikust kasu, sest ühise turu, turvalisuse ja ühtekuuluvuse hea mõju on suurem kui individuaalne rahaline panus ELi;

76. rõhutab, et ELi tulevik sõltub kaugeleulatuvast ja tõhusast ELi eelarvest, mis juhindub põhimõttest, et ELi lisäülesanded peaksid käima käsikäes lisavahenditega ning liikmesriikide sissemaksete mahaarvamiste järkjärgulise kaotamisega;

77. rõhutab, et Euroopa eelarve uuesti tsentraliseerimine, eeskätt eelarve jagatud täitmise programmide ja kohalike käsitlusviiside õonestamise teel, võib liidus ühtekuuluvust kahjustada ja seda tuleb vältida;

78. tuletab meelde, et avalike teenuste kvaliteet on peamine tegur, mis mõjutab usaldust institutsioonide vastu, kuna kodanikud hindavad valitsusi selle põhjal, millised on nende kogemused teenuste saamisel. Võttes arvesse, et enam kui kolmandik kogu avaliku sektori kulutustest ja enam kui pool avaliku sektori investeeringutest toimub piirkondlikul ja kohalikul tasandil, rõhutab komitee, et ELi avaliku sektori investeeringute tase on liiga madal, et pakkuda sobivat avalikku taristut ja teenuseid. Seetõttu on avaliku sektori investeeringute lõhe ületamine väga oluline;

79. juhib nüüd, kümme aastat pärast finantskriisi, mis kahjustas suuresti kohalike ja piirkondlike omavalitsuste avalikke investeeringuid, tähelepanu vajadusele parandada nende investeerimissuutlikkust, tagades neile vajaliku eelarvepoliitilise manööverdamisruumi, mida on vaja avaliku sektori investeeringute toetamiseks, edendades kohalikke lahendusi, tugevdades partnerlusel ja mitmetasandilisel valitsemisel põhineva eelarve jagatud täitmise põhimõtteid ning jättes stabiilsuse ja kasvu paktiga seotud võlaarvestustest välja ELi programmide kaasrahastamise avalikust sektorist;

Liidu ehitamine alt üles: ELi demokraatlik uuendamine on võimalik rohujuure tasandi osaluse kaudu

a) *ELi meetmete võimestamine: õige meede õigel tasandil*

80. on kindlalt veendunud, et subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete korrakohane rakendamine on ELi oma kodanikele lähemale toomiseks väga oluline; meenutab seda, kui tähtis on langetada otsuseid kodanikele võimalikult lähedal, ning rõhutab, et ELi otsuste langetamise juures on vaja täiel määral aruandvat ja läbipaistvat süsteemi, kus kodanikud saavad selgelt aru, kes langetatud otsuste eest poliitiliselt vastutab ja aru annab ⁽¹²⁾;

81. rõhutab, et jagatud vastutus ning tugev seos mitmetasandilise valitsemise ja subsidiaarsuse põhimõtete vahel on tõeliselt demokraatliku Euroopa Liidu jaoks väga olulised elemendid;

82. rõhutab, et subsidiaarsuse põhimõtte järjepidev rakendamine peab edaspidi ELi kaitsevahend. See tähendab, et Euroopat peab olema rohkem seal, kus seda enim vajatakse, ja kõige vähem seal, kus seda vähim vajatakse. See viib tõhusama ja toimivama Euroopa Liiduni. Loogika, mille järgi kaitstakse liikmesriikide huve ELi sekkumise vastu, takistab Euroopa tuleviku arutamisel edasiliikumist; on teadlik oma ülesandest ühena subsidiaarsuse põhimõtte kaitsjatest ning on seisukohal, et subsidiaarsuse põhimõtet tuleks poliitika kujundamisel ja rakendamisel käsitleda dünaamilise poliitilise ja õigusliku kontseptsioonina, mille eesmärk on tagada, et õiged meetmed võetakse õigel ajal kõige sobivamatel tasanditel ning tehakse seda oma kodanike parimates huvides; saab neile veendumustele kinnitust subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse rakkerühma lõpparuandest, milles rõhutatakse arusaama uuest nn aktiivsest subsidiaarsusest; püüab rakendada rakkerühma soovitusi tihedas koostöös teiste ELi institutsioonide, riikide parlamentide ning kogu ELi kohalike ja piirkondlike omavalitsustega;

83. kordab oma üleskutset kodifitseerida ja rakendada mitmetasandilise valitsemise ja partnerluse põhimõtted institutsioonidevahelises käitumisjuhendis ning kajastada neid institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes. Peale ühtekuuluvuspoliitika tuleb mitmetasandiline valitsemine lisada piirkondliku mõjuga poliitikavaldkondade kõigisse seadusandlikesse ja reguleerivatesse sätetesse ⁽¹³⁾;

⁽¹²⁾ Komitee resolutsioon teemal „Euroopa Komisjoni valge raamat Euroopa tuleviku kohta „Mõttestarendusi ja tulevikustsenaariume EL 27 jaoks aastaks 2025““ (2017/C 306/01).

⁽¹³⁾ Komitee arvamus teemal „Aruteludokument ELi rahanduse tuleviku kohta“, COR-2017-03718, raportöör Marek Woźniak.

84. peab äärmiselt vajalikuks takistada liikumist tsentraliseerumise poole ning toetada koha peal sobivate, kohalike ja tõhusate lahenduste arendamist, eeskätt tulevases ühtekuuluvuspoliitikas, mis toimiks valitsemise mudelina ka muudes poliitikavaldkondades;

85. soovib olemasolevaid territoriaalse mõju hinnanguid edasi arendada, et luua tõhusad tagasiside kanalid, milles võetakse arvesse ELi piirkondade mitmekesisust ning seda, kui erinevaid tagajärgi ELi poliitika eri kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele tekitab;

b) *Piirkondade ja linnade kaasamine: Euroopa demokraatia uuendamine isevastutuse ja tulemuslikkuse abil*

86. rõhutab, et ELi poliitika peab andma inimestele nende elu jaoks oluliste küsimuste lahendamiseks ennetava positsiooni. Inimesed otsivad lahendusi kohalikul tasandil, paremat suhtlust probleemide piiritlemisel ja abi nende lahendamisel. See inimkeskne ja kodanike lähtuv käsitlus võib lahendada palju kohalikke küsimusi ning näidata, kuidas on EL oma kodanike jaoks asjakohane; samuti tähendab see seda, et ELi poliitika keskmes peavad olema avaliku ja erasektori ning inimeste partnerlused, millega tugevdada linnade ja piirkondade osa kodanikega suhtlemisel;

87. toonitab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused toovad ELi poliitikale lisaväärtust, toimides n-ö laboritena, kus arendada ja rakendada sotsiaalse innovatsiooni, solidaarsuse ja kaasava poliitika uusi vorme, mida kodanikud Euroopa Liidult ootavad;

88. märgib, et lisaks tähendab see, et kõiki kodanike probleeme ei saa üksikasjalike ELi õigusaktide abil lahendada. Subsidiaarsuse põhimõte ei tähenda ainult seda, kui kaugele ulatuvad ELi õiguslikud võimalused seadusandlikult tegutseda, vaid ka seda, kui asjakohased on lahendused kodanike jaoks. Kui kodanikud leiavad, et EL pakub lahendusi, mis ei ole igapäevaelus mõttekad, suurendab see vaid vastuseisu ELile;

89. on veendunud, et ELi institutsionaalset süsteemi tuleb jätkuvalt arendada ja kohendada uutele katsumusele, et luua kaasav, läbipaistev, demokraatlik ja tõhus otsustusprotsess; rõhutab, et komitees esindatud kohalike ja piirkondlike omavalitsuste osatähtsust tuleb ulatuslikumalt tunnustada nii ELi valdkondade igapäevases juhtimises kui ka ELi aluslepingute tulevases muutmises, kusjuures komitee peaks olema kõigis edaspidistes konventsioonides täieõiguslikult esindatud;

90. on kindlalt veendunud, et kohalikku ja piirkondlikku mõõdet tuleb Euroopa poolaastas arvesse võtta ning et seetõttu peaksid kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused olema algusest peale kaasatud iga-aastase majanduskasvu analüüsi, riigiaruannete ja riiklike reformikavade koostamisse; on veendunud, et makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse tulemustabelit tuleks täiendada piirkondlike näitajatega, mis aitavad edendada ja säilitada ELi poolaasta protsessi piirkondlikku mõõdet;

91. on seisukohal, et Euroopa Liidu ning eeskätt majandus- ja rahaliidu demokraatlikku legitiimsust on vaja tugevdada nii, et ELi otsuste langetamise juures on kesksel kohal sotsiaalsete edusammude ja võrdsete võimaluste põhimõtted, et tööhõivet ja sotsiaalseid standardeid ei käsitletaks ainult makromajandusliku kohandamisprotsessi kõrvalsoodustustena;

92. on seisukohal, et piirkondade ja piirkondlike parlamentide parem kaasamine ELi otsuste langetamise protsessi võib parandada demokraatlikku kontrolli ja aruandlust;

c) *ELi poliitikas kodanikuosaluse soodustamine ja 2019. aastast kaugemale ulatava püsiva kodanikudialoogi ühiselt loomine*

93. meenutab, et usaldus ELi vastu ja selle usaldusväärsus paranevad ainult siis, kui EL annab tulemusi ning inimesed saavad selgemaid seletusi Euroopa lisaväärtuse ning põhjenduste ja vajalike kompromisside kohta, millel ELi otsused põhinevad. Seda silmas pidades nõuab komitee palju suuremaid jõupingutusi mitmekeelse Euroopa meedia ja teabe vormide toetamise vallas, hõlmates hõlpsasti mõistetavaid narratiive, Euroopa tsiviilhariduse moodulite väljatöötamist ja kasutuselevõttu hariduse eri tasemetel jaoks ning kogu Euroopa piires inimestevaheliste kohtumiste (vahetuskavad hariduse ja kutsehariduse tasandil, mestimisprogrammid jne) toetamise märkimisväärset suurendamist;

94. toonitab, et osalemisvahendeid, nagu Euroopa kodanikualgatus, ⁽¹⁴⁾ tuleks tugevdada; lisavahendina olemasolevatele esindusdemokraatia struktuuridele ELi tasandil ning osalust soodustava otsustusprotsessi ja püsiva dialoogi uuendusliku lisaelemendina aitavad Euroopa kodanikualgatused koondada inimesi ühise eesmärgi nimel, tõsta esile oluliste poliitiliste probleemide Euroopa mõõtme ning soodustada üleeuroopalisi arutelusid ja asjaomaseid avalikke arvamusi;

95. kutsub komitee liikmeid üles kodanikega suhtlema ja neid kuulama kohalike ürituste, linnavalitsuse kohtumiste ja kodanikudialoogide kaudu, et jõuda EL 27 kõigi piirkondadeni, ning palub teistel institutsioonidel oma jõud ühendada; rõhutab selles kontekstis eesmärki korraldada Euroopa Parlamendi 2019. aasta valimiste raames kodanike dialooge kõigis ELi piirkondades ja innustab oma liikmeid korraldama vastavateemalisi üritusi, millest võtavad osa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kogud ning kohalikud inimesed ja nende ühendused, et saada vastuseid Euroopa tuleviku teemalistele küsimustele, mida sisaldab nii komitee enda kui ka Euroopa Komisjoni küsimustik; toonitab, kui tähtis on detsentraliseeritud teavitustegevus ELi poliitikameetmete ja nende aluseks olevate poliitiliste otsuste puhul ning ELi institutsioonide vajadus toetada sellekohaseid kohalikke ja piirkondlikke jõupingutusi ja algatusi;

96. toob esile, et kodanikega konsulteerimisel tuleks suhelda ka nende kodanikega, keda tihti eiratakse või kellel puudub huvi konsulteerimisprotsessi vastu; oluline on tagada kodanikega tõeliselt kaasav ja representatiivne dialoog, et vältida arutelu jäämist üksnes nende pärusmaaks, kes juba väljendavad suurt toetust või vastuseisu ELile või konkreetsele poliitilisele küsimusele;

97. rõhutab, et püsiv dialoog ja suhtlemine kodanikega on iga poliitilise süsteemi jaoks väga olulised ning on järelikult olulised selleks, et suurendada ELi demokraatlikku legitiimsust ning tuua Euroopa oma inimestele lähemale;

98. meenutab seda silmas pidades, et inimestega suhtlemine ei tohiks toimuda ainult Euroopa Parlamendi valimiste eelsel ajavahemikul;

99. võtab endale Euroopa Parlamendi 2019. aasta valimiste eel kohustuse teha ettepanek meetodika kohta kodanike, ELi poliitikute ja institutsioonide püsiva ja struktuurse dialoogisüsteemi jaoks, mis kaasab komitee kaudu kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ning mis põhineb läbipaistval kodanike arvamust taotleval protsessil, andes neile võimaluse ja teabe, et selgitada välja nende jaoks kõige suuremad probleemid ja nende üle arutleda ning suunata tulemused ELi poliitikakujundamisse ja anda asjalik tagasiside inimeste panuse mõju kohta;

100. on veendunud, et kodanikele tagasiside andmisega võib komitee liikmete poliitiline töö tugevdada sidemeid rohujuure tasandi liikumisega ning parandada inimeste usaldust ELi poliitika vastu.

Brüssel, 9. oktoober 2018

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹⁴⁾ Regioonide Komitee arvamus teemal „Määrus Euroopa kodanikualgatuse kohta“, COR-2017-04989, raportöör Luc Van den Brande.

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Euroopa Tööjõuameti loomine“

(2018/C 461/03)

Pearaportöör: Doris KAMPUS (AT/PES), Steiermargi liidumaa sotsiaalvaldkonna, töö ja integratsiooni eest vastutav regionaalminister

Viitedokument: „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa Tööjõuamet, 13. märts 2018 (EMPs ja Sveitsis kohaldatav tekst)“

COM(2018) 131 final

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Määruse ettepanek

Põhjendus 5

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>(5) Et tugevdada õiglust ja usaldust ühtse turu vastu, tuleks luua Euroopa Tööjõuamet (edaspidi „amet“). Selleks peaks amet aitama liikmesriikidel ja komisjonil tõhustada sellise teabe ja teenuste kättesaadavust, mis on mõeldud üksikisikutele ja tööandjatele ning milles käsitletakse nende õigusi ja kohustusi tööjõu piiriülese liikuvuse valdkonnas, toetama nõuetele vastavust ja koordineerimist liikmesriikide vahel, et tagada liidu õiguse tõhus kohaldamine kõnealustes valdkondades, ning vahendama ja hõlbustama lahendusi piiriüleste vaidluste või tööturu häirete korral.</p>	<p>(5) Et tugevdada õiglust ja usaldust ühtse turu vastu, tuleks luua Euroopa Tööjõuamet (edaspidi „amet“). Selleks peaks amet aitama liikmesriikidel ja komisjonil tõhustada sellise teabe ja teenuste kättesaadavust, mis on mõeldud üksikisikutele ja tööandjatele ning milles käsitletakse nende õigusi ja kohustusi tööjõu piiriülese liikuvuse valdkonnas, toetama nõuetele vastavust ja koordineerimist liikmesriikide vahel, et tagada liidu õiguse tõhus kohaldamine kõnealustes valdkondades, ning vahendama ja hõlbustama lahendusi piiriüleste vaidluste või tööturu häirete korral. See hõlmab ka järjepidevat ja tõhusat jõustamisraamistikku.</p>

Motivatsioon

Liidu õigusaktide selgeks, õiglaseks ja tõhusaks jõustamiseks tööjõu piiriülese liikuvuse ja sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise valdkonnas on riiklikel ja piirkondlikel ametiasutustel tarvis piisavaid jõustamismehhanisme, mis mõjuksid ka hoiatavalt ja ennetavalt.

Muudatusettepanek 2

Määruse ettepanek

Põhjendus 14a (uus)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	(14a) <i>Suurema õiguskindluse ja õigusaktide järjepideva kohaldamise (ka kohalike kohtute jaoks) tagamiseks on kontrollimiste käigus kogutava teabe (nt kohtumenetlustes tõendina kasutamise sobivus) õigusliku kasutamise reguleerimine vältimatu. Tuleks tagada ühiste kontrollimiste tulemuste ühetaoline kasutamine.</i>

Motivatsioon

Juba aastaid on kõrgemate tööinspektorite komitee (SLIC) soovitanud selgitada ühiste tegevuste staatust kogu ELis.

Muudatusettepanek 3

Määruse ettepanek

Artikli 5 punkt c

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
c) koordineerib ja toetab artiklite 9 ja 10 kohaselt kooskõlastatud ja ühiste kontrollide tegemist;	c) tugevdab , koordineerib ja toetab artiklite 9 ja 10 kohaselt kooskõlastatud ja ühiste kontrollide tegemist;

Motivatsioon

Riiklike pädevate asutuste kooskõlastatud ja ühiseid kontrolle tuleks muuta palju selgemaks, et parandada tulemuste jõustatavust.

Muudatusettepanek 4

Määruse ettepanek

Artikli 5 punkt h (uus)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	h) lihtsustab olemasolevate, sujuvalt toimivate struktuuride jätkumist, s.h. EURESe piiriülelised partnerlused, mis edendavad koostööd piirialadel, et toetada õiglast piiriülest liikuvust.

Motivatsioon

Tagada tuleb komisjoni poolt lubatud olemasolevate toimivate struktuuride (nt EURESe piiriülesed partnerlused, mis on piirkondade jaoks olulised) koostoime ning integreerimine ning see tuleb kindlustada ka eelarve seiskohast.

Muudatusettepanek 5

Määruse ettepanek

Artikli 6 punkt c

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
c) annab tööandjatele asjakohast teavet tööõiguse ning elamis- ja töötingimuste kohta, mida kohaldatakse töötajate, sealhulgas lähetatud töötajate suhtes tööjõu piiriülese liikuvuse olukorras;	c) annab tööandjatele ja töötajatele asjakohast teavet tööõiguse ning elamis- ja töötingimuste kohta, mida kohaldatakse töötajate, sealhulgas lähetatud töötajate suhtes tööjõu piiriülese liikuvuse olukorras;

Motivatsioon

Individuaalselt kohandatud teave peaks olema kättesaadav kõigile sotsiaalpartneritele.

Muudatusettepanek 6

Määruse ettepanek

Artikli 6 punkt g (uus)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	g) edendab teabevahetust tööjõu piiriülese liikuvusega seotud piirkondade, linnade ja omavalitsusüksuste vahel, et võimaldada teadmiste ja kogemuste struktureeritud vahetamist ja edastamist.

Motivatsioon

Teave kohalike tingimuste ja kogemuste kohta aitab oluliselt parandada koostööd, suurendada suutlikkust ning kasutada ja tugevdada olemasolevaid teadmisi.

Muudatusettepanek 7

Määruse ettepanek

Artikli 7 lõike 1 punkt e (uus)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	e) edendab heade tavade vahetamist tööjõu piiriülese liikuvusega seotud piirkondade, linnade ja omavalitsusüksuste vahel ning jagab neid kogemusi.

Motivatsioon

Ka teenuste valdkonnas tuleks tagada kogemustevahetus.

Muudatusettepanek 8

Määruse ettepanek

Artikli 8 lõike 1 punkt d

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
d) hõlbustab karistuste ja trahvide piiriülest jõustamist;	d) hõlbustab riiklike karistuste ja trahvide piiriülest jõustamist ning koostab ettepanekuid suurema läbipaistvuse ja järjepidevuse edendamiseks asjaomaste riiklike karistuste rakendamisel piiriüleses kontekstis;

Motivatsioon

Ebapiisavalt reguleeritud vastutus riiklike karistuste ja trahvide rakendamisel piiriüleses kontekstis ohustab liidu õiguse tõhusat kohaldamist piirkondlike ametiasutuste piiriüleisel koostööl.

Muudatusettepanek 9

Määruse ettepanek

Artikli 9 lõige 1

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
1. Ühe või mitme liikmesriigi taotlusel koordineerib amet kooskõlastatud või ühiseid kontrolle ameti pädevusse kuuluvates valdkondades. Taotluse võib esitada üks või mitu liikmesriiki. Samuti võib amet teha asjaomaste liikmesriikide ametiasutustele ettepaneku, et nad teostaksid kooskõlastatud või ühise kontrolli.	1. Ühe või mitme liikmesriigi taotlusel koordineerib amet kooskõlastatud või ühiseid kontrolle ameti pädevusse kuuluvates valdkondades. Taotluse võib esitada üks või mitu liikmesriiki kooskõlas asjaomase liikmesriigi riikliku praktikaga tööturu küsimustes. Samuti võib amet teha asjaomaste liikmesriikide ametiasutustele ettepaneku, et nad teostaksid kooskõlastatud või ühise kontrolli.

Motivatsioon

Arvestada tuleks riiklike tavade mitmekesisust õigusaktidest kinnipidamise jälgimisel (k.a riiklike ametkondadega koostööd tegevad institutsioonid).

Muudatusettepanek 10

Määruse ettepanek

Artikli 9 lõige 2

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Kui liikmesriigi ametiasutus otsustab lõikes 1 osutatud kooskõlastatud või ühises kontrollis mitte osaleda või seda mitte läbi viia, teatab ta ametile aegsasti kirjalikult oma otsuse põhjustest. Sellistel juhtudel teavitab amet teisi asjaomaseid riiklikke asutusi.	Kui liikmesriigi ametiasutus otsustab lõikes 1 osutatud kooskõlastatud või ühises kontrollis mitte osaleda või seda mitte läbi viia, teatab ta ametile aegsasti kirjalikult oma otsuse põhjustest. Sellistel juhtudel teavitab amet teisi asjaomaseid riiklikke asutusi.

Muudatusettepanek 11

Määruse ettepanek

Artikli 10 lõige 5a (uus)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<i>5a. Ühiste kontrollide tulemusi võivad osalevate liikmesriikide pädevad asutused kasutada tõendina, millel oleks samaväärne õigusjõud kui nende oma jurisdiktsioonis kogutud dokumentidel.</i>

Motivatsioon

Juba aastaid on kõrgemate tööinspektorite komitee (SLIC) soovitanud selgitada ühiste tegevuste õiguslikku siduvust kogu ELis.

Koostöö tugevdamine peaks hõlmama ka seda, et ühiste kontrollide tulemuste õigusjõud on reguleeritud ja kaitstud kõigil valitsemistasanditel.

Muudatusettepanek 12

Määruse ettepanek

Artikli 11 lõike 2 punkt d (uus)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<i>d) korraldada nende teadmiste ajakohastamiseks korrapärane teabevahetus kõige rohkem mõjutatud piirkondade, linnade ja omavalitsusiüksustega – nii abisaajariikidest kui ka päritoluriikidest.</i>

Motivatsioon

Ka analüüside ja riskihindamise valdkonnas tuleks tagada korrapärane kogemustevahetus ja kõige rohkem mõjutatud piirkondade panus.

Muudatusettepanek 13

Määruse ettepanek

Artikkel 18 (uus)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>1. Haldusnõukogusse kuulub igast liikmesriigist üks juhtivesindaja ning kaks komisjoni esindajat, kellel kõigil on hääleõigus.</p> <p>2. Igal haldusnõukogu liikmel on asendusliige. Asendusliige asendab liiget tema äraolekul.</p>	<p>1. Haldusnõukogusse kuulub igast liikmesriigist üks juhtivesindaja, kaks komisjoni esindajat ning üks liikmesriikide piirkondlike omavalitsuste esindaja, kellel kõigil on hääleõigus.</p> <p>2. Igal haldusnõukogu liikmel on asendusliige. Asendusliige asendab liiget tema äraolekul.</p>

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>3. Liikmesriike esindavad haldusnõukogu liikmed ja nende asendusliikmed nimetab ametisse liikmesriik lähtuvalt nende teadmistest artikli 1 lõikes 2 osutatud valdkondades, võttes arvesse vajalikke juhtimis-, haldus- ja eelarvealaseid oskusi.</p> <p>Komisjon nimetab liikmed, kes teda esindavad.</p> <p>Liikmesriigid ja komisjon püüavad piirata oma esindajate vahetumist haldusnõukogus, et tagada selle töö järjepidevus. Kõigi osaliste eesmärk on saavutada meeste ja naiste võrdne esindatus haldusnõukogus.</p> <p>4. Haldusnõukogu liikmete ja asendusliikmete ametiaeg on neli aastat. Seda ametiaega võib pikendada.</p> <p>5. Käesoleva määrusega hõlmatud valdkondades liidu õigust kohaldatavate kolmandate riikide esindajad võivad haldusnõukogu kohtumistel osaleda vaatelejatena.</p>	<p>3. Liikmesriike esindavad haldusnõukogu liikmed ja nende asendusliikmed nimetab ametisse liikmesriik lähtuvalt nende teadmistest artikli 1 lõikes 2 osutatud valdkondades, võttes arvesse vajalikke juhtimis-, haldus- ja eelarvealaseid oskusi.</p> <p>Komisjon nimetab liikmed, kes teda esindavad.</p> <p><i>Euroopa Regioonide Komitee nimetab liikmesriikide piirkondlike omavalitsuste esindaja Euroopa Liidu sellistest liikmesriikidest pärit liikmete seast, kus seadusandlik pädevus tööhõivepoliitika valdkonnas on jagatud piirkondadega.</i></p> <p>Liikmesriigid, komisjon ja Euroopa Regioonide Komitee püüavad piirata oma esindajate vahetumist haldusnõukogus, et tagada selle töö järjepidevus. Kõigi osaliste eesmärk on saavutada meeste ja naiste võrdne esindatus haldusnõukogus.</p> <p>4. Haldusnõukogu liikmete ja asendusliikmete ametiaeg on neli aastat. Seda ametiaega võib pikendada.</p> <p>5. Käesoleva määrusega hõlmatud valdkondades liidu õigust kohaldatavate kolmandate riikide esindajad võivad haldusnõukogu kohtumistel osaleda vaatelejatena.</p>

Motivatsioon

Mõnes liikmesriigis on pädevus tööhõivepoliitika valdkonnas jagatud keskvalitsuse ja piirkondade vahel. Seetõttu on asjakohane eraldada ameti haldusnõukogus koht piirkondlike omavalitsuste esindajale, et tagada huvide tasakaalustatud esindatus.

II. POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Üldised kaalutlused ja üldine hinnang ettepanekule

1. tervitab ettepaneku eesmärki suurendada liidu õiguse tõhusama kohaldamise kaudu tööjõu piiriülese liikuvuse valdkonnas ning sotsiaalkindlustuse koordineerimise abil õiglust siseturul ja usaldust siseturu vastu;
2. toetab lähenemisviisi, vastavalt millele luuakse Euroopa Tööjõuamet (ELA), et aidata liikmesriike võitluses õigusnormide rikkumise vastu töötajate vaba liikumise, asutamisevabaduse ja teenuste osutamise vabaduse valdkonnas ning parandada seega tööjõu piiriülese liikuvuse kvaliteeti;
3. rõhutab väidet, et nende vabaduste kuritarvitamine ei nõrgestada mitte ainult ELi ühtekuuluvust, vaid toob kaasa ka märkimisväärsed sotsiaalsed, majanduslikud ja eelarvelised piirangud piirkondadele, linnadele ja omavalitsusüksustele ja nende kodanikele;
4. kordab siinkohal, et sellega seoses vähenevad maksutulu ja sotsiaalmaksud ning sellel on negatiivne mõju tööhõivele, töötajate konkurentsile, kohalikule ja piirkondlikule arengule, heaolule ja sotsiaalkindlustusele;

5. pooldab seetõttu sidususe suurendamist ja koostöö lihtsustamist liikmesriikide ametiasutuste puhul, kes piiriüleseid olukordi puudutavate kehtivate eeskirjade tõhusal rakendamisel satuvad praegu silmitsi territoriaalsete piirangutega pädevuste valdkonnas;
6. rõhutab, et tööjõu liikuvust käsitlevate õigusaktide vastu eksimisel rakendatavate karistuste parem koordineerimine võiks mõjuda hoiatavalt seadusevastase tegevuse puhul ning anda märkimisväärse panuse tõhusama jõustamissüsteemi loomisele vastavalt ELi toimimise lepingu artiklitele 81 ja 82. Lisaks tugevdaks see usaldust ja õiglust siseturul, tagades muu hulgas selge ettevõtluskeskkonna ja võrdsed tingimused. Sellise koordineerimise saavutamiseks on vaja võtta kasutusele kõik vajalikud vahendid (näiteks IT-platvormide või telemaatikasüsteemide või teiste teabevahetusvahendite sidumine);
7. toetab Euroopa Tööjõuameti operatiivset rolli, mille alla kuulub olemasolevatelt struktuuridelt tehniliste ülesannete ülevõtmine, nende integreerimine ja edasiarendamine, et sulgeda tuvastatud lünki ja luua koostoimeid;
8. juhib tähelepanu sellele, et ülesanded ja kohustused peaksid olema selgelt määratletud, et kõigi avaliku halduse tasanditel aset leidev toetav koostöö oleks sihipärane ja tõhus ning et vältida olemasolevate struktuuride dubleerimist;
9. viitab asjaolule, et Euroopa Tööjõuameti kavandatavas tegevusvaldkonnas on palju erinevaid riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke tavaid ja õiguslikke olukordi, ning rõhutab, et tööjõuameti volitused peaksid olema selle mitmekesisusega kooskõlas ning arvesse tuleks võtta omandatud teadmisi;

Kriitiline hinnang eesmärkidele ja ülesannetele piirkondade vaatenurgast

10. rõhutab, et Euroopas kuuluvad ebasoodsas olukorras olevasse rühma eelkõige piiriülesest tegutsevad töötajad ning seoses nende liikuvusega päritolu- ja vastuvõtivate piirkondade vahel on nende õigusi lihtne rikkuda;
11. kordab, et õigusnormide rikkumine tööjõu piiriülese liikuvuse valdkonnas avaldab otsest mõju kohalikele ja piirkondlikule tasandile, sest nemad on kodanikele, st töötajatele ja tööandjatele, kõige lähemal, ning et liikuvus tööturul on ennekõike piirkondliku iseloomuga ja piirkondlikult kujundatav ⁽¹⁾;
12. kinnitab, et seoses kõnealuse keskse rolliga on tarvis ette näha kohalike ja piirkondlike omavalitsuste piisav esindatus Euroopa Tööjõuameti haldusnõukogus ⁽²⁾;
13. tuletab meelde, et Euroopa Tööjõuamet peaks hõlmama kõiki majandussektoreid ning et eripalgeliste probleemidega piisavaks arvestamiseks tuleks tagada sotsiaalpartnerite aktiivne kaasamine sidusrühmadesse nii valdkondlike kui piirkondlike esinduste kaudu;
14. toonitab, et eesmärkide saavutamiseks on ülimalt oluline asjaolu, et Euroopa Tööjõuamet võtab oma tegevuse eest vastutuse ja selle otsused põhinevad jõustataval lähenemisviisil, säilitades samas riiklike süsteemide sõltumatuse määra;

Subsidaarsus ja proportsionaalsus

15. rõhutab, et Euroopa Tööjõuameti arendamise kõikides etappides tuleb täielikult kinni pidada subsidaarsuse põhimõttest ning austada tuleb riikide kõiki pädevusi töö- ja sotsiaalpoliitilistes küsimustes;
16. toonitab, et täiendava finants- ja halduskoormuse vältimiseks tuleb täielikult kinni pidada proportsionaalsuse põhimõttest;
17. juhib tähelepanu asjaolule, et Euroopa Tööjõuameti loomise eesmärk peaks olema siseturu põhivabaduste tugevdamine ning riiklike asutuste toetamine küsimustes, kus riigipiirid takistavad liidu õiguse liikmesriikidepoolset tõhusat kohaldamist ja/või kui liikmesriikide seisukohast ei ole võimalik piisavalt tegeleda piirkondlike erinevustega;
18. rõhutab, et Euroopa Tööjõuamet peab jätma ruumi liikmesriikide võimalikele erinevatele tööturumudelitele ja -prioriteetidele. Euroopa Tööturuamet ei tohi mitte mingil juhul ohustada sotsiaalpartnerite autonoomiat ja nende keskset rolli;

⁽¹⁾ Euroopa Regioonide Komitee arvamus „Töötajate liikuvus ja EURESe tugevdamine“ (CdR 1315/2014).

⁽²⁾ Euroopa Regioonide Komitee arvamus „Euroopa sotsiaalõiguste samm“ (CdR 2868/2016).

19. märgib, et see peaks kaasa aitama tööjõu piiriülese liikuvuse kvaliteedi parandamisele olemasolevate pädevuste ja õigusaktide raames;

20. juhib tähelepanu asjaolule, et positiivset mõju nii päritolu- kui vastuvõtivatele piirkondadele on võimalik saavutada riiklike ametiasutuste poolse piiriülese jõustamise tõhustamisega. Samuti oodatakse, et koha peal täheldatakse maksu- ja sotsiaalkindlustustulu suurenemist ning õiguskindluse tugevdamise ja õigusaktide ühtse rakendamise mõju töö- ja konkurentsitingimustele ⁽³⁾;

Täiendavad ettepanekud ja reguleerimist vajavad küsimused

21. soovib, arvestades Euroopa tööturu dünaamilist olemust demograafiliste muutuste ja tehnoloogiliste väljakutsete kontekstis ning austades subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet, töötada Euroopa Tööjõuameti jaoks välja arengukava;

22. on seisukohal, et kohalikul ja piirkondlikul tasandil piiriüleste juhtumite käsitlemisel positiivse mõju saavutamiseks peavad kõik asjaomased sidusrühmad kohustuma võtma kiireid, tõhusaid ja sidusaid järelmeetmeid;

23. soovib, et kolmandate riikidega suhtlemisel ja kus on kohane, peaks amet lähtuma liidu makropiirkondlikest strateegiatest, mis aitavad tihendatud koostöö abil tegeleda liikmesriike ja kolmandaid riike hõlmavate, geograafiliselt piiritletud piirkondade ees seisvate ühiste probleemidega ning annavad panuse sotsiaalse, majandusliku ja piirkondliku ühtekuuluvuse saavutamisesse.

Brüssel, 9. oktoober 2018

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽³⁾ <https://cor.europa.eu/en/our-work/Documents/Territorial-impact-assessment/TIA-ELA-Labour-Authority-20180704.pdf>

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „ELi linnade ja piirkondade panus bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 14. istungjärgule ja 2020. aasta järgsesse ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegiasse“

(2018/C 461/04)

Raportöör: Roby BIWER (LU/PES) Bettembourgi kommunivolikogu liige

Viitedokument: Euroopa Komisjoni asepresidendi Frans Timmermansi kiri, aprill 2018

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

A. Praegune seis bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide järgimisel Euroopas ja mujal maailmas

1. tunneb muret bioloogilise mitmekesisuse (elurikkuse) tõsise vähenemise pärast, mis ei piirdu vaid looma- ja taimeliikide kadumisega, vaid mõjutab negatiivselt ka tulevikuvõimalusi nii majanduslikus ja keskkonnavalas kui ka isegi ühiskondlikus ja kultuurilises plaanis;
2. rõhutab, et bioloogilise mitmekesisuse kaitse ja kestliku kasutamise kahe olulise poliitikavahendi – nimelt bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni bioloogilise mitmekesisuse strateegiline kava (2011–2020) ja vastav ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastaks 2020 – tähtpäevad ei ole enam kaugel;
3. kordab seisukohta, et kuigi osaliselt on saavutatud märkimisväärseid edusamme, nähtub teaduslikest tõenditest, et maailmas üldiselt ja eeskätt paljudes kohalikes ja piirkondlikes omavalitsuses ei suudeta saavutada kõiki üleilmseid Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmärke ega viia ellu ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegiat. Ent siiski on võimalik 2020. aastaks veel palju ära teha ning ettevalmistusetapp 2020. aasta järgseks üleilmseks bioloogilise mitmekesisuse raamistikuks on juba alanud;
4. rõhutab, et üleilmne elurikkuse vähenemine, samuti ökosüsteemide kadumine ja kahjustumine kujutavad endast suurt ohtu meie planeedi tulevikule. ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamise üldises poliitilises kontekstis on elurikkuse vähenemise vastu võitlemine ja suundumuse ümberpööramine ning ökosüsteemide taastamine kesksed elemendid, mis on tihedalt seotud võitlusega kliimamuutuste vastu;
5. tunnistab, et üksikutel kohalikel tegevustel (või tegematajätmistel), mis panustavad üleilmsesse elurikkuse kriisi, on kulmineeruv mõju. See toob esile nn kitsa käsitlemise (narrow framing) ohu, mis seisneb iga elurikkusega seotud juhtumiga isoleeritult kohalikul tasandil tegelemises, jättes seega tähelepanuta selle mõju üleilmset, samuti muud välismõjud, ja rõhutab vajadust tasakaalustatud mikro-makro-perspektiivi järele;
6. kinnitab oma seisukohta, et on piisavalt märke ja teaduslikke tõendeid selle kohta, et pakiliselt on vaja radikaalsemaid, proaktiivsemaid ja ennetavamaid meetmeid üleilmset, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, et peatada elurikkuse vähenemine ja taastada kahjustatud ökosüsteemid kohe ning mitte kauem oodata (näiteks edusammude ametlikku hindamist 2020. aastal);
7. toob esile poliitiliste eesmärkide – horisontaalse ja vertikaalse – ebajärjepidevuse ja nendega sageli kaasneva vastuolulise lähenemise keskkonnaküsimustele, sh näiteks põllumajandus- või energiapoliitikale, mis pärsib edusamme Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide saavutamisel;
8. tõdeb, et ELi liikmesriikide linnastumismeedmed põhjustavad jätkuvalt maastiku killustumist ja valglinnastumist, mille tulemuseks on ökosüsteemide ja elurikkuse kadumine;
9. tunneb heameelt mitmepoolsete keskkonnalepingute ja nende toimimise üle, samuti uue üldpoliitika ja juhtimisraamistike üle, mis toetavad piiriülest koostööd, ja kutsub asjaomaseid riiklikke ja piirkondlikke ametiasutusi üles alustama nende vahendite kasutamist, et töötada välja sidusad piiriülesed poliitikameetmed;

10. juhib tähelepanu üksikute Natura 2000 alade hävitamisele ning linnu- ja muude loomaliikide ebaseadusliku tapmise ja püügi senisele ulatusele ja on veendunud, et vaja on suuremaid jõupingutusi kõikidel tasanditel, et jälgida loodusdirektiivide nõuetest kinnipidamist ja neid asjakohaste juhtimiskavade kaudu rakendada;
11. on hämmeldunud kaitstud liikidega kaubitsemise jätkumisest, invasiivsete võõrliikide arvukuse suurenemisest ja pestitsiidide, nagu neonikotinoideid, mittesäästvast kasutamisest, mis põhjustab tolmeldajate, sh mesilaspopulatsioonid, massilist vähenemist;
12. tuletab meelde, et kiiremas korras tuleb märkimisväärselt tõhustada üleilmseid ja ELi jõupingutusi lahendada tulemuslikult maailma elurikkuse kriis ja siduda majandusareng lahti elurikkuse vähenemisest ja sellega kaasnevatest probleemidest, sh ökosüsteemi funktsioonide ja teenuste sellest tulenev kahjustumine;
13. juhib tähelepanu ebapiisavatele rahalistele vahenditele ja instrumentidele elurikkuse meetmete arvessevõtmiseks ja asjakohaseks elurikkuse haldamiseks ning sellega seotud rahalistele ja majanduslikele ohtudele, mis tulenevad kõigil tasandil valdavast tegevusetusest;
14. rõhutab vajadust keskenduda nõrkadele kohtadele üleilmseis ja Euroopa juhtimisstruktuuris, väljakutsetele bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni strateegilise kava rakendamisel ning 2020. aasta järgse üleilmse bioloogilise mitmekesisuse raamistiku parandamisele, et tagada tõhus rakendamine konkreetsete strateegiate abil;
15. võtab murega teadmiseks järelevalve-, aruandlus ja kontrollimehhanismide puudumise ja/või ebapiisavuse (vabatahtlikus) tegevuses hinnata edusamme Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide elluviimisel riiklike bioloogilise mitmekesisuse strateegiliste tegevuskavade ja piirkondlike elurikkuse strateegiliste tegevuskavade kaudu;
16. kutsub üles kaasama varakult kõiki asjaomaseid sidusrühmi 2020. aasta järgsete üldiste bioloogilise mitmekesisuse raamistike sõnastamise järgmise etapi ettevalmistustesse nii üleilmse kui ka ELi tasandil;

B. Meetmed ja kohustused aastani 2020

17. peab asjakohaseks kasutada bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 14. istungjärku hea olulise võimalusena määratleda, mida on tegelikult veel võimalik 2020. aastaks saavutada, et oleks võimalik sõnastada selged ja saavutatavad kohustused;
18. rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olulist rolli Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide elluviimisel järelejäänud kahe aasta jooksul;
19. rõhutab, kui oluline on asjakohane mitmetasandilise valitsemise raamistik kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, ELi ja tema liikmesriikide koordineeritud tegevuseks Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide edasisel elluviimisel ja Euroopa bioloogilise mitmekesisuse strateegia rakendamisel aastaks 2020;
20. toetab Euroopa Liidu otsust keelustada laialdaselt kasutatavad pestitsiidid, nagu neonikotinoideid, kuna need kujutavad endast tõsist ohtu sihtrühma mittekuuluvatele putukatele, nt tolmlejatele, kes on olulised taimede paljunemiseks metsades, linnade rohealadel ja põldudel ning seega eluliselt tähtsad üleilmseis toiduainete tootmises. Komitee rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli pestitsiidide kasutamise piiramisel – võttes nõuetekohaselt arvesse liikmesriikides pädevuste jaotuse osas valitsevaid erinevusi –, sh selliste algatuste kaudu nagu „Pestitsiidivabad linnad“ ja „Mesilassõbralikud linnad“;
21. toetab (õiguslike, rahaliste ja inim-) ressursside suurendamist, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, kes seda soovivad, saaksid asjakohaselt arendada oma otseseid pädevusi elurikkuse ja ökosüsteemide, sh suurema kaitseväärtusega paikade kaitse, kavandamise, kestliku kasutamise, haldamise, taastamise ja järelevalve küsimustes;
22. toonitab, et oluline on anda kohalike ja piirkondlike omavalitsuste käsutusse vahendid ja mehhanismid, et nad saaksid kvaliteetset teavet liikide, elupaikade, ökosüsteemide ja nende teenuste seisuga ja suundumuste kohta;

23. kutsub ELi liikmesriike üles järgima riiklike, riigi tasandist madalama tasandi ja kohalike bioloogilise mitmekesisuse strateegiliste tegevuskavade arendamisel ja elluviimisel integreeritud lähenemisviisi vastavalt bioloogilise mitmekesisuse strateegia ning bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni sekretariaadi ja ICLEI koostatud tegevuskava suunistele, kui seda veel ei tehta, ning edendama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste osalemist riiklike bioloogilise mitmekesisuse strateegiliste tegevuskavade koostamisel, läbivaatamisel ja rakendamisel, et toetada nende tõhusat elluviimist ja integreerimist – vertikaalsesse ja horisontaalsesse – kavandamisse ja sektoritesse, mille tegevus mõjutab bioloogilist mitmekesisust (positiivselt või negatiivselt);

24. rõhutab vajadust suurendada elurikkuse rahastamist, iseäranis investeeeringuid võrgustikku Natura 2000 kõigi ELi rahastamisvahendite, sh struktuuri- ja ühtekuuluvusfondide kaudu, ja tervitab ka selliseid toetusvahendeid nagu eConservation, mis loob väärtusliku teabega andmebaasi avaliku sektori pakutavatest elurikkuse rahastamise võimalustest;

25. teeb ettepaneku levitada parimaid tavasid sobimatute toetuste kaotamiseks erinevates sektoripõhistes poliitika- valdkondades, et suurendada ELi meetmete sidusust elurikkuse kaitsel ja viia läbi keskkonnale kahjulike toetuste hindamisi, et juhtida ELi eelarvet paremini kestliku arengu suunas. Finantsvahendite eraldamisel peab olulisel kohal olema kestlik areng;

26. tervitab ELi programmi „Horisont 2020“ raames tehtud jõupingutusi, et intensiivistada teadus- ja innovatsiooni-tegevust, mille käigus uuritakse looduspõhiste lahenduste ning rohelise ja sinise võõndi taristu potentsiaali linnaalade taastamisel, mida komitee näeb olulise elemendina ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia elluviimise parandamisel linna- ja tihedalt asustatud piirkondades, muu hulgas ajavahemikul 2020–2030 ja seoses ELi linnade tegevuskavaga. Komitee rõhutab vajadust edendada ELi loodusdirektiivide elluviimist ja toonitab, et neid looduspõhiste lahenduste ning rohelise ja sinise võõndi taristu programme ei käsitletaks asendusena, vaid võimaliku kasuliku täiendusena elurikkuse ja ökosüsteemi teenuste jõulistele meetmetele linnalähedastes ja maapiirkondades;

27. rõhutab, et erinevate olemasolevate rahastamisinstrumentide vahendeid peaksid vahetult haldama pädevad ja volitatud piirkondlikud ja kohalikud asutused, kes vastutavad elurikkuse ja ökosüsteemide säilitamise ja taastamise eest kooskõlas Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmärkidega;

28. kutsub üles suurendama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli kaubitsemise ennetamisel, luues elurikkusele suunatud hanke-eeskirjad, ja pidurdama invasiivsete võõrliikide arvukuse suurenemist, iseäranis luues liikide rände ja elurikkuse integreeritud haldamise huvides raamistikke ühisteks koostööalgatusteks piiriülestes olukordades. Komitee rõhutab olemasolevate strateegiliste võrgustike (nt rohelise taristu üleeuroopaline võrk (TEN-G)) rolli piiriülese rohelise taristu ja koridoride pakumisel piiriüleisel koostööl põhineva haldamise ja tegevuskavade kaudu;

Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste keskne osa bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni strateegilise kava ja aastani 2020 ulatuva ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia rakendamisel

29. kinnitab ja tervitab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli järjest ulatuslikumat tunnustamist ELi tasandil seoses Euroopa bioloogilise mitmekesisuse strateegia elluviimisega;

30. on seisukohal, et kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi tuleks aktiivselt kaasata poliitikameetmete koostamise ja elluviimisse, et kaotada kahjulikud toetused ja võtta elurikkust arvesse erinevates sektoripõhistes poliitika- valdkondades, sh põllumajanduses ning linna- ja maapiirkondade arengus (vastavate ELi fondide kaudu);

31. julgustab kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi tõhustama tööd elurikkuse kaalutluste arvessevõtmisel maakasutuses ja linnaplaneerimises kui tõhusat vahendit lihtsustamaks jõupingutusi Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide rakendamiseks;

32. rõhutab veel kord kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli selliste teadlikkuse suurendamise programmide ja platvormide vabatahtlikul korraldamisel, mille eesmärk on rõhutada meie elurikkuse ning ökosüsteemide ja nende teenuste kaitsmise ja taastamise tähtsust;

33. julgustab kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi osalema rahvusvahelistes, Euroopa ja riiklikes standardimis- ja sertifitseerimismenetlustes elurikkuse ja ökosüsteemide haldamiseks, sh vahendid, mida kasutatakse võrdlusalusena ning elurikkuse juhtimise ja haldamise sidusa raamistiku kasutuselevõtu toetuseks;

C. 2020. aasta järgse üleilmse bioloogilise mitmekesisuse tõhus ja toimiv raamistik

34. tervitab 2017. aasta lõpus vastuvõetud Euroopa Parlamendi resolutsiooni ELi loodust, rahvast ja majandust käsitleva tegevuskava kohta, milles palutakse komisjonil alustada viivitamatult tööd järgmise ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegiaga kooskõlas 2020. aasta järgse üleilmse bioloogilise mitmekesisuse raamistiku koostamise protsessiga;

35. tunnistab vajadust tugevdada poliitilist pühendumist üleilmsel ja ELi tasandil, et vastata üleilmsele elurikkuse kriisile ja suurendada ambitsioone Aichi järgsel kümnendil 2020–2030;

36. loodab, et bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgul äratatakse uuesti üleilmne tähelepanu ja ärgitatakse võtma vastavaid kohustusi, et mitte ainult peatada elurikkuse vähenemine, vaid ka tegelikult taastada elurikkus ja ökosüsteemid ning koostada kaugeleulatuv ja kaasav 2020. aasta järgne üleilmne bioloogilise mitmekesisuse raamistik aastani 2030, mille abil oleks võimalik saavutada bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni 2050. aastaks kavandatud visioon ja teised olulised ÜRO kokkulepped;

37. kutsub ELi üles võtma vastutustundliku juhirolli üleilmses ettevalmistusprotsessis 2020. aasta järgse bioloogilise mitmekesisuse raamistiku suunas ja koostama „välise elurikkuse poliitika“ – või andma panuse „üleilmsesse sisemisse elurikkuse poliitikasse“ –, mille raames määratletakse ELi vastutus bioloogilise mitmekesisuse üleilmse liidrina;

38. kutsub ELi ja bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi kõiki osalisi üles tugevdama ja muutma ametlikuks kohalike ja piirkondlike omavalitsuste (ja teiste mitteosalistest sidusrühmade) dialoogi ning osalemise uue poliitikaraamistiku väljatöötamisel ja rakendamisel;

39. julgustab ELi osalema piirkonnaüleses koostöös Aafrika, Lõuna-Ameerika, Aasia ja – iseäranis – Hiina kui bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 2020. aasta istungjärgu võõrustajaga, et töötada välja ühised ja sidusad lähenemisviisid ühiste huvide edendamisele nn uuendatud Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide saavutamisel elurikkuse ja ökosüsteemide taastamiseks, kestlikuks kasutamiseks ja haldamiseks ajavahemikul 2020–2030;

40. rõhutab vajadust muuta visioon aastaks 2050 reaalseteks tingimusteks ja teeradadeks, mis hõlmavad pragmaatilisi ja lahendustele suunatud vastuseid, mida arutatakse bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 14. istungjärgul;

41. toonitab vajadust arendada 2020. aasta järgset üleilmset bioloogilise mitmekesisuse raamistikku, viies vastavusse ja integreerides kõik asjaomased ÜRO keskkonnavalased kokkulepped, nagu ÜRO kestliku arengu eesmärgid, Pariisi kliimakokkulepe ja Sendai katastroofiohu vähendamise raamistik – uuendatud – Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmärkidega, et ennetada elurikkuse ja ökosüsteemi teenuste eraldamist sotsiaalsetest ja majanduslikest eesmärkidest, mida need toetavad. See võimaldab integreerida elurikkuse väärtused teistesse sektoritesse ja seega poliitikameetmesse ja kavandamisprotsessidesse ja samuti piiriülelisse koostöösse;

42. nõuab poliitilist sidusust elurikkuse parema integreerimise kaudu iseäranis kestliku arengu eesmärgiga nr 11 „säätvad linnad ja kogukonnad“, eesmärgiga nr 14 „veealune elu“, eesmärgiga nr 15 „elu maal“ ja täpsemat ja ühtlustatumat sõnastust eri instrumentide raames, et vältida väärtimõistmist, vastuolu ja dubleerimist;

43. rõhutab mitmetasandilise koostöö ning tõhusa ja toimiva mitmetasandilise juhtimisstruktuuri loomise keskset tähtsust 2020. aasta järgses üleilmses bioloogilise mitmekesisuse raamistikus, mis hõlmab ka kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi (üldiselt ja ka ELis), kooskõlastatud tegevuseks nn uuendatud Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide saavutamiseks;

44. kutsub üles mainima uues 2020. aasta järgses üleilmses bioloogilise mitmekesisuse raamistikus sõnaselgelt kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli riiklikus järelevalve-, aruandlus- ja kontrollimehhanismis;

45. julgustab kohaldama sidusat 2020. aasta järgset üleilmset bioloogilise mitmekesisuse juhtimisstruktuuri ja mehhanismi, mis kasutab horisontaalse arvestamise, vertikaalse vastavusse viimise ning koostöö ja integratsioonil rajaneva juhtimise põhimõtteid, mis on seotud mõõdetavate eesmärkide ja aruandlusmehhanismidega kõigil tasanditel ja kõigi tasandite jaoks, sh riigi tasandist madalamad valitsustasandid, kooskõlas teiste rahvusvaheliste kokkulepetega;

46. soovib uurida võimalust edendada eri tasandi vabatahtliku tegevuse süsteemi – sarnaselt riiklikult, piirkondlikult ja kohalikult kindlaksmääratud panuste kasutuselevõtmisele ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni raames –, mis vastab riiklikele oludele, ent on vähemalt sama julge ja kaugeleulatuv;

47. kordab vajadust jätkata lähenemisviisiga, mis on sarnane Aichi bioloogilise mitmekesisuse eesmärkidega ja nende vaimus, viies sisse selged, tähtajalised ja uued mõõdetavad eesmärgid, et peatada elurikkuse, looduse ja ökosüsteemide kadumine ja need taastada, samuti selleks, et tõhusalt lõpetada ja ära hoida invasiivsete võõrliikide levimine ning tulemuslikult peatada looduslike liikide ebaseaduslik tapmine ja nendega kaubitsemise ajavahemikul 2020–2030;

48. kutsub ELi üles andma strateegilisi ja jätkuvaid suuniseid ja nõuandeid ELi liikmesriikidele ja teistele riikidele nende jõupingutustes tegeleda elurikkuse ja ökosüsteemi teenuste ohtude ja haldamisega. Lähtudes arusaamast, et elurikkuse vähenemine on põhjustatud paljudest üksikjuhtumistest ja otsustest, peaksid need nõuanded sisaldama põhimõtteid ja kriteeriume selleks, et hinnata nende mõju. Need põhimõtted ja kriteeriumid peaksid lähtuma üleilmsetest bioloogilise mitmekesisuse eesmärkidest ja neid tuleks viimastega võrrelda, et vältida nn kitsast käsitlemist (narrow framing);

49. peab väga oluliseks sidusat järelevalvet, aruandlust ja kontrolli lähenemisviisi edusammude jälgimiseks 2020. aasta järgses bioloogilise mitmekesisuse raamistikus ja selle pikaajaliste eesmärkide elluviimise korrapäraseks kokkuvõtmiseks. Seda tuleb teha terviklikul ja lihtsustaval viisil, keskendudes 1) elurikkuse vähenemise peatamisele, 2) elurikkuse ja ökosüsteemide taastamisele ning 3) elurikkuse ja ökosüsteemide kestlikule kasutamisele ja haldamisele. Selleks tuleb ennetada invasiivsete võõrliikide sissetungi ja need liigid hävitada, peatada looduslike liikide ebaseaduslik tapmine ja nendega kaubitsemine ning teostada järelevalvet elurikkuse näitajate üle ja neid kontrollida. Järelevalvet, aruandlust ja kontrolli peab olema võimalikult objektiivne ja põhinema parimatel olemasolevatel teadusandmetel, tagades poliitika ja meetmete mõju mõõdetavuse, edusammude ja saavutuste nähtavuse ja parandamis- või edasiste meetmete vajaduste tuvastamise;

50. innustab kaardistama ja jälgima riiklikke, sh kohalikke ja piirkondlikke panuseid üleilmsete eesmärkide valguses 2020. aasta järgses üleilmses bioloogilise mitmekesisuse raamistikus, et oleks võimalik jälgida ja perioodiliselt kokku võtta kollektiivseid lubadusi;

51. toetab elurikkusega seotud tehnilis-teaduslike teadmiste ühise baasi väljatöötamist, võttes kasutusele võrreldavad tuvastamismeetodid, määratledes ühised järelevalve-eeskirjad ning luues asjaomased platvormid andmete ja teadmiste haldamiseks ja levitamiseks;

52. soovib paremini teadvustada kohalikul ja piirkondlikul tasandil pakutavaid ressursse ja teenuseid (keskkond, turism, põllumajandus, käsitööstus, energia, teenused ja sotsiaalmajandus), et edendada elurikkuse kaitsmise meetmete integreerimist eri valitsemistasandite kavandamistegevusse ja territooriumide sotsiaalmajandusliku arengu meetmetesse;

53. kutsub üles süvendama ja levitama teadmisi Natura 2000 alade headest haldustavadest Euroopa tasandil, edendades korrapärase dialoogide pidamist vastavate haldusorganitega, ning kaasama kohapeal elurikkuse vallas tegutsevad mitmesugused avaliku ja erasektori sidusrühmad;

54. teeb ettepaneku viia 2020. aasta järgsesse raamistikku sisse nn SMART (konkreetsed, mõõdetavad, saavutatavad, realistlikud ja tähtajalised) tegevuseesmärgid, liikudes seisundipõhiste mittemõõdetavate eesmärkide juurest tulemustele orienteeritud ja nn survest tulenevate eesmärkide suunas, mis on määratletud selges ja toimivas vormis ja keeles ja mis võimaldavad edusamme eesmärkidega võrreldes mõõta ja neist aru anda;

55. tunnustab vajadust seada 2020. aasta järgses üleilmses bioloogilise mitmekesisuse raamistikus kaalukamad ja hõlpsamini edastatavad eesmärgid, ajakohastades ja/või asendades samas ka tähtajalised Aichi eesmärgid, sealhulgas järgmised: 1) strateegiline eesmärk B elurikkusele avalduva otsese surve vähendamise ja kestliku kasutuse edendamise kohta peaks kalavarude, selgrootute ja veetaimede kõrval hõlmama ka maismaaliikide kestlikku kasutamist eesmärgi nr 6 kohaselt; 2) strateegiline eesmärk D elurikkusest ja ökosüsteemi teenustest kõigile tekkivate eeliste suurendamise kohta peaks – lisaks eeliste, mida mainiti eesmärkides 14, 15 ja 16 – tunnustama elurikkuse panust inimeste tervisesse, koos täiendavate eesmärkidega sellistes valdkondades nagu kasutus farmaatsias, ravimtaimed, toitumine, vaimne tervis ja tervishoiu edendamine jne, samuti tuleb selles tunnustada elurikkuse, rahu ja konflikti ning inimeste rände vahelisi seoseid; 3) pöörata rohkem tähelepanu teenustele, mida pakuvad mullastik, magevesi, avameri ja nende vastav bioloogiline mitmekesisus; 4) samuti tuleb loodus- ja ökosüsteemi teenuste raames võtta meetmeid, mis on suunatud elukeskkonna parandamisele linnades ja linnalähedastes piirkondades muu hulgas kliimamuutuste vaatepunktist;

56. juhib kohalike kogukondade tähelepanu sellele, et on oluline käsitada elurikkust majandusliku, sotsiaalse ja tööhõivealase võimalusena, muu hulgas seoses sotsiaalse kaasamise vajadustega, katsetades ka uusi kohaliku koostöö mudeleid, mis põhinevad sotsiaalsete ja keskkonnaalaste klauslite levitamisel elurikkuse suurendamiseks;

57. kutsub üles kasutama ühiseid bioloogilise mitmekesisuse näitajaid kõigis asjaomastes rahvusvahelistes raamistikes, lisama need sinna ja viima need omavahel vastavusse, sealhulgas iseäranis kestliku arengu eesmärkides, et vältida dubleerimist, edendada tõhusat ja integreeritud mõõdetavust ja rakendamist ning kasutada põhjapanevaid muutusi vaesuse kaotamise, kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise edendamise ning kohalikes kogukondades toiduga kindlustatuse suurendamise huvides;
58. kutsub üles looma rohkem suutlikkuse arendamise võimalusi – sh vajalikud rahalised vahendid ning innovatiivsed ja innustavad meetodid, nagu vastastikune õpe –, et parandada tehnilisi teadmisi ja oskusi bioloogilise mitmekesisuse vähenemise peatamiseks, bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemide taastamiseks ning invasiivsete võõrliikide sissetungi ärahoidmiseks ja looduslike liikide ebaseadusliku tapmise ja nendega kaubitsemise ennetamiseks kõigil tasanditel, kaasates bioloogilise mitmekesisuse haldamisse põlisrahvad ja kohalikud kogukonnad, eksperdid ja eriala esindajad (sh jahimehed, kalurid, lambakasvatajad ja metsnikud);
59. teeb ettepaneku luua tugevamad partnerlused ja toetada kõigi sidusrühmade ja laiema avalikkuse kollektiivset tegevust, pöörates eritähelepanu põlisrahvaste ja kohalike kogukondade, naiste, noorte ja kõigi nende panusele, kes sõltuvad otseselt bioloogilisest mitmekesisusest ja haldavad seda (sh jahimehed, kalurid, lambakasvatajad ja metsnikud), ning looduslike liikide ebaseadusliku tapmise ja nendega kaubitsemise peatamisele. Komitee kordab vajadust suurendada tehnilist abi ja/või juhendamist (mitte ainult ELi kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, vaid ka looduslike liikidega kaubitsemise transiidi- ja lähtepiirkondadele), suutlikkust ja õiguspõhiseid vahendeid tõhusaks osaluspõhiseks protsessiks, mis järgib hea valitsemistava põhimõtteid;
60. julgustab töötama välja rahvusvahelisi standardeid bioloogilise mitmekesisuse strateegiatele ja tegevuskavadele ning integreeritud haldusele ja kavandamisele, samuti muid instrumente, mis on seotud tulevase valitsemis- ja juhtimismehhanismiga, et lihtsustada kasutuselevõttu ja sidusust;
61. tunnistab üleilmse bioloogilise mitmekesisuse mudelite ja stsenaariumite tähtsust teadlikumate ja kindlapõhjaliste elurikkuse haldamise otsuste langetamiseks ning innovatiivsete andmekogumissüsteemide arendamise või elurikkust hõlmavate andmetega olemasolevate süsteemide laiendamise olulisust;
62. julgustab looma üleilmset teadmussiidet, järelevalvet ja aruandlust platvormi, mis käsitleb riikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võetud kohustuste elluviimist, et kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused parimate tavade vahetamise ja levitamisse ning järelevalve-, aruandlus- ja kontrollimehhanismide toetamisse;
63. rõhutab vajadust suurendada – üleilmselt, ELis ja riigisiselt – bioloogilise mitmekesisuse rahastamist, mis on suunatud konkreetsele kohalikule kontekstile. See peaks hõlmama asjakohast juhendamist, et lihtsustada olemasolevatele rahastamisvahenditele juurdepääsu ning nende tõhusat ja tulemuslikku kasutamist, samuti tulemuste korrapärasest süstemaatilist hindamist, et vältida soovimatuid mõjusid ja konflikte erinevate poliitikaeesmärkide vahel;
64. soovib uurida ja ära kasutada uute ja innovatiivsete rahastamisvõimaluste eeliseid, sh maksustiimulid, toetused ökosüsteemi teenuste eest, piirkondlikud/riiklikud loteriidid, spetsiaalne bioloogilise mitmekesisuse fond ELi ja/või üleilmsel tasandil ning rahastamisvahendite kombineerimine ja segarahastamine, samuti sellega seotud struktuurilisi uuendusi, nagu avaliku ja erasektori partnerlused elurikkuse vallas, eraettevõtlusfondid, avalik-õiguslikud fondid ja stiimulid tegutsemiseks näiteks vabatahtliku märgistamise/sertifitseerimise kaudu;
65. võtab endale kohustuse osaleda jätkuvalt ja aktiivselt 2020. aasta järgse üleilmse bioloogilise mitmekesisuse raamistiku ettevalmistusprotsessis selles arvamuses väljendatud vaimus.

Brüssel, 10. oktoober 2018

Euroopa Regioonide Komitee
president

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Teatis „Euroopa strateegia plasti kohta ringmajanduses““

(2018/C 461/05)

Raportöör: André VAN DE NADORT (NL/PES), Weststellingwerfi vallavanem**Viitedokument:** Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa strateegia plasti kohta ringmajanduses“

COM(2018) 28 final

POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

A. Üldised märkused

Euroopa Regioonide Komitee

1. tervitab Euroopa Komisjoni teatist „Euroopa strateegia plasti kohta ringmajanduses“ ning selles nimetatud ülesandeid ja põhiprobleeme. Lisaks rõhutab komitee, et ringmajandusele üleminekuks on vaja seada kõrged eesmärgid ning tegeleda plastiga seotud sotsiaalsete ja keskkonnaprobleemide ning praktiliste küsimustega; Märgeb siinkohal ära Euroopa Komisjoni seadusandlikud ettepanekud, mis käsitlevad ELi randades ja vetes kõige enam levinud kümnet ühekordselt kasutatavat plasttoodet, mis koos mahajäetud kalapüügivahenditega moodustavad 70 % kogu mereprügist;
2. tõdeb, et plastil on mitmeid eeliseid, kuna ta on väga kulumiskindel, hügieeniline ja odav materjal, kuid väljendab tõsist muret praeguste plasti kogumise ja ringlussevõtmise madalate määrade pärast ning usub, et selle probleemi lahendamisel keskendutakse praegu liigselt toruotsalahendustele (kogumine, sortimine ja töötlemine);
3. rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olulist rolli ringmajanduses plastile lahenduste väljatöötamisel ja elluviimisel ning nende huvi selle vastu. Omavalitsuste vastutus jäätmekäitluse ja keskkonnakaitse valdkonnas hõlmab prügitikke vältimist, jäätmete kogumist, transporti, taaskasutust (sh sortimine, korduskasutamine ja ringlussevõtt) ja kõrvaldamist ning prügi koristamist tänavatelt, rannast, järvedest ja merest, aga ka kalanduse ja turismi toetamist ning kodanike teadlikkuse suurendamist jäätmete, prügistamise ja ringlussevõtu küsimustes;
4. keskendub plasti ringkasutusele tulevikus kohalikust ja piirkondlikust perspektiivist. See tähendab vähem plasti, paremat plasti, paremat kogumist, paremat ringlussevõttu ja paremaid turge;
5. on kindlalt veendunud, et plasti väärtusahela kõigi sidusrühmade parem koostöö ja materjaliahelal põhinev lähenemisviis on tõhusate lahenduste leidmiseks vältimatu; Meetmed tuleb suunata kõigile väärtusahela lülidele, sh tootedisain, plasti tootmine, hankimine, kasutamine, kogumine ja ringlussevõtt;
6. rõhutab ringluspõhiste lahenduste väljatöötamiseks tehtava innovatsiooni ja investeeringute rolli ringmajandusele üleminekuks vajalike sotsiaalsete ja käitumismuutuste edendamisel, mis on otsustav samm ÜRO kestliku arengu eesmärkide rakendamiseks ELi, liikmesriikide, piirkondade ja kohalikul tasandil; palub seepärast, et Euroopa Komisjon ja liikmesriigid käsitleksid järgmise mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavate läbirääkimiste käigus põhjalikult ELi rahastuse suurendamise võimalusi plasti ringmajanduse jaoks;

B. Vähem plasti

Plastijäätmete vähendamiseks on kõige tähtsam vältida nende teket

7. märgib, et ELi üldise jäätmehierarhia kohaselt on kõige tähtsam plastijäätmete tekke vältimine. Sortimist, töötlemist ja põletamist ei vaja plast, mis ei jõuagi prügi hulka. Jäätmetekke vältimine algab plastikasutuse piiramisest toote disainimisel;

8. tuletab meelde, et plasti tarbetut kasutamist ühekordselt kasutatavates toodetes või toodete liigsel pakendamisel saab vältida mitmel viisil. On vaja tugevdada pakendamise põhikriteeriume, et vältida tarbetut või üleliigset pakendamist, ja kontrollida regulaarselt seda, kas ELi turul olevad põhilised tooted neile kriteeriumidele vastavad;

9. nõuab olusuringipõhiseid lisauuringuid pakendi ja toidu säilitamise seoste kohta ning võimalikke alternatiivseid lähenemisviise toidujäätmete vältimiseks ilma (keerukat) plastpakendit kasutamata;

Prügi ja nn plastisupi vältimine ning vähem ühekordselt kasutatavaid tooteid

10. rõhutab suurt muret plastiprügi pärast: koristamine on omavalitsustele kulukas ning seepärast on prügitেকে vältimine nii maal kui ka merel väga tähtis;

11. toetab Euroopa Komisjoni ühekordselt kasutatavat plasti käsitlevat seadusandlikku algatust, millega seatakse eesmärgid ühekordselt kasutatava plasti kasutamise piiramiseks, kuna suurem osa meie tänavatel leiduvast plastiprügist on ühekordselt kasutatavast plastist. Tunnistab selle valdkonna esimese olulise sammuna hiljutisi ettepanekuid, mis keskenduvad randades ja merel enim levinud ühekordselt kasutatavatele toodetele, kuid ootab edasisi ambitsioonikaid meetmeid, et käsitleda muude ühekordselt kasutatavate plastesemete prügi ja ka prügistamist maismaal;

12. loodab, et seatakse ambitsioonikad kogumiseesmärgid ühekordselt kasutatavatele ja käigu pealt tarvitavatele plastitoodetele, mis oleksid kaetud laiendatud tootjavastutuse süsteemiga, näiteks peaks plastist joogitaara kuuluma tootjavastutuse alla, et niiviisi prügi vähendada;

13. rõhutab tootjate ja importijate täielikku vastutust oma toodete negatiivse mõju eest pärast nende prügiks saamist, mistõttu peavad nad kandma täielikku vastutust nende jäätmetest tekkiva prügi kogumis- ja töötlemiskulude eest;

14. tõstab esile mitmed raskused, millega on vastamisi ELi konkreetset kogukonnad ja piirkonnad, näiteks äärepoolseimad piirkonnad, jõgedeäärsed kogukonnad, saare-, ranniku- ja sadamakogukonnad, kui nad võitlevad mereprügiga; rõhutab nende kogukondade sidusrühmade kaasamise erilist tähtsust, et tagada nende arvamuse arvessevõtmine positiivsete ja praktikas rakendatavate lahenduste otsimisel;

15. toetab teadlikkuse suurendamise kampaaniate korraldamist prügistamise alal ja koristustalguid; edendab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste osalemist sellistel üritustel nagu „Euroopa puhtaks!“ kampaania ja Euroopa jäätmetekke vähendamise nädal ning innustab omavalitsusi looma uusi algatusi ja uurib võimalust kaasata vabatahtlikke Euroopa solidaarsuskorpuse kaudu;

16. avaldab selles kontekstis tugevat toetust põhimõttele, mis sisaldub Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepanekus sadama vastuvõtuseadmete ja -rajatiste kohta laevajäätmete üleandmiseks (COM(2018) 33), st et sadamarajatiste kasutamise tasusid vähendatakse, kui laeva ehitus, seadmed ja käitus on sellised, et laevas tekitatud jäätmete kogused on tavalisest väiksemad ning neid käideldakse säästvalt ja keskkonnahoidlikult;

Mikroplasti vältimine

17. toonitab, et mikroplast on üha laiemalt levinud probleemne nähtus, mida nüüdseks võib leida iga ökosüsteemi peaaegu kõigis osades, sh inimtoidus. Senini ei teata kuigi palju mikroplasti mõjust inimeste ja loomade tervisele ega meie ökosüsteemidele;

18. soovib lisauuringuid mikroplasti peamiste allikate ja liikumisteede kohta, näiteks autorehvide kasutamisest tulenev kulumine, tekstiilid ja prügi, sh seos plasti ringlussevõtu ja mikroplasti vahel, samuti mikroplasti mõju loomade ja inimeste tervisele ning ökosüsteemidele. Rõhutab sellest tulenevalt vajadust kehtestada usaldusväärne ja tõhus mõõtmistehnoloogia ja -meetodid ning kutsub Euroopa Komisjoni üles asjaomaseid uuringuid ja arengutegevust toetama;

19. nõuab oksüdantide toimel laguneva plasti ja kavatsuslikult lisatud mikroplasti keelustamist kõigis toodetes, kus need ei ole inimestevahelise seisukohalt vajalikud, sh nahahooldustooted ja puhastusvahendid. Komitee soovib ka miinimumnõuete kehtestamist mikroplasti juhusliku eraldumise kohta toodetest, näiteks autorehvid ja tekstiilid, ning meetmete võtmist plastgraanulite kao vähendamiseks;

C. Parem plast

Paremad disainilahendused

20. on kindlalt veendunud pakilises vajaduses parema disainiga plasti järele, võttes arvesse tulevasi võimalusi plasti ja plasttoodete liigiti kogumisel, sortimisel ja ringlussevõtul, et plastist saaks ringmajanduse üks säästev element; rõhutab tungivat vajadust selle valdkonna innovatsiooni järele;

21. rõhutab, et ringmajanduses ei peaks me põhimõtteliselt lubama ELi turule ringlusse mittevõetavaid tooteid ja materjale. Seepärast peaks hiljemalt 2025. aastal saama kogu ELi turule lastud plasti – kõiki plasttooteid ja plastpakendeid – vähemalt kulutõhusalt ringlusse võtta. Selleks on vaja, et keskkonnale kahjulikud ja ohtlikud ained oleksid plastist ja plasttoodetest 2025. aastaks täielikult eemaldatud;

22. toonitab, et ringmajandus on lisaks fossiilse tooraine vaba majandus. Seda silmas pidades on vaja jõulist innovatsiooni tegevuskava ja edaspidist toetust, et võtta laialatuslikult kasutusele mittefossiilne plast eesmärgiga minna praeguselt fossiilpäritolu plastilt üle innovaatilisele, säästvale ja keskkonnahoidlikule plastile;

23. on veendunud, et plasttoodete valmistamisel tuleb piirata kättesaadavate polümeeride arvu, nii et need polümeerid oleksid asjakohased ja neid oleks hõlbus eraldada, sortida ja ringlusse võtta, eriti kui tegu on ühekordselt kasutatavate toodetega. Selleks võib olla vaja töötada nende rakenduste jaoks välja ELi tasandi tööstusnormid;

24. soovib veelgi uurida vajadust ühtlustada või ka piirata plastis kasutatavaid lisaaineid, et mõjutada ja parandada plasti füüsikalisi omadusi eesmärgiga veelgi hõlbustada ja lihtsustada plasti ringlussevõttu ja ringlussevõtmisel saadud materjalide kasutamist. Selleks võib olla vaja töötada välja ELi tasandi tööstusnormid plastis kasutatavate lisaainete jaoks;

25. on lisaks arvamusel, et muud plasttooted, mis ei ole pakendid, võivad samuti prügi tekitada ja need tuleb selle vältimiseks asjakohaselt kujundada; samuti peavad tootjad tagama asjakohased süsteemid nende toodete kõrvaldamiseks pärast nende kasutusaja lõppu;

26. tuletab meelde, et laiendatud tootjavastutuse süsteemidel võib olla oluline roll ökodisaini edendamisel, näiteks eristades tasusid keskkonnahoidlikkuse alusel (eco-modulation) vastavalt toote ringlussevõtuvalmidusele, sh seoses võimalusega seda taaskasutada, liigiti koguda, töödelda ja ringlusse võtta, ning sõltuvalt ringlussevõetud materjali kogusest. Seetõttu peavad laiendatud tootjavastutuse süsteeme käsitlevad õigusaktid sisaldama vastutust ökodisaini eest. Nimetatud õigusaktides tuleks samuti viidata ELi tasandi tööstusnormidele polümeeride ja lisaainete kasutamise kohta ühekordselt kasutatavates toodetes;

27. rõhutab, et lähikümnenditel tuleb luua materjale, millel ei ole kõigile praegustele plastidele iseloomulikke negatiivset keskkonna- ja terviseohtu ning mis saavad edaspidi plasti täielikult asendada. Seda silmas pidades nõuab komitee panustamist teadustegevusse ja mehhanismidesse, mis aitaksid sillutada teed uueaegsete materjalidega plastivabale tulevikule;

Biolagunev plast

28. tõdeb, et praeguse põlvkonna biolagunev plast ei paku lahendust plastiprügi ja nn plastisupi probleemile, sest see ei lagune looduslikus keskkonnas ega veesüsteemides;

29. rõhutab, et tarbijates tekitab segadust nõue, et mõnd plasti tuleb liigitada plasti ja teist biojätmete hulka. See muudab tarbijate teavitamise keeruliseks ja põhjustab eksimusi nii tavaplasti kui ka biolaguneva plasti eraldamisel;

30. toonitab, et plasti ringlussevõtu voogu sattunud biolagunev plast raskendab tavaplasti ringlussevõttu. Seepärast tuleks biolaguneva plasti kasutust piirata rakendustega, mille puhul biolagunevusel on kindel eesmärk, st biolagunevate kottide kasutamine biolagunevate jäätmete kogumiseks;

31. rõhutab, et on vaja paremini määratleda biolagunevuse eri vormid ja/või kehtestada nende standardid. Need peaksid olema seotud jäätmekäitlusega, sh standardid kompostimis- ja lagundamisvõimaluste kohta, ning võtma arvesse Euroopa käitlusrajatiste levinud tavaid. See parandaks ja/või lihtsustaks märgistamist, vähendaks prügi teket ja parandaks liigiti kogumist ning lisaks innustaks ka innovatsiooni biolaguneva plasti valdkonnas;

32. toonitab, kuivõrd tähtis on, et kompostitava plastina turustatav plast looduses ka tegelikult laguneks ega vajaks tööstuslikku kompostimist. Selline täpsustus aitaks märkimisväärselt vähendada mikroplasti leviku ohtu, kuna eksisteerib oht, et tarbija usub, et kehtiva märgistusega kompostitav plast laguneb looduses ilma lisatöötlemist vajamata, mis aga tegelikkuses kaugeltki nii ei ole;

D. Parem kogumine

33. rõhutab, et tõhusad plastijäätmete liigiti kogumise süsteemid on plasti ringmajanduse elementaarne nõue. Selleks peavad kogumissüsteemid olema kasutajate jaoks lihtsad ja loogilised;

34. juhib tähelepanu sellele, et ELi liikmesriikides toimivad kogumissüsteemid ei hõlma tavaliselt muud kui pakendiplasti. See tähendab, et muid plasttooteid eraldi ei koguta ja need jõuavad koos olmejäätmetega prügilasse või põletusrajatistesse või satuvad isegi (mere)prügi hulka. See põhjustab kahju keskkonnale, väärtuslike ringlussevõetavate materjalide kadu ja segadust tarbijate hulgas, kes ei mõista, miks mõnd plasti tuleks eraldi koguda ringlussevõtu jaoks, aga mõnd mitte; Paremad teabekampaniad ja jäätmete liigiti kogumise põhimõtte suurem järjepidevus liikmesriikide vahel võimaldaksid suurendada ringlussevõetud jäätmete mahtu ja parandada jäätmete kogumise juhiste järgimist nii kohalike elanike kui ka turistide seas;

35. tõdeb, et kui plasti ja plasttoodete kogumise aluseks on laiendatud tootjavastutuse süsteemid, tuleb seada tõhusad eesmärgid viisil, millega tootjaid innustatakse igal võimalusel seatud eesmärgi ületama;

Plasti tõhus liigiti kogumine

36. palub komisjonil kaasata liigiti kogumise parandamisse kõik sidusrühmad, ka need, kes tegelevad jäätmetekke vältimise ja muu kui plastmaterjalide käitlemisega;

37. rõhutab, et kogumissüsteemide keskmes peaks olema pigem plast kui tooraine, mitte aga plast kui pakend. See lihtsustaks märkimisväärselt tarbijate teavitamist ja suurendaks kogumise määra. Parem kooskõla omavalitsuste ja laiendatud tootjavastutuse süsteemide vahel on vajalik selleks, et arutada tootjate ja importijatega peetavas dialoogis muuks kui pakendamiseks kasutatud plastijäätmeid. Seda tuleb arvesse võtta ka pakendite ja pakendijäätmete direktiivi läbivaatamisel;

38. väljendab heameelt jäätmete liigiti kogumise ja sortimise uute juhiste koostamise üle ning palub, et Euroopa Komisjon tagaks omavalitsuste kaasamise juhiste koostamise ja levitamise protsessi, pidades silmas nende olulist rolli paljudes liikmesriikides;

39. rõhutab, et kohalikud ja piirkondlikud jäätmekäitlusstrateegiad peaksid keskenduma jäätmehierarhiale, st jäätmetekke vältimine, liigiti kogumine ja olmejäätmete vähendamine. Seda liiki strateegiate kohta on palju häid tavaid ja kogemusi. Innustada tuleks innovatsiooni liigiti kogumise valdkonnas ning tugevalt toetada omavalitsuste vahelist parimate tavade ja teadmiste vahetust näiteks selliste vahendite abil nagu TAIEXi vastastikuse abi vahend või ELi linnade tegevuskava;

40. rõhutab vajadust tagada, et Hiina kehtestatud plasti keeld ei tooks kaasa rohkem prügilaid, (ebaseaduslikku) jäätmete ladustamist või põletamist, samuti on vaja rohkem investeerida nüüdisaegsesse ringlussevõtu võimsusesse;

Üldsuse teadlikkus ja käitumismuutused

41. rõhutab, et edukate jäätmekäitlusstrateegiate loomiseks peavad komisjon, liikmesriigid ja omavalitsused teadma, millised on kohalikul ja piirkondlikul tasandil seosed taristu, teabevahetuse ja üldsuse suhtumise ning käitumismuutuste toetuseks rakendatavate vahendite vahel;

42. toonitab, et üldsuse teadlikkus jäätmekäitlusest on tõhusate kogumissüsteemide nõuetekohase toimimise eeltingimus. Üldsuse teadlikkuse väljenduseks on jäätmete liigiti kogumise ja jäätmetekke vältimise toetamine ning kohalike algatuste korraldamine, kuid see ei pruugi alati põhjustada käitumismuutusi. Positiivsetele käitumismuutustele kaasa aitavate mehhanismide parem tundmine on seega vältimatu. Komitee rõhutab seda silmas pidades, et tuleb edendada käitumismuutusi toetavate strateegiate edasiarendamist nii klassikaliste vahendite, nagu stiimulid ja sanktsioonid, kui ka innovaatiliste meetodite abil ning pakkuda tugevat toetust parimate tavade ja teadmiste jagamisele omavalitsuste vahel;

43. innustab kõiki kohalikke ja piirkondlikke sidusrühmi panustama teadlikkuse suurendamisse ringlussevõetud plasti eelistest;

Euroopa tasandil tuleks kaaluda joogitaara ühtlustatud pandisüsteemi kasutamist

44. tõdeb, et kinnitust on leidnud tõsisasi, et pandisüsteemide abil saab saavutada väga kõrge kogumismäära ja kvaliteetse ringlussevõtu ning see aitab lisaks kaasa prügi ja plastisupi vältimisele;

45. nendib, et üha rohkem ELi riike rakendavad pandisüsteemi, millel mõnikord on negatiivne piiriülene mõju piirkondades, kus on erinev pandisüsteem;

46. soovib kaaluda ühtlustatud lähenemisviisi ELi tasandil või vähemalt maksimaalset koordineerimist nende liikmesriikide puhul, kes pandisüsteemi praegu rakendavad või kes kavatsevad tulevikus uusi süsteeme välja töötada, et vältida negatiivset piiriülest mõju ja hõlbustada kaupade vaba liikumist;

Uurida tuleks kvantitatiivsete eesmärkide alternatiive

47. märgib, et plasti liigiti kogumise ja ringlussevõtu osas mitmes ELi direktiivis (pakendite ja pakendijäätmete direktiiv, kasutuselt kõrvaldatud sõidukite direktiiv, elektroonikaseadmete jäätmete direktiiv) seatud eesmärgid on samad kõigi liikmesriikide jaoks, ehkki liikmesriikide praegused tulemused erinevad märkimisväärselt. Nii on jõutud olukorda, kus mõni liikmesriik peab ikka veel kõvasti pingutama, samas kui teised saavutavad eesmärgid kergelt ega ole motiveeritud neid ületama;

48. soovib direktiivides seatud eesmärgid läbi vaadata, et luua jõulisemaid stiimuleid ja innustada ringlussevõtu kvaliteeti parandama, võttes aluseks järgmised võimalikud lähenemisviisid:

— viia sisse soodustus eesmärkide ületamise eest;

— laiendada tootjate rahalist vastutust, hõlmamaks nende oma toodete jäätmekäitluse kogukulu, sh prügikoristuse kulu või eraldi kogumata ja siiski olmejäätmete hulka sattunud toodete kogumise ja käitlemise kulud;

E. Parema ringlussevõtt*Sortimis- ja ringlussevõtutehnoloogia arendamine*

49. avaldab tugevat toetust teadusuuringutele ja innovatsioonile uute sortimis- ja ringlussevõtutehnoloogiate valdkonnas, sh depolümeerisimine. Teoreetiliselt võib see aidata lahendada paljud praegused probleemid, mis on seotud plasti sortimisega ja ringlussevõetuga;

50. rõhutab piirkondade ja linnade võimalusi alt-üles algatuste arendamisel ja toetamisel eluslaborite, innovatsioonikeskuste ja muude koostööol põhinevate innovaatiliste lähenemisviiside abil, et edendada nutikat disaini ja teise tooraine kasutamist;

51. toetab strateegias nimetatud lisainvesteeringuid prioriteetsetesse teadusuuringutesse ja innovatsioonimeetmetesse ning on valmis tegema Euroopa Komisjoniga koostööd uue plastiga seotud teadusuuringute ja innovatsiooni strateegilise tegevuskava koostamisel. Niisugune koostöö peaks tagama kohaliku ja piirkondliku mõõtmega arvestamise nii käsitlemist vajavate prioriteetsete probleemide tuvastamisel kui ka leitud innovaatiliste lahenduste asjakohasel levitamisel;

52. toetab sortitud plastijäätmete ja ringlussevõetud plasti kvaliteedinormide väljatöötamiseks tehtavat tööd;

Jäätmetest energia tootmise eelistamine prügilasse ladestamisele

53. tuletab meelde, et lühiajalises plaanis tuleks ringlusse mitte võetavaid plastijäätmeid ja ohtlikke aineid sisaldavaid plastijäätmeid käidelda kõige tõhusamates ja puhtamates jäätmetest energiat tootvates tehastes, kus plastijäätmete suurt energiasisaldust saab kasutada soojuse ja elektri tootmiseks;

F. Paremad turud

Tungivalt tuleks soovitada ringlussevõetud materjalide kasutamist uutest toodetest

54. on sügavalt veendunud, et lõppkasutajate nõudlust ringlussevõetud materjalide järele tuleks stimuleerida rahaliste soodustuste abil, mis loovad reaalse rahaliselt atraktiivse alternatiivi esmakasutuses olevatele materjalidele ja fossiilpäritolu plastile, lisaks tuleks kõrvaldada ühtse teisese tooraine turu loomise takistused;

55. tuletab meelde, et siiani subsideeritakse fossiilkütuseid, mistõttu neist valmistatud plasti hind on väiksem kui ringlussevõetud või bioressursipõhise plasti oma, mis on peamine majanduslik takistus plasti ringmajanduse arendamisel; nõuab seetõttu tungivalt selliste väärade stiimulite kaotamist. Lisaks sellele võiks fossiilpäritolu plasti ja plasttoodete tootjatele ja importijatele panna rahalise vastutuse CO₂-heite vähendamise eest nende plastijäätmete lõppkäitlemisel;

56. rõhutab, et 2025. aastaks peaksid plasttoodete tootjad kasutama uute plastide tootmisel vähemalt 50 % ulatuses ringmaterjale, kui lõpptoodet puudutavad õiguslikud piirangud ei keela ringmaterjali kasutamist; rõhutab väärtusahelast lähtuva lähenemisviisi vajalikkust tootjate, tarbijate, omavalitsuste ja ringlussevõtusektori huvide lähendamisel, et parandada ringlussevõtu kvaliteeti ja teiste materjalide kasutamist;

57. toetab seepärast ELi algatust, mis on seotud üleskutsega ettevõtjatele ja/või tööstusliitudele võtta vabatahtlikke kohustusi, ning palub omavalitsustel tutvustada oma piirkonna sidusrühmade võetud kohustusi, edendades häid tavasid ja seega innustades teisi neid järgima. Samuti tuleks kontrollida, kuidas võetud kohustusi täidetakse ja vajaduse korral tuua esile ka ebaõnnestumised, tagamaks, et vabatahtlikud kohustused ei oleks pelgalt teatavate toodete või sektorite maine parandamiseks antud tühjad lubadused;

Riigihanked

58. rõhutab Euroopa ametiasutuste keskkonnahoidlike riigihangete potentsiaali plastijäätmete tekke vältimisel, sest nad saavad oma ostujõu abil vabatahtlikult valida keskkonnahoidlikke kaupu, teenuseid ja töid, mis on eeskujuks ka teistele organisatsioonidele. Komitee kutsub seepärast kõiki omavalitsusi üles andma plasti ringlussevõtu panuse oma riigihankepoliitika kaudu, nõudes nende ostetud toodetes ökodisaini põhimõtete rakendamist ja ringmaterjali kasutamist;

59. väljendab heameelt Euroopa Komisjoni ja mitmete Euroopa riikide välja töötatud juhiste üle keskkonnahoidlike riigihangete vallas keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumide⁽¹⁾ näol, kuid palub komisjonil esitada täpsemad juhenddokumendid, mis sisaldavad teavet ringlussevõetud plasti liigist, selle kasutusvõimalustest ning ringlussevõetud plasti kasutamisel saadavast keskkonna- ja võimalikust majanduslikust kasust kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks;

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/environment/gpp/pubs_en.htm.

60. rõhutab, et enamik ookeanidesse jõudvast plastist pärineb Aasiat ja maailmas võetakse ringlusse ainult 9 % plastist. Seda silmas pidades näeb komitee suuri võimalusi ülemaailmete tarneahelate jätkusuutlikkuse ja jälgitavuse parandamiseks ELi uue kaubandusstrateegia „Kaubandus kõigile“ rakendamise abil, sest selle eesmärk on edendada kaubanduslepingute ja eelishinnaprogrammide võimendava mõju toel kestlikku arengut kogu maailmas. Komitee kiidab seepärast heaks rõivasektorit käsitleva ELi juhtalgatuse, mille kohta Euroopa Parlament esitas ettepaneku 2017. aasta märtsis,⁽²⁾ ning toonitab, et niisugused algatused sõltuvad kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pakutavast toetusest nende algatuste propageerimisel ning peaksid suunama kohaliku ja piirkondliku tasandi detsentraliseeritud arengukoostöö meetmeid.

Brüssel, 10. oktoober 2018

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽²⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P8-TA-2017-0196+0+DOC+PDF+VO//EN>.

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Spordi integreerimine ELi 2020. aasta järgesse tegevuskavva“

(2018/C 461/06)

Raportöör: Roberto PELLA (IT/EPP), Valdengo vallavanem (Biella provints)**POLIITILISED SOOVITUSED**

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. kavatseb analüüsida Euroopa Liidu ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tasandil spordi majanduslikku ja inimhõõdet ning sotsiaalse kaasatusega seotud aspekte, kuna need on omavahel lahutamatud. Sport kui järjepidev motoorne ja kehaline tegevus on seotud mitmesuguste poliitikavaldkondade, toodete ja teenustega, mis puutuvad kokku ja avaldavad eri väärtusahelatega vastastikust mõju;
2. märgib, et uusimate hinnangute kohaselt on sport ELi jaoks oluline majandusvaldkond, kuna selle osakaal riikide majanduses on võrreldav põllumajanduse, metsanduse ja kalanduse valdkonna osakaaluga kokku,⁽¹⁾ ning oodata on selle tähtsuse suurenemist. Lisaks sellele moodustab spordisektor 2 % ELi sisemajanduse koguproduktist, pakkudes 7,3 miljonit töökohta kogu kontinendil, mis on 3,5 % kogu ELi tööhõivest. Turismi seisukohast tehakse igal aastal 12–15 miljonit rahvusvahelist reisi, mille eesmärk on spordivõistlustel osalemine või spordiga tegelemine. Seega on spordisektori üks isärasusi tihe seos teiste tootmisvaldkondadega, nagu kõigile kättesaadav või sporditurism, tehnoloogia, tervishoid, keskkond ja transport, integratsioon ning ehitus ja taristu, mille kaudu see aitab otseselt ja kaudselt kaasa lisandväärtuse loomisele⁽²⁾;
3. märgib samal ajal siiski, et SpEA (SportsEconAustria)⁽³⁾ poolt Euroopa Parlamendi tellimisel teostatud uuringust ilmnes selgelt, et spordi mõju ja ulatust avaliku poliitika mõjutamisel ja suunamisel alahinnatakse, iseäranis arvestades selliseid nähtusi nagu vabatahtlik tegevus (suurem osa sporditegevustest toimub mittetulundusstruktuurides), integratsiooni- ja sotsiaalse kaasatuse protsessides sündiv ülekanduv mõju või füüsilise passiivsuse kulud, mis ulatuvad ELi 28 liikmesriigis 80 miljardi euronii aastast⁽⁴⁾ ning lisanduvad mõjule, mida liikumise puuduse või vähesuse põhjustatud haigused avaldavad keskpikas perioodis piirkondliku tervishoiu eelarvele;
4. rõhutab, et vaatamata kehalise aktiivsuse kasvavale tunnustamisele olulise poliitilise väljakutsena on kohalikul tasandil ikka veel suuri lünki teadmistes kehalise aktiivsuse laiema kasu kohta, sest uuringud näitavad, et 66 % kohalikest poliitikutest ei ole teadlikud rasvumise määra oma kogukonnas ja 84 % ülekaalulisuse määra⁽⁵⁾;
5. rõhutab, et spordi puhul ei ole tegemist mitte marginaalse sektori, vaid hoopis ELi esmatähtsa investeerimiseesmärgiga, kuna spordi määratlus hõlmab tänapäeval lisaks võistluspordile täielikult ka motoorse ja kehalise aktiivsuse valdkondi, mis ei tähenda üksnes sporditegevuse suurenemist, vaid ka tervise edendamist ja tervislike eluviiside omaksvõtmist. Käsitlusviisi eesmärk peab olema pakkuda võrdsemat, st tasakaalustatud, üheõiguslikku ja võrdväärset juurdepääsu erinevatele aladele ja ennetada krooniliste haiguste (eelkõige mittenakkuslike haiguste, nagu ülekaalulisus, II tüüpi diabeet, veresoonekonna haigused, vaimuhaigused jne) teket;

⁽¹⁾ Euroopa Komisjon (2014), „Sport as a growth engine for EU economy“, http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-432_en.htm.

⁽²⁾ Euroopa Komisjon, http://ec.europa.eu/growth/content/sport-growth-engine-eu-economy-0_en.

⁽³⁾ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/563392/IPOL_STU\(2015\)563392_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/563392/IPOL_STU(2015)563392_EN.pdf).

⁽⁴⁾ Uuring ISCA/CEBR 2015 teoses „Narrative review: the state of physical activity in Europe“, lk 37, ning PASS Project <http://fr.calameo.com/read/000761585fb41d432c387>.

⁽⁵⁾ PASS-projekt <http://fr.calameo.com/read/000761585fb41d432c387>.

6. rõhutab spordi keskset tähtsust tervist tugevdava ja heolutegurina, mida on tunnustatud iseäranis kolmandas ELi tervishoiuprogrammis ning HEPA (tervist tugevdav kehaline aktiivsus) seires, Maailma Terviseorganisatsiooni 2014.–2019. aasta tegevuskavas ning Maailma Terviseorganisatsiooni Euroopa andmebaasis toitumise, rasvumise ja kehalise aktiivsuse kohta (NOPA);

7. tuletab ühtlasi meelde, et kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030 käsitatakse sporti kestliku arengu olulise tegurina ja tunnustatakse selle tähtsust parema tervise ja hariduse aspektist, samuti selle panust rahu tagamise, sallivuse, lugupidamise ja sotsiaalse kaasatuse edendamisse ning naiste ja noorte mõjuvõimu suurendamisse ⁽⁶⁾;

8. juhib tähelepanu mõnele sporti käsitletud Eurobaromeetris esile toodud tulemustest ⁽⁷⁾:

— peaaegu pooled (46 %) Euroopa kodanikest ei tegele kehalise tegevuse ega spordiga ning nende osakaal on viimastel aastatel järk-järgult kasvanud (2013. aastal 42 %), jätkates 2009. aastal alanud suundumust;

— sporditegevuse või kehalise aktiivsuse osatähtsus on väiksem madalama haridustasemega ja/või suuremate majandusraskustega isikute seas;

— mitteametlikud sportimiskohad, nagu pargid või õuealad (40 %), kodu (32 %) või teekond kodust kooli/töökohta (23 %), on rohkem levinud kui ametlikud sportimiskohad;

— peamine motiveerija kehaliseks aktiivsuseks on tervis ja vormisolek, peamine takistus on aga ajapuudus;

— enamik Euroopa kodanikke leiab, et kohalikul tasandil on olemas võimalused kehaliseks aktiivsuseks, kuid samal ajal arvavad paljud neist ka, et kohalikud omavalitsused peaksid selle valdkonnaga rohkem tegelema;

9. juhib tähelepanu asjaolule, et muu hulgas ELi kogetud majanduskriisi järel kaasneb spordi rolliga majanduses ja tänapäevases ühiskonnas märkimisväärne kasu kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks: spordist mõjutatud sektorite läbilaskvus, luues võimendavat mõju; konkurentsivõime, atraktiivsus ja elukvaliteet seal, kus on palju olulisi spordiüritusi ja -tegevusi; tööalane konkurentsivõime, arvestades, et rajatised on Euroopas väga sageli omavalitsuste omandis; integratsioon tõhusa vahendina ELi ühiste väärtuste propageerimiseks, mis sageli väljenduvad selgemini kohalikul tasandil ⁽⁸⁾. Seega, arvestades et sporti kasutatakse üha sagedamini sotsiaalsete ja majanduslike eesmärkide saavutamise vahendina, kasvavad nõudmised spordisektori tulemuslikkusele ja tõhususele järk-järgult mitte ainult selle ülesannetest tulenevate eesmärkide saavutamise vahendina, vaid ka strateegilise eesmärgina iseenesest;

Tausta analüüs: Euroopa tasandi algatused

10. märgib, et esimese poliitikadokumendi spordi kohta ehk sporti käsitleva valge raamatu avaldas Euroopa Komisjon 2007. aastal;

11. soovib juhtida tähelepanu asjaolule, et spordi-, kultuuri- ja haridusüritused võivad siin toimida integreerumistakistusi vähendava raamistikuna, nagu on märgitud komitee arvamuses „Võitlus radikaliseerumise ja vägivaldse ekstremismi vastu“ ⁽⁹⁾;

12. rõhutab, et alates 2009. aasta detsembrist kehtiv Lissaboni leping sisaldab eraldi artiklit, nimelt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 165, millega anti ELile uued võimalused spordi toetamiseks, kehtestades sätted selle edendamiseks ja kutsudes ELi üles võtma meetmeid spordi Euroopa mõõtme arendamiseks. Juba ELi toimimise lepingu artikli 6 punktis e on märgitud, et EL on pädev võtma meetmeid liikmesriikide meetmete toetamiseks või täiendamiseks spordi valdkonnas;

⁽⁶⁾ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

⁽⁷⁾ Eurobaromeeter (ilumise kuupäev 22.3.2018), https://ec.europa.eu/sport/news/2018/new-eurobarometer-sport-and-physical-activity_en.

⁽⁸⁾ *Study on the contribution of sport to regional development through the structural funds*, https://ec.europa.eu/sport/news/20161018_regional-development-structural-funds_en.

⁽⁹⁾ CdR 6329/2015.

13. tuletab meelde, et komisjon võttis 2011. aastal vastu teatise „Euroopa mõõtme arendamine spordis“, ⁽¹⁰⁾ mille põhjal võttis nõukogu vastu resolutsiooni ELi spordialase töökava kohta (2011–2014), millega tugevdati veelgi spordialast koostööd Euroopas, määrates kindlaks selliste ELi tasandi meetmete prioriteetid, kuhu on kaasatud ELi liikmesriigid ja komisjon. 2012. aastal võttis nõukogu vastu järeldused kehalise tegevuse kui tervist parandava vahendi edendamise kohta ja spordipoliitika väljatöötamiseks vajaliku andmebaasi suurendamise kohta, kutsudes komisjoni üles avaldama korrapäraseid ülevaateid spordi ja kehalise tegevuse kohta;

14. meenutab samuti, et töökava rakendamiseks keskendus ekspertide tegevus praeguse Eurobaromeetri uuringu küsimustiku kasutuselevõtule;

15. märgib, et hiljuti (2017. aastal) käivitati koostöös Euroopa spordialase innovatsiooni platvormiga (EPSI) piirkondadevaheline algatus, mis hõlmab praeguse seisuga 10 riiki. Algatuse nimi on ClusSport ning selles käsitletakse majanduslikku arengut ja väärtusloomet kõnealusel sektoris. Viimase 18 aasta kestel on Euroopa spordipealinna ja -linnade liit (ACES Europe) propageerinud Euroopa väärtusi Euroopa lipu all toimuva Euroopa spordipealinna, -linna ja -piirkonna konkursi kaudu;

16. märgib, et 2017. aasta juulis jõustus uus ELi spordialane töökava, milles esitati ELi liikmesriikide ja komisjoni prioriteetid kuni 2020. aastani: spordi ausus, rõhuasetusega heale juhtimistavale, alaealiste kaitsele, võitlusele võistluste tulemuste kokkuleppimise vastu ning dopingu- ja korruptsioonivastasele võitlusele; spordi majanduslik mõõde, rõhuasetusega innovatsioonile ning sidemetele spordi ja digitaalse ühtse turu vahel; sport ja ühiskond, rõhuasetusega sotsiaalsele kaasatusele, treeneritele, meediale, spordikeskkonnale, tervisele, spordialasele haridusele ja spordidiplomaatialle;

17. tuletab lõpetuseks meelde komisjoni värskeimat algatust „Tartu üleskutse tervislikele eluviisidele“ ⁽¹¹⁾ – tegevuskava, mille tulemuseks on valdkondadevahelise koostöö märkimisväärne areng;

Eesmärgid

18. teeb seni esile kerkinud võimalusi ja probleeme arvestades ettepaneku tegeleda järgmiste küsimustega:

- a. suurendada suutlikkust pidada dialoogi käimasolevate projektide ja piirkondade kõige uuemate meetmete alal, tagades suure osaluse ning soodustades heade tavade ja partnerluste vahetamist (laiendades seda väljaspool Euroopat asuvatele riikidele);
- b. tuua spordiprojektid kodanikele lähemale ja suurendada nende sotsiaalset mõõdet, seades esikohale läheduse ja kohalikkuse, arvestades ka kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vastutust rajatiste ja ürituste eest;
- c. tagada võimalikult suur üldine teadlikkus motoorse ja kehalise aktiivsuse ning sporditegevuse kasulikkusest;
- d. tutvustada ulatuslikult positiivset mõju, mida sport avaldab ELi majandusele, ja seega lõimida spordipoliitika senisest enam valdkondadesse, millega see seotud on ja mida see mõjutab;
- e. soodustada rohkem tehnoloogilisi uuendusi ja ettevõtteid, mis põhinevad kohalike ja piirkondlike kogukondade toetamise vahenditel, kutsudes teadus-, tehnoloogia- ja haridussektori osalejaid koos korraldusasutustega üles ühendama jõupingutusi, et töötada välja ja rakendada ellu ühine strateegia, mis tegeleks kõigi väärtusahelate ühenduskohtadega nii tootmisprotsessi eel kui ka järel ja pööraks ülimalt tähelepanu sektoris pakutavatele töövoimalustele;
- f. pidada sporti kodanike tõeliseks õiguseks, mis edendab ühiskonnaelus osalemist ja kaasatust, iseäranis puudega kodanike seas, ning pakub võimalusi parandada elukvaliteeti ja füüsilist ja vaimset heaolu ning haridusvõimalusi;
- g. pakkuda toetusmeetmeid eesmärgiga teha kõigile kodanikele sõltumatult vanusest, soost, kodakondsusest ja sotsiaalsest päritolust täielikult kättesaadavaks spordirajatised, võimaldades nende vaba kasutamist ja pikendades nende lahtiolekuaegu;

⁽¹⁰⁾ CdR 66/2011 fin.

⁽¹¹⁾ https://ec.europa.eu/sport/sites/sport/files/ewos-tartu-call_en.pdf.

- h. suurendada toetust naiste spordivõistlustele ja selliste võistluste nähtavust;
- i. käsitada sporti sotsiaalse integratsiooni ja võrdõiguslikkuse hõlbustamise vahendina;
- j. toetada eelarvest võistlustel osalevate harrastussportlaste liikuvust, iseäranis kaugel asuvatest piirkondadest, saartelt ja äärepoolseimatest piirkondadest pärit sportlaste puhul;

Poliitilised soovitused ja ettepanekud

19. juhib tähelepanu võimalusele soovitada meetmeid ja luua konkreetsed vahendid spordi integreerimiseks ELi 2020. aasta järgsesse tegevuskavva, milleks tuleb

Poliitilisel tasandil

20. teha suuri jõupingutusi sellise spordidiplomaatia huvides, mis on suuteline edendada Euroopa väärtusi spordi ning konstruktiivse ja mitmetasandilise dialoogi abil, kaasates kõiki valitsustasandeid ja ELi institutsioone, nagu Euroopa Parlament, näiteks selle spordi laiendatud tööühma kaudu, Euroopa Komisjoni asjaomased peadirektoraadid, riiklikud olümpiakomiteed ja Euroopa Olümpiakomitee ning kõik, muu hulgas kodanikuühiskonnas tegutsevad asjaomased sidusrühmad, nt katseprojektide alusel;

21. arendada välissuhteid ja rahvusvahelise koostöö projekte väljaspool Euroopat, et luua täiendav võrdlusmõõde liikuvusprojektide ning teadmiste, kogemuste ja heade tavade vahetamise abil (*communities of practices*);

22. töötada Euroopa tasandil välja vahendid, milles sporti nähakse ELi majanduskasvu tegurina, koostades mentorlusprogramme ja mittesiduvaid poliitilisi meetmeid (koostöös nt iga-aastase spordifoorumi või teabepäevadega) ning toetades parimate tavade vahetamist kohalike ja piirkondlike spordiorganisatsioonide ja -ühenduste vahel nende suhete raames üleriigilise ja Euroopa tasandiga, järgides kaasavat ja alt üles suunatud lähenemisviisi, milles võetakse arvesse nende taotlusi ja vajadusi;

23. tugevdada Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli territooriumide senisest aktiivsema ja kooskõlastatuma kaasamise kaudu iga-aastaselt Euroopa spordinädala algatusse, mis on selle loomisest alates olnud suur motivatsiooni allikas selliste keskmise pikkusega ja pikaajaliste poliitikameetmete rakendamiseks, millel on tõestatud mõju tervislikule eluviisile ja käitumisele ning kodanike osalemise suurendamisele aktiivses elus, mis tagaks suurema ametialase pädevuse ja tööalase konkurentsivõime spordisektoris;

24. tagada, et Euroopa Liit toetab liikmesriike praktiliselt ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni spordi mõõtme täielikul rakendamisel;

Programmide tasandil

25. pidada tervitatavaks Euroopa Komisjoni ettepanekut kahekordistada programmi „Erasmus“ rahastamist ELi järgmises pikaajalises eelarves ajavahemikuks 2021–2027, samuti selle keskendumist rohujuure tasandi spordile^(1,2). Komitee kutsub komisjoni üles keskendumise seoses sellega kogemuste vahetamisele ka – iseäranis noorte – treenerite, spordiametnike ja spetsialistide hulgas, kes on laiemas tähenduses seotud kõnealuse sektoriga, näiteks üksteiselt õppimise ja õppekõlastuste kaudu, kasutades vastastikku üksteise asjatundmist ja kogemusi ning suurendades kohalikul tasandil linnade, omavalitsusüksuste ja piirkondade suutlikkust eesmärgiga töötada välja innovaatilised lähenemisviisid, kuidas integreerida kehaline aktiivsus keskse elemendina linnade ja piirkondade strateegiatesse;

26. kutsuda üles – arvestades, et kohalikku rohujuurespordi taristusse ei investeerita piisavalt, – eraldama järgmistes Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondides vahendeid konkreetselt ja selgesõnaliselt spordi jaoks, keskendudes iseäranis kehalise aktiivsuse edendamisele ebasoodsas olukorras piirkondades, tagades kõigile juurdepääsu sporditegevusele ning parandades inimeste oskusi ja võimeid kui majandus- ja sotsiaalarengu peamisi tegureid;

^(1,2) COM(2018) 367 final, ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm „Erasmus“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013.

27. pidada oluliseks lisada – samuti programmi „Erasmus +“ raames – täpsemad suunised vajaduse kohta tegeleda kohustuslikust haridustasemest alates rohkem spordiga;
28. kutsuda Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde toetama – iseäranis noorte – tööhõive edendamist idufirmade või tehnoloogilise innovatsiooni platvormide kaudu sektoris ja tugedama rohujuure tasandi sporti, kasutades uut põlvkonda väiksemahulisi spordirajatisi ja sporditaristut; edendada spordi abil soolist võrdõiguslikkust, et osalemismäära suurendamise eesmärgil tõhustada spordipoliitikat. Lisaks võiks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide raames toetada uusi lahendusi konkreetsetele probleemidele, millega seisavad vastamisi ELi piirkonnad, toetades näiteks rahva- ja traditsioonilisi spordivorme ning julgustades nende integreerimist avaliku haridussüsteemi õppekavadesse, mille abil saaks väärtustada ja tutvustada Euroopat, säilitades kogukondade eripära ja identiteeti;
29. edendada rahvatervist motoorse ja kehalise aktiivsuse kaudu, nagu on juba väljendatud Tartu hartas, sealhulgas töökohas, kaaludes selleks tööandjatele, sh Euroopa VKEdele stiimulite pakkumist, et parandada töötajate tulemuslikkust ja üldist tootlikkust ning samal ajal vähendada töölt puudumisi ja ennetada haigusi;
30. toonitada, kui tähtis on kavandada kogukonna tegevusi, eelistatavalt koostöös kodanikuühiskonna osalejatega, avalikel aladel, millele pääsevad kergesti ligi kõige haavatavamad rühmad, eelkõige piiratud liikumisvõimega inimesed, ⁽¹³⁾ emad ja lapsed ning eakamad, samuti sotsiaalse tõrjutuse ohus elanikerühmad, nagu sisseerandajad või ebakindlates sotsiaalmajanduslikes tingimustes elavad inimesed, et parandada põlvkondadevahelist suhtlemist ja integratsiooni Euroopa kodanike seas; kavandada kogukonna tegevusi kinnipeetavate jaoks. Komitee kutsub sel eesmärgil kaaluma sarnaselt olemasolevale WIFI4EU algatusele mehhanismi Sport4EU, et edendada motoorse ja kehalise aktiivsuse kaudu rahvatervist. Mehhanism toimiks kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tasandil kupongide alusel, mida eraldataks geograafiliselt tasakaalustatud viisil;
31. selgitada hariduse kaudu, aga ka põllumajandusprogrammide temaatiliste eesmärkide raames seost kehalise aktiivsuse ja tervisliku toitumise vahel, eriti koolis, luues nt tõelised katselaborid ehk „tervise aiad“, kus pakutakse lastele, koolinoortele ja peredele praktilist teavet õige toitumise, puu- ja köögiviljade hooajalisuse, ebatervislike eluviisidega kaasnevate ohtude ning sporditegevuse ja kehalise aktiivsuse tähtsuse kohta;
32. eraldada tulevasele linnade tegevuskavale ELi institutsioonides pööratavat suurt tähelepanu arvestades vajalikud ressursid, et katsetada ja arendada nn aktiivseid linnu, mis on väga atraktiivsed turismi ja innovatsiooni seisukohast ning varasemast nutikamad linnaelanike vajadustega tegelemisel;
33. kutsuda üles lisama Interraili projekti spordiüritusi ja spordiga seonduvaid sümboliseid kohti, et kõige nooremal põlvkonnal oleks võimalik avastada ja levitada ELi toetatavaid spordi väärtusi, stimuleerides seega noorte identiteedi kujunemist;
34. kasutada olemasolevate struktuurifondide vahendeid üldkasutatavate hoonete ja üldkasutatava taristu energiatõhusamaks muutmiseks, et aidata suurendada olemasolevate spordirajatiste keskkondlikku jätkusuutlikkust, muu hulgas takistades mikroplastide suurenevat kasutamist, uurides võimalust muuta sellised rajatised ELi vahendite abil mitmeotstarbelisteks rajatisteks;
35. lisada järgmisesse programmi „Euroopa horisont“ võimalusi andmete kogumise vahendite ja vastavate mudelite väljatöötamise parandamiseks, et leida uuenduslikke lahendusi ja arendada uusi tehnoloogiaid pidevaks teadmiste vahetuseks, sealhulgas vastusena tulevase eesistujariigi Rumeenia seatud eesmärkidele aruka spetsialiseerumise strateegia ja digitaalse ühtse turu osas;
36. kutsuda üles käsitlema eespool mainitud algatusi järgmise mitmeaastase finantsraamistiku teemalistel läbirääkimistel, integreerides spordi tõhusalt ELi 2020. aasta järgsesse tegevuskavva; nõuda samuti arutelu võimaluse üle luua spordiprogramm;

⁽¹³⁾ CdR 3952/2013 fin.

Subsidiarsus ja proportsionaalsus

37. eeldab, et seoses aruteluga järgmise mitmeaastase finantsraamistiku üle ja selle heakskiitmisega tekib võimalus panna kõnealuse teema juures maksma subsidiaarsuse põhimõte ning juhtida Euroopa Komisjoni tähelepanu eesmärgile rõhutada asjakohasel viisil kohalike ja piirkondlike omavalitsuste määravat tähtsust spordi majandusliku ja inimõõtmega jaoks;

38. kinnitab taas, et käsitab piirkondlikke tegevuskavasid, milles määratakse kindlaks struktuurifondide investeerimissstrateegiad, kasuliku ja tõhusa vahendina, millele suunata jõupingutused, ning juhib tähelepanu tõsiasjale, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on need, kes tagavad mitmetasandilise koostööl põhineva valitsemise, mille puhul asutused, ettevõtjad, kodanikuühiskonna organisatsioonid ja kodanikud saavad kaasa aidata sektori kujundamisele ja arengule;

39. kavatseb osaleda koostöös teiste ELi institutsioonidega järelemõtlemises, mis aitaks muuta arutelu ja poliitilise narratiivi konkreetseteks ettepanekuteks kooskõlas SEDECi komisjoni tööprogrammi (21.11.2017, punkt 1.2) ja Euroopa Regioonide Komitee poliitiliste prioriteetidega;

40. loodab, et komisjon kohustub ratifitseerima ELi nimel Euroopa Nõukogu spordivõistlustega manipuleerimise vastase konventsiooni.

Brüssel, 10. oktoober 2018

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Õiglase maksustamise pakett“

(2018/C 461/07)

Raportöör:	Stockholmi läänivolikogu liige Paul LINDQUIST (SE/EPP)
Viitedokumendid:	Ettepanek: nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ käibemaksu määrade osas
	COM(2018) 20 final
	Lisa järgmise dokumendi juurde: Ettepanek: nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ käibemaksu määrade osas
	COM(2018) 20 final
	Ettepanek: nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) väikeettevõtete erikorra osas
	COM(2018) 21 final

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

Ettepanek: nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ käibemaksu määrade osas
(COM(2018) 20 final)

Muudatusettepanek 1

Põhjendus 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Lõpliku käibemaksukorra alusel koheldakse kõiki liikmesriike võrdselt ja nende suhtes peaksid vähendatud maksu määrade kehtestamisel kehtima samad piirangud, mis peaksid jääma erandiks harilikust maksumäärast. Niisugust võrdset kohtlemist, ilma et piirataks liikmesriikide praegust paindlikkust käibemaksu määrade kehtestamisel, on võimalik saavutada sellisel, et liikmesriikidel võimaldatakse kohaldada kahele vähemalt 5-protsendilisele vähendatud maksumäärale lisaks vähendatud maksumäära, mille suhtes ei kehti miinimummäära nõuet, ja maksuvabastust koos sisendkäibemaksu mahaarvamise õigusega.	Lõpliku käibemaksukorra alusel koheldakse kõiki liikmesriike võrdselt ja nende suhtes peaksid vähendatud maksu määrade kehtestamisel kehtima samad piirangud, mis peaksid jääma erandiks harilikust maksumäärast. Niisugust võrdset kohtlemist, ilma et piirataks liikmesriikide praegust paindlikkust käibemaksu määrade kehtestamisel, on võimalik saavutada sellisel, et liikmesriikidel võimaldatakse eri teenuste ja kaupade positiivse sotsiaal- või keskkonnamõju arvesse võtmise eesmärgil kohaldada kahele vähemalt 5-protsendilisele vähendatud maksumäärale lisaks vähendatud maksumäära, mille suhtes ei kehti miinimummäära nõuet, ja maksuvabastust koos sisendkäibemaksu mahaarvamise õigusega. Liikmesriikidel on käesolevas direktiivis sätestatud piirides võimalik säilitada juba kehtivad vähendatud käibemaksu määrad või kehtestada uued lõpptarbijale soodsad või üldistes huvides olevad maksumäärad, nt tööjõumahukate teenuste puhul või võttes arvesse sotsiaalseid ja keskkonnavalaseid kaalutlusi.

Motivatsioon

Kui õigusraamistik muutub liiga üksikasjalikuks, on suur oht, et soovitud paindlikkus jääb saavutamata.

Muudatusettepanek 2

Põhjendus 8

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Kuigi teatavates äärepoolseimates piirkondades on endiselt võimalik kohaldada erinevaid maksumäärasid, tuleb tagada, et harilik maksumäär on vähemalt 15 %.	Kuigi teatavates äärepoolseimates piirkondades on endiselt võimalik kohaldada erinevaid maksumäärasid, tuleb tagada, et harilik maksumäär on vähemalt 15 % ja maksimaalselt 25 % .

Muudatusettepanek 3

Lisada pärast artikli 1 lõiget 1 uus lõige

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	Artikkel 97 asendatakse järgmisega: „Harilik maksumäär ei või olla madalam kui 15 % ega kõrgem kui 25 %.“

Muudatusettepanek 4

Artikli 1 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Artikkel 98 asendatakse järgmisega:</p> <p>„Artikkel 98</p> <p>1. Liikmesriigid võivad kohaldada kas üht või kaht vähendatud maksumäära.</p> <p>Vähendatud maksumäärad määratakse kindlaks teatud protsendina maksustatavast väärtusest ning see protsent ei või olla madalam kui 5 protsenti.</p> <p>2. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid kahele vähendatud maksumäärale lisaks kohaldada vähendatud maksumäära, mis on madalam kui 5-protsendiline miinimummäär, ja maksuvabastust koos eelmises etapis tasutud käibemaksu mahaarvamisega.</p> <p>3. Lõigete 1 ja 2 alusel kohaldatud vähendatud maksumääradest võivad kasu saada üksnes lõpptarbijad ja nende kohaldamine peab järjepidevalt teenima üldist huvi pakkuvat eesmärki.</p> <p>Lõigetes 1 ja 2 osutatud vähendatud maksumäärasid ja maksuvabastusi ei või kohaldada IIIa lisas loetletud kaupade ja teenuste kategooriate suhtes.“;</p>	<p>Artikkel 98 asendatakse järgmisega:</p> <p>„Artikkel 98</p> <p>1. Liikmesriigid võivad kohaldada kas üht või kaht vähendatud maksumäära.</p> <p>Vähendatud maksumäärad määratakse kindlaks teatud protsendina maksustatavast väärtusest ning see protsent ei või olla madalam kui 5 protsenti.</p> <p>2. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid kahele vähendatud maksumäärale lisaks kohaldada vähendatud maksumäära, mis on madalam kui 5-protsendiline miinimummäär, ja maksuvabastust koos eelmises etapis tasutud käibemaksu mahaarvamisega.</p> <p>3. Lõigete 1 ja 2 alusel kohaldatud vähendatud maksumääradest võivad kasu saada lõpptarbijad ja nende kohaldamine peab järjepidevalt teenima üldist huvi pakkuvat eesmärki, milles võetakse arvesse eri kaupade ja teenuste positiivset sotsiaalset ja keskkonnamõju.</p> <p>Lõigetes 1 ja 2 osutatud vähendatud maksumäärasid ja maksuvabastusi ei või kohaldada IIIa lisas loetletud kaupade ja teenuste kategooriate suhtes.“;</p>

Motivatsioon

Piirangut, mille kohaselt võivad vähendatud maksumääradest kasu saada üksnes lõpptarbivad, võib olla raske praktikas rakendada, kuna paljusid kaupu ja teenuseid müüakse nii tarbijatele kui ka ettevõtjatele. Põhjendustes on viidatud asjaolule, et ettepaneku keskne idee on muu hulgas toimiva siseturu säilitamine, et vältida liigset keerukust ja seega ärikuulude suurenemist. Nimetatud kaalutlustel tuleks sõna „üksnes“ direktiivi tekstist välja jätta.

Lisa järgmise dokumendi juurde: ettepanek: nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ käibemaksu-määrade osas
(COM(2018) 20 final)

Muudatusettepanek 5

Punkt 5

Komisjoni ettepaneku tekst					Komitee muudatusettepanek				
5)	Alkohoolse- te jookide tarnimine	11.01 11.02 11.03 11.05 47.00.25	puudub	puudub	5)	Alkohoolse- te jookide tarnimine	11.01 11.02 11.03 11.04 11.05 47.00.25	puudub	puudub

Motivatsioon

Puudub põhjus, miks muudest destilleerimata kääritatud jookidest, nagu vermut, saadud alkoholi peaks maksustama vähendatud maksumääraga.

Muudatusettepanek 6

Punkt 7

Komisjoni ettepaneku tekst					Komitee muudatusettepanek				
7)	Veovahen- dite tarni- mine, renti- mine, hool- dus ja remont	29 30 33.15 33.16 45 47.00.81 77.1 77.34 77.35 77.39.13	Jalgrataste, lapsevankri- te ja inva- sõidukite tarnimine, rentimine, hooldus ja remont	30.92 33.17.19 47.00.45 47.00.75 77.21.10 77.29.19 95.29.12 29.10.24 45.11.245.- 11.3	7)	Veovahen- dite tarni- mine, renti- mine, hool- dus ja remont	29 30 33.15 33.16 45 47.00.81 77.1 77.34 77.35 77.39.13	Jalgrataste (sh elektri- jalgratas- te), elektri- liste moto- rollerite, lapsevankri- te ja inva- sõidukite tarnimine, rentimine, hooldus ja remont	30.92 33.17.19 47.00.45 47.00.75 77.21.10 77.29.19 95.29.12 29.10.24 45.11.245.- 11.3

Motivatsioon

Tuleks selgitada, et liikmesriikidel peaks olema õigus kohaldada vähendatud käibemaksumäära ka elektrijalgratastele ja elektrilistele motorolleritele. Elektrilistel jalgratastel ja elektrilistel motorolleritel on liikuvuse seisukohast oluline roll.

Muudatusettepanek 7

Punkt 10

Komisjoni ettepaneku tekst					Komitee muudatusettepanek				
10)	Arvutite, elektroonika- ja optikaseadmete tarnimine; kellade tarnimine	26 47.00.3 47.00.82 47.00.83 47.00.88	<i>puudub</i>	<i>puudub</i>	10)	Arvutite, elektroonika- ja optikaseadmete tarnimine; kellade tarnimine	26 47.00.3 47.00.82 47.00.83 47.00.88	Kiiritus-, elektri-meetsiini- ja elektriraviseadmed ning prillid ja kontaktläätsed	26.60 32.50.4

Motivatsioon

Liikmesriikidel peaks olema võimalus kohaldada vähendatud käibemaksumäära ka prillidele ja kontaktläätsedele ning südamerütmuritele ja kuuldeaparaatidele.

Muudatusettepanek 8

Punkt 15

Komisjoni ettepaneku tekst					Komitee muudatusettepanek				
15)	Finants- ja kindlustus-teenuste osutamine	64 65 66	<i>puudub</i>	<i>puudub</i>	15)	Finantsteenuste osutamine	64 66	<i>puudub</i>	<i>puudub</i>

Motivatsioon

Direktiivi 2006/112/EÜ artikli 135 lõike 1 punkti a kohaselt peavad liikmesriigid käibemaksust vabastama kindlustus- ja edasikindlustustehingud, sh nendega seotud teenused, mida osutavad kindlustusmaaklerid ja kindlustusagendid.

Komisjoni ettepanek on seega vastuolus direktiivi 2006/112/EÜ sõnastusega.

Ettepanek: nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) väikeettevõtete erikorra osas (COM(2018) 21 final)

Muudatusettepanek 9

Põhjendus 13

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Et tagada muu kui asukohaliikmesriigi poolt ettevõtjatele ette nähtud maksuvabastuse saamiseks kehtestatud tingimuste täitmine, tuleb ettevõtjatel nõuda, et nad teataksid ette oma kavatsusest maksuvabastust kasutada. Väikeettevõtja peaks sellisest kavatsusest teatama oma asukohaliikmesriigile. Sellel liikmesriigil tuleks ettevõtja poolt deklareeritud käibe alusel esitada teave teistele asjaomastele liikmesriikidele.	Et tagada muu kui asukohaliikmesriigi poolt ettevõtjatele ette nähtud maksuvabastuse saamiseks kehtestatud tingimuste täitmine, tuleb ettevõtjatel nõuda, et nad teataksid ette oma kavatsusest maksuvabastust kasutada. Sellisest kavatsusest tuleks teatada veebiportaali kaudu, mille peaks looma komisjon. Asukohaliikmesriigil tuleks ettevõtja poolt deklareeritud käibe alusel esitada teave teistele asjaomastele liikmesriikidele.

Motivatsioon

Muudatusettepanek on seotud muudatusettepanekuga artikli 1 punkti 12 kohta ja kajastab Tom Vandenkendelaere (EPP/BE) poolt Euroopa Parlamendile koostatud raporti eelnõus sisalduvat ettepanekut.

Muudatusettepanek 10

Artikli 1 punkt 12

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Artikkel 284 asendatakse järgmisega: „Artikkel 284	Artikkel 284 asendatakse järgmisega: „Artikkel 284
1. Liikmesriik võib oma territooriumil asuva väikeettevõtja tehtud kaubatarned või osutatud teenused maksust vabastada, kui väikeettevõtja aastakäive ei ületa selle liikmesriigi poolt maksuvabastuse kohaldamiseks ette nähtud künnist.	1. Liikmesriik võib oma territooriumil asuva väikeettevõtja tehtud kaubatarned või osutatud teenused maksust vabastada, kui väikeettevõtja aastakäive ei ületa selle liikmesriigi poolt maksuvabastuse kohaldamiseks ette nähtud künnist.

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Liikmesriigid võivad objektiivsetest kriteeriumidest lähtudes kehtestada erinevate tegevusvaldkondade jaoks erinevaid künniseid. Need künnised ei tohi olla kõrgemad kui 85 000 eurot või võrdväärne summa liikmesriigi vääringus.</p> <p>2. Liikmesriik, kes on kehtestanud väikeettevõtjate maksuvabastuse, vabastab maksust ka teises liikmesriigis asuvate ettevõtjate poolt selle liikmesriigi territooriumil tehtud kaubatarned ja osutatud teenused, kui on täidetud järgmised tingimused:</p> <p>a) väikeettevõtja aastakäive liidus ei ületa 100 000 eurot;</p> <p>b) kauba ja teenuste väärtus liikmesriigis, kus ei ole ettevõtja asukoht, ei ületa selles liikmesriigis kehtivat künnist, mis on ette nähtud seal asuvatele ettevõtjatele maksuvabastuse saamiseks.</p> <p>3. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid tagamaks, et väikeettevõtjad, kes maksuvabastust saavad, vastavad lõigetes 1 ja 2 osutatud tingimustele.</p> <p>4. Enne teistes liikmesriikides maksuvabastuse kasutamist peab väikeettevõtja sellest teatama oma asukohaliikmesriigile.</p> <p>Seetõttu tuleb asukohaliikmesriigil juhul, kui väikeettevõtja kasutab maksuvabastust muus liikmesriigis kui see, kus on tema asukoht, võtta kõik meetmed, tagamaks et väikeettevõtja deklareerib nõuetekohaselt oma aastakäibe liidus ja aastakäibe liikmesriigis ning teavitada selle asjaomase teise liikmesriigi maksuasutusi, kus väikeettevõtja tarneid teeb või teenuseid osutab.;</p>	<p>Liikmesriigid võivad objektiivsetest kriteeriumidest lähtudes kehtestada erinevaid künniseid. Need künnised ei tohi olla kõrgemad kui 100 000 eurot või võrdväärne summa liikmesriigi vääringus.</p> <p>2. Liikmesriik, kes on kehtestanud väikeettevõtjate maksuvabastuse, vabastab maksust ka teises liikmesriigis asuvate ettevõtjate poolt selle liikmesriigi territooriumil tehtud kaubatarned ja osutatud teenused, kui on täidetud järgmised tingimused:</p> <p>a) väikeettevõtja aastakäive liidus ei ületa 100 000 eurot;</p> <p>b) kauba ja teenuste väärtus liikmesriigis, kus ei ole ettevõtja asukoht, ei ületa selles liikmesriigis kehtivat künnist, mis on ette nähtud seal asuvatele ettevõtjatele maksuvabastuse saamiseks.</p> <p>3. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid tagamaks, et väikeettevõtjad, kes maksuvabastust saavad, vastavad lõigetes 1 ja 2 osutatud tingimustele.</p> <p>4. Komisjon loob veebiportaali, mille kaudu registreerivad ennast väikeettevõtjad, kes soovivad kasutada maksuvabastust teises liikmesriigis.</p> <p>Seetõttu tuleb asukohaliikmesriigil juhul, kui väikeettevõtja kasutab maksuvabastust muus liikmesriigis kui see, kus on tema asukoht, võtta kõik meetmed, tagamaks et väikeettevõtja deklareerib nõuetekohaselt oma aastakäibe liidus ja aastakäibe liikmesriigis ning teavitada selle asjaomase teise liikmesriigi maksuasutusi, kus väikeettevõtja tarneid teeb või teenuseid osutab.;</p>

Motivatsioon

Riiklik künnis tuleks kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega jätta liikmesriikide otsustada ning seetõttu ei tohiks kehtestada mingit rahalist ülempiiri, välja arvatud liidu ühise künnisena kavandatud 100 000 eurot. Erinevate riiklike künnisväärtuste kehtestamise võimalus on tervitatav, sest see suurendab paindlikkust, ent selle piiramine teatavatele sektoritele võib tekitada piiritlemisprobleeme.

Muudatusettepanek 11

Artikli 1 punkt 15

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Lisatakse artikkel 288a:</p> <p style="text-align: center;"><i>„Artikkel 288a</i></p> <p>Kui väikeettevõtja aastakäive liikmesriigis järgneval kalendriaastal ületab artikli 284 lõikes 1 osutatud künnise, võib väikeettevõtja asjaomasel aastal maksuvabastust edasi kasutada, kui tema aastakäive liikmesriigis asjaomasel aastal ei ületa artikli 284 lõikes 1 osutatud künnist rohkem kui 50 %“;</p>	<p>Lisatakse artikkel 288a:</p> <p style="text-align: center;"><i>„Artikkel 288a</i></p> <p>Kui väikeettevõtja aastakäive liikmesriigis järgneval kalendriaastal ületab artikli 284 lõikes 1 osutatud künnise, võib väikeettevõtja asjaomasel aastal maksuvabastust edasi kasutada, kui tema aastakäive liikmesriigis asjaomasel aastal ei ületa artikli 284 lõikes 1 osutatud künnist rohkem kui 33 %“;</p>

Motivatsioon

Säte vähendab negatiivset kaljuefekti. Samas võivad tekkida konkurentsimoonutused nende ettevõtjate jaoks, kes ei saa maksuvabastust kasutada. Seetõttu tuleks protsendimäära, mille võrra tohib künnist ületada, piirata 33 %-le.

II. POLIITILISED SOOVIKESKUSKONNAD

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

1. kiidab heaks komisjoni algatuse reformida ELi praegust käibemaksusüsteemi eesmärgiga parandada siseturu toimimist ja tagada, et käibemaksueeskirjad oleksid kohandatud muutustele ülemaailmses ja digitaalajanduses;
2. rõhutab siiski, kui tähtis on, et ettepanek on tasakaalustatud, et vältida konkurentsimoonutusi ning halduskoormuse ja ärikulude suurenemist väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks;
3. juhib tähelepanu asjaolule, et erinevad käibemaksueeskirjad ja -määrad mõjutavad eeskätt piirialasid ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate tegevust nendel aladel. Seepärast tuleb uurida kõnealuste ettepanekute territoriaalset mõju võimaldada käibemaksu määrade kehtestamisel suuremat paindlikkust, nagu ka kavandatud piirmäärade mõju;

Ühised eeskirjad käibemaksu määrade osas

4. suhtub positiivselt komisjoni ettepanekusse, mille kohaselt maksustatakse kaupu ja teenuseid sihtriigis maksustamise põhimõttest lähtuvalt, kuna sellega kaasneb väiksem konkurentsi moonutamise oht;
5. toetab direktiivi ettepaneku artikli 98 lõikeid 1 ja 2, mille kohaselt võivad liikmesriigid kohaldada maksimaalselt kaht vähendatud maksumäära, mis ei või olla madalam kui 5 %, ning lisaks võivad nad kohaldada üht vähendatud maksumäära, mille puhul ei nõuta 5-protsendilist miinimummäära, ja maksuvabastust koos eelmises etapis tasutud käibemaksu mahaarvamisega;
6. kiidab heaks komisjoni ettepaneku koostada loend (IIIa lisa) toodetest, mille puhul ei tohi käibemaksu määrade vähendada, praeguse loendi asemel toodetest (hõlmates küll erinevaid ajutisi erandeid), mille puhul võib käibemaksu määr olla harilikust maksumäärast väiksem. Ettepanekutega antakse liikmesriikidele rohkem paindlikkust ja kõrvaldatakse puudulik maksuneutraalsus, mis tuleneb asjaolust, et mõnes liikmesriigis kohaldatakse vähendatud käibemaksu määrade toodetele, mille puhul teised liikmesriigid seda kehtestada ei saa. Komitee rõhutab, et loendi eesmärk on vältida konkurentsi moonutamist. Seetõttu ei peaks kõnealust loendit kasutama muude poliitiliste eesmärkide saavutamiseks;

7. on seisukohal, et kehtiv õigusraamistik ei sisalda mitte ainult puudulikku maksuneutraalsust liikmesriikide vahel, vaid piirab ka võimalusi tehnoloogilise arengu potentsiaali ärakasutamiseks, kui sama toodet/teenust maksustatakse erinevalt sõltuvalt selle turustamise viisist. Selge näide sellest on keeld kohaldada vähendatud käibemaksumäära digitaalsetele väljaannetele nagu ajalehed, heliraamatud ja voogedastatav muusika. See mõjutab iseäranis ajakirjandussektorit, milles just praegu toimuvad ulatuslikud struktuursed muutused paralleelselt meedia tarbimise suureneva digiteerimisega ning mille tähtsust demokraatia jaoks ei saa alahinnata;

8. eeldab, et artikli 98 lõiget 3 kohaldatakse kaupadele ja teenustele, mida tarbijad tavaliselt ostavad. Pärast vastavat kontrollimist peaks olema kaupu ja teenuseid võimalik müüa vähendatud maksumääraga, isegi kui neid müüakse nii ettevõtjatele kui ka eraisikutele;

9. rõhutab, et mõiste „lõpptarbija“ võib tekitada teatavaid kohaldamisprobleeme. Lõpptarbija võib käibemaksu kontekstis olla eraisik, mittemaksukohustuslasest juriidiline isik või maksukohustuslasest isik, kes tegeleb maksuvaba tegevusega ilma varasemal etapil tasutud käibemaksu mahaarvamise õigusega. Seletuskirjast selgub siiski, et lõpptarbija on isik, kes omandab kaupu või teenuseid isiklikuks tarbeks. Arvestades, et ka juriidilised isikud võivad olla lõpptarbijad, leiab komitee, et kohustusega peaksid olema hõlmatud ka sellised isikud;

10. toetab ettepanekut kohaldada kaalutud keskmist käibemaksumäära, mis on suurem kui 12 protsenti, et tagada liikmesriikide eelarvetulu;

11. on seisukohal, et suurema paindlikkusega käibemaksumäärade kehtestamisel võib kaasneda keerukus, iseäranis VKEde jaoks, kellel ei ole sama palju vahendeid ja struktuure kui suurettevõtjal, et suuta hallata erinevaid käibemaksumäärased piiriüleste tehingute puhul;

12. kutsub komisjoni looma elektroonilise portaali, soovitavalt arendades edasi olemasolevat Euroopa maksude elektroonilist andmebaasi (veebiportaali TEDB), et ettevõtjad saaksid ennast kursis hoida erinevate käibemaksusüsteemidega kõikides ELi liikmesriikides ning et asjaomased ettevõtjad saaksid liikmesriigi poolt seal mitteasuvatele ettevõtjatele kehtestatud maksuvabastuse saamise tingimuste raames teatada kavatsusest kasutada maksuvabastust. See vahend peaks olema kergesti ligipääsetav, usaldusväärne ja kättesaadav kõigis ELi ametlikes keeltes;

13. kutsub komisjoni samuti üles laiendama võimalust kasutada väikese ühtse kontaktpunkti süsteemi (*Mini One Stop Shop* – MOSS) seoses kõnealusega ettepaneku rakendamiseks. Eriti oluliseks muutub MOSSi süsteem käibemaksu haldamisel sihtriigis;

14. märgib, et suurem paindlikkus käibemaksumäärade kehtestamisel võib raskendada otsuse tegemist selle kohta, kuidas mitut tarnet hõlmavat tehingut tuleks maksustada. Probleem puudutab kohaldatavat maksumäära, maksustatavat summat, arve vormistamist ja küsimust, milline riik tuleks lugeda nõuetekohaseks maksustamisriigiks. See võib põhjustada probleeme arvete esitamisel ning tekitada ebakindlust, kulusid ja kohtuvaidluste ohtu, kuivõrd probleemi saab eri liikmesriikides lahendada erinevalt. Komitee on seetõttu seisukohal, et komisjon peaks esitama selged suunised selle kohta, kuidas tuleks hallata mitut tarnet hõlmavat tehingut;

Väikeettevõtjatele kehtivate eeskirjade lihtsustamine

15. kiidab heaks Euroopa Komisjoni ettepaneku anda liikmesriikidele rohkem võimalusi lihtsustada käibemaksu haldamist väikeettevõtjate jaoks. Sellegipoolest on oluline suurendada maksutõhusust ja võidelda pettuste vastu kindlustamiseks, et konkurentsi ei moonutata ja et liikmesriikide maksutulud on tagatud;

16. nõustub ettepanekus esitatud määratlusega, mille kohaselt ettevõtja, kelle aastakäive ei ületa 2 000 000 eurot Euroopa Liidus, on väikeettevõtja;

17. märgib, et käibemaksusüsteemi killustatus ja keerukus tekitavad piiriülese kaubandusega tegelevatele ettevõtjatele suuri nõuete täitmisega kaasnevaid kulusid. Kõnealused kulud on ebaproportsionaalselt suured väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks, kes on Euroopa majanduse selgroog ja tööhõive alus piirkondades, ning iseäranis väikeste ettevõtjate jaoks, kelle aastakäive ei ületa 2 000 000 eurot. Nad moodustavad umbes 98 % kõigist ELi ettevõtjatest, nende osakaal kogukäibes on ligikaudu 15 % ja käibemaksust saadavas netotulus umbes 25 %;

18. märgib, et elektrooniliste teenuste osutamisel võib olla keeruline kindlaks teha, millises liikmesriigis klient asub. Väikeettevõtjate puhul on mõnel juhul maksuhalduri jaoks rahuldaval viisil kliendi asukoha kindlakstegemisega kaasnevad halduskulud nii suured, et hoidutakse tehingutest teistes liikmesriikides asuvate klientidega. Selleks et vähendada nende väikeettevõtjate halduskoormust, kelle käive liidus ei ületa 2 000 000 eurot, peaks neil alternatiivina olema võimalik nõuda kõrgeimat Euroopa Liidus asjaomasele teenusele kohaldatavat käibemaksuäära; jagab komisjoni arvamust, et käibemaksukorra nõuete täitmisega seotud kulud peaksid olema võimalikult väikesed.
19. Komitee tunneb heameelt asjaolu üle, et ettepaneku eesmärk on vähendada käibemaksunõuete täitmisega seotud kuludid VKEdes jaoks kuni 18 % aastas;
20. toetab ettepanekut laiendada väikeettevõtjate maksuvabastust kõigile teises liikmesriigis asuvatele ettevõtjatele tingimusel, et asjaomase väikeettevõtja aastakäive ELis ei ületa 100 000 eurot, kuid peab vajalikuks uurida majanduskasvu pärssiva mõju ohtu. Ettevõtja jaoks, kes oli maksust vabastatud ja kelle halduskoormus oli tänu sellele tunduvalt väiksem, võib asjaomase künnise ületamine tähendada suurt majanduslikku koormust;
21. kiidab heaks ettepaneku võimaldada väikeettevõtjatel väljastada lihtsustatud arveid ning ettepaneku, mille kohaselt käibemaksust vabastatud ettevõtjad ei ole kohustatud arvet väljastama;
22. hindab positiivselt ettepanekut, et käibedeklaratsiooniga hõlmatud maksustamisperiood väikeettevõtjate jaoks on üks kalendriaasta;
23. peab küsitavaks, miks käibemaksust vabastatud ettevõtjad võivad vältida kõiki raamatupidamisnõudeid ja dokumentide säilitamise kohustusi. Selline leevendamine võib põhjustada kuritarvitamist, kuna liikmesriikidel on raske kontrollida, kas ettevõtjad ületavad piirmäärasid;
24. märgib, et mitmes liikmesriigis on võetud meetmeid, et hõlbustada uute ettevõtjate registreerimist eesmärgiga parandada ettevõtluskeskkonda, kuid samal ajal võib suurenda nn karussellpettuse oht. Ainuüksi 2014. aastal moodustas käibemaksu alalaekumine karussellpettuse tõttu hinnangute kohaselt umbes 50 miljardit eurot. Kõnealuse alalaekumise vähendamiseks on oluline suurendada maksutõhusust ja võidelda pettuste vastu.

Brüssel, 10. oktoober 2018

Euroopa Regioonide Komitee
president

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Digiõppe tegevuskava“

(2018/C 461/08)

Pearaportöör: Domenico GAMBACORTA (IT/EPP), Avellino provintsi vanem**Viitedokument:** Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele digiõppe tegevuskava kohta,

COM(2018) 22 final

POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Põhisõnumid

1. rõhutab, et alates Bologna protsessist on haridusel olnud keskne osa Euroopa tasandil võimaluste loomisel dialoogiks ja koostööks aluspõhimõtete – väljendusvabadus, sallivus, teadusuuringute vabadus, õppurite ja töötajate vaba liikumine, õppurite kaasamine ja elukestva õppimise ühisloomine – alal, mis peegeldavad tänapäeva Euroopa ühiskonna põhiväärtusi;
2. juhib tähelepanu asjaolule, et ELi liikmesriikide pühendumist pakkuda noortele parimat haridust ja koolitust on hiljuti kinnitatud Bratislava deklaratsioonis (september 2016) ja Rooma deklaratsioonis (märts 2017) ning Tallinna (mai 2017), Göteborgi (november 2017) ja Brüsseli (jaanuar 2018) tippkohtumistel;
3. toonitab, et digipööre muudab ka edaspidi märkimisväärselt eurooplaste elu-, õppimis-, töö- ja suhtlusviise ning et digioskused ja -pädevused on kirja- ja arvutusoskuse kõrval põhioskused, mille abil aidata kodanikel tulla toime pidevalt muutuva, globaliseerunud ja ühendatud maailma väljakutsetega;
4. nõustub, et digioskuste ja -pädevuste omandamine peab algama õppekava osana juba varases eas ja jätkuma kogu elu jooksul nii alushariduse kui ka täiskasvanuhariduse ajal;
5. tunnistab, et ELi tööjõu digioskuste arendamine on väga oluline, et tulla toime tööturu ümberkujundamisega ja vältida oskuste nappust või nende mittevastavust nõudlusele;
6. peab digiõpet vajaduseks ja heaks võimaluseks, et lahendada haridussüsteemis esinevaid probleeme, sh individualiseerituma ja kaasavama õpetamise võimaldamine hariduslike erivajaduste ja puuetega inimestele, rändajatele ja inimestele liikmesriikide hooldussüsteemides;
7. rõhutab, et digipädevuste arendamine on suurepärane vahend, et arendada uusi ettevõtlusalaseid andeid, täita autonoomselt individuaalseid või täiendavaid ülesandeid ning töötada multidistsiplinaarses või geograafiliselt mitmekesises meeskonnas;
8. toonitab, et digiüleminek pakub võimalusi sotsiaalseks edasiliikumiseks, kujundades haritumaid ja teadlikumaid kodanikke, innustades kodanikuaktiivsust, demokratiseerides teadmisi ja parandades ligipääsu teabele ning selle tarbimist ja loomist, eesmärgiga tagada tervislik digitaalne identiteet ning kujundada aktiivne ja vastutustundlik digitaalne kodanikkond;
9. rõhutab, et eeskätt halvasti ettevalmistatud kasutajate jaoks peitub digiressursside ebateadlikus kasutamises palju ohte, sh küberkiusamine, andmepüük, sekstimine, seksuaalne väljapressimine, netimängusõltuvus (Internet Gaming Disorder – IGD), digitaalsed tööga seotud stressisümptomid, hirm millestki ilma jääda (Fear Of Missing Out – FOMO);

10. nõuab, et suuremat rõhku pandaks täiskasvanute, laste ja noorte kriitilise mõtlemise ja meediapädevuse parandamisele, et nad oskaksid õigesti hinnata ja vältida ulatuslikult levivaid võltsuudiseid ning veebis kättesaadava teabe või digitaalselt kättesaadava teabe mõtlematu kasutamise ohtu;

11. juhib tähelepanu ohule, mis kaasneb tehisintellektil põhinevate algoritmide ja masinõppesüsteemide ning andmeanalüütika massilise kasutuselevõtuga pedagoogilise vabaduse jaoks, ning andmete neutraalsuse, turvalisuse ja privaatsuse probleemidele;

12. toob ära mõned IKTD hariduses käsitleva koolide uuringu ⁽¹⁾ (2013) tulemused, milles leiti järgmist:

— koolide pakutav taristu on riigiti väga erinev;

— vaid ligikaudu 50 % õppuritel ELis on õpetaja, kes suhtub positiivselt oma võimesse siduda digitehnoloogia pedagoogiliselt väärtuslikul viisil õpetegevusse;

— vaid ligikaudu 25–30 % õppuritel on õpetaja, kelle jaoks IKT-koolitus on kohustuslik;

13. tõstab seepärast esile õpetajate ja koolitajate määravat tähtsust õppijate suunamisel teadmiste loomise uuenduslike viiside poole, ühendades asjakohaselt formaalse, mitteformaalse ja informaalset õpetamist, lähtudes eeldusest, et digitaalse innovatsiooni laiendamiseks hariduses ei ole olemas ühte kõigile sobivat lähenemisviisi;

14. toonitab, et õpetajad, koolijuhid ja teised hariduse pakujad vajavad toetust ja asjakohast koolitust, et leida tõhus viis traditsiooniliste haridusmeetodite ühendamiseks digitehnoloogia pakutavate võimalustega;

15. teeb sel eesmärgil ettepaneku koostööks era- ja avaliku sektori sidusrühmade vahel, mis hõlmaks iseäranis haridustehnoloogia tarnijaid kutseühenduste kaudu (kui need on olemas), et pakkuda õpetajatele koolitust koos tasuta digitaalse õppematerjaliga, lahendades ka piiriüleseid autoriõiguse küsimused;

16. juhib tähelepanu ohule, et suured digiettevõtted ja eelkõige GAFAM (Google, Amazon, Facebook, Apple ja Microsoft) suruvad oma riistvara ja/või tarkvara ning õppematerjale pakkudes hariduses peale oma standardid, mistõttu tuleb kehtestada ranged kontrollsüsteemid andmekaitse ja autoriõigustega seonduva suhtes;

17. rõhutab vajadust vähendada praegust digilõhet, arvestades seda mõjutavaid tegureid, nt elukohta erinev geograafiline ja demograafiline kontekst, suhtluskeeled, erinev haridustase, soo- ja vanusepõhised erinevused, võimalikud puuded, sotsiaalselt ja majanduslikult ebasoodsas olukorras rühma kuulumine;

18. kinnitab vajadust kasutada paremini ELi rahalist toetust tagamaks võimalus varustada – iseäranis geograafiliselt, demograafiliselt või sotsiaalselt probleemsetes piirkondades asuvad – koolid ja haridusasutused vajaliku kiire ja kvaliteetse lairibaühendusega, sealhulgas mitte ainult kohustuslikku haridust pakuvad asutused, vaid ka muudel haridustasanditel, näiteks alghariduse, täiskasvanuhariduse, muusikahariduse jms vallas tegutsevad asutused, et tagada hariduse kättesaadavus kogu elu vältel;

19. soovib uuenduslike digitaalsete vahendite ja tavade rakendamise käigus testida uusi hindamisvahendeid ja -tehnikaid, näiteks hindamismudeleid, ja need seejärel traditsioonilistega kombineeritult kasutusele võtta, et kasutada ära võimalused, mida pakuvad kiire tagasiside kanalid individualiseerituma ja tõhusama õppeprotsessi seisukohast;

⁽¹⁾ Survey of Schools: ICT in Education. Benchmarking access, use and attitudes to technology in Europe's schools. Final study report – Euroopa Komisjon, 2013.

20. märgib, et kooskõlas elukestva õppe platvormi juhtpõhimõtetega ning parema õpikogemuse ja tõhusamate õpitulemuste saavutamiseks peab keskpunktis olema õppija ning eesmäärke tuleb jagada tema vaadete ja väärtuste põhjal, vältides seega ohtu olla passiivne tehnoloogia tarbija;

21. tunneb heameelt digiõppe tegevuskava kui lühikese ja keskmise perspektiivi vahendi üle digitaalsete ja innovatiivsete õpetamistavade eesmärgipärase kasutamise soodustamiseks, rakendamiseks ja laiendamiseks koolis, kutsehariduses ja -õppes ning kõrghariduses Euroopa haridusruumi ja Euroopa uue oskuste tegevuskava osana,⁽²⁾ mis täiendab ühiseid väärtusi ja võtmepädevusi käsitlevaid soovitusi;

22. tunnistab, et digiõppe tegevuskavas seatud prioriteetidid on kooskõlas digipöördest tulenevate keerukate ja arvukate väljakutsetega;

23. on seisukohal, et digiõppe tegevuskava tuleks asjakohaselt toetada uues mitmeaastases finantsraamistikus ja ka riikide eelarvevahenditest, mida ei tuleks eraldada mitte ainult ühenduvusele ja taristule, vaid ka digioskuste ja -pädevuste arendamiseks kõigil haridustasanditel;

24. rõhutab, et digitehnoloogia integreerimine haridussüsteemidesse ja digiõppe tegevuskava eesmärkide tegelik täitmine eeldab kõigi asjaomaste ja võimalike sidusrühmade viljakamat koostööd, et tagada ühtsus, koostoime ja valdkonnaülene asjatundmus ning eri süsteemide koostalitlus;

25. peab eluliselt oluliseks tagada, et tehakse märkimisväärseid pingutusi kõigi algatuste ja meetmete koordineerimiseks ja integreerimiseks, parandades ka teabe levitamise poliitikat, et vältida olukorda, kus saadaolevaid võimalusi kasutavad peamiselt haridus- ja poliitilised asutused, mis suudavad toetusnõuete džunglis paremini toime tulla;

26. tuletab meelde, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on oluline roll haridus- ja koolituspoliitika rakendamisel ning seepärast peaks haridussüsteemide digiajastu standarditega kohandamise protsess hõlmama kõiki valitsustasandeid (Euroopa, riigi, piirkonna ja kohalik tasand);

Digitehnoloogia parem kasutamine õpetamise ja õppimise eesmärgil: digiülemineku seisukohalt asjakohased digipädevused ja -oskused

27. juhib tähelepanu sellele, et isegi kui juurdepääs digitaalsele taristule on vaid üks digilõhe aspekt, takistavad rahastuse puudumine ning ebapiisav ja mittetoimiv varustus ning ribalaius ikkagi IKT kasutamist õppimisel ja õpetamisel;

28. kutsub üles toetama riiklike strateegiate ja raamistike loomist, tugevdama sidusrühmade dialoogi ja toetama õpetajaid rohkem uute metodoloogiliste teadmiste omandamisel;

29. loodab, et käivitatakse ulatuslik koolitusalgatuste kampaania, mis oleks suunatud õpetajatele ja hariduse pakkujatele, et parandada nende tegelikke digioskusi, pöörates eritähelepanu neile, kellel on digitehnoloogiatega alal väiksemad võimed ja kogemused;

30. peab tervitatavaks, et EL toetab nii üldharidus- kui ka kutsekoolide digitaalset valmisolekut, parandades nende digipädevusi ja viies enesehindamisvahendi SELFIE 2019. aasta lõpuks miljoni õpetaja, koolitaja ja õppijani, tehes seda koostöös võimalike hindamisvahenditega, mis on kasutusele võetud konkreetsete liikmesriikide tasandil;

31. juhib tähelepanu sellele, et IKT aitab kaasa innovatsioonile protsessides ja organisatsioonilises korralduses, ning leiab, et sellised vahendid nagu Euroopa e-pädevuste raamistik on kasulikud IKT-pädevuste ja -oskuste võrdlusalusena kogu Euroopas;

32. tunnistab, et ebasoodsas olukorras olevatele piirkondadele suunatud vautšeriskeemil ja asjakohaste abivahendite rakendamisel maapiirkondades on lisaväärtus;

⁽²⁾ COM(2016) 381.

33. kiidab heaks raamistiku digitaalselt tõendatud kvalifikatsioonide andmiseks ja digitaalselt omandatud oskuste valideerimiseks usaldusväärsel viisil ja mitmes keeles ning peab väga tähtsaks, et raamistik oleks täielikus kooskõlas pidevõppe Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga (EQF) ning oskuste, pädevuste, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatoriga (ESCO);

34. julgustab ettevõtjate ja haridusasutuste koostööd ning muus vormis avaliku ja erasektori partnerlusi, et töötada välja digipädevuste koolitusprogrammid ja tagada, et karjäär digivaldkonnas on võrdselt kättesaadav kõigile, sõltumata sotsiaal-majanduslikust taustast või füüsilistest puuetest;

Digiülemineku seisukohalt asjakohaste digipädevuste ja -oskuste arendamine

35. märgib, et täieliku kaasatuse tagamiseks peavad koolikogukonnad toetama kõiki õppijaid ja vastama nende konkreetsetele vajadustele;

36. peab äärmiselt oluliseks vähendada eri sotsiaalmajandusliku staatusega õppurite õpitulemuste lõhet ja kasutada ära individualiseeritud õpetamise ja uute õppevahendite võimalusi ning saada täit kasu kõigile avatud õppematerjalidest ja avatud teadusest;

37. loodab, et arendatakse välja üleeuroopaline platvorm digitaalse kõrghariduse jaoks, mis pakub õpet, kombineeritud õpirännet, e-ülikoole ja parimate tavade vahetamist kõrgkoolide vahel;

38. peab tervitatavaks uut Euroopa digipädevuse raamistikku haridustöötajatele, mis pakub suuniseid digipädevuse mudelite väljatöötamiseks;

39. rõhutab, kui oluline on edendada ja soodustada õpetajate digioskuste arengut terviklikust perspektiivist õpetajate kutsepädevuste raamistikus, mis hõlmab õpetajate esmast väljaõpet, tugiõpet töö alustamisel ja täiendusõpet;

40. tunnistab liikuvuse tähtsust ning seepärast kutsub üles järgmist programmi Erasmus+ ja teisi asjaomaseid ELi rahastamisprogramme selgemalt suunitlema, et toetada hariduse ja koolituse kohandamist digitaalajastuga;

41. rõhutab, kui tähtis on koostöö haridusvaldkonnas ja ühendatud jõupingutused. Komitee kutsub üles looma eri sidusrühmadele avatud ühise Euroopa platvormi, et töötada välja võrdlusalused ja näitajad, mille abil jälgida täpsemalt, milliseid edusamme teevad IKT alal erinevad hariduse pakujad koolides ja muudes õpikeskkondades. See töö peab käima liikmesriikide tihedas koostöös, eesmärgiga võtta arvesse kogemusi, selgitada välja olemasolevad järelevalvemeetodid jne;

42. rõhutab sarnaselt läbivaadatud Euroopa lähteraamistikule võtmepädevuste kohta elukestvas õppes, sh kodanike digipädevuse raamistik, kui tähtsad on digipädevused kõigi inimeste jaoks viies valdkonnas (teabe- ja andmepädevus; teabevahetus ja koostöö; digitaalne infosisu ja selle loomine; ohutus ja heaolu ning probleemide lahendamine). Komitee kutsub üles integreerima õpetamis- ja õppeprotsessis digipädevusi muude arendatavate oskustega;

43. toetab kavandatud i) kogu ELi hõlmava teadlikkuse suurendamise kampaaniat, mis on suunatud haridustöötajatele, peredele ja õppijatele, et edendada internetiohutust, küberhügieeni ja meediapädevust, ning ii) küberturvalisuse algatust, mis põhineb kodanike digipädevuse raamistikul, et anda inimestele oskused, ja iii) püüdeid edendada ja levitada häid tavasid eesmärgiga kasutada tehnoloogiat kindlalt ja vastutustundlikult;

44. innustab piirkondade ja linnade ettevõtlusvaimu ning julgustab neid liikuma avatud innovatsiooni poole selliste avaliku ja erasektori partnerluste raames erasektori osalejate, ülikoolide ja kodanike vahel, mille keskmes on inimene;

45. eeldab, et teda hoitakse kursis poliitiliste järeldustega, mille komisjon teeb meetmete rakendamiseks, ja et tal palutakse panustada edasisse arutellu tulevase Euroopa koostöö üle hariduse ja koolituse valdkonnas;

Hariduse parandamine parema andmeanalüüsi ja prognoosimise kaudu

46. loodab, et võetakse vastu jagatud ja ühine metodoloogiline raamistik, mille abil määratleda näitajad digilõhe mõõtmiseks, ning kutsub tegema märkimisväärseid pingutusi, et luua ja koguda usaldusväärseid ja kergesti kättesaadavaid andmeid digilõhe hindamiseks ja jälgimiseks;
47. juhib tähelepanu probleemidele, mis tekivad, kui isikuandmete ja õppurite toimikute säilitamine on erettevõtjate käes, sageli kusagil mujal maailmas. Eeskätt tuleb eritähelepanu pöörata küsimusele, kas need ettevõtjad on valmis allkirjastama kasutajalepinguid arvukate kohalike, piirkondlike ja riiklike ametiasutustega;
48. tõstatab samuti andmekaeve teema, st, milline peaks olema reaktsioon ettevõtete suhtes, mis kasutavad õpilaste ja kooli töötajate andmeid, et neid edasi müüa. Komitee märgib, et oluline on – sealhulgas kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks – ka selgitada, kui kauaks võivad asjakohased haldusandmed ja sarnased dokumendid jääda üldsusele juurdepääsetavaks;
49. ootab huviga, et käivitatakse kavandatud katseprojektid olemasolevate andmete paremaks kasutamiseks ning hariduspoliitika rakendamisele ja järelevalvele kaasa aitamiseks. Komitee tunneb heameelt ka liikmesriikide jaoks kavandatud abivahendite ja suuniste üle;
50. peab oluliseks algatada strateegiline tulevikuprognos digiüleminekust tulenevate põhisuundumuste kohta tuleviku haridussüsteemides, tehes tihedat koostööd liikmesriikide ekspertidega, kohaliku ja piirkondliku tasandi esindajad kaasa arvatud, ning kasutades olemasolevaid ja tulevase üleeuroopalise koostöö võimalusi hariduse ja koolituse valdkonnas;
51. ergutab kasutajatest lähtuvat innovatsiooni, mis on väga oluline, et võtta haridusprobleemide kõrvaldamiseks varakult kasutusele innovaatilised lahendused. Sageli ei võeta piisavalt arvesse kasutaja vaatepunkti ning see võib mõne väljakutse puhul võimalike lahenduste leidmist piirata. Komitee peab selles kontekstis tervitatavaks, et uuritakse võimalusi, kuidas edendada kodanike kaasamist, soodustada nende osalust ja kasutajatest lähtuvat innovatsiooni;
52. toonitab, et tegevuskavaga tuleks toetada ka Euroopa poolaastat, mille hariduse ja koolitusega seotud riigipõhised soovitusel on reformide peamine toukejõud;
53. toetab püüdlusi täiustada kooliharidussüsteemi juhtimist ja tuletab meelde, et hea mitmetasandiline valitsemine võib parandada hariduse ja koolituse tulemuslikkust, suurendada osalemist, soodustada innovaatiliste mehhanismide loomist, edendada kaasavat haridussüsteemi, mis on kujundatud lähtuma inimesest kui tervikust, ja arendada elukestva õppe süsteeme;
54. peab tervitatavaks Euroopa Komisjoni väljakuulutatud dialoogi kavandatud tegevuse ja meetmete rakendamise alal ning teatab, et on valmis sellele pühenduma ja jätkama koostööd Euroopa Komisjoni ning ka liikmesriikide, Euroopa Parlamendi, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Euroopa Investeerimispannga grupiga, et liikuda kavandatud tegevuskavaga edasi ja tagada kooskõla ELi praeguste ja tulevaste rahastamisprogrammidega.

Brüssel, 10. oktoober 2018

Euroopa Regioonide Komitee
president

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Tugevama Euroopa väljakujundamine: noorte-, haridus- ja kultuuripoliitika roll“

(2018/C 461/09)

Pearaportöör: Gillian FORD (UK/EA), Londoni Haveringi linnaosavalitsuse liige

Viitedokumendid: komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Tugevama Euroopa väljakujundamine: noorte-, haridus- ja kultuuripoliitika roll“,

COM(2018) 268 final,

ja

ettepanek: nõukogu soovitus kõrgkoolidiplomite ja keskkooli lõputunnistuste ning välismaal veedetud õppeperioodide õpiväljundite automaatse vastastikuse tunnustamise edendamise kohta,

COM(2018) 270 final;

ettepanek: nõukogu soovitus kvaliteetsete alusharidus ja lapsehoiusteemide kohta,

COM(2018) 271 final;

ettepanek: nõukogu soovitus tervikliku lähenemisviisi kohta keelte õpetamises ja õppimises,

COM(2018) 272 final

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Ettepanek: nõukogu soovitus kõrgkoolidiplomite ja keskkooli lõputunnistuste ning välismaal veedetud õppeperioodide õpiväljundite automaatse vastastikuse tunnustamise edendamise kohta

Soovitus 5

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	d) arendada kvaliteedi tagamise vahendeid veebipõhise hariduse ja õppe valdkonnas.

Motivatsioon

Mitmel pool, eriti kõrvalistes või hõreda asustusega piirkondades, toimib juurdepääs haridusele, õppele ja kvalifikatsioonile üha enam digitaalselt. Väga oluline on tagada sellise kvalifikatsiooni kvaliteet, et võimaldada automaatset vastastikust tunnustamist.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek: nõukogu soovitus kõrgkoolidiplomite ja keskkooli lõputunnistuste ning välismaal veedetud õppeperioodide õpiväljundite automaatse vastastikuse tunnustamise edendamise kohta

Soovitus 6

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>6. Lihtsustada liikuvust ning keskhariduse ja koolituse ajal välismaal viibitud õppeperioodide õpiväljundite tunnustamist:</p> <p>[...]</p> <p>c) edendada keskhariduse- ja koolitusasutuste ning õppijate ja nende perekondade seas liikuvuse kasutegurit ning selgitada tööandjatele liikuvuse kasutamisest saadavat kasu.</p>	<p>6. Lihtsustada hoolimata elukohast kõigi õpilaste liikuvust ning keskhariduse ja koolituse ajal välismaal viibitud õppeperioodide õpiväljundite tunnustamist:</p> <p>[...]</p> <p>c) edendada keskhariduse- ja koolitusasutuste ning õppijate ja nende perekondade seas liikuvuse kasutegurit ning selgitada tööandjatele liikuvuse kasutamisest saadavat kasu.</p>

Motivatsioon

Ei vaja selgitust.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek: nõukogu soovitus kõrgkoolidiplomite ja keskkooli lõputunnistuste ning välismaal veedetud õppeperioodide õpiväljundite automaatse vastastikuse tunnustamise edendamise kohta

Soovitus 8

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>8. Uurida häid tavasid, mida rakendatakse varasemate õpingute tunnustamise ning läbitavuse puhul haridus- ja koolitussektorite, eriti kutsehariduse, koolituse ja kõrghariduse vahel.</p>	<p>8. Uurida ja edendada häid tavasid, mida rakendatakse varasemate õpingute tunnustamise ning läbitavuse puhul</p> <p>a) haridus- ja koolitussektorite, eriti kutsehariduse, koolituse ja kõrghariduse vahel ning</p> <p>b) haridus- ja koolitussektorite ning tööturu vahel.</p>

Motivatsioon

Ettevõtjad peaksid tunnustama kvalifikatsioone ja välismaal veedetud õppeperioode, et suurendada tööjõu liikuvust ning parema elu võimalusi.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek: nõukogu soovitus kõrgkoolidiplomite ja keskkooli lõputunnistuste ning välismaal veedetud õppeperioodide õpiväljundite automaatse vastastikuse tunnustamise edendamise kohta

Soovitus 9

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Parandada tõendibaasi, kogudes ja levitades andmeid tunnustamisjuhtumite arvu ja liigi kohta.	Parandada tõendibaasi, kogudes ja levitades andmeid tunnustamisjuhtumite arvu, liigi ja tulemuste kohta.

Motivatsioon

Õppimise tulemused võivad edendada ja parandada tunnustamisprotsessi.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek: nõukogu soovitus kvaliteetsete alusharidus- ja lapsehoiuisüsteemide kohta

Põhjendus 8

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(8) Kvaliteetsete lapsehoiuteenuste kättesaadavus, juurdepääsetavus ja taskukohasus on oluline tegur, mis võimaldab hoolduskohustustega naistel ja ka meestel tööturul osaleda; seda tunnistati ka 2002. aastal Barcelona Euroopa Ülemkogu Euroopa soolise võrdõiguslikkuse paktis ja komisjoni 26. aprillil 2017 vastu võetud teatise töö- ja eraelu tasakaalustamise kohta. Naiste tööhõive aitab otseselt kaasa leibkonna sotsiaal-majandusliku olukorra parandamisele ja üldisele majanduskasvule.	(8) Kvaliteetsete lapsehoiuteenuste kättesaadavus, juurdepääsetavus ja taskukohasus on oluline tegur, mis võimaldab hoolduskohustustega naistel ja ka meestel tööturul osaleda; seda tunnistati ka 2002. aastal Barcelona Euroopa Ülemkogu Euroopa soolise võrdõiguslikkuse paktis ja komisjoni 26. aprillil 2017 vastu võetud teatise töö- ja eraelu tasakaalustamise kohta; seda tuleks edendada kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste samba 2. põhimõttega. Naiste tööhõive aitab otseselt kaasa leibkonna sotsiaal-majandusliku olukorra parandamisele ja üldisele majanduskasvule.

Motivatsioon

Ei vaja selgitust.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek: nõukogu soovitus kvaliteetsete alusharidus- ja lapsehoiustsüsteemide kohta

Põhjendus 23

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(23) Käesoleva soovitus eesmärk on luua ühine arusaam sellest, mida tähendab kvaliteetne alusharidus ja lapsehoid. Soovituses esitatakse võimalikud meetmed, mida valitsused saavad kaaluda lähtuvalt konkreetsest olukorrast riigis. Sektori edendamiseks hõlmab käesolev soovitus ka vanemaid, institutsioone ja organisatsioone, sealhulgas sotsiaalpartnereid ja kodanikuühiskonna organisatsioone.	(23) Käesoleva soovitus eesmärk on luua ühine arusaam sellest, mida tähendab kvaliteetne alusharidus ja lapsehoid. Soovituses esitatakse võimalikud meetmed, mida kõik asjaomased, sh kohalikud ja piirkondlikud valitsustasandid saavad kaaluda lähtuvalt konkreetsest olukorrast riigis. Sektori edendamiseks hõlmab käesolev soovitus ka vanemaid, institutsioone ja organisatsioone, sealhulgas sotsiaalpartnereid ja kodanikuühiskonna organisatsioone.

Motivatsioon

Ei vaja selgitust.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek: nõukogu soovitus kvaliteetsete alusharidus- ja lapsehoiustsüsteemide kohta

Soovitus 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
2. Teha tööd selle nimel , et alusharidus ja lapsehoid oleksid kättesaadavad, taskukohased ja kaasavad. Tähelepanu tuleb pöörata järgmisele:	2. Tagada , et alusharidus ja lapsehoid oleksid kättesaadavad, taskukohased, piisavad ja kaasavad. Kõigil valitsustasanditel, sh kohalikul ja piirkondlikul valitsustasandil, tuleb tähelepanu pöörata järgmisele:

Motivatsioon

Soovituse võimendamine ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võtmerolli rõhutamine selles.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek: nõukogu soovitus kvaliteetsete alusharidus- ja lapsehoiustsüsteemide kohta

Soovitus 3

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
3. Toetada alusharidus- ja lapsehoiutöötajate kutseoskuste edendamist. Sõltuvalt olemasolevast ametialasest kvalifikatsioonist ja töötingimustest võib edukas tegevus hõlmata järgmist:	3. Toetada alusharidus- ja lapsehoiutöötajate kutseoskuste edendamist. Sõltuvalt olemasolevast ametialasest kvalifikatsioonist ja töötingimustest võib edukas tegevus hõlmata järgmist:

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
[...]	[...]
d) anda töötajatele pädevus tulla toime erineva tausta, hariduslike erivajaduste ja puudega laste konkreetsete vajadustega ning valmistada töötajaid ette tööks mitmesuguste rühmadega.	d) anda töötajatele pädevus tulla toime erineva tausta, hariduslike erivajaduste ja puudega laste konkreetsete vajadustega ning valmistada töötajaid ette tööks mitmesuguste rühmadega.

Motivatsioon

Soovituse võimendamine [ei puuduta eestikeelset versiooni].

Muudatusettepanek 9

Ettepanek: nõukogu soovitus kvaliteetsete alusharidus- ja lapsehoiusteemide kohta

Soovitus 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>4. Toetada alushariduse õppekava väljatöötamist, et tagada laste heaolu ja hariduslike vajaduste täitmine. Õppekava arendamist ning laste sotsiaalset ja emotsionaalset ning õpi- ja keelelist pädevust toetav lähenemisviis võiks hõlmata järgmist:</p> <p>a) tagada sotsiaal-emotsionaalne tasakaal, heaolu ja õppimisvõimalus, tunnustada mängude tähtsust, toetada kokkupuudet looduse, muusika ja kunstiga ning kehalist aktiivsust;</p> <p>b) edendada empaatiavõimet, kaastunnet ja teadlikkust võrdõiguslikkusest ja mitmekesisusest;</p> <p>c) pakkuda võimalusi varajaseks keeleliseks kokkupuuteks ja keeleõppeks mängulise tegevuse kaudu;</p> <p>d) koostada teenuseosutajatele juhised eakohaste digivahendite ja uue tehnoloogia kasutamise kohta;</p>	<p>4. Toetada alushariduse õppekava väljatöötamist, et tagada kõigi laste tervis, heaolu ja hariduslike vajaduste täitmine. Õppekava arendamist ning laste sotsiaalset ja emotsionaalset ning õpi- ja keelelist pädevust toetav lähenemisviis võiks hõlmata järgmist:</p> <p>a) tagada sotsiaal-emotsionaalne tasakaal, heaolu ja õppimisvõimalus, tunnustada mängude tähtsust, toetada kokkupuudet looduse, muusika ja kunstiga ning kehalist aktiivsust;</p> <p>b) edendada empaatiavõimet, kaastunnet ja teadlikkust võrdõiguslikkusest ja mitmekesisusest;</p> <p>c) pakkuda võimalusi varajaseks keeleliseks kokkupuuteks ja keeleõppeks mängulise tegevuse kaudu;</p> <p>d) koostada teenuseosutajatele juhised eakohaste digivahendite ja uue tehnoloogia kasutamise kohta;</p>

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>e) edendada alushariduse ja lapsehoiu integreerimist hariduskäiku ning toetada alushariduse ja lapsehoiu töötajate koostööd algharidusvaldkonna töötajatega, et tagada lastele sujuv üleminek algkooli.</p>	<p>e) edendada alushariduse ja lapsehoiu integreerimist hariduskäiku ning toetada alushariduse ja lapsehoiu töötajate koostööd algharidusvaldkonna töötajatega, et tagada lastele sujuv üleminek algkooli;</p> <p>f) <i>pakkuda sihipärast toetust ja õppimisvõimalusi haridusalaste erivajaduste või puudega lastele;</i></p> <p>g) <i>pakkuda sihipärast toetust ja õppimisvõimalusi lapsrändajatele, seda ka olukordades, kus seoses poliitiliste ja humanitaarkriisidega pöördub tagasi hulgaliselt eurooplasi;</i></p> <p>h) <i>pakkuda sihipärast toetust ja õppimisvõimalusi liikmesriikide hoolekandeesutustes viibivatele lastele.</i></p> <p>i) <i>edendada 0–6aastaste laste puhul lapsehoiu mudelit.</i></p>

Motivatsioon

Haridusalaste erivajadustega või puudega lapsed, samuti lapsrändajad, võivad vajada sihipärast toetust, saavutamaks juurdepääsu kõikvõimalikele alushariduses pakutavatele võimalustele ning liikmesriike tuleks innustada seda tagama.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek: nõukogu soovitus kvaliteetsete alusharidus- ja lapsehoiusteemide kohta

Soovitus 6

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>6. Seada eesmärgiks tagada alushariduse ja lapsehoiuteenuste piisav rahastamine ja õigusraamistik. Tähelepanu tuleb pöörata järgmisele:</p> <p>a) suurendada alushariduse ja lapsehoiuga seotud investeeringuid, pöörates tähelepanu kättesaadavusele, kvaliteedile ja taskukohasusele ning kasutades muu hulgas Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide pakutavaid rahastamisvõimalusi;</p>	<p>6. Seada eesmärgiks tagada alushariduse ja lapsehoiuteenuste piisav rahastamine ja õigusraamistik. Tähelepanu tuleb pöörata järgmisele:</p> <p>a) suurendada alushariduse ja lapsehoiuga seotud investeeringuid, pöörates tähelepanu kättesaadavusele, juurdepääsetavusele, kvaliteedile ja taskukohasusele ning kasutades muu hulgas Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide pakutavaid rahastamisvõimalusi;</p>

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
b) luua vajaduspõhised riiklikud või piirkondlikud kvaliteediraamistikud ja neid järgida;	b) luua vajaduspõhised riiklikud või piirkondlikud kvaliteediraamistikud ja neid järgida;
c) edendada peredele ja lastele suunatud teenuste integreerimist, eelkõige sotsiaal- ja tervishoiuteenustega;	c) edendada kohalikul ja piirkondlikul tasandil peredele ja lastele suunatud teenuste integreerimist, eelkõige sotsiaal- ja tervishoiu-, aga ka heaolusteenustega ;
d) luua alusharidus- ja lapsehoiusteemis tugevad lastekaitse ja turvameetmed, et aidata kaitsta lapsi igasuguse vägivalla eest.	d) luua alusharidus- ja lapsehoiusteemis tugevad lastekaitse ja turvameetmed, et aidata kaitsta lapsi igasuguse väärkohtlemise ja vägivalla eest.

Motivatsioon

Ei vaja selgitust.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek: nõukogu soovitus kvaliteetsete alusharidus- ja lapsehoiusteemide kohta

Kavatsus 8

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
8. hõlbustada kogemuste ja heade tavade vahetamist liikmesriikide vahel hariduse ja koolituse valdkonna üleeuroopalise koostöö strateegilises raamistikus ja järglaskavade raames, samuti sotsiaalkaitsekomitees;	8. hõlbustada kogemuste ja heade tavade vahetamist liikmesriikide vahel kõigil valitsustasanditel hariduse ja koolituse valdkonna üleeuroopalise koostöö strateegilises raamistikus ja järglaskavade raames, samuti sotsiaalkaitsekomitees;

Motivatsioon

Ei vaja selgitust.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek: nõukogu soovitus kvaliteetsete alusharidus- ja lapsehoiusteemide kohta

Kavatsus 9

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
9. toetada liikmesriikide koostööd, lähtudes nende taotlustest ning korraldades vastastikust õpet ja nõustamist;	9. toetada kõigil valitsustasanditel liikmesriikide koostööd, lähtudes nende taotlustest ning korraldades vastastikust õpet ja nõustamist;

Motivatsioon

Ei vaja selgitust.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek: nõukogu soovitus tervikliku lähenemisviisi kohta keelte õpetamises ja õppimises

Põhjendus 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(1) Komisjoni teatise „Euroopa identiteedi tugevdamine hariduse ja kultuuri kaudu“ esitas Euroopa Komisjon visiooni Euroopa haridusruumist, kus riigipiirid ei ole takistuseks kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja teadusuuringutele, kus õpingute või töö tõttu muus liikmesriigis viibimine on muutunud tavaliseks, kus üha rohkem inimesi räägib lisaks oma emakeelele veel kahte keelt ja kus elanike identiteedi oluline osa on olla eurooplane, kes tajub Euroopa kultuuripärandit ja selle mitmekesisust.	(1) Komisjoni teatise „Euroopa identiteedi tugevdamine hariduse ja kultuuri kaudu“ esitas Euroopa Komisjon visiooni Euroopa haridusruumist, kus riigipiirid ei ole takistuseks kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja teadusuuringutele, kus õpingute või töö tõttu muus liikmesriigis viibimine on muutunud tavaliseks, kus üha rohkem inimesi räägib lisaks oma emakeelele veel kahte keelt ja kus elanike identiteedi oluline osa on olla eurooplane, kes tajub Euroopa kultuuripärandit, selle mitmekesisust ja pakutavaid võimalusi .

Motivatsioon

Siinkohal on oluline rõhutada, et Euroopa haridusruumi väärtus sisaldab ka suutlikkust pakkuda rohkem võimalusi.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek: nõukogu soovitus tervikliku lähenemisviisi kohta keelte õpetamises ja õppimises

Soovitus 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(1) uurida võimalusi, kuidas aidata enne teise taseme ülemise astme haridus- ja koolitustee lõppu kõikidel noortel omandada koolis kasutatavale õppekeelele lisaks vilunud keelekasutaja tase vähemalt ühes Euroopa keeles ning soodustada veel ka kolmanda keele omandamist iseseisva keelekasutaja tasemel;	(1) uurida võimalusi, kuidas aidata enne teise taseme ülemise astme haridus- ja koolitustee lõppu kõikidel noortel omandada koolis kasutatavale õppekeelele lisaks vilunud keelekasutaja tase vähemalt ühes Euroopa keeles ning soodustada veel ka kolmanda keele omandamist iseseisva keelekasutaja tasemel, pöörates erilist tähelepanu keele suulisele praktiseerimisele ja kogemustele ning tagades kõigile õppijatele asjakohase juurdepääsu kvaliteetsele õpetusele;

Motivatsioon

Sidusrühmad toonitasid, et lisaks lugemisele ja kirjutamisele on tähtis rohkemaid keeli ka kõnelda, sest see avab uusi uksi liikuvuse ja võimaluste vallas. Märkti samuti asjaolu, et kvaliteetse õpetuse puudumisel võivad varakamad valida erakeeletunde, mis pole aga ebasoodsama sotsiaal-majandusliku taustaga isikutel võimalik. See laiendaks ühtlasi eri sotsiaalsete rühmade vahelist lõhet.

Muudatusettepanek 15

Ettepanek: nõukogu soovitus tervikliku lähenemisviisi kohta keelte õpetamises ja õppimises

Soovitus 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(4) toetada tervikliku strateegia osana keeleteadlikkuse arendamist koolides ja koolituskeskustes:	(4) toetada tervikliku strateegia osana keeleteadlikkuse arendamist koolides ja koolituskeskustes:
a) selleks tuleb aktiivselt toetada õpirännet, sh kasutades asjakohaste ELi rahastamisprogrammidega pakutavaid võimalusi;	a) selleks tuleb aktiivselt toetada õpirännet, sh kasutades asjakohaste ELi rahastamisprogrammidega pakutavaid võimalusi;
b) võimaldada õpetajatel oma aine õpetamise käigus pöörata tähelepanu mõne konkreetse keele kasutamisele;	b) võimaldada õpetajatel oma aine õpetamise käigus pöörata tähelepanu mõne konkreetse keele kasutamisele;
c) parandada koolides kasutatava õppekeele (kui edasiste õppe- ja haridustulemuste alustala) oskust kõigi õpilaste, kuid eelkõige rändaja või ebasoodsate olude taustaga õpilaste puhul;	c) parandada koolides kasutatava õppekeele (kui edasiste õppe- ja haridustulemuste alustala) oskust kõigi õpilaste, kuid eelkõige rändaja taustaga õpilaste puhul, seda ka olukordades, kus seoses poliitiliste ja humanitaarkriisidega pöördub tagasi hulgaliselt eurooplasi või ebasoodsate olude taustaga või haridusalaste erivajaduste või puudega õpilaste puhul;
d) väärtustada õpilaste keelelist mitmekesisust ning kasutada seda kui õppetöö ressursi, sh kaasates keeleõppesse lapsevanemaid ja laiemat kohalikku kogukonda;	d) väärtustada õpilaste keelelist mitmekesisust ning kasutada seda kui õppetöö ressursi, sh kaasates keeleõppesse lapsevanemaid ja laiemat kohalikku kogukonda;
e) pakkuda võimalusi selliste keeltepädevuste hindamiseks ja valideerimiseks, mis ei ole õppekava osa, kuid mille õpilane on omandanud mujal, sh laiendades keelte valikut, mida lisada õpilase koolilõputunnistusele;	e) pakkuda võimalusi selliste keeltepädevuste hindamiseks ja valideerimiseks, mis ei ole õppekava osa, kuid mille õpilane on omandanud mujal, sh laiendades keelte valikut, mida lisada õpilase koolilõputunnistusele;

Motivatsioon

Ei vaja selgitust.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek: nõukogu soovitus tervikliku lähenemisviisi kohta keelte õpetamises ja õppimises

Soovitus 5

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(5) toetada õpetajaid, koolitajaid ja koolijuhte keeleteadlikkuse arendamisel:	(5) toetada õpetajaid, koolitajaid ja koolijuhte keeleteadlikkuse arendamisel:

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>a) selleks tuleb investeerida keeleõpetajate esma- ja jätkukoolitusse, et säiliks laias valikus keeleõppe pakkumine kohustusliku hariduse ja koolituse raames;</p> <p>b) kaasata õpetajate ja koolijuhtide esmaharidusse ning erialasesse täiendkoolitusse ettevalmistus klaasiruumis esinevaks keeleliseks mitmekesisuseks;</p>	<p>a) selleks tuleb investeerida keeleõpetajate esma- ja jätkukoolitusse, et haridustöötajaid ligi meelitada ja tööl hoida ning et säiliks laias valikus keeleõppe pakkumine kohustusliku hariduse ja koolituse raames;</p> <p>b) kaasata õpetajate ja koolijuhtide esmaharidusse ning erialasesse täiendkoolitusse, sh informaalessse ja mitte-formaalsesse õppesse, ettevalmistus klaasiruumis esinevaks keeleliseks mitmekesisuseks;</p>

Motivatsioon

Kohalikud kogukonnad saavad pakkuda hulgaliselt võimalusi õpetajate keeleteadlikkuse parandamiseks, näiteks lapsevanemate ja hooldajate, usklikte ühenduste ja kogukonnaorganisatsioonide kaudu.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek: nõukogu soovitus tervikliku lähenemisviisi kohta keelte õpetamises ja õppimises

Soovitus 6

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>6) soodustada innovaatilise, kaasava ja mitmekeelse pedagoogika vallas tehtavaid teadusuuringuid ning vastavate pedagoogikameetmete, sh digivahendite ning lõimitud aine- ja keeleõppe kasutamist;</p>	<p>6) soodustada innovaatilise, kaasava ja mitmekeelse pedagoogika vallas tehtavaid teadusuuringuid ning vastavate pedagoogikameetmete, sh digivahendite, audiovisuaal-, filmi- ja muusikateoste ning lõimitud aine- ja keeleõppe kasutamist;</p>

Motivatsioon

Euroopa on kultuuriliselt rikas audiovisuaal-, filmi- ja muusikateoste poolest, mis toetab mitte ainult keeleõpet, vaid eelkõige ka eri kultuuride ja ühiste väärtuste mõistmist.

Muudatusettepanek 18

Ettepanek: nõukogu soovitus tervikliku lähenemisviisi kohta keelte õpetamises ja õppimises

Soovitus 8

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p>(8) parandada nii õpetajate kui ka kodanike, eriti aga kõrvalistes või hõreda asustusega ja äärepoolseimates piirkondades elavate isikute juurdepääsu kvaliteetsetele e-õppe programmidele.</p>

Motivatsioon

Juurdepääs kvaliteetsematele e-keeleõppe programmidele võib olla kallim kui põhiprogrammidele, sest lairibaihendus ei ole mõnel pool ei kiire ega piisavalt usaldusväärne, et niiviisi hõlbustada õpetajate põua korral veebipõhist keeleõpet.

Muudatusettepanek 19

Ettepanek: nõukogu soovitus tervikliku lähenemisviisi kohta keelte õpetamises ja õppimises

Kavatsus 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(1) toetada käesoleva soovitus rakendamise jälgimist, hõlbustades liikmesriikidevahelist vastastikust õpet ja töötades koostöös liikmesriikidega välja:	(1) toetada käesoleva soovitus rakendamise jälgimist, hõlbustades liikmesriikidevahelist vastastikust õpet ja töötades koostöös liikmesriikidega välja, kasutades vajaduse korral selleks kohalike ja piirkondlike omavalitsuste asjaomastest piiriülestest ja territoriaalse koostöö projektidest saadud kogemusi:

Motivatsioon

Ei vaja selgitust.

II. POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. kordab oma üleskutset valida kogu ELis hariduse tulevikku silmas pidades kõikehõlmav ja tulevikku suunatud käsitlusviis, sh tugevdada avaliku ja erasektori koostööd, toetada kodanikke üha keerukama ja mitmepalgelisema ühiskonnaga kohanemisel, arendada Euroopa identiteeti, mis peaks täiendama riiklikku, piirkondlikku, kohalikku ja individuaalset identiteeti, ja omandada oskused, mis on vajalikud liikuvus ja üha digitaalsemas ühiskonnas;
2. toetab Euroopa Komisjoni kavatsust koordineerida 2025. aastaks Euroopa haridusruumi suunas liikumisel edusamme muu hulgas järgmiste põhivaldkondade ümber: alushariduse tagamise parandamine, kõrghariduse diplomite ja keskkooli lõputunnistuste vastastikuse tunnustamise lihtsustamine, keeleõppe parandamine, elukestva õppe, õppurite liikuvuse ja digiteerimisvõimalustesse investeerimise edendamine;
3. usub, et liikmesriikide ja piirkondade hariduspoliitika strateegiad peaksid seadma esikohale koostöö kõigi valitsustasandite, sh kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel, et kvaliteetne õppijakeskne haridus, kus õpetamine, innovatsioon ja digiteerimine on tähtsal kohal, oleks vastavuses dünaamiliselt areneva tööturu vajadustega, nagu sätestatakse Euroopa sotsiaalõiguste samba 1. põhimõttes;
4. rõhutab täiendavate jõupingutuste vajadust kõigil valitsustasandil, et ette aimata tööturul vajaminevaid oskusi ja pakkuda asjakohast haridust, üldisi teadmisi, kutseõpet ja elukestvat õpet eesmärgiga stimuleerida töökohtade loomist ja tööpuudusele lahenduse leidmist;
5. nõuab elukestva õppe järjepidevust ja kiidab heaks 2017. aastal UNESCO ülemaailmse õppivate linnade avalduses „Cork Call to Action for Learning Cities“ nimetatud põhimõtted, mis tunnustavad elukestva õppe keskset tähtsust kestliku arengu eesmärkides ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ <http://uil.unesco.org/lifelong-learning/learning-cities/cork-call-action-learning-cities>.

6. nõuab ELi institutsioonidelt ja liikmesriikidelt, et nad kohalike ja piirkondlike omavalitsuste toel ja sidusrühmadega konsulteerides viiksid ellu esitatud ettepanekud ELi majandusarengu-, tööhõive- ja sotsiaalkaitsepoliitika laiemas kontekstis, kasutades strateegiliselt ära mitmeaastast finantsraamistikku pärast 2020. aastat, milles peaksid selgemalt ja ambitsioonikamalt esile tulema konkreetseid hariduspoliitilised meetmed. Komitee rõhutab proportsionaalsuse põhimõtte austamise tähtsust, vältimaks uue finants- või halduskoormuse tekitamist liikmesriikidele;

7. väljendab heameelt ka Euroopa üliõpilaspileti kasutuselevõtu ja selle pakutavate võimaluste üle üliõpilaste liikuvuse lihtsustamisel ja kvalifikatsioonide automaatse tunnustamise edendamisel; kutsub komisjoni üles kaaluma selle üliõpilaspileti laiendamist kõikidele õppuritele, mitte piirduma ainult kõrgharidusasutustega, et avardada elukestva õppe võimalusi;

8. tunnistab asjaolu, et põhivastutus hariduspoliitika eest lasub liikmesriikidel, kes oma põhiseaduslikust süsteemist tulenevalt on erineval määral kaasanud oma kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, ning et ELi toimimise lepingu artikli 6 kohaselt võetavad ELi meetmed peaksid liikmesriikide tegevust üksnes täiendama, toetama või koordineerima. Komitee leiab, et kõik ELi meetmed selles valdkonnas peavad olema subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse seiskohalt täielikult põhjendatud ning koosõlas olemasolevate raamistike, vahendite ja menetlustega;

Vastastikune tunnustamine

9. tõdeb kahetsusega, et jätkuvalt esineb takistusi haridusalase liikuvuse ees, ja ühineb Euroopa Komisjoni üleskutsega saavutada Euroopa, kus piirid ei takista õppida, õpetada ja teadustööd teha, vaid kus on tavaline viibida kas õppimise või töö tõttu muus riigis;

10. rõhutab vajadust pakkuda lisatoetust piirkondadele, kus õppijate liikuvuse ees võib olla lisatakistusi, näiteks rahvast on vähe, elatakse maal või valitseb vaesus;

11. tervitab Euroopa Komisjoni toetust liikmesriikidevahelisele heade tavade vahetamisele ja innustab sellesse kaasama kohaliku ja piirkondliku tasandi esindajaid, tunnustades sel viisil piirkondlike teadmiste ja kogemuste väärtust;

12. tervitab Euroopa Komisjoni ettepanekut kõrgkoolidiplomite ja keskkooli lõputunnistuste ning välismaal veedetud õppeperioodide õpiväljundite automaatse vastastikuse tunnustamise edendamise kohta ning palub komisjonil oma tulevastes töödes arvestada seoseid piirkondliku arenguga, eeskätt siis kui kohalikud ja piirkondlikud projektid hõlmavad oskustöölise ja personali liikuvust;

Väikelapseiga

13. tuletab meelde, et mõiste „alusharidus ja lapsehoid“ on palju laiem kui mõnikord kasutatud mõiste „koolieelne haridus“, sest eesmärk on laste ettevalmistamine mitte ainult kooliks, vaid ka eluks, sama moodi nagu panustavad sellesse protsessi haridussüsteemi kõik muud osad;

14. tuletab meelde nõukogu 20. detsembri 2012. aasta soovitus mitteformaalse ja informaalse õppe valideerimise kohta ning soovib ELil ja riiklikel otsustajatel pöörata selles kontekstis erilist tähelepanu selliste partnerluste potentsiaalile, mida võiks arendada riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi ametiasutuste, ettevõtjate, töötajate ja nende esindusorganisatsioonide ning kodanikuühiskonna esindajate vahel, et arvestada selliste oskuste ja kvalifikatsioonidega;

15. märgib sellega seoses pettumusega, et soovituses viidatakse vaid vähesel määral pereelule või kohaliku tasandi sekkumistele, millel võib olla märkimisväärne mõju lapse varasele arengule; rõhutab holistilise, integreeritud lähenemisviisi äärmist tähtsust;

16. usub, et haritud professionaalid on kvaliteetse alushariduse eeltingimus ja seetõttu tuleks innustada kõiki valitsustasandeid, sh kohalikku ja piirkondlikku, piisavalt investeerima mitte üksnes esmasesse õpetajaõppesse, vaid ka erialasesse täiendkoolitusse;

17. rõhutab vajadust teha tööd alushariduse ja lapsehoiu mõiste „hoiu“ komponendi pideva täiendamise nimel, et alushariduse õpetajate roll sisaldaks ka positiivsete suhete soodustamist laste, vanemate ja üksteise vahel, oleks tagatud alushariduse taskukohasus madala sissetulekuga perede jaoks koosõlas Euroopa sotsiaalõiguste samba 11. põhimõttega, tunnistatakse lapse õiguste konventsiooni põhimõtet, milles sätestatakse, et kõigi lastele suunatud meetmete puhul on esmatähtis see, mis on lapse huvides parim;

18. tõstab esile haridusalaste erivajadustega või puudega laste vajadused. Need lapsed peavad saama hea hariduse, pääsena vajadusel juurde üldhariduse süsteemile ja kui vaja, tuleb neile tagada individuaalne tugi;
19. nendib, et õpetajate ja vanemate/hooldajate vahelise positiivse dialoogi hõlbustamise meetmete propageerimine annab mitmesugust kasu, tugevdab sidemeid kooli ja koduse keskkonna vahel ning toetab õppijate edukat integreerimist koolikeskkonda ja nende üldisi sotsialiseerumis- ja arenguvõimalusi;
20. tunneb heameelt selle üle, et komisjon tunnustab kohalike ja piirkondlike partnerite rolli õpetamise ja õppimise parandamisel, märgib aga samas, et kahjuks ei tunnista komisjon, et mõnedel kogukondadel on suuremad probleemid kui teistel, näiteks äärepoolsemate piirkondade kogukondadel või mitmete emakeeltega kogukondadel, mis vajavad enam vahendeid ja rahastamist, et parandada õpetamist ja õppimist kõigi jaoks;
21. rõhutab, et komisjon peab võtma arvesse komitee asjakohased arvamused ja nõukogu järeldused, sh nõukogu järeldused väikelaste arengut käsitleva integreeritud poliitika kui vaesuse vähendamise ja sotsiaalse kaasatuse edendamise vahendi kohta ⁽²⁾;

Keeleõpe ja õpetamine

22. väljendab rahulolematust, et kehva keeleoskust peetakse üheks peamiseks takistuseks isikute vabale liikuvusele ja Euroopa majanduse vajadustele vastava tööjõu loomisele; seepärast rõhutab oma toetust keeleõppe tugevamale rollile;
23. märgib, et ühtekuuluvuspoliitika rahastamine hakkab järgmises mitmeaastases finantsraamistikus eeldatavasti vähenema ja seetõttu väljendab komitee muret soovitusel seatud sihtide saavutamiseks saadaoleva rahastuse pärast Euroopa Sotsiaalfondi kaudu.
24. on sellega seoses pettunud, et soovitusel keskendutakse õppimisele kohustusliku hariduse raames, selle asemel et tunnustada keeleõppe kui elukestva õppe olulist osa, mis algab varases nooruses ja aitab edendada integratsiooni ja liikuvust ning milles saavad osaleda kohaliku kogukonna partnerid ja ettevõtjad;
25. rõhutab, et oluline on aktiivselt reklaamida ELi asjaomaste rahastamisprogrammide pakutud võimalusi ning lihtsustada taotlusmenetlusi, nii et programmidest saaks kasu koolid ja koolituskeskused kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 10. oktoober 2018

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽²⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?qid=1530526890119&uri=CELEX:52018DC0270>.

III

(Ettevalmistavad aktid)

REGIOONIDE KOMITEE

REGIOONIDE KOMITEE 131. TÄISKOGU ISTUNGJÄRK JA EUROOPA PIIRKONDADE JA LINNADE NÄDALA AVAMINE, 8.10.2018–10.10.2018

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Mitmeaastase finantsraamistiku pakett aastateks 2021–2027“

(2018/C 461/10)

Pearaportöör: Nikola DOBROSLAVIĆ (HR/EPP), Dubrovniki-Neretva maakonna prefekt**Viitedokumendid:** Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Tänapäevane eelarve liidu jaoks, mis hoiab, kaitseb ja avardab võimalusi. Uus mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027“

COM(2018) 321 final

Ettepanek: nõukogu määrus, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027

COM(2018) 322 final

Ettepanek: Institutsioonidevaheline kokkulepe Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta

COM(2018) 323 final

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liidu eelarve kaitsmise kohta, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises

COM(2018) 324 final

Ettepanek: nõukogu otsus Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta

COM(2018) 325 final

Ettepanek: nõukogu määrus meetodite ja menetluse kohta, millega tehakse kättesaadavaks omavahendid, mis põhinevad äriühingu tulumaksu ühtsel konsolideeritud maksubaasil, Euroopa Liidu heitkogustega kauplemise süsteemil ja ringlusse võtmata plastpakendijätmetel, ning rahavajaduste rahuldamise meetmete kohta

COM(2018) 326 final

Ettepanek: nõukogu määrus, millega kehtestatakse Euroopa Liidu omavahendite süsteemi rakendusmeetmed

COM(2018) 327 final

Ettepanek: nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EMÜ, Euratom) nr 1553/89 käibemaksust laekuvate omavahendite kogumise kindla ühtse korra kohta

COM(2018) 328 final

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liidu eelarve kaitsmise kohta, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises

COM(2018) 324 final

Muudatusettepanek 1

Artikli 2 punkt c

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
c) „valitsemissektori üksus“ – iga avaliku sektori asutus igal valitsemistasandil, sealhulgas riiklik, piirkondlik ja kohalik ametiasutus , aga ka liikmesriigi organisatsioon määruse (EL, Euratom) nr xx/xx („finantsmäärus“) [artikli 2 punkti 42] tähenduses.	c) „valitsemissektori üksus“ – iga keskvalitsusasutus , aga ka liikmesriigi organisatsioon määruse (EL, Euratom) nr xx/xx („finantsmäärus“) [artikli 2 punkti 42] tähenduses.

Motivatsioon

Määruse kohaldamisalast tuleb välja jätta kõik otsevalitud kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ametiasutuste haldusasutused.

Muudatusettepanek 2

Artikli 3 lõike 1 punkt f

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
f) tõhus ja õigeaegne koostöö Euroopa Pettustevastase Ameti ja Euroopa Prokuratuuriga nende uurimiste või süüdistuste esitamise raames vastavalt nende asjaomastele õigusaktidele ja lojaalse koostöö põhimõttele.	f) tõhus ja õigeaegne koostöö Euroopa Pettustevastase Ameti ja Euroopa Prokuratuuriga, kus see on asjakohane , nende uurimiste või süüdistuste esitamise raames vastavalt nende asjaomastele õigusaktidele ja lojaalse koostöö põhimõttele.

Motivatsioon

Euroopa Prokuratuuri puudutavaid sätteid saab pärast prokuratuuri loomist kohaldada ainult osalevatele liikmesriikidele.

Muudatusettepanek 3

Artikli 4 lõike 1 punkti b alapunkt 1

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(1) ühe või mitme programmi või selle/nende muudatuste heakskiitmise peatamine;	

Motivatsioon

Ühe või mitme programmi või selle/nende muudatuste heakskiitmise peatamine ei avaldaks asjaomasele liikmesriigile mingit otsest karistavat finantsmõju. Ent kulukohustuste ja/või maksete peatamine mõjutaks kohe liikmesriigi eelarvet, seejuures säiliks valitsemissektori üksuste kohustus rakendada programme ja teha makseid lõplikele vahendite või toetuste saajatele määruse ettepaneku artikli 4 lõike 2 kohaselt. Lisaks sellele lükkuks asjaomaste programmide rakendamine märkimisväärselt edasi, kui ühe või mitme programmi või selle/nende muudatuste heakskiitmise peatamine tühistatakse, sest ka kõik edasised menetlused oleksid pooleli jäänud.

Muudatusettepanek 4

Artikli 5 lõige 6

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>6. Kui komisjon leiab, et üldistunud puudus õigusriigi toimimises on tuvastatud, esitab ta nõukogule ettepaneku asjakohaseid meetmeid käsitleva rakendusakti kohta.</p>	<p>6. Kui komisjon leiab, et üldistunud puudus õigusriigi toimimises on tuvastatud, esitab ta nõukogule ettepaneku asjakohaseid meetmeid käsitleva rakendusakti kohta. Sellele ettepanekule lisab komisjon esitatud meedet puudutava ELi eelarve soovitusliku finantsplaneeringu järgmisteks aastateks, mis on struktureeritud kulukategooriate, poliitikavaldkondade ja eelarveridade kaupa. Selle soovitusliku planeeringu alusel hinnatakse mõju asjaomase liikmesriigi riigieelarvele ja riigist madalama tasandi eelarvetele.</p>

Motivatsioon

Euroopa Komisjon peaks hindama ELi rahaliste vahendite vähendamise võimalikku mõju asjaomase liikmesriigi riigieelarvele ja riigist madalama tasandi eelarvetele, võttes nõuetekohaselt arvesse proportsionaalsuse ja mitte-diskrimineerimise põhimõtteid.

Muudatusettepanek 5

Artikli 6 lõige 2

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>2. Komisjon hindab olukorda asjaomases liikmesriigis. Juhul kui üldistunud puudused õigusriigi toimimises, mis olid asjakohaste meetmete vastuvõtmise aluseks, on täielikult või osaliselt olemast lakanud, esitab komisjon nõukogule ettepaneku võtta vastu otsus nende meetmete täieliku või osalise tühistamise kohta. Kohaldatakse artikli 5 lõiget 2, 4, 5, 6 ja 7 sätestatud menetlust.</p>	<p>2. Komisjon hindab olukorda asjaomases liikmesriigis. Juhul kui üldistunud puudused õigusriigi toimimises, mis olid asjakohaste meetmete vastuvõtmise aluseks, on täielikult või osaliselt olemast lakanud, esitab komisjon nõukogule ettepaneku võtta vastu otsus nende meetmete täieliku või osalise tühistamise kohta. Kohaldatakse artikli 5 lõiget 2, 4, 5, 6 ja 7 sätestatud menetlust. Et koguda kaalukaid tõendeid meetmete tühistamiseks, väljastab kontrollikoda kiirmenetluse teel selles küsimuses eriaruande vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 287 lõike 4 teisele lõigule.</p>

Motivatsioon

Meetmete tühistamisega peavad kaasnema kindlad, erapooletud ja õigeaegsed tõendid, et asjaomaste programmide rakendamise viivitamata edasi minna.

Muudatusettepanek 6

Artikli 6 lõige 3

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>3. Juhul kui artikli 4 lõike 2 punkti b alapunktis i osutatud meede, millega peatatakse ühe või mitme programmi või selle/nende muudatuste heakskiitmine, või artikli 4 lõike 2 punkti b alapunktis ii osutatud kulukohustuste peatamise meede on tühistatud, kantakse eelarvesse peatatud kulukohustustele vastavad summad kooskõlas nõukogu määruse (EL, Euratom) nr xx/xx („finantsraamistiku määrus“) artikliga 7. Aastal n peatatud kulukohustusi ei või kanda eelarvesse kaugemale kui aastasse n+2.</p>	<p>3. Juhul kui artikli 4 lõike 2 punkti b alapunktis i osutatud meede, millega peatatakse ühe või mitme programmi või selle/nende muudatuste heakskiitmine, või artikli 4 lõike 2 punkti b alapunktis ii osutatud kulukohustuste peatamise meede on tühistatud, kantakse eelarvesse peatatud kulukohustustele vastavad summad kooskõlas nõukogu määruse (EL, Euratom) nr xx/xx („finantsraamistiku määrus“) artikliga 7. Aastal n peatatud kulukohustusi ei või kanda eelarvesse kaugemale kui aastasse n+3.</p>

Motivatsioon

Selline lahendus suurendaks esmalt peatatud ja nüüd uuesti kättesaadavate vahendite kasutusvõimalusi ja väldiks nende kaotsiminekut.

II. POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. toetab Euroopa Komisjoni 2020. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku ettepanekut, mis on hea alus läbirääkimisteks arvestades Ühendkuningriigi Euroopa Liidust lahkumist ning teisi liidusiseid ja -väliseid probleeme. Komitee tunnustab tehtud tööd, aga on seisukohal, et enne ettepaneku vastuvõtmist tuleb seda edasi arendada ja parandada, et vastata Euroopa Liidu kodanike ootustele ja kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vajadustele;

2. märgib, et strateegial „Euroopa 2020“ ei ole selget jätkustrateegiat, mistõttu ei ole konkreetsete programmide strateegilised eesmärgid piisavalt selged ning seos üldise mitmeaastase finantsraamistiku ja kestliku arengu eesmärkide vahel ei ole piisav. Komitee kutsub seetõttu komisjoni üles mitmeaastase finantsraamistiku ettepaneku arutamisel kindlaks määrama ELi eri poliitikavaldkondade strateegilised eesmärgid ja nende oodatav mõju; Selleks on riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil vaja struktuurset lähenemisviisi, mis toob esile kohalike ja piirkondlike tugevuste ja jõupingutuste seose Euroopa tasandi ühiste eesmärkidega;

3. märgib kahetsusega, et komisjoni ettepanek ei sea piisavalt kõrgeid eesmärke seoses sellega, et ühelt poolt aluslepingus sätestatud eesmärkidest tulenevad kohustused ja samuti praegused ja tulevased väljakutsed ning teiselt poolt tulevase mitmeaastase finantsraamistiku ulatus vastavusse seada. Komitee kordab oma seisukohta, mida toetab Euroopa Parlament, et tulevane mitmeaastane finantsraamistik peaks olema vähemalt 1,3 % kogurahvatulust. Komitee märgib murega, et varasematel kordadel on mitmeaastase finantsraamistiku lõplik suurus olnud väiksem kui komisjoni ettepanekus. Kui see taas nii juhtub, kahjustaks see veelgi ELi konkreetsete poliitikavaldkondade oodatavat mõju;

4. peab vastuvõetamatuks, et lisaprioriteetide rahastamine toimub olemasolevate, tõestatud lisaväärtusega ELi poliitikavaldkondade (nagu ühtekuuluvuspoliitika ja ühine põllumajanduspoliitika ja eriti maaelu arengu poliitika) arvelt. Pakutud kärped on vale viis lahendada probleemi, kuidas rahastada lisaprioriteete ja väljakutseid;

5. väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle muuta eeskirjad ühtsemaks ja oluliselt vähendada abisaajate ja korraldusasutuste halduskoormust, et hõlbustada osalemist ELi programmides ja kiirendada rakendamist;

6. peab kahetsusväärseks, et komisjon ei ole praeguse ja tulevase finantsraamistiku arvude võrdlemises piisavalt läbipaistev. Sellega seoses väljendab komitee heameelt Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse jõupingutuste üle koostada mõlema mitmeaastase finantsraamistiku võrdlev finantsanalüüs;

7. võtab teadmiseks mitmeaastase finantsraamistiku kavandatud struktuuri tulemustele suunatud käsitluse, millega püütakse leida vastuseid kohapealsetele vajadustele ja pakkuda suuremat Euroopa lisaväärtust. Komitee on vastu ka sellele, et kaotatakse majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse ühine eelarverubriik, sest see nõrgendab mitmeaastases finantsraamistikus ühtekuuluvuspoliitika positsiooni veelgi ja võib viia selleni, et Euroopa Sotsiaalfond Pluss lahutatakse ühtekuuluvuspoliitikast. Sellise tulemuse korral väheneks veelgi sünergia ja nõrgeneks side eri rahastamisallikate vahel, mis on eriti tähtis kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele;

8. märgib murega, et komisjoni ettepanekud lähevad selles suunas, et otsese või kaudse eelarve täitmise alla kuuluvaid programme tugevdatakse veelgi nende programmide arvelt, mille eelarvet täidetakse koostöös liikmesriikidega, mis pikas perspektiivis vähendab ELi meetmete rakendamise läbipaistvust. Komitee rõhutab, et täiel määral tuleb järgida ja rakendada partnerluse ja mitmetasandilise valitsemise põhimõtteid, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kaasataks ELi poliitikameetmete kõigisse vajalikesse etappidesse alates kujundamisest kuni rakendamiseni;

9. väljendab kahetsust ebakõla üle ELi kaheksanda keskkonnalase tegevusprogrammi vastuvõtmise ja 2020. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku vahel. Tulevaste keskkonnaalaste tegevusprogrammide üle otsustamise protsess ja programmide kestus peaksid olema kooskõlas mitmeaastase finantsraamistiku ajakavaga, nii et eraldatud vahendid kajastaksid hästi kestliku arengu prioriteete ja eesmärgi;

10. väljendab muret ebapiisava planeerimiskindluse üle mitmeaastases finantsraamistikus, juhul kui ei jõuta õigeaegse, selge ja toimiva kokkuleppeni Ühendkuningriigi väljaastumise kohta Euroopa Liidust;

11. toetab komisjoni ettepanekut luua tihedamad seosed piirkondlike fondide ja Euroopa poolaasta vahel tingimusel, et Euroopa poolaastale lisatakse piirkondlik mõõde. Nimelt on see ainuke toimiv viis kehtestada selged ja tähenduslikud seosed nende vahel;

Omavahendite süsteemi reform

12. väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle võtta kasutusele kolm uut omavahendit, aga märgib kahetsusega, et kõrgetasemelise omavahendite töörühma ettepanekul jääb komisjon kahjuks ainult kahe uue omavahendi juurde. Komitee arvates oleks komisjon seejuures võinud seada kõrgemaid eesmärgi ning ettepanek võiks sisaldada vähemalt finantstehingute maksu kui uue omavahendi kehtestamist;

13. tunnustab komisjoni jõupingutuste eest lihtsustada eelarve tulupoolt, eelkõige ettepanekut kaotada järk-järgult kõik liikmesriikidega seotud tagasimaksud ja ühtlustada käibemaksupõhist tulu;

14. peab kahetsusväärseks, et komisjoni uute omavahendite ettepanekus ei hinnata piisavalt vastavust subsidiaarsuse põhimõttele ja hinnatud ei ole ettepaneku võimalikku mõju kohalike ja piirkondlike omavalitsuste eelarveseisundile;

15. rõhutab, et äriühingu tulumaksu ühtse konsolideeritud maksubaasi ettepanekul on märkimisväärne potentsiaal suurendada omavahendite osa, eeldusel, et see muudetakse paljudele äriühingutele kohustuslikuks. Praegu ei ole see veel kohustuslik ning ei ole selge, millal see omavahendiallikas kavatakse kasutusele võtta. Komitee väljendab muret omavahendi üle, mille osamakse arvutatakse plastpakendijäätmete koguse põhjal, sest ELi üks põhieesmärk on pakendijäätmetest üldse lahti saada, mis viiks selle omavahendi tulu vähenemiseni ja seega eelarvetulu suurema kõikumiseni;

16. kiidab heaks ettepaneku kärpida traditsiooniliste omavahendite puhul liikmesriikide poolt endale jäetavaid sissenõudmiskulusid, aga kutsub komisjoni üles minema seejuures kaugemale ja lubatud 10 % määra asemel hüvitama need tegelike kulude alusel;

Õigusriik, paindlikkus ja stabiilsus

17. on seisukohal, et õigusriik on usaldusväärse finantsjuhtimise ja ELi eelarve tõhusa rakendamise eeldus. Seetõttu peab komitee positiivseks, et komisjon on teinud jõupingutusi võtta kasutusele tõhusad mehhanismid, millega tagada kõigis liikmesriikides õigusriik, õiguskindlus ja tõhus võitlus pettuste ja korrupsiooni vastu;

18. nõustub kontrollikoja arvamusega, et kavandatud mehhanism õigusriigi põhimõtte järgmise tagamiseks läheb kaugemale ELi lepingu artiklist 7 ning seda saab rakendada kiiremini;

19. tunnustab komisjoni jõupingutuste eest tagada ELi lõplike toetusesaajate sujuv rahastamine, nõudes, et liikmesriigid täidaksid oma finantskohustusi toetusesaajate vastu ka juhul, kui algatatakse menetlus ELi finantshuvide kaitsmiseks. Komitee ootab, et komisjon arendaks edasi viise, kuidas kaitsta lõplike toetusesaajate huve;

20. soovib komisjonil kaaluda ELi finantshuvide kaitseks lisamenetluste kasutuselevõttu, millel oleks ühtne mõju eri liikmesriikides, näiteks ühekorssed trahvid;

21. leiab Euroopa Kontrollikoja soovitusel tuginedes, et komisjoni praegune seadusandlik lahendus võimaldab liiga palju vabadust menetluste algatamisel, ning kutsub komisjoni üles töötama välja selged kriteeriumid, kuidas määratleda õigusriigi toimimises üldistunud puudus, mis kahjustab usaldusväärset finantsjuhtimist;

22. soovib tugevdada Euroopa Kontrollikoja rolli kavandatud menetluse rakendamisel kooskõlas ELi lepingu artikliga 287;

23. kiidab heaks komisjoni ettepanekud suurendada mitmeaastase finantsraamistiku paindlikkust, mis kindlasti aitab lahendada uusi ja ettenägematuid probleeme. Samas rõhutab komitee, et suurem paindlikkus rahaliste vahendite kasutusel ei tohi toimuda pikaajalise planeerimiskindluse ja programmide strateegilise suuna arvelt, eriti nende programmide puhul, mille eelarvet täidetakse koostöös liikmesriikidega. Seepärast kutsub komitee üles kontrollima, kas suurem paindlikkus, mis seisneb komisjonile laiemate volituste andmisel vahendite ümberjaotamisel, ei riku subsidiaarsuse ja mitmetasandilise valitsemise põhimõtet. Komitee nõuab lisaks, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused tuleks otsustamisprotsessi kaasata iga kord, kui jaotatakse ümber vahendeid eelarve jagatud täitmise raames;

ELi eelarve konkreetsete rubriigid

24. väljendab heameelt ettepaneku üle suurendada eelarvet poliitikavaldkondades, mis on seotud uute väljakutsetega, nagu ränne ja piirihaldus, samuti eraldi eelarverubriigi loomise üle julgeoleku ja kaitse vallas;

25. toetab teadusuuringutele ja innovatsioonile eraldatud vahendite suurendamist, praeguse Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi jätkamist ja laiendamist, et hõlmata uus fond „InvestEU“, programmi „Erasmus+“ rahastamise suurendamist, samuti kliimakaitseks tehtavate investeeringute edasist suurendamist kõigis ELi poliitikavaldkondades. Samas rõhutab komitee taas, et vahendite suurendamine ei tohiks toimuda ühtekuuluvuspoliitika ja maaelu arengu arvelt;

26. on tugevalt vastu ühtekuuluvuspoliitika vahendite kavandatud 10 % kärpele, eriti seoses Ühtekuuluvusfondiga, mille rahastamist vähendatakse lausa 45 %. Samuti peab komitee vastuvõetamatuks ühises põllumajanduspoliitikas kavandatud kärpeid – eelkõige vähendamist 28 % Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ja 13 % Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi puhul. Niivõrd suured kärped valdkondades, mis jätkuvalt tõestavad oma Euroopa lisaväärtust ja mis on kodanike jaoks ELi kõige nähtavamad poliitikavaldkonnad, mõjutaksid pikas perspektiivis Euroopa piirkondade majanduskasvu ja arengut väga negatiivselt;

27. nõuab hoopis kooskõlas Corkis 2016. aasta septembris vastu võetud maaelu arengu deklaratsiooniga, et ELi maaelu kogurahastamist suurendatakse rohkem kui 5 %ni ELi eelarvest maapiirkonnade ja vahepealsete piirkondade jaoks, mis moodustavad enam kui 90 % ELi territooriumist ja kus elab 58 % elanikest ja kus on 56 % ELi töökohtadest;

28. toonitab, et ühtekuuluvuspoliitika vahendite kavandatud kärbe seaks kahtluse alla lepingu ühe põhieesmärgi saavutamise, nimelt majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse. Sellise lähenemisviisi tulemusel suureneksid veelgi erinevused Euroopa piirkondade vahel, kusjuures eelkõige mõjutaks see vähem arenenud ja neid piirkondi, kes seisavad silmitsi eriti tõsiste struktuursete ja demograafiliste probleemidega. Lisaks alahinnataks sellise kärpega olulist panust, mida ühtekuuluvuspoliitika on siiani andnud sellistes valdkondades nagu innovatsioon, digiteerimine ja kliimakaitse. Komitee hoiatab, et territoriaalse koostöö programmide vahendite kärpimine seab ohtu territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamise ja selle valdkonna kõige olulisemad instrumentid, nagu Euroopa territoriaalse koostöö rühmitused ja makropiirkondlikud strateegiad;

29. väljendab kahetsust, et hoolimata asjaolust, et rohkem kui kolmandik ELi kodanikest elab piirialadel, ja arvestades nende piirialade territoriaalseid väljakutseid, kavatakse piirialase koostöö eelarvet reaalsväärtuses kärpida, kuigi see on tõestanud oma Euroopa lisaväärtust;

30. rõhutab, kui tohutult negatiivne mõju oleks sellel mitmeaastase finantsraamistiku ettepanekul Euroopa põllumajandustootjatele ja maapiirkondade elanikele. Juhul, kui võetakse vastu ettepanek vähendada ühtekuuluvuspoliitika teise samba alla käivad vahendeid, ei saaks maaelu poliitika enam oma ülesandeid täita, eelkõige maa- ja linnapiirkondade elutingimuste erinevuste vähendamisel. Lisaks sellele nõuab komitee, et Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond kuuluks edasi ühissätete määruse alusel toimuvasse haldussüsteemi, et oleks jätkuvalt tagatud eri rahastamisallikate sidusus ja tugevdataks ühise põllumajanduspoliitika territoriaalset mõõdet;

31. on eriti vastu ettepanekule kärpida rahastamist kõrvalisele asukohale ja saarelisele asendile vastavate valikmeetmete (POSEI) programmilt, mis on suunatud äärepoolseimatele piirkondadele, sest see seab ohtu programmi eesmärgi pakkuda sihipärast lahendust iga piirkonna põllumajanduse konkreetsetele probleemidele, olles põllumajandustootjate otsetoetuse rahastamisvahend;

32. peab kahetsusväärseks, et Euroopa Sotsiaalfond Plussi kulukohustusi ei ole tegelikult suurendatud, kuigi fond peab täitma lisavahendeid, nagu kolmandate riikide kodanike integreerimine. Komitee tuletab meelde, et Euroopa Sotsiaalfond (vt komitee arvamus ESF+ kohta)⁽¹⁾ peab jääma ühtekuuluvuspoliitika raamesse, mis on ELi põhivahend elanikesse ja inimkapitali investeerimisel, meeste ja naiste võrdõiguslikkuse edendamisel ja miljonite ELi kodanike elu parandamisel;

33. märgib, et hoolimata praegustest kattumistest ja kompromissidest Euroopa Sotsiaalfond Plussiga, ei ole Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond viimasesse integreeritud. Komitee arvates sõltub Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist rahastatud meetmete lisaväärtus sellest, kas neid meetmeid täiendavad ümberkujundamine ja ümberkorraldamine, mis viiakse ellu pikaajaliste regionaalarengu programmide kaudu, eelkõige ettevalmistusmeetmetena, nagu need, mida pakub Euroopa Sotsiaalfond Pluss;

34. on vastu n+3 asemel n+2 reegli kasutuselevõtule tähtajana, mille jooksul tuleb kasutada igal aastal eraldatud vahendid. Nimelt on suur oht, et õigusaktid võetakse vastu hilinemisega, mis võib n+2 reegli puhul eraldatud vahendite kasutamise kahtluse alla seada;

35. seisab otsustavalt vastu pakutud lahendustele, mille kohaselt võrreldes senise olukorraga halveneb oluliselt kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olukord seoses ELi programmide iga-aastaste eraldiste kasutamise tähtaja, eelarastamise määra ja eelkõige projektide kaasrahastamisega, sest paljudel kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel ei ole rahalisi võimalusi, et jõuda omarahastamise vajaliku osakaaluni;

36. kutsub komisjoni üles võtma liikmesriikidele eraldatavate ühtekuuluvuspoliitika vahendite arvutamisel aluseks NUTS 2 tasandi piirkondade kõige viimase jaotuse, mille kohta saab Eurostat vajalikke andmeid esitada, et tagada parem seos NUTS 2 tasandi piirkondade sotsiaal-majanduslike tingimuste ja liikmesriikide eraldiste arvutamise vahel;

⁽¹⁾ Euroopa Regioonide Komitee arvamus 3597/2018, veel vastu võtmata.

37. lisaks palub, et Euroopa Komisjon võtaks kaasrahastamise ja ühtekuuluvusfondidest vahendite eraldamise kriteeriumide muutmisel arvesse muid tegureid peale SKP elaniku kohta, sest see ei mõõda ühiskonna suutlikkust lahendada oma probleeme, näiteks demograafilised muutused, ja nõuab rahvusvaheliste, riiklike, kohalike ja piirkondlike näitajate väljatöötamist, et mõõta teisi edusamme peale SKP elaniku kohta. Demograafiliste probleemide lahendamisel võib tugineda järgmistele näitajatele: muutused elanikkonnas (intensiivne ja püsiv vähenemine), hajutatud asustus, vananemine, eakate ülekaal, noorte ja täiskasvanute väljaränne ning sellest tulenev sündimuse vähenemine;

38. ei poolda transporditaristu eelarvesse kavandatud kärpeid Euroopa ühendamise rahastu raames, eriti arvestades ühtekuuluvusfondi vahendite põhjendamatut kärpimist, sest need ei ole põhjendatud, arvestades eesmärki ja vajadust tagada keskkonnahoidlik, kindel ja hästi ühendatud transpordisüsteem;

39. leiab, et uuele Euroopa investeringute stabiliseerimise vahendile kavandatud eraldised, mis ELi eelarvereana võimaldavad laene 30 miljardi euro ulatuses, on liiga väikesed, et suudetaks uutele majandus- ja finantsvaldkonna turuõskkidele adekvaatselt reageerida ja mõjutada euroala riike ja Euroopa vahetuskursimehhanismis (ERM II) osalevaid riike. Et kaitsta ELi investeerimispotentsiaali, soovib komitee selle vahendi rahastust märkimisväärselt suurendada ja liigitada see ELi eelarvest väljapoole;

40. väljendab muret struktuurireformide tugiprogrammi pärast. Arvestades, et ettepanek on kavandatud lepingu artikli 175 põhjal, mis käsitleb ühtekuuluvust, peab programm olema suunatud reformidele, mis tugevdavad majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ja toovad Euroopa lisaväärust. Samuti peaks programm toimuma ELi uue pikaajalise arengustrategia raamistikus, mis järgneb strateegiale „Euroopa 2020“ ja mis on koostatud kestva arengu eesmärke silmas pidades. Lisaks tuleb seada samad tingimused nagu struktuuri- ja investeerimisfondide puhul, nõudes kohalike ja piirkondlike omavalitsuste partnerlust ja kaasatust reformide kavandamisel ja rakendamisel. Komitee on vastu struktuuri- ja investeerimisfondide raammääruses ette nähtud võimalusele jaotada ümber kuni 5 % vahenditest ELi fondidesse ja rahastamisvahenditesse, mis ei ole seotud ühtekuuluvuse eesmärkidega ja pealegi on suuremalt jaolt eelarve otsese täitmiseks, kaasamata kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi;

41. toonitab, et ühtekuuluvuspoliitikas, maaelu arengu poliitikas ja ühises põllumajanduspoliitikas tehtavad kärped mõjutavad vägagi negatiivselt territoriaalse ühtekuuluvuse ja keskkonnakaitse eesmärkide saavutamiseks tehtud jõupingutusi. Hoolimata programmi LIFE vahendite suurendamisest peaaegu 60 % on kliimakaitse ja energiaalase kohanemise eelarve kokkuvõttes väiksem praeguse finantsperspektiivi omast. Selle asemel, et kasutada ära põllumajanduse ja eelkõige ühtekuuluvuspoliitika suur potentsiaal, eelkõige edendades investeringuid, millel on positiivne mõju keskkonnale ja kliimakaitsele, kärbitakse kavandatud mitmeaastases finantsraamistikus ühtekuuluvus- ja põllumajanduspoliitika vahendeid, mis seab kahtluse alla ELi keskkonnapolitiika eesmärkide saavutamise;

42. võtab teadmiseks ettepaneku suurendada programmi LIFE rahastamist (vt komitee arvamus programmi LIFE kohta)⁽²⁾, mis on äärmiselt oluline kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks, et aidata neil võidelda elurikkuse vähenemise vastu, töötada välja keskkonnahoidliku taristu lahendus ja edendada kestlikku arengut. Samas väljendab komitee kahetsust, et osa kavandatud vahendite suurendamisest tuleneb sellest, et kaasatakse puhtale energiale ülemineku meetmed, mida varem rahastati programmist „Horisont 2020“. Seetõttu kutsub komitee üles suurendama programmi LIFE kogurahastust vastava summani. Lisaks nõuab komitee, et suutlikkuse suurendamise meetmeteks energiasüsteemi ümberkujundamisel säilitataks sama kaasrahastamise määr mis programmis „Horisont 2020“;

43. juhib tähelepanu sellele, et kavandatud eesmärk kasutada 25 % ELi eelarvest kliimakaitse eesmärkide saavutamiseks ei ole piisav Pariisi kokkuleppe eesmärkideni jõudmiseks. Järgmise finantsraamistiku puhul tuleks teha jõupingutusi, et oleks võimalik suurendada kulusid üle 30 % CO₂-heite vähendamisele energiasektoris, tööstuses ja transpordis ning ringmajandusele üleminekuks;

44. väljendab heameelt, et võrreldes praeguse eelarvega on programmi „Euroopa horisont“ alamrubriigi vahendeid suurendatud. Siiski kutsub komitee üles seadma raamistiku võimalusele kanda mitmeaastase finantsraamistiku teiste vahendite assigneeringuid üle programmi „Euroopa horisont“ alla, arvestades eelkõige asjaomase korraldusasutuse algatusõigust, sel viisil kaasrahastatud meetmete koos väljatöötamist ja vahendite tagasi jõudmist korraldusasutuse territooriumile;

⁽²⁾ Euroopa Regioonide Komitee arvamus 3653/2018.

45. toetab eraldi rände ja piirihalduse rubriiki ning märkimisväärset rahastamise suurendamist meetmete elluviimiseks selles valdkonnas. Komitee väljendab kahetsust, et piiride turvalisusele on antud palju rohkem kaalu kui teistele rändega seotud küsimustele, nagu rändajate kaitse ja varjupaiga andmine, toetus seaduslikule rändele ja integratsioonile. Komitee nõuab seetõttu, et Varjupaiga- ja Rändefondi rahastamisvahendeid (vt komitee arvamus Varjupaiga- ja Rändefondi kohta) ⁽³⁾ suurendatakse samal määral (240 %) nagu välispiiri kaitse rahastamisvahendeid, et neist piisaks, et adekvaatselt tulla toime integreerimise probleemidega;
46. rõhutab, et silmas pidades mitmeaastase finantsraamistiku tagasihoidlikku kogumahtu, mis piirab veelgi tegevusruumi selles ELi poliitilise ja sotsiaalse stabiilsuse ja julgeoleku jaoks väga olulises valdkonnas, on see eriti oluline kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks, kes vastutavad paljude nende meetmete eest. Samuti juhib komitee seejuures tähelepanu asjaolule, et Euroopa Sotsiaalfond Plussi rahastamisvahendeid, millest tuleks katta rändajate pikaajalise integratsiooni meetmete kulud, tuleb seega selle uue ülesande täitmiseks suurendada;
47. juhib samuti tähelepanu asjaolule, et uus õiguste ja väärtuste programm, mis peaks hõlmama põhiõiguste ja ELi väärtuste kaitset ning soodustama Euroopa kodanikuaktiivsust, on kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks väga oluline neis valdkondades. Seetõttu teeb komitee ettepaneku suurendada üldiselt selle programmi alust, et tulla toime nende tohutute väljakutsetega;
48. väljendab heameelt välistegevuse vahendite ja rahaliste vahendite eraldamise lihtsustamise üle, mis aitab muuta ELi välis- ja arengupoliitika tõhusamaks ja tulemuslikumaks. Seejuures juhib komitee tähelepanu kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rollile koostöö parandamiseks naaberriikide ja kolmandate riikidega paljudes valdkondades ning kestliku arengu tegevuskava 2030 saavutamiseks tervikuna. Komitee kutsub üles arvestama mitmeaastases finantsraamistikus selle rolliga konkreetsemalt, eelistatavalt otse eraldatud eelarve kaudu;
49. leiab, et tugev, toimiv ja kvaliteetne Euroopa avaliku sektori haldus on hädavajalik, et viia ellu ELi poliitika ja taastada usaldus ELi lisaväärtusse ning tihendada dialoogi kodanikega igal tasandil. Selles osas rõhutab komitee demokraatlikult valitud liikmetest koosnevate institutsioonide olulist rolli;
50. kutsub ELi ametiasutusi üles jõudma kiiresti kokkuleppele järgmise mitmeaastase finantsraamistiku osas, et ELi programmid oleks võimalik vastu võtta õigeaegselt enne raamistikku jõustumist.

Brüssel, 9. oktoober 2018

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽³⁾ Euroopa Regioonide Komitee arvamus 4007/2018.

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Euroopa horisont“ – üheksas teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm“

(2018/C 461/11)

Pearaportöör: Christophe CLERGEAU (FR/PES), Pays-de-la-Loire'i piirkonna volikogu liige

Viitedokumendid: Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ning kehtestatakse selle osalemis- ja levitamiseeskirjad

COM(2018) 435 final – 2018/0224 (COD)

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eri-programm

(COM(2018) 436 final – 2018/0225 (COD))

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ning kehtestatakse selle osalemis- ja levitamiseeskirjad

(COM(2018) 435 final – 2018/0224 (COD))

Muudatusettepanek 1

Põhjendus 2

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Selleks et kõnealuse üldeesmärgi täitmisel saavutada teaduslik, majanduslik ja sotsiaalne mõju, peab liit investeerima teadusuuringutesse ja innovatsiooni, tehes seda läbi programmi „Teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ aastateks 2021–2027“ (edaspidi „käesolev programm“, „programm“). Sellega toetab liit tiptasemel teadmiste ja tehnoloogiate loomist ja levitamist, suurendab teadusuuringute ja innovatsiooni mõju liidu poliitiliste suundade väljaarendamisel, toetamisel ja rakendamisel, toetab novaatorlike lahenduste kasutuselevõtmist majanduses ja ühiskonnas, et käsitleda globaalseid probleeme ja edendada tööstuse konkurentsivõimet; edendab igat liiki innovatsiooni, sealhulgas läbimurdelist innovatsiooni, ja tugevdab novaatorlike lahenduste kasutuselevõttu turu poolt ning optimeerib selliste investeeringute tulemusi, et saavutada suurem mõju tugevdatud Euroopa teadusruumis.</p>	<p>Selleks et kõnealuse üldeesmärgi täitmisel saavutada teaduslik, majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne mõju, peab liit investeerima teadusuuringutesse ja innovatsiooni, tehes seda läbi programmi „Teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ aastateks 2021–2027“ (edaspidi „käesolev programm“, „programm“). Sellega toetab liit tiptasemel teadmiste ja tehnoloogiate loomist ja levitamist, suurendab teadusuuringute ja innovatsiooni mõju liidu poliitiliste suundade väljaarendamisel, toetamisel ja rakendamisel, toetab novaatorlike lahenduste kasutuselevõtmist majanduses ja ühiskonnas, et käsitleda globaalseid probleeme ja edendada tööstuse konkurentsivõimet; edendab igat liiki innovatsiooni, sealhulgas läbimurdelist innovatsiooni, ja tugevdab novaatorlike lahenduste kasutuselevõttu turu poolt ning optimeerib selliste investeeringute tulemusi, et saavutada suurem mõju tugevdatud Euroopa teadusruumis.</p>

Muudatusettepanek 2

Põhjendus 9

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>„Avatud teaduse“ samba alusel elluviidavad tegevused tuleks kindlaks määrata olenevalt teaduse vajadustest ja võimalustest. Teadusuuringute kava tuleks koostada tihedas koostöös teadusringkonnaga. Teadusuuringuid tuleks rahastada kõrge kvaliteedi alusel.</p>	<p>„Avatud teaduse“ samba alusel elluviidavad tegevused tuleks kindlaks määrata olenevalt teaduse vajadustest ja võimalustest. Teadusuuringute kava tuleks koostada tihedas koostöös teadusringkonnaga. Teadusuuringuid tuleks rahastada kõrge kvaliteedi ja oodatava mõju alusel.</p>

Muudatusettepanek 3

Põhjendus 13

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Käesolev programm peaks teadusuuringuid ja innovatsiooni toetama lõimitult, järgides kõiki Maailma Kaubandusorganisatsiooni asjakohaseid sätteid. Teadusuuringute, sealhulgas tootearenduse mõistet tuleks kasutada vastavalt Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) poolt väljatöötatud Frascati käsiraamatule ning innovatsiooni mõistet tuleks kasutada vastavalt OECD ja Eurostati poolt väljatöötatud Oslo käsiraamatule, järgides sotsiaalset innovatsiooni hõlmavat laiapõhjalist lähenemisviisi.</p> <p>Jätakuvalt, nagu eelmises raamprogrammis „Horisont 2020“, tuleks tehnoloogiauringute, tootearenduse ja tootetutvustuse meetmete liigitamisel arvesse võtta tehnilise valmiduse taset käsitlevaid OECD määratlusi ning konkursikutsetes esitatud meetmete liikide määratlusi. Põhimõtteliselt ei tohiks toetusi anda meetmetele, mille tehnilise valmiduse tase on üle 8. Üleilmsete probleemide ja tööstuse konkurentsivõime samba raames esitatud konkreetse konkursikutse tööprogramm peaks võimaldama anda toetusi laiaulatuslike toodete valideerimise ja turule viimise jaoks.</p>	<p>Käesolev programm peaks teadusuuringuid ja innovatsiooni nende kõigis vormides toetama lõimitult, järgides kõiki Maailma Kaubandusorganisatsiooni asjakohaseid sätteid. Teadusuuringute, sealhulgas tootearenduse mõistet tuleks kasutada vastavalt Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) poolt väljatöötatud Frascati käsiraamatule ning innovatsiooni mõistet tuleks kasutada vastavalt OECD ja Eurostati poolt väljatöötatud Oslo käsiraamatule, järgides sotsiaalset innovatsiooni hõlmavat laiapõhjalist lähenemisviisi. Jätakuvalt, nagu eelmises raamprogrammis „Horisont 2020“, tuleks tehnoloogiauringute, tootearenduse ja tootetutvustuse meetmete liigitamisel arvesse võtta tehnilise valmiduse taset käsitlevaid OECD määratlusi ning konkursikutsetes esitatud meetmete liikide määratlusi. Üleilmsete probleemide ja tööstuse konkurentsivõime samba raames esitatud konkreetse konkursikutse tööprogramm peaks võimaldama anda toetusi laiaulatuslike toodete valideerimise ja turule viimise jaoks.</p>

Motivatsioon

Toetuste saamise võimalust ei tohiks kaotada turule laskmisele kõige lähemates etappides.

Muudatusettepanek 4

Põhjendus 15

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Käesoleva programmiga tuleks püüda saavutada koostoi-me muude liidu programmidega alates nende kavandami-sest ja strateegilisest planeerimisest kuni projektide väljalimise, haldamise, teavitamise, tulemuste levitamise ja kasutamise, järelevalve, auditeerimise ja juhtimiseni. Kattumiste ja dubleerimiste ärahoidmiseks ning liidu poolse rahastamise suurendamiseks võib teha ülekandeid muudest liidu programmidest programmi „Euroopa horisont“ tege-vustele. Selliste ülekannete puhul tuleb järgida programmi „Euroopa horisont“ eeskirju.</p>	<p>Strateegilise planeerimise raames on programmi „Euroopa horisont“ ülesanne püüda saavutada koostoi-me muude liidu programmidega alates nende kavandamisest ja strateegilisest planeerimisest, võttes arvesse riiklike strateegiaid ja aruka spetsialiseerumise strateegiaid (S3), kuni pro-jektide väljalimise, haldamise, teavitamise, tulemuste levitamise ja kasutamise, järelevalve, auditeerimise ja juhtimiseni. Kattumiste ja dubleerimiste ärahoidmiseks ning liidu poolse rahastamise suurendamiseks võib kasutada kombineerimist piirkondlike ja riiklike avaliku sektori vahenditega ning teha ülekandeid muudest liidu program-midest programmi „Euroopa horisont“ tegevustele koos-kõlas kehtestatud aruka spetsialiseerumise strateegiatega. Selliste ülekannete puhul tuleb järgida programmi „Euroopa horisont“ eeskirju.</p>

Muudatusettepanek 5

Põhjendus 16

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Et saavutada ELi poolse rahastamise võimalikult suur mõju ja kõige tõhusam panus liidu poliitikaeesmärkide saavuta-miseks, peaks käesolev programm sõlmima Euroopa partnerlused era- ja/või avaliku sektori partneritega. Sellised partnerid hõlmavad tööstust, teadusorganisatsioone, koha-likul, piirkondlikul, riiklikul või rahvusvahelisel tasandil avalikke teenuseid osutavaid asutusi ning kodaniku-ühiskonna organisatsioone, nagu teadusuuringuid ja inno-vatsiooni toetavad või ellu viivad sihtorganisatsioonid, partnerluste kaudu saavutatakse soovitud mõju tõhusamalt, kui seda suudab liit üksi.</p>	<p>Et saavutada ELi poolse rahastamise võimalikult suur mõju ja kõige tõhusam panus liidu poliitikaeesmärkide saavuta-miseks, peaks käesolev programm sõlmima Euroopa partnerlused era- ja/või avaliku sektori partneritega. Sellised partnerid hõlmavad tööstust, teadusorganisatsioone, üli-koole, piirkondi ja linnu, kohalikul, piirkondlikul, riiklikul või rahvusvahelisel tasandil avalikke teenuseid osutavaid asutusi ning kodanikuühiskonna organisatsioone, nagu teadusuuringuid ja innovatsiooni toetavad või ellu viivad sihtorganisatsioonid, partnerluste kaudu saavutatakse soo- vitud mõju tõhusamalt, kui seda suudab liit üksi.</p>

Muudatusettepanek 6

Põhjendus 19

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Avatud innovatsiooni sammas peaks looma mitmeid meetmeid, et toetada ühendatult ettevõtjate ja ettevõtluse vajadusi, mille eesmärk on kiire turukasvu saavutamiseks viia ellu ja kiirendada läbimurdelist innovatsiooni. See peaks ligi tõmbama innovatsiooniga tegelevaid äriühinguid, kellel on potentsiaali kasvada rahvusvahelisel ja liidu tasandil, ning pakkuda paindlikke toetusi ja kaasinvesteeringuid, sealhulgas koos erainvestoritega. Nende eesmärkide saavutamiseks moodustatakse Euroopa innovatsiooninõukogu (<i>European Innovation Council</i>, edaspidi „EIC“). See sammas peaks toetama ka Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituuti (<i>European Institute of Innovation and Technology</i>, edaspidi „EIT“) ning suures osas Euroopa innovatsiooni ökosüsteemi, eelkõige partnerluste kaastahastamise teel koos riiklike ja piirkondlike innovatsiooni toetajatega.</p>	<p>Avatud innovatsiooni sammas peaks looma mitmeid meetmeid, et toetada ühendatult novaatorite, ettevõtjate ja ettevõtluse vajadusi, mille eesmärk on kiire turukasvu saavutamiseks viia ellu ja kiirendada läbimurdelist innovatsiooni. See peaks ligi tõmbama innovatsiooniga tegelevaid äriühinguid, kellel on potentsiaali kasvada rahvusvahelisel ja liidu tasandil, ning pakkuda paindlikke toetusi ja kaasinvesteeringuid, sealhulgas koos era- ja avaliku sektori investo-ritega. Nende eesmärkide saavutamiseks moodustatakse Euroopa innovatsiooninõukogu (<i>European Innovation Council</i>, edaspidi „EIC“). See sammas peaks toetama ka Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituuti (<i>European Institute of Innovation and Technology</i>, edaspidi „EIT“) ning kohalikku, piirkondlikku, riiklikku ja Euroopa innovatsiooni ökosüsteemi, eelkõige partnerluste kaastahastamise teel koos riiklike ja piirkondlike innovatsiooni toetajatega.</p>

Motivatsioon

Samba „Avatud innovatsioon“ eesmärgid peaksid selgemalt kajastama asjaomaseid sihtrühmi, kes ei piirdu üksnes ettevõtjatega, ning selgitama, et kaasata saab nii avaliku sektori kui ka erainvestoreid.

Muudatusettepanek 7

Uus tekst pärast artikli 2 lõiget 3

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p>„Piirkondlikud ökosüsteemid ja innovatsioonikeskused“ ühendavad kohalikul ja piirkondlikul tasandil struktureeritud, nelja osapoolega (ülikoolid, tööstus, avaliku sektori otsustajad ja kodanikuühiskond) võrgustike avaliku ja erasektori osalejaid. Need osalejad koordineerivad teadusuuringuid, innovatsiooni ja koolitusi ning kiirendavad omavahel tulemuste levitamist, teadmiste edasiandmist, innovatsiooni ning jätkusuutlikke töökohti loovate uute majandustegevuste ja teenuste arendamist, olles kohapeal tihedas kokkupuutes kodanike ja nende vajadustega, tuues teaduse ja innovatsiooni tulemused ühiskonnale ja turule võimalikult lähedale;</p>

Motivatsioon

Piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskuste ametlik määratlus, mis hõlmab nii linnade kui ka piirkondade olukorda, on vajalik selleks, et tagada nende tegelik arvessevõtmine ja täielik tunnustamine programmi „Euroopa horisont“ kõigis valdkondades.

Muudatusettepanek 8

Artikli 2 lõige 5

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(5) „missioon“ – meetmete kogum, mille eesmärk on saavutada mõõdetav eesmärk kindlaksmääratud aja jooksul ning avaldada teadusele ja tehnoloogiale ja/või ühiskonnale ja kodanikele mõju, mida ei ole võimalik saavutada üksikute meetmete abil;	(5) „missioon“ – meetmete kogum, mille eesmärk on saavutada mõõdetav eesmärk kindlaksmääratud aja jooksul ning avaldada teadusele ja tehnoloogiale ja/või ühiskonnale ja kodanikele ning nende territooriumile mõju, mida ei ole võimalik saavutada üksikute meetmete abil;

Muudatusettepanek 9

Artikli 3 lõige 1

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Programmi üldeesmärk on saavutada liidu investeeringutega teadustegevusse ja innovatsiooni teaduslik, majanduslik ja ühiskondlik mõju, et tugevdada liidu teaduslikku ja tehnoloogilist baasi ja edendada liidu konkurentsivõimet, sealhulgas tööstuses, viia ellu liidu strateegilised prioriteedid ning aidata kaasa üleilmsete probleemide, sealhulgas kestliku arengu eesmärkide lahendamisele.	Programmi üldeesmärk on saavutada liidu investeeringutega teadustegevusse ja innovatsiooni teaduslik, majanduslik, ühiskondlik ja territoriaalne mõju, et tugevdada liidu teaduslikku ja tehnoloogilist baasi ja edendada selle kõigi liikmesriikide ja nende piirkondade konkurentsivõimet, sealhulgas nende tööstuses, eelkõige aidates kaasa teadmispõhise ja innovatsiooniühiskonna ülesehitamisele , viia ellu liidu strateegilised prioriteedid ning aidata kaasa üleilmsete probleemide, sealhulgas kestliku arengu eesmärkide lahendamisele.

Muudatusettepanek 10

Artikli 3 lõige 2

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
b) tugevdada teadusuuringute ja innovatsiooni mõju arendavates, toetavates ja rakendavates ELi poliitikates ning novaatorlike lahenduste kasutuselevõtmist tööstuses ja ühiskonnas, et lahendada globaalseid probleeme;	b) tugevdada teadusuuringute ja innovatsiooni mõju arendavates, toetavates ja rakendavates ELi poliitikates, novaatorlike lahenduste kasutuselevõtmist tööstuses ja ühiskonnas ning nende levitamist liidus, selle liikmesriikides ja nende piirkondades , et lahendada globaalseid probleeme;

Muudatusettepanek 11

Artikli 6 lõige 6

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Eriprogrammi rakendamine põhineb teadus- ja innovatsioonitegevuste läbipaistval ja strateegilisel mitmeaastasel planeerimisel, eelkõige samba „Üleilmsed probleemid ja tööstuse konkurentsivõime“ puhul ning pärast konsultatsioone sidusrühmadega prioriteetide ja sobivate meetmete liikide ja kasutamiskiiside kohta. See tagab eriprogrammi vastavusse viimise liidu muude asjaomaste programmidega.</p>	<p>Eriprogrammi rakendamine põhineb teadus- ja innovatsioonitegevuste läbipaistval ja strateegilisel mitmeaastasel planeerimisel, eelkõige samba „Üleilmsed probleemid ja tööstuse konkurentsivõime“ puhul ning pärast konsultatsioone liikmesriikide, Euroopa Parlamendi, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, sidusrühmade ja kodanikuühiskonnaga prioriteetide ja sobivate meetmete liikide ja kasutamiskiiside kohta. See tagab eriprogrammi vastavusse viimise liidu muude asjaomaste programmidega ning riiklike strateegiliste prioriteetide ja aruka spetsialiseerumise arvessevõtmise.</p>

Motivatsioon

Strateegiline planeerimine on programmi tulevase juhtimise tuum, seega peab see hõlmama kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ning võtma arvesse aruka spetsialiseerumise strateegiaid.

Muudatusettepanek 12

Artikli 6 lõige 9

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>9. Programmiga edendatakse soolist võrdõiguslikkust ning tagatakse soolise võrdõiguslikkuse küsimuste arvessevõtmine teadusuuringutes ja innovatsioonis. Erilist tähelepanu pööratakse soolise tasakaalu tagamisele, sõltuvalt olukorrast asjaomases teadus- ja innovatsioonivaldkonnas, hindamiskomisjonides ja eksperdirühmades.</p>	<p>9. Programmiga edendatakse soolist võrdõiguslikkust ning tagatakse soolise võrdõiguslikkuse küsimuste arvessevõtmine teadusuuringutes ja innovatsioonis. Erilist tähelepanu pööratakse soolise tasakaalu tagamisele, sõltuvalt olukorrast asjaomases teadus- ja innovatsioonivaldkonnas, hindamiskomisjonides ja eksperdirühmades.</p> <p>Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 349 peaks programm võtma arvesse äärepoolseimate piirkondade iseloomulikke omadusi, kooskõlas komisjoni teatise-ga „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“, mille nõukogu 12. aprillil 2018 heaks kiitis.</p>

Motivatsioon

Programmi „Euroopa horisont“ loomist käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku põhjenduses 27 viidatakse selgesõnaliselt sellele, et konkreetsed meetmed on äärepoolseimate piirkondade puhul õigustatud ning et kõnealusel programmis tuleb nende iseloomulikke omadusi arvesse võtta. Sellegipoolest ei ole artiklites äärepoolseimaid piirkondi nimetatud.

Muudatusettepanek 13

Artikli 7 lõige 3

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>3. Missioonid</p> <p>a) omavad selget ELi lisaväärtust ja aitavad kaasa liidu prioriteetide saavutamisele;</p> <p>b) on inspireerivad ning neil on seega laialdane ühiskondlik või majanduslik tähtsus;</p> <p>c) osutavad selget suunda ning on suunatud, mõõdetavad ja ajaliselt piiritletud;</p> <p>d) on suunatud edasipüüdlikule, kuid realistlikule teadus- ja innovatsioonitegevusele;</p> <p>e) edendavad valdkondade-, sektorite- ja osalejateülest tegevust;</p> <p>f) jäävad avatuks mitmetele alt ülespoole suunatud lahendustele.</p>	<p>3. Missioonid</p> <p>a) omavad selget ELi lisaväärtust ja aitavad kaasa liidu prioriteetide saavutamisele;</p> <p>b) on inspireerivad ning neil on seega laialdane ühiskondlik või majanduslik tähtsus;</p> <p>c) osutavad selget suunda ning on suunatud, mõõdetavad ja ajaliselt piiritletud;</p> <p>d) on suunatud edasipüüdlikule, kuid realistlikule teadus- ja innovatsioonitegevusele;</p> <p>e) edendavad valdkondade-, sektorite- ja osalejateülest tegevust;</p> <p>f) jäävad avatuks mitmetele alt ülespoole suunatud lahendustele;</p> <p>g) <i>aitavad kaasa Euroopa teadusruumi tugevdamisele ja aruka spetsialiseerumise strateegiate rakendamisele.</i></p>

Muudatusettepanek 14

Artikli 8 lõige 1

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Programmi „Euroopa horisont“ osasid võib rakendada Euroopa partnerluste kaudu. Liidu osalemine Euroopa partnerlustes võib toimuda ükskõik millises järgmises vormis:</p>	<p>Programmi „Euroopa horisont“ eri osasid võib rakendada Euroopa partnerluste kaudu. Liidu osalemine Euroopa partnerlustes võib toimuda ükskõik millises järgmises vormis:</p>

Muudatusettepanek 15

Artikkel 7, lisatakse lõige 4

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p>4. Missioonide arendamine peaks toimuma avatud ja kaasava protsessi kaudu, kaasates kõik sidusrühmad kohalikul, piirkondlikul, Euroopa ja ülemaailmsel tasandil.</p>

Muudatusettepanek 16

Artikli 9 lõige 2

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>c) 13 500 000 000 eurot aastatel 2021–2027 III sambale „Avatud innovatsioon“, millest eraldatakse:</p> <p>(1) 10 500 000 000 eurot Euroopa Innovatsiooninõukogule (EIC), sealhulgas kuni 500 000 000 eurot Euroopa innovatsiooni ökosüsteemidele;</p> <p>(2) 3 000 000 000 eurot Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudile (EIT);</p>	<p>c) 13 500 000 000 eurot aastatel 2021–2027 III sambale „Avatud innovatsioon“, millest eraldatakse:</p> <p>(1) 10 500 000 000 eurot Euroopa Innovatsiooninõukogule (EIC), sealhulgas 500 000 000 eurot Euroopa innovatsiooni ökosüsteemidele, millele lisandub 1 500 000 000 eurot, mis kantakse üle II sambast asjaomaste teemade puhul kasutamiseks. Vähemalt 1 000 000 000 eurot tuleks kasutada VKEde toetamise ühisprogrammide kaasrahastamiseks, eeskätt astmelise innovatsiooni tegevusteks;</p> <p>(2) 3 000 000 000 eurot Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudile (EIT);</p>

Motivatsioon

Euroopa innovatsiooni ökosüsteemide toetamine puudutab tugevalt piirkondlikke ökosüsteeme ja innovatsioonikeskusi. Kavandatud summa on tingimuslik, mis ei ole vastuvõetav, ja märkimisväärse üldise või territoriaalse mõju saavutamiseks liiga väike. Nende tegevuste eelarve suurendamine võib võimaldada piirkondadel leida oma koha tulevases raamprogrammis, töötades välja keskpika ja pika kestvusega struktuurseid strateegiaid, mis on olulised liidu innovatsioonisuutlikkuse tõhustamiseks.

Muudatusettepanek 17

Artikli 9 lõige 8

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Määruse (EL) xx/xx (ühisätete määrus) artikli 21 kohaselt ülekantavad ning eelarve jagatud täitmise raames liikmesriikidele eraldatud ressursid võib liikmesriikide taotluse korral programmile üle kanda. Komisjon haldab neid vahendeid otseselt finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti a alusel või kaudselt kõnealuse artikli punkti c alusel. Võimaluse korral peetakse vahendite kasutamisel silmas asjaomase liikmesriigi huve.</p>	

Motivatsioon

Viidud üle artiklisse 11.

Muudatusettepanek 18

Artikkel 11

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Meetmed, mis on saanud kvaliteedimärgise või mis vastavad järgmistele kumulatiivsetele, võrreldavatele tingimustele:</p> <p>a) on hinnatud programmi kohase konkursi raames;</p> <p>b) vastavad kõnealuse konkursi kvaliteedi miinimumnõuetele;</p> <p>c) ei ole eelarvepiirangute tõttu rahastatavad kõnealuse konkursi alusel,</p> <p>võivad saada toetust Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfond+ -st või Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist vastavalt määruse (EL) xx/xx (ühissätete määrus) artikli [67] lõikele 5 ja määruse (EL) xx/xx (ühise põllumajanduspoliitika rahastamine, haldamine ja seire) artiklile [8], tingimusel et sellised meetmed on kooskõlas asjaomase programmi eesmärkidega. Kohaldatakse selle fondi eeskirju, kes toetust annab.</p>	<p>1. Programmi „Euroopa horisont“ tuleks rakendada koostöös muude liidu programmidega. Programmi „Euroopa horisont“ rahastust täiendavale ja sellega kombineeritud rahastamisele tuleks kohaldada samu eeskirju nagu praeguses programmis.</p> <p>Vajaduse korral võidakse kasutada muude liidu programmidega ühiseid konkursikutseid, misjuhul kohaldatakse ainult ühe programmi osalemiseeskirju. Kui need tegevused kuuluvad programmi „Euroopa horisont“ alla, kohaldatakse selle programmi eeskirju kõigi maksete suhtes, millega neid rahastatakse.</p> <p>2. Meetmed, mis on saanud kvaliteedimärgise või mis vastavad järgmistele kumulatiivsetele, võrreldavatele tingimustele:</p> <p>a) on hinnatud programmi kohase konkursi raames;</p> <p>b) vastavad kõnealuse konkursi kvaliteedi miinimumnõuetele;</p> <p>c) ei ole eelarvepiirangute tõttu rahastatavad kõnealuse konkursi alusel,</p> <p>võivad saada toetust Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfond+ -st või Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist vastavalt määruse (EL) xx/xx (ühissätete määrus) artikli [67] lõikele 5 ja määruse (EL) xx/xx (ühise põllumajanduspoliitika rahastamine, haldamine ja seire) artiklile [8], tingimusel et sellised meetmed on kooskõlas asjaomase programmi eesmärkidega.</p>

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p>3. Artiklis 8 osutatud Euroopa partnerluste raames võetavaid meetmeid võib toetada ka muude liidu, selle liikmesriikide ning nende kohalike ja piirkondlike omavalitsuste programmide, misjuhuul võib kohaldada ainult ühe programmi osalemiseeskirju. Kui need tegevused kuuluvad programmi „Euroopa horisont“ alla, võidakse kohaldada selle programmi eeskirju kõigi maksete suhtes, millega neid rahastatakse, kui riigiabi käsitlevate ühenduse suunistega seotud eeskirjadest ei tulene teisiti.</p> <p>4. Ühissätete määruse (EL) xx/xx (ühissätete määrus) artikli 21 kohaselt ülekantavad ning eelarve jagatud täitmise raames liikmesriikidele eraldatud ressursid võib korraldusasutuse taotluse korral</p> <p>a) üle kanda programmile „Euroopa horisont“. Komisjon haldab neid vahendeid otseselt finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti a alusel või kaudselt kõnealuse artikli lõike 1 punkti c alusel. Kõnealuseid ressursse kasutatakse asjaomase korraldusasutuse vastava geograafilise piirkonna huvides kooskõlas artikli 18 lõikega 7 ja artikli 19 lõike 1 teise lõiguga;</p> <p>b) või siis võib need lugeda ülekantuks programmile „Euroopa horisont“, kui korraldusasutus eraldab need otse programmist „Euroopa horisont“ kaasrahastatavale ühisprogrammile. Sel viisil kaasrahastatud ühisprogrammi poolt kolmandatele isikutele makstud toetused on programmi „Euroopa horisont“ kohaselt lubatud, kui riigiabi käsitlevate ühenduse suunistega seotud eeskirjadest ei tulene teisiti.</p>

Motivatsioon

Ammu kestev arutelu koostoime üle peab lõpuks viima selge ja kõikehõlmava raamistikuni, mis võimaldab lisaks kvaliteedimärgise andmisele tegelikku kombineeritud rahastamist ja Euroopa partnerluste potentsiaali täielikku ärakasutamist. See raamistik peab aga olema ka paindlik ja jätma piirkondadele suutlikkuse Euroopa ökosüsteemi algatustele ja muutustele reageerida ning nendega kiiresti kohaneda. Võimaldades korraldusasutustel teha virtuaalseid ülekandeid, tehes eraldi otse raamprogrammist kaasrahastatavale programmile, kus nad otsustavad seeläbi osaleda, ilma et oleks vaja eelnevat programmitööd ja tegelikku ülekannet, saavutatakse kõnealuse muudatusettepanekuga see eesmärk.

Muudatusettepanek 19

Artikli 20 lõige 5

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Tööprogrammis määratakse kindlaks konkursikutsed, millele antakse kvaliteedimärgis. Taotleja eelneval loal võib teavet taotluse ja hindamise kohta jagada huvitatud rahastamisasutustega, tingimusel et sõlmitakse konfidentsiaalsuslepingud.</p>	<p>Tööprogrammis määratakse kindlaks konkursikutsed, millele antakse kvaliteedimärgis. Kvaliteedimärgise andmine sõltub taotleja nõusolekust anda huvitatud rahastamisasutustele juurdepääs taotlust ja hindamist käsitlevale teabele, tingimusel et sõlmitakse konfidentsiaalsuslepingud.</p>

Muudatusettepanek 20

Artikkel 23

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Meede, mis on saanud toetust mõne muu liidu programmi alusel, võib saada toetust ka käesoleva programmi alusel, tingimusel, et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Iga meedet toetava liidu programmi reegleid kohaldatakse sellest programmist meetme jaoks antud toetuse suhtes. Kumulatiivse rahastamise maht ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblike kulude kogusummat ning liidu eri programmide antava toetuse võib arvutada proportsionaalselt kooskõlas toetuse tingimusi käsitlevate dokumentidega.</p>	<p>Meede, mis on saanud toetust mõne muu liidu programmi alusel, võib saada toetust ka käesoleva programmi alusel, tingimusel, et neist toetustest ei kaeta samu kulusid.</p> <p>Eeldusel, et need toetused eraldatakse ühiselt, et katta samu tegevusi ja nendega seotud kulusid,</p> <p>a) tuleks seda meedet rakendada samade rakendus- ja rahastamiskõlblikkuse eeskirjade alusel.</p> <p>Kumulatiivse rahastamise maht ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblike kulude kogusummat ning liidu eri programmide antava toetuse võib arvutada proportsionaalselt kooskõlas toetuse tingimusi käsitlevate dokumentidega;</p> <p>b) viiakse meede ellu selle programmi eeskirjade kohaselt, mis eraldas peamise toetuse, kui artikli 11 lõike 4 punktis b nimetatud juhtumi korral ei tulene riigiabi käsitlevate ühenduse suunistega seotud eeskirjadest teisiti.</p>

Muudatusettepanek 21

Artikkel 30

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>1. Iga meetme puhul on sellest meetmest rahastatavate tegevuste jaoks ette nähtud ühtne rahastamismäär. Ülemmäär määratakse kindlaks tööprogrammis.</p> <p>2. Programm võib hüvitada kuni 100 % meetme abikõlblikest kogukuludest, välja arvatud:</p> <p>a) innovatsioonimeetmete puhul: kuni 70 % kõigist abikõlblikest kuludest, välja arvatud mittetulunduslike õigussubjektide kulud, mille puhul programm võib hüvitada kuni 100 % kõigist abikõlblikest kuludest;</p>	<p>1. Iga meetme puhul on sellest meetmest rahastatavate tegevuste jaoks ette nähtud ühtne rahastamismäär. Ülemmäär määratakse kindlaks tööprogrammis.</p> <p>2. Programm võib hüvitada kuni 100 % meetme abikõlblikest kogukuludest, välja arvatud:</p> <p>a) innovatsioonimeetmete puhul: kuni 70 % kõigist abikõlblikest kuludest, välja arvatud mittetulunduslike õigussubjektide kulud, mille puhul programm võib hüvitada kuni 100 % kõigist abikõlblikest kuludest;</p>

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>b) programmi kaasrahastamismeetmete puhul: vähemalt 30 % abikõlblikest kogukuludest ning nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel kuni 70 % kõigist abikõlblikest kuludest.</p> <p>3. Käesolevas artiklis sätestatud rahastamismäärasid kohaldatakse ka selliste meetmete suhtes, mille puhul on kogu meetme või selle osa jaoks määratud kindlaks kindlamääraline makse, ühikuhinnal või ühekordsel summal põhinev makse.</p>	<p>b) programmi kaasrahastamismeetmete puhul: vähemalt 50 % abikõlblikest kogukuludest ning nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel kuni 70 % kõigist abikõlblikest kuludest.</p> <p>3. Käesolevas artiklis sätestatud rahastamismäärasid kohaldatakse ka selliste meetmete suhtes, mille puhul on kogu meetme või selle osa jaoks määratud kindlaks kindlamääraline makse, ühikuhinnal või ühekordsel summal põhinev makse.</p>

Motivatsioon

Kooskõlas kaasfinantseerimise põhimõttega.

Muudatusettepanek 22

Artikli 43 lõige 4

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>1. Rahastamisvahendi EIC „Accelerator“ toetusesaaja on liikmesriigis või assotsieerunud riigis asuv idufirma, VKE või keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja. Ettepaneku võib esitada toetusesaaja või üks või rohkem füüsilist või juriidilist isikut, kes kavatsevad asutada kõnealuste toetusesaaja või seda toetada.</p> <p>2. Üks rahastamisotsus hõlmab ja rahastab kõiki liidu rahalise toetuse vorme, mida EIC segarahastamisvahend pakub.</p> <p>3. Taotlusi hindavad sõltumatud eksperdid iga taotluse väärtuse alusel ning valik tehakse iga-aastase avatud pakkumiskutse raames vastavalt artiklitele 24–26, kooskõlas lõikega 4.</p> <p>4. Rahastamise kriteeriumid on järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> — tiptase; — mõju; — meetme riskitase ja vajadus liidu toetuse järele. 	<p>1. Rahastamisvahendi EIC „Accelerator“ toetusesaaja on liikmesriigis või assotsieerunud riigis asuv idufirma, VKE või keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja. Ettepaneku võib esitada toetusesaaja või üks või rohkem füüsilist või juriidilist isikut, kes kavatsevad asutada kõnealuste toetusesaaja või seda toetada.</p> <p>2. Üks rahastamisotsus hõlmab ja rahastab kõiki liidu rahalise toetuse vorme, mida EIC segarahastamisvahend pakub.</p> <p>3. Taotlusi hindavad sõltumatud eksperdid iga taotluse väärtuse alusel ning valik tehakse iga-aastase avatud pakkumiskutse raames vastavalt artiklitele 24–26, kooskõlas lõikega 4.</p> <p>4. Rahastamise kriteeriumid on järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> — tiptase; — mõju; — meetme riskitase, riikliku, piirkondliku ja kohaliku toe kvaliteet ja vajadus liidu toetuse järele.

Motivatsioon

Isegi kui rahastamisvahendist „Accelerator“ toetust saavad ettevõtjad peavad võtma sihiks suure turu, ei sõltu nende edu mitte ainult nende finantsstruktuurist, vaid ka nende abistamisest soodsas ökosüsteemis Euroopa, riiklikul ja kohalikul tasandil.

Muudatusettepanek 23

I lisa „Tegevuse põhisuunad“ 3. osa punkt b

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>b) <u>Euroopa innovatsiooni ökosüsteemid</u></p> <p><i>Sekkumisvaldkonnad:</i> sidestuda piirkondlike ja riiklike innovatsioonis osalejatega ja toetada innovatsiooni piiriüleste ühisprogrammide rakendamist liikmesriikides ja assotsieerunud riikides, <i>alates</i> innovatsiooniks vajalike pehmete oskuste tõhustamisest kuni teadus- ja innovatsioonitegevuse meetmeteni, et tõhustada Euroopa innovatsioonisüsteemi. Sellega täiendatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi (edaspidi „ERF“) toetust innovatsiooni ökosüsteemidele ja piirkondadevahelist partnerlust aruka spetsialiseerumise valdkondades.</p>	<p>b) <u>Euroopa innovatsiooni ökosüsteemid</u></p> <p><i>Sekkumisvaldkonnad:</i> sidestuda piirkondlike ja riiklike innovatsioonis osalejatega ja toetada innovatsiooni piiriüleste ühisprogrammide rakendamist piirkondadevaheliste innovatsiooniprogrammide piirkondlike ökosüsteemide osalejate ja innovatsioonikeskuste poolt, liikmesriikides ja assotsieerunud riikides, kusjuures need programmid ulatuvad innovatsiooniks vajalike pehmete oskuste tõhustamisest kuni teadus- ja innovatsioonitegevuse meetmeteni, et tõhustada Euroopa innovatsioonisüsteemi. Sellega täiendatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi (edaspidi „ERF“) toetust innovatsiooni ökosüsteemidele ja piirkondadevahelist partnerlust aruka spetsialiseerumise valdkondades.</p>

Motivatsioon

Hädavajalik piirkondadevaheliste projektide rahastamise võimaldamiseks.

Muudatusettepanek 24

II lisa „Meetmeliigid“ taane 6

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>— programmi kaasrahastamise meede: meede, millega tagatakse kaasrahastus tegevuskavale, mis on kehtestatud ja/või rakendatud üksuste poolt, kes haldavad ja/või rahastavad teadus- ja innovatsioonitegevust ning kes ei ole liidu rahastamisasutused. Sellise tegevuskavaga võidakse toetada võrgustumist ning koordineerimis-, teadus-, innovatsiooni- ja pilootmeetmeid, samuti innovatsiooni- ja turuleviimise meetmeid, koolitus- ja liikuvusmeetmeid, teadlikkuse suurendamise ja teabevahetuse meetmeid, levitamise ja kasutuselevõtu meetmeid või nende kombinatsioone, mida rakendavad vahetult asjaomased üksused või kolmandad osapooled, kellele need võivad pakkuda asjaomast rahastamistoetust, nagu grante, auhindu, hankeid, samuti programmi „Euroopa horisont“ segarahastamisvahendeid;</p>	<p>— programmi kaasrahastamise meede: meede, millega tagatakse kaasrahastus tegevuskavale, mis on kehtestatud ja/või rakendatud üksuste poolt, kes haldavad ja/või rahastavad teadus- ja innovatsioonitegevust ning kes ei ole liidu rahastamisasutused. Sellist laadi meede võiks iseäranis toetada piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskuste tegevuskavu ja nendevahelist koostööd. Sellise tegevuskavaga võidakse toetada võrgustumist ning koordineerimis-, teadus-, innovatsiooni- ja pilootmeetmeid, samuti innovatsiooni- ja turuleviimise meetmeid, koolitus- ja liikuvusmeetmeid, teadlikkuse suurendamise ja teabevahetuse meetmeid, levitamise ja kasutuselevõtu meetmeid või nende kombinatsioone, mida rakendavad vahetult asjaomased üksused või kolmandad osapooled, kellele need võivad pakkuda asjaomast rahastamistoetust, nagu grante, auhindu, hankeid, samuti programmi „Euroopa horisont“ segarahastamisvahendeid;</p>

Motivatsioon

Hädavajalik piirkondadevaheliste projektide rahastamise võimaldamiseks.

Muudatusettepanek 25

III lisa „Partnerlused“ 1. osa punkt a

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>a) tõendid selle kohta, et Euroopa partnerlus on tõhusam programmi asjaomaste eesmärkide saavutamiseks, eelkõige selleks, et saavutada selge mõju ELile ja selle kodanikele, eriti üleilmsete probleemide lahendamise ning teadus- ja innovatsioonitegevuse eesmärkide saavutamise seisukohast, kindlustades ELi konkurentsivõimet ning aidates kaasa Euroopa teadus- ja innovatsiooniruumi tugevdamisele ning rahvusvaheliste kohustuste täitmisele;</p>	<p>a) tõendid selle kohta, et Euroopa partnerlus on eriti tõhus programmi asjaomaste eesmärkide saavutamiseks, eelkõige selleks, et saavutada selge mõju ELile ja selle kodanikele, eriti üleilmsete probleemide lahendamise ning teadus- ja innovatsioonitegevuse eesmärkide saavutamise seisukohast, kindlustades ELi konkurentsivõimet ning aidates kaasa Euroopa teadus- ja innovatsiooniruumi tugevdamisele ning rahvusvaheliste kohustuste täitmisele;</p>

Motivatsioon

Praegune sõnastus on väga piirav ja võib Euroopa partnerluste ulatust tugevalt piirata.

Muudatusettepanek 26

IV lisa „Sünergia muude programmidega“ punkti 4 alapunkt a

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>4. Sünergia Euroopa Sotsiaalfond+-iga (edaspidi „ESF+“) tagab, et:</p> <p>a) ESF+ kaudu saab peavoolustada ja laiendada programmi abil toetatavaid uuenduslikke õppekavasid riiklike või piirkondlike programmide kaudu, et anda inimestele oskus ja pädevus, mida on vaja tuleviku töökohtade jaoks;</p>	<p>4. Sünergia Euroopa Sotsiaalfond+-iga (edaspidi „ESF+“) tagab, et:</p> <p>a) ESF+ kaudu saab peavoolustada ja laiendada programmi abil toetatavaid uuenduslikke õppekavasid riiklike, piirkondlike või piirkondadevaheliste programmide kaudu, et anda inimestele oskus ja pädevus, mida on vaja tuleviku töökohtade jaoks;</p>

Muudatusettepanek 27

IV lisa „Sünergia muude programmidega“ punkti 6 alapunkt b

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>6. Sünergia digitaalse Euroopa programmiga (Digital Europe Programme, edaspidi „DEP“) tagab, et:</p> <p>a) kuigi mitu programmis ja DEPis käsitletavat teemavaldkonda konvergeeruvad, on toetatavad meetmeliigid, nende eeldatavad väljundid ja sekkumisloogika erinevad ning üksteist täiendavad;</p>	<p>6. Sünergia digitaalse Euroopa programmiga (Digital Europe Programme, edaspidi „DEP“) tagab, et:</p> <p>a) kuigi mitu programmis ja DEPis käsitletavat teemavaldkonda konvergeeruvad, on toetatavad meetmeliigid, nende eeldatavad väljundid ja sekkumisloogika erinevad ning üksteist täiendavad;</p>

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>b) programmi strateegilise teadus- ja innovatsioonitegevuse kavades määratletakse ja kehtestatakse digiaspektidega seotud teadus- ja innovatsioonitegevuse vajadused; see hõlmab teadus- ja innovatsioonitegevust kõrgjõudlusega andmetöötuse, tehisintellekti, küberturvalisuse, digi- ja muude progressi võimaldavate tehnoloogiate ning mitte-tehnoloogiliste uuenduste kombineerimise valdkonnas; murrangulisi uuendusi (millest paljud ühendavad digi- ja füüsilisi tehnoloogiaid) rakendavate ettevõtete laiendamise toetamine; digilahenduste integreerimine kogu samba „Üleilmsed probleemid ja tööstuse konkurentsivõime“ ulatuses ning digitaalsete teadustaristute toetamine;</p>	<p>b) programmi strateegilise teadus- ja innovatsioonitegevuse kavades määratletakse ja kehtestatakse digiaspektidega seotud teadus- ja innovatsioonitegevuse vajadused; see hõlmab teadus- ja innovatsioonitegevust kõrgjõudlusega andmetöötuse, tehisintellekti, küberturvalisuse, digi- ja muude progressi võimaldavate tehnoloogiate ning mitte-tehnoloogiliste uuenduste kombineerimise valdkonnas; murrangulisi uuendusi (millest paljud ühendavad digi- ja füüsilisi tehnoloogiaid) rakendavate ettevõtete laiendamise toetamine; digilahenduste integreerimine kogu samba „Üleilmsed probleemid ja tööstuse konkurentsivõime“ ulatuses, digitaalsete innovatsioonikeskuste abistamine ning digitaalsete teadustaristute toetamine;</p>

Muudatusettepanek 28

V lisa „Peamised mõjuahela indikaatorid“ lõppu (lk 17) lisatakse uus punkt

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek		
	<p>Territoriaalse mõjuahela indikaatorid</p> <p>Programm peaks avaldama mõju majanduslikule arengule ja ümberkujundamisele kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil, aidates kaasa liidu tehnoloogilise baasi ja konkurentsivõime tugevdamisele.</p> <p>(Vt allolevat tabelit, mis on käesoleva muudatusettepaneku lahutamatu osa.)</p>		
Territoriaalse mõju suund	Lühiajaline	Keskmise kestusega	Pikemaajaline
<p>Territooriumide majanduskasvule ja majanduslikule ümberkujundamisele kaasaaitamine</p>	<p><u>Rahastamisvahendite sünergia</u></p> <p>Raamprogrammi alla kuuluvate projektide kontekstis kasutusele võetud avaliku ja erasektori kaasrahastamissummad enne selle rakendamist, rakendamise ajal ja pärast rakendamist</p>	<p><u>Panus strateegilistesse prioriteetidesse</u></p> <p>Nende raamprogrammi projektide osakaal, mis toetavad piirkondlikul ja riiklikul tasandil arukat spetsialiseerumist</p>	<p><u>Majanduskasvule ja majanduslikule ümberkujundamisele kaasaaitamine</u></p> <p>Ettevõtete loomine ja turuosa kasvatamine ökosüsteemide aruka spetsialiseerumise valdkondades</p>

Territoriaalse mõju suund	Lühiajaline	Keskmise kestusega	Pikemaajaline
<p>Teadusuuringute ja innovatsiooni tulemuste levitamine ja kasutuselevõtt territooriumidel ja nende poolt kodanike hüvanguks</p> <p>Tippkeskuste võrgustike ja innovatsioonikeskuste arendamise ja neisse investeerimise toetamine</p>	<p><u>Vastuvõtmine</u></p> <p>Sellise raamprogrammist tuleneva teadustegevuse ja innovatsiooni osakaal, millele territooriumi osalejad on eelkõige avalikus sektoris omaks võtnud</p> <p><u>Piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskuste ning tippkeskuste koostöö kogu liidus</u></p> <p>Nende raamprogrammist rahastatud projektide arv või osakaal, mille tulemuseks on eri piirkondade üksuste ja nende kategooriate asjaomaste osalejate edasine koostöö</p>	<p><u>Kasutuselevõtmine</u></p> <p>Avaliku sektori toetusega kõigile territooriumil asuvatele asjaomastele partneritele levitatud kasutuselevõetud uueduste arv</p> <p><u>Piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskuste arendamine</u></p> <p>Hinnang selle kohta, millist mõju avaldavad raamprogrammist rahastamise abil saavutatud koostöö tulemused piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskuste arengule</p>	<p><u>Korratavus</u></p> <p>Uuenduste teistele territooriumidele viimine ja levitamine</p> <p><u>Panus innovatsioonilõhe vähendamisse</u></p> <p>Raamprogrammist rahastamise tulemuste eeldatav kumulatiivne mõju innovatsioonilõhe vähendamisele liidus</p>

Motivatsioon

Territoriaalse mõju näitajate eraldi nimetamine komisjoni kavandatud peamiste mõjunäitajate hulgas. Käesolev ettepanek on kooskõlas komisjoni kavandatud V lisa teksti sõnastusega (pealkiri, selgitav tekst ja tabel).

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm“

(COM(2018) 436 final – 2018/0225 (COD))

Muudatusettepanek 29

Põhjendus 7

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Kajastades seda olulist panust, mida teadusuuringud ja innovatsioon peaksid tegema toidu, põllumajanduse, maaelu arengu ja biomajanduse ees seisvate probleemide lahendamiseks ja selleks, et kasutada ära vastavaid teadusuuringute ja innovatsiooni võimalusi tihedas koostoimes ühise põllumajanduspoliitikaga, toetatakse aastatel 2021–2027 eriprogrammi raames asjakohaseid meetmeid 10 miljardi euroga teemavaldkonnas „Toit ja loodusvarad“.</p>	<p>Kajastades seda olulist panust, mida teadusuuringud ja innovatsioon peaksid tegema toidu, põllumajanduse, maaelu arengu, mere, kalanduse ja biomajanduse ees seisvate probleemide lahendamiseks ja selleks, et kasutada ära vastavaid teadusuuringute ja innovatsiooni võimalusi tihedas koostoimes ühise põllumajanduspoliitika, integreeritud merenduspoliitika ja ühise kalanduspoliitikaga, toetatakse aastatel 2021–2027 eriprogrammi raames asjakohaseid meetmeid 10 miljardi euroga teemavaldkonnas „Toit ja loodusvarad“.</p>

Motivatsioon

Meri ja kalandus on ELi olulised sektorid. Seega on nende sektorite nimetamine väga vajalik.

Muudatusettepanek 30

Uus põhjendus 7 a

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p>(7 a) Arvestades suuri raskusi, mida merendusega seotud probleemid tekitavad tööhõivele (sinine majandus), keskkonna kvaliteedile ja kliimamuutustega võitlemisele, on need probleemid programmi horisontaalsed prioriteedid, mille üle tehakse erijärelevalvet ja mille suhtes määratakse strateegilise programmi raames programmi kasutamise sihteesmärk.</p>

Muudatusettepanek 31

Artikkel 2

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Eriprogrammi tegevuseesmärgid on järgmised:</p> <p>a) edendada ja levitada tippasemel teadmisi;</p> <p>b) suurendada koostööd sektorite ja teadusharude vahel;</p> <p>c) ühendada ja arendada teadustaristuid kogu Euroopa teadusruumis;</p> <p>d) tugevdada rahvusvahelist koostööd;</p> <p>e) tõmmata ligi teadlasi ja novaatoreid, neid koolitada ja tagada nende paigalejäämine Euroopa teadusruumi, sealhulgas teadlaste liikuvuse kaudu;</p> <p>f) edendada avatud teadust ja tagada nähtavus üldsuse jaoks ning avatud juurdepääs tulemustele;</p> <p>g) aktiivselt levitada ja kasutada tulemusi, eelkõige poliitika kujundamiseks;</p>	<p>Eriprogrammi tegevuseesmärgid on järgmised:</p> <p>a) edendada ja levitada tippasemel teadmisi;</p> <p>b) suurendada koostööd sektorite ja teadusharude vahel;</p> <p>c) ühendada ja arendada teadustaristuid kogu Euroopa teadusruumis;</p> <p>d) tugevdada rahvusvahelist koostööd;</p> <p>e) tõmmata ligi teadlasi ja novaatoreid, neid koolitada ja tagada nende paigalejäämine Euroopa teadusruumi, sealhulgas teadlaste liikuvuse kaudu;</p> <p>f) edendada avatud teadust ja tagada nähtavus üldsuse jaoks ning avatud juurdepääs tulemustele;</p> <p>g) aktiivselt levitada ja kasutada tulemusi, eelkõige poliitika kujundamiseks;</p>

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>h) toetada liidu poliitiliste prioriteetide rakendamist;</p> <p>i) tugevdada teadusuuringute ja innovatsiooni sidet teiste poliitikavaldkondade, sealhulgas kestliku arengu eesmärkidega;</p> <p>j) saavutada teadus- ja innovatsioonimissioonide kaudu ambitsioonikad eesmärgid kindlaksmääratud aja jooksul;</p> <p>k) kaasata kodanikke ja lõppkasutajaid ühiskavandamise ja ühisloomise protsessidesse;</p> <p>l) parandada teadusalast suhtlust;</p> <p>m) kiirendada tööstuse ümberkujundamist;</p>	<p>h) toetada liidu poliitiliste prioriteetide rakendamist;</p> <p>(ha) suurendada aruka spetsialiseerumise strateegiate rakendamist ning piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskuste konkurentsivõimet;</p> <p>i) tugevdada teadusuuringute ja innovatsiooni sidet teiste poliitikavaldkondade, sealhulgas kestliku arengu eesmärkidega;</p> <p>j) saavutada teadus- ja innovatsioonimissioonide kaudu ambitsioonikad eesmärgid kindlaksmääratud aja jooksul;</p> <p>k) kaasata kodanikke ja lõppkasutajaid ühiskavandamise ja ühisloomise protsessidesse;</p> <p>l) parandada teadusalast suhtlust;</p> <p>m) kiirendada tööstuse ümberkujundamist, elkõige tööstuse ökoloogilist ja digitaalset ümberkujundamist, luues samal ajal jätkusuutlikke ja kvaliteetseid töökohti;</p>

Motivatsioon

Raamprogrammi tegevuseesmärgid peaksid aitama kaasa aruka spetsialiseerumise strateegiate elluviimisele liidu liikmesriikides ja nende piirkondades, mis moodustavad ELi teadusuuringutele ja innovatsioonile antava toetuse olulise osa (COM(2018) 306 final).

Muudatusettepanek 32

Artikli 5 lõige 1

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Iga missiooni jaoks võib luua missiooninõukogu. See koosneb umbes 15 kõrgetasemelisest isikust, kelle hulgas on asjakohaste lõppkasutajate esindajad. Missiooninõukogu annab nõu järgmistes küsimustes:</p> <p>a) tööprogrammide sisu ja nende läbivaatamine missioonide eesmärkide saavutamiseks. See toimub ühiskavandamise teel koostöös sidusrühmade ja vajaduse korral üldsusega;</p>	<p>Iga missiooni jaoks võib luua missiooninõukogu. See koosneb umbes 15 kõrgetasemelisest isikust, kelle hulgas on asjakohaste lõppkasutajate ning avaliku ja erasektori osalejate esindajad. Missiooninõukogu annab nõu järgmistes küsimustes:</p> <p>a) tööprogrammide sisu ja nende läbivaatamine missioonide eesmärkide saavutamiseks. See toimub ühiskavandamise teel koostöös liikmesriikide avaliku sektori otsustajate, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, sidusrühmade ja üldsusega;</p>

Muudatusettepanek 33

Artikli 10 lõige 2

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>EIC nõuandekogu võib taotluse korral esitada komisjonile soovitusi järgmistes küsimustes:</p> <p>a) kõik küsimused, mis innovatsiooni vaatenurgast võivad tugevdada ja edendada innovatsiooni ökosüsteeme kogu Euroopas, EIC saavutusi ja mõju ning novaatorlike äriühingute võimekust oma lahenduste kasutuselevõtmisel;</p>	<p>EIC nõuandekogu võib taotluse korral esitada komisjonile soovitusi järgmistes küsimustes:</p> <p>a) kõik küsimused, mis innovatsiooni vaatenurgast võivad tugevdada ja edendada innovatsiooni ökosüsteeme kogu Euroopas, eelkõige piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskuste koostööd, EIC saavutusi ja mõju ning novaatorlike äriühingute võimekust oma lahenduste kasutuselevõtmisel;</p>

Muudatusettepanek 34

Artikli 10 lõige 3

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>EIC nõuandekogu koosneb 15–20 kõrgetasemelisest isikust, kes on kutsutud Euroopa innovatsiooni ökosüsteemi eri osadest ja kelle hulgas on ettevõtjaid, äriühingute juhte, investoreid ja teadlasi. Nõuandekogu aitab kaasa teavitustegevusele ning selle liikmed püüavad tugevdada EIC kaubamärgi mainet.</p>	<p>3. EIC nõuandekogu koosneb 15–20 kõrgetasemelisest isikust, kes on kutsutud kohalike, piirkondlike, riiklike ja Euroopa innovatsiooni ökosüsteemide eri osadest ja kelle hulgas on ettevõtjaid, äriühingute juhte, investoreid ja teadlasi. Nõuandekogu aitab kaasa teavitustegevusele ning selle liikmed püüavad tugevdada EIC kaubamärgi mainet.</p>

Muudatusettepanek 35

Artikli 10 lõige 4

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>EIC nõuandekogul on president, kelle nimetab komisjon pärast läbipaistvat värbamismenetlust. President on innovatsioonivaldkonnaga seotud kõrgetasemeline avaliku elu tegelane.</p> <p>President nimetatakse ametisse neljaks aastaks ning tema ametiaega saab ühe korra pikendada.</p> <p>President juhib EIC nõuandekogu, valmistab ette selle koosolekuid, määrab liikmetele ülesandeid ning võib luua sihipäraseid alamrühmi, eelkõige kujunemisjärgus tehnoloogiliste suundumuste kindlakstegemiseks EIC portfellis. President propageerib EIC tegevust, tegutseb kontaktisikuna komisjoni ja EIC vahel ning esindab EICd innovatsioonivaldkonnas. Komisjon võib ette näha presidendile tema kohustuste täitmisel haldusabi osutamise.</p>	<p>EIC nõuandekogul on president, kelle nimetab komisjon pärast läbipaistvat värbamismenetlust. President on innovatsioonivaldkonnaga seotud kõrgetasemeline avaliku elu tegelane.</p> <p>President nimetatakse ametisse neljaks aastaks ning tema ametiaega saab ühe korra pikendada.</p> <p>President juhib EIC nõuandekogu, valmistab ette selle koosolekuid, määrab liikmetele ülesandeid ning võib luua sihipäraseid alamrühmi, eelkõige kujunemisjärgus tehnoloogiliste suundumuste kindlakstegemiseks EIC portfellis ja kaasates tihedalt innovatsiooniga tegelevaid piirkondlikke ja riiklikke asutusi. President propageerib EIC tegevust, tegutseb kontaktisikuna komisjoni ja EIC vahel ning esindab EICd innovatsioonivaldkonnas. Komisjon võib ette näha presidendile tema kohustuste täitmisel haldusabi osutamise.</p>

Muudatusettepanek 36

Finantssselgituse punkt 1.4.4

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>SELETUSKIRI</p> <p>1. osa, punkt 1.4.4 Finantssselgitus (COM (2018) 436, lk 20)</p> <p>Programm „Euroopa horisont“ on kujundatud selliselt, et selle rakendamine võimaldab tekitada koostoimet muude liidu rahastamiskavadega, eelkõige kokkulepete kaudu saada lisarahastust neist liidu programmidest, mille haldusviisid seda võimaldavad; kas järjestikku, vahelduvalt või rahastamisvahendeid kombineerides, kasutades sealhulgas ka meetmete ühisrahastamist.</p> <p>Selliste kokkulepete ja rahastamiskavade mittetäielik loetelu hõlmab koostoimet järgmiste programmidega:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ühine põllumajanduspoliitika (<i>Common Agricultural Policy – CAP</i>) — Euroopa Regionaalarengu Fond (<i>European Regional Development Fund – ERDF</i>) — Euroopa Sotsiaalfond (<i>European Social Fund – ESF</i>) — ühtse turu programm (<i>Single Market Programme</i>) — Euroopa kosmoseprogramm (<i>European Space Programme</i>) — Euroopa ühendamise rahastu (<i>Connecting Europe Facility – CEF</i>) — Digitaalse Euroopa programm (<i>Digital Europe Programme – DEP</i>) — Erasmuse programm — välisrahastamisvahend — InvestEU fond — Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koostamisprogramm 	<p>SELETUSKIRI</p> <p>1. osa, punkt 1.4.4 Finantssselgitus (COM (2018) 436, lk 20)</p> <p>Programm „Euroopa horisont“ on kujundatud selliselt, et selle rakendamine võimaldab tekitada koostoimet muude liidu rahastamiskavadega, eelkõige kokkulepete kaudu saada lisarahastust neist liidu programmidest, mille haldusviisid seda võimaldavad; kas järjestikku, vahelduvalt või rahastamisvahendeid kombineerides, kasutades sealhulgas ka meetmete ühisrahastamist.</p> <p>Selliste kokkulepete ja rahastamiskavade mittetäielik loetelu hõlmab koostoimet järgmiste programmidega:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ühine põllumajanduspoliitika (<i>Common Agricultural Policy – CAP</i>) — integreeritud merenduspoliitika — ühine kalanduspoliitika — Euroopa Merendus- ja Kalandusfond — Euroopa Regionaalarengu Fond (<i>European Regional Development Fund – ERDF</i>) — Euroopa Sotsiaalfond (<i>European Social Fund – ESF</i>) — ühtse turu programm (<i>Single Market Programme</i>) — Euroopa kosmoseprogramm (<i>European Space Programme</i>) — Euroopa ühendamise rahastu (<i>Connecting Europe Facility – CEF</i>) — Digitaalse Euroopa programm (<i>Digital Europe Programme – DEP</i>) — Erasmuse programm — välisrahastamisvahend — InvestEU fond — Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koostamisprogramm

Muudatusettepanek 37

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ esimese osa „Strateegiline planeerimine“ kolmas kuni viies lõik (lk 1)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>See hõlmab ulatuslikku konsulteerimist ja teabevahetust liikmesriikide ja vajaduse korral Euroopa Parlamendiga ning samuti sidusrühmadega, et leppida kokku samba „Üleilmsed probleemid ja tööstuse konkurentsivõime“ prioriteetide, sealhulgas missioonide suhtes ning kasutatavate meetmeliikide, eelkõige Euroopa partnerluste suhtes.</p> <p>Kõnealuse ulatusliku konsulteerimise alusel tehakse strateegilise planeerimise käigus kindlaks ühised eesmärgid ja ühised tegevusvaldkonnad, näiteks partnerlusvaldkonnad (kavandatud õigusliku aluse puhul sätestatakse üksnes asjaomased vahendid ja nende kasutamise suuniskriteeriumid) ja missioonivaldkonnad.</p> <p>Strateegilise planeerimise kaudu aidatakse töötada välja ja rakendada programmiga hõlmatud asjaomaste valdkondade poliitikat nii ELi tasandil kui ka liikmesriikide poliitika ja poliitiliste lähenemisviiside täiendamise kaudu. Strateegilise planeerimise protsessis võetakse arvesse ELi poliitilisi prioriteete, et suurendada teadusuuringute ja innovatsiooni panust poliitikameetmete ellurakendamisse. Samuti võetakse arvesse prognoose, uuringuid ja muid teaduslikke tõendeid ning asjakohaseid käimasolevaid algatusi nii ELi kui ka riikide tasandil.</p>	<p>See hõlmab ulatuslikku konsulteerimist ja teabevahetust liikmesriikide ja nende piirkondadega, sh äärepoolseimate piirkondadega, ja vajaduse korral Euroopa Parlamendiga ning samuti sidusrühmadega, et leppida kokku samba „Üleilmsed probleemid ja tööstuse konkurentsivõime“ prioriteetide, sealhulgas missioonide suhtes ning kasutatavate meetmeliikide, eelkõige Euroopa partnerluste suhtes.</p> <p>Kõnealuse ulatusliku konsulteerimise alusel tehakse strateegilise planeerimise käigus kindlaks ühised eesmärgid ja ühised tegevusvaldkonnad, näiteks partnerlusvaldkonnad (kavandatud õigusliku aluse puhul sätestatakse üksnes asjaomased vahendid ja nende kasutamise suuniskriteeriumid) ja missioonivaldkonnad.</p> <p>Strateegilise planeerimise kaudu aidatakse töötada välja ja rakendada programmiga hõlmatud asjaomaste valdkondade poliitikat nii ELi tasandil kui ka liikmesriikide ja nende piirkondade, sh äärepoolseimate piirkondade poliitika ja poliitiliste lähenemisviiside täiendamise kaudu. Strateegilise planeerimise protsessis võetakse arvesse ELi poliitilisi prioriteete, et suurendada teadusuuringute ja innovatsiooni panust poliitikameetmete ellurakendamisse. Samuti võetakse arvesse prognoose, uuringuid ja muid teaduslikke tõendeid ning asjakohaseid käimasolevaid algatusi nii ELi kui ka riikide ja piirkondade tasandil.</p>

Muudatusettepanek 38

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ esimese osa „Strateegiline planeerimine“ 11. ja 12 lõik (lk 2 ja 3)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Programmi „Horisont 2020“ raames toetatavaid tulevaste ja kujunemisjärgus tehnoloogialahenduste juhtalgatusi toetatakse jätkuvalt ka programmi „Euroopa horisont“ raames. Muid tulevaste ja kujunemisjärgus tehnoloogialahenduste juhtalgatusi, kui neid on, toetatakse raamprogrammi „Euroopa horisont“ raames kui tulevaste ja kujunemisjärgus tehnoloogialahenduste väljatöötamisele suunatud missioone, kuna neil on missioonidega olulisi ühisjooni.</p>	<p>Programmi „Horisont 2020“ raames toetatavaid tulevaste ja kujunemisjärgus tehnoloogialahenduste juhtalgatusi toetatakse jätkuvalt ka programmi „Euroopa horisont“ raames. Muid tulevaste ja kujunemisjärgus tehnoloogialahenduste juhtalgatusi, kui neid on, toetatakse raamprogrammi „Euroopa horisont“ raames kui tulevaste ja kujunemisjärgus tehnoloogialahenduste väljatöötamisele suunatud missioone, kuna neil on missioonidega olulisi ühisjooni.</p>

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Teadus- ja tehnoloogiakoostöö alane dialoog ELi rahvusvaheliste partneritega ja poliitiline dialoog maailma suuremate piirkondadega aitavad oluliselt kaasa koostöövõimaluste süstemaatilisele kindlakstegemisele, mis koos riigi- või piirkonnapõhise eristamisega hõlbustab prioriteetide seadmist.</p>	<p><i>Uue raamprogrammi eesmärk on jagatud tiptaseme parem tunnustamine ja kasutuselevõtt kõigis liikmesriikides ja Euroopa piirkondades, programm soodustab eelkõige algatusi, mis võimaldavad luua piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskuste vahel riikidevahelist ja piirkondadevahelist koostööd.</i></p> <p>Teadus- ja tehnoloogiakoostöö alane dialoog ELi rahvusvaheliste partneritega ja poliitiline dialoog maailma suuremate piirkondadega aitavad oluliselt kaasa koostöövõimaluste süstemaatilisele kindlakstegemisele, mis koos riigi- või piirkonnapõhise eristamisega hõlbustab prioriteetide seadmist.</p>

Muudatusettepanek 39

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ teise osa „Tulemuste levitamine ja kommunikatsioon“ esimene ja teine lõik (lk 3)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Raamprogrammis „Euroopa horisont“ toetatakse sihtotstarbeliselt avatud juurdepääsu teaduspublikatsioonidele, teadmusvaramutele ja muudele andmeallikatele. Koostöös teiste ELi programmidega toetatakse tulemuste ja teadmiste levitamise meetmeid, sealhulgas tulemuste ja andmete koondamist ja ettevalmistamist sihtrühmadele ja võrgustikele sobivas keeles ja vormis nii kodanike, tööstussektori, haldusasutuste, teadusasutuste, kodanikuühiskonna organisatsioonide kui ka poliitikakujundajate jaoks. Selleks võib raamprogrammis „Euroopa horisont“ kasutada kõrgtehnoloogiat ja teabekogumisvahendeid.</p> <p>Toetatakse asjakohaselt mehhanisme potentsiaalsete taotlejate teavitamiseks programmist (nt riiklikud kontaktpunktid).</p>	<p>Raamprogrammis „Euroopa horisont“ toetatakse sihtotstarbeliselt avatud juurdepääsu teaduspublikatsioonidele, teadmusvaramutele ja muudele andmeallikatele. Koostöös teiste ELi programmidega toetatakse tulemuste ja teadmiste levitamise meetmeid, sealhulgas tulemuste ja andmete koondamist ja ettevalmistamist sihtrühmadele ja võrgustikele sobivas keeles ja vormis nii kodanike, tööstussektori, haldusasutuste, teadusasutuste, kodanikuühiskonna organisatsioonide kui ka poliitikakujundajate jaoks. Selleks võib raamprogrammis „Euroopa horisont“ kasutada kõrgtehnoloogiat ja teabekogumisvahendeid.</p> <p>Toetatakse asjakohaselt mehhanisme potentsiaalsete taotlejate teavitamiseks programmist (nt riiklikud ja piirkondlikud kontaktpunktid), pidades eelkõige silmas neid liikmesriike ja piirkondi, kes on programmis „Horisont 2020“ kõige vähem osalenud.</p>

Muudatusettepanek 40

I lisa

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>TEADUSTARISTUD</p> <p>Põhimõtted</p> <p>COM(2018) 436 final (I lisa), lk 14</p> <p>Kõnealuse tegevusega aidatakse kaasa mitmesuguste, näiteks järgmiste kestliku arengu eesmärkide saavutamisele: kestliku arengu eesmärk nr 3 – „Inimeste tervis ja heaolu“; kestliku arengu eesmärk nr 7 – „Taskukohane ja puhas energia“; kestliku arengu eesmärk nr 9 – „Tööstus, innovatsioon ja taristu“; kestliku arengu eesmärk nr 13 – „Kliimameetmed“.</p>	<p>TEADUSTARISTUD</p> <p>Põhimõtted</p> <p>COM(2018) 436 final (I lisa), lk 14</p> <p>Kõnealuse tegevusega aidatakse kaasa mitmesuguste, näiteks järgmiste kestliku arengu eesmärkide saavutamisele: kestliku arengu eesmärk nr 3 – „Inimeste tervis ja heaolu“; kestliku arengu eesmärk nr 7 – „Taskukohane ja puhas energia“; kestliku arengu eesmärk nr 9 – „Tööstus, innovatsioon ja taristu“; kestliku arengu eesmärk nr 13 – „Kliimameetmed“; kestliku arengu eesmärk nr 14 – „Veealune elu“, kestliku arengu eesmärk nr 17 – „Partnerlused eesmärkide saavutamiseks“.</p>

Motivatsioon

Mitmed Euroopa teadustaristu strateegiafoorumi alla kuuluvad taristud on seotud merekeskkonnaga, mis õigustab eesmärgi nr 14 lisamist. Ettepanek lisada eesmärk nr 17 tuleneb taristu kontseptsioonist, mis on ELis ühine, ja sellest tulenevalt partnerlusest eesmärkide saavutamiseks.

Muudatusettepanek 41

I lisa, „II sammad“

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Põhisuunad:</p> <ul style="list-style-type: none"> — riiklike tervishoiusüsteemide ja tervishoiupoliitika reformimine Euroopas ja mujal; — uued mudelid ja lähenemisviisid tervishoius ja hoolekandes ning nende riikide- või piirkondadevaheline ülekantavus ja kohandatavus; — tervishoiutehnoloogia hindamise tõhustamine; — tervishoiualase ebavõrdsusega seotud arengud ja tõhusad poliitikameetmed; — tulevased tervisevaldkonna töötajad ja nende vajadused; 	<p>Põhisuunad:</p> <ul style="list-style-type: none"> — riiklike tervishoiusüsteemide ja tervishoiupoliitika reformimine Euroopas ja mujal; — uued mudelid ja lähenemisviisid tervishoius ja hoolekandes ning nende riikide- või piirkondadevaheline ülekantavus ja kohandatavus, vabatahtliku ja mitte-tulundussektori panus; — tervishoiutehnoloogia hindamise tõhustamine; — tervishoiualase ebavõrdsusega seotud arengud ja tõhusad poliitikameetmed; — tulevased tervisevaldkonna töötajad ja nende vajadused;

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>— õigeaegse tervisetabe kvaliteedi parandamine ja terviseandmete, sealhulgas elektrooniliste terviseandmete kasutuse tõhustamine ning seejuures turvalisusele, privaatsusele, koostalitlusvõimele, standarditele, võrreldavusele ja terviklikkusele piisava tähelepanu pööramine;</p>	<p>— õigeaegse tervisetabe kvaliteedi parandamine ja terviseandmete, sealhulgas elektrooniliste terviseandmete kasutuse tõhustamine ning seejuures turvalisusele, privaatsusele, koostalitlusvõimele, standarditele, võrreldavusele ja terviklikkusele piisava tähelepanu pööramine;</p>
<p>— tervishoiusüsteemide vastupidavus kriiside mõjule ja suutlikkus võtta omaks murrangulisi uuenduslikke lahendusi;</p>	<p>— tervishoiusüsteemide vastupidavus kriiside mõjule ja suutlikkus võtta omaks murrangulisi uuenduslikke lahendusi;</p>
<p>— kodanikele suunatud lahendused ning patsientide võimestamine, enesejälgimine ja suhtlemine tervishoiu- ja sotsiaahoolekandetöötajatega, et tagada lõimitum tervishoid ja kasutajakeskne lähenemisviis;</p>	<p>— kodanikele suunatud lahendused ning patsientide võimestamine, enesejälgimine ja suhtlemine tervishoiu- ja sotsiaahoolekandetöötajatega, et tagada lõimitum tervishoid ja kasutajakeskne lähenemisviis;</p>
<p>— andmete, teabe, teadmiste ja parima tava ammutamine tervishoiusüsteemide käsitlevatest ELi tasandi ja üleilmsetest teadusuuringutest.</p>	<p>— andmete, teabe, teadmiste ja parima tava ammutamine tervishoiusüsteemide käsitlevatest ELi tasandi ja üleilmsetest teadusuuringutest.</p>

Muudatusettepanek 42

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ II samba „Üleilmised probleemid ja tööstuse konkurentsivõime“ teemavaldkonna „Kaasav ja turvaline ühiskond“ punkti 2.1 teine lõik (lk 24)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>EL peab edendama kaasava ja kestliku majanduskasvu mudelit ja samal ajal lõikama kasu tehnoloogia arengust, suurendama usaldust demokraatliku valitsemistava vastu ja propageerima selles uuenduste tegemist, võitlema ebavõrdsuse, tööpuuduse, marginaliseerumise, diskrimineerimise ja radikaliseerumise vastu, tagama inimõiguste kaitse, soodustama kultuurilist mitmekesisust ja hoidma Euroopa kultuuripärandit ning võimestama kodanikke sotsiaalse innovatsiooni kaudu. Samuti on jätkuvalt prioriteetsed teemad rändega tegelemine ja sisserändajate lõimimine. Sotsiaal- ja humanitaarvaldkonna teadusuuringute ja innovatsiooni roll nendele probleemidele reageerimisel ja ELi eesmärkide saavutamisel on väga suur.</p>	<p>EL peab edendama kaasava ja kestliku majanduskasvu mudelit ja samal ajal lõikama kasu tehnoloogia arengust, suurendama usaldust demokraatliku valitsemistava vastu ja propageerima selles uuenduste tegemist, võitlema ebavõrdsuse, tööpuuduse, marginaliseerumise, diskrimineerimise ja radikaliseerumise vastu, kaitsma ja edendama inimõigusi, kultuurilist mitmekesisust ja Euroopa kultuuripärandit, tagama kõikidele juurdepääsukultuurile ja haridusele ning võimestama kodanikke sotsiaalse innovatsiooni ning sotsiaalse majanduse arendamise kaudu. Samuti on jätkuvalt prioriteetsed teemad rändega tegelemine ja sisserändajate vastuvõtmine ja lõimimine. Sotsiaal- ja humanitaarvaldkonna teadusuuringute ja innovatsiooni roll nendele probleemidele reageerimisel ja ELi eesmärkide saavutamisel on väga suur.</p>

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p><i>Sotsiaalse kaasamise eesmärgi puhul tuleb eeskätt tugineda materiaalse või immateriaalse kultuuripärandi väärtustamisele, mis on praeguses üleilmastumise kontekstis keskse tähtsusega elanikkonna kuuluvustunde seisukohast, eeskätt selle piirkondliku ja keelelise mõõtme raames. Euroopa, mis on sajandite jooksul üles ehitatud väga erinevate kogukondade kooseksisteerimise teel, kes on endast maha jätnud märkimisväärse pärandi, peab seetõttu selle probleemi lahendama ning toetama pärandi säilitamist ja väärtustamist koostöös piirkondade ja riikidega. Sekkumine on seda asjakohasem, et tegu on olulise valdkonnaga mitmesuguste tehnoloogiliste uuenduste katsetamiseks ja kasutamiseks. Nende rakendamine pärandi valdkonnas on oluline majandust võimendav tegur, sest seeläbi loodud turismitulust saavad kasu piirkonnad.</i></p>

Muudatusettepanek 43

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ II samba „Üleilmsed probleemid ja tööstuse konkurentsivõime“ teemavaldkonna „Kaasav ja turvaline ühiskond“ punkti 2.1 kuues lõik (lk 25)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Selle üleilmse probleemi raames tehtav teadus- ja innovatsioonitegevus viiakse üldisesse kooskõlla järgmiste komisjoni prioriteetidega: demokraatlikud muutused; tööhõive, majanduskasv ja investeerimine; õigusküsimused ja põhiõigused; ränne; lõimitum ja õiglasem Euroopa majandus- ja rahaliit; digitaalne ühtne turg. Sellega järgitakse Rooma tegevuskavaga võetud kohustust seada sihiks „sotsiaalne Euroopa“ ja „liit, mis hoiab alal meie kultuuripärandit ja edendab kultuurilist mitmekesisust“. Samuti toetatakse sellega Euroopa sotsiaalõiguste samba ning ülemaailmse turvalise, korralduse ja seadusliku rände kokkuleppe eesmärke.</p>	<p>Selle üleilmse probleemi raames tehtav teadus- ja innovatsioonitegevus viiakse üldisesse kooskõlla järgmiste komisjoni prioriteetidega: demokraatlikud muutused; tööhõive, majanduskasv ja investeerimine; haridus; õigusküsimused ja põhiõigused; ränne; lõimitum ja õiglasem Euroopa majandus- ja rahaliit; digitaalne ühtne turg. Sellega järgitakse Rooma tegevuskavaga võetud kohustust seada sihiks „sotsiaalne Euroopa“ ja „liit, mis hoiab alal meie kultuuripärandit ja edendab kultuurilist mitmekesisust“. Samuti toetatakse sellega Euroopa sotsiaalõiguste samba, teadmusühiskonna saavutamise ning ülemaailmse turvalise, korralduse ja seadusliku rände kokkuleppe eesmärke.</p>

Muudatusettepanek 44

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ II samba „Üleilmsed probleemid ja tööstuse konkurentsivõime“ teemavaldkonna „Kaasav ja turvaline ühiskond“ punkt 2.2.1 (lk 25–26)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p><i>Põhisuunad:</i></p> <p>— demokraatlike riikide ajalugu, areng ja tõhusus eri tasanditel ja eri vormides; digiteerimise aspektid, sotsiaalvõrgustikupõhise suhtluse mõju ning haridus- ja noorsoopoliitika roll kui demokraatliku kodanikkonna nurgakivid;</p>	<p><i>Põhisuunad:</i></p> <p>— demokraatlike riikide ajalugu, areng ja tõhusus eri tasanditel ja eri vormides; digiteerimise aspektid, sotsiaalvõrgustikupõhise suhtluse mõju ning haridus- ja noorsoopoliitika roll kui demokraatliku kodanikkonna nurgakivid;</p>

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
— uuenduslikud lähenemisviisid demokraatlike valitsuste läbipaistvuse, reageerivuse, vastutavuse, tõhususe ja õiguspärasuse toetamiseks lähtuvalt põhiõiguste ja õigusriigi põhimõtete täielikust järgimisest;	— uuenduslikud lähenemisviisid demokraatlike valitsuste läbipaistvuse, reageerivuse, vastutavuse, tõhususe ja õiguspärasuse toetamiseks lähtuvalt põhiõiguste ja õigusriigi põhimõtete täielikust järgimisest;
— strateegiad populismi, äärmusluse, radikaliseerumise ja terrorismiga toimetulekuks ning rahulolematute ja marginaliseerunud kodanike kaasamiseks ja nende osaluse suurendamiseks;	— strateegiad populismi, äärmusluse, radikaliseerumise ja terrorismiga toimetulekuks ning rahulolematute ja marginaliseerunud kodanike kaasamiseks ja nende osaluse suurendamiseks;
— ajakirjandusstandardite ja kasutaja loodud sisu rolli parem mõistmine ülivõrgustatud ühiskonnas ning vääртеabe vastu võitlemise vahendite väljatöötamine;	— ajakirjandusstandardite ja kasutaja loodud sisu rolli parem mõistmine ülivõrgustatud ühiskonnas ning vääртеabe vastu võitlemise vahendite väljatöötamine;
— multikultuurse kodanikkonna ja multikultuursusel põhineva identiteedi roll demokraatliku kodanikkonna ja poliitilise osaluse kontekstis;	— multikultuurse kodanikkonna ja multikultuursusel põhineva identiteedi roll demokraatliku kodanikkonna ja poliitilise osaluse kontekstis;
— tehnoloogia ja teaduse arengu, sealhulgas suurandmete, veebipõhiste sotsiaalvõrgustike ja tehisintellekti mõju demokraatialle;	— tehnoloogia ja teaduse arengu, sealhulgas suurandmete, veebipõhiste sotsiaalvõrgustike ja tehisintellekti mõju demokraatialle;
— arutelupõhine ja osalusdemokraatia ning aktiivne ja kaasav kodanikkond, sealhulgas digimõõde;	— arutelupõhine ja osalusdemokraatia ning aktiivne ja kaasav kodanikkond, sealhulgas digimõõde;
	— linnade ja piirkondade roll kodanikutunde, sotsiaalse ja kultuurilise sideme, ökoloogilise ja energiaga seotud ülemineku ning majandusarengu ja innovatsiooni loomise kohtadena; nende panus sotsiaalse innovatsiooni, demokraatlike tavade ning kodanikutunde arendamisse kohalikul, riigi ja Euroopa tasandil;
— majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse mõju poliitikas osalemisele ja demokraatialle ning selle näitamine, kuidas ebavõrdsuse vähendamisega ja mis tahes liiki diskrimineerimise, sealhulgas soolise diskrimineerimise vastu võitlemisega saab demokraatiat toetada.	— majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse mõju poliitikas osalemisele ja demokraatialle ning selle näitamine, kuidas ebavõrdsuse vähendamisega ja mis tahes liiki diskrimineerimise, sealhulgas soolise diskrimineerimise vastu võitlemisega saab demokraatiat toetada.

Motivatsioon

Linnad ja piirkonnad on samuti vahend, mille abil saavutada turvalisem ja kaasavam ühiskond, ning nende osa kohta tuleks korraldada teadusuuringuid.

Muudatusettepanek 45

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ II samba „Üleilmsed probleemid ja tööstuse konkurentsivõime“ teemavaldkonna „Kaasav ja turvaline ühiskond“ punkt 2.2.3 (lk 27–28)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>2.2.3. Sotsiaalsed ja majanduslikud muutused</p> <p>Euroopa ühiskonnas on toimumas põhjalikud sotsiaal-majanduslikud muutused, mis tulenevad eelkõige üleilmastumisest ja tehnoloogilisest innovatsioonist. Samal ajal on sissetulekute ebavõrdsus enamikus Euroopa riikides suurenenud. Kaasava majanduskasvu edendamiseks ja ebavõrdsuse vähendamiseks, tootlikkuse suurendamiseks (sealhulgas selle mõõtmise edendamiseks) ja inimkapitali arendamiseks, rände- ja lõimimisprobleemidele reageerimiseks ning põlvkondadevahelise solidaarsuse ja sotsiaalse liikuvuse toetamiseks on vaja tulevikku suunatud poliitikat. On vaja luua haridus- ja koolitussüsteemid võrdsema ja jõukama tuleviku nimel.</p> <p>Põhisuunad:</p> <ul style="list-style-type: none"> — teadmusbaas investeerimise ja poliitikameetmete alase nõu saamiseks eelkõige hariduse ja koolituse valdkonnas seoses suurt lisaväärtust andvate oskuste, tööviljakuse, sotsiaalse liikuvuse, majanduskasvu, sotsiaalse innovatsiooni ja töökohtade loomisega; hariduse ja koolituse roll ebavõrdsuse vähendamisel; — sotsiaalne kestlikkus, mis ei kajastu üksnes SKP näitajates, eelkõige uued majandus- ja ärimudelid ning uued finantstehnoloogialahendused; — statistilised ja muud majanduslikud vahendid majanduskasvu ja innovatsiooni paremaks mõistmiseks tootlikkuse aeglase kasvu kontekstis; — uut liiki töö, töö roll, tööturu ja sissetulekute suundumused ja muutused kaasaegses ühiskonnas ning nende mõju sissetulekute jaotusele, diskrimineerimise, sealhulgas soolise diskrimineerimise kaotamisele ja sotsiaalsele kaasatusele; 	<p>2.2.3. Haridus, tööhõive, sotsiaalsed ja majanduslikud muutused</p> <p>Euroopa ühiskonnas on toimumas põhjalikud sotsiaal-majanduslikud muutused, mis tulenevad eelkõige üleilmastumisest ja tehnoloogilisest innovatsioonist. Samal ajal on sissetulekute ebavõrdsus enamikus Euroopa riikides suurenenud. Kaasava majanduskasvu edendamiseks ja ebavõrdsuse vähendamiseks, tootlikkuse suurendamiseks (sealhulgas selle mõõtmise edendamiseks) ja inimkapitali arendamiseks, rände- ja lõimimisprobleemidele reageerimiseks ning põlvkondadevahelise solidaarsuse ja sotsiaalse liikuvuse toetamiseks on vaja tulevikku suunatud poliitikat. On vaja luua haridus- ja koolitussüsteemid võrdsema ja jõukama tuleviku nimel.</p> <p>Põhisuunad:</p> <ul style="list-style-type: none"> — hariduse ja koolituse roll ebavõrdsuse vähendamisel; kooli- ja kutseõppesüsteemi korraldamine; pedagoogilised ja novaatorlikud tavad; võimekust, loovust, autonoomiat ja kriitilist mõtlemist soodustavad tegevused; kohandatud toetus igale noorele, aidates kaasa kõikide edule koolis ja kutseõppes; — sotsiaalne kestlikkus, mis ei kajastu üksnes SKP näitajates, eelkõige uued majandus- ja ärimudelid ning uued finantstehnoloogialahendused; majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnaga seotud eesmärkide ning ettevõtjate ülesannete mitmekesisus; — statistilised ja muud majanduslikud vahendid majanduskasvu ja innovatsiooni paremaks mõistmiseks tootlikkuse aeglase kasvu kontekstis; — uut liiki töö, töö roll, töötajate koht ettevõttes, tööturu ja sissetulekute suundumused ja muutused kaasaegses ühiskonnas ning nende mõju sissetulekute jaotusele, diskrimineerimise, sealhulgas soolise diskrimineerimise kaotamisele ja sotsiaalsele kaasatusele;

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<ul style="list-style-type: none"> — maksu- ja sotsiaalkindlustussüsteemid koos sotsiaalkindlustuse ja sotsiaalinvesteeringute poliitikaga, mille eesmärk on ebavõrdsuse vähendamine ning tehnoloogia, demograafiliste muutuste ja mitmekesisuse negatiivse mõju leevendamine; — inimeste liikuvuse arvessevõtmine üleilmses ja kohalikus kontekstis paremaks rände juhtimiseks ja sisserändajate, sealhulgas pagulaste lõimimiseks; rahvusvaheliste kohustuste ja inimõiguste järgimine; kvaliteetse hariduse, koolituse ja tugiteenuste ulatuslikum ja parem kättesaadavus ning aktiivsesse ja kaasavasse kodanikkonda kuulumine, eelkõige haavatavate inimeste puhul; — haridus- ja koolitussüsteemid ELi digipöörde soodustamiseks ja sellest suurima kasu saamiseks, samuti üleilmselt vastastikusest seotusest ja tehnoloogilisest innovatsioonist tulenevate riskide juhtimiseks, eelkõige esilekerkivate internetiohtude, eetikaküsimuste, sotsiaal-majandusliku ebavõrdsuse ja radikaalsete turumuutustega tegelemiseks; — avaliku sektori asutuste kaasajastamine, et rahuldada kodanike ootusi seoses teenuste osutamise, läbipaistvuse, kättesaadavuse, avatuse, vastutavuse ja kasutajakeskusega; — õigussüsteemide tõhusus ja õiguskaitsse parem kättesaadavus lähtuvalt kohtute sõltumatuse ja õigusriigi põhimõtetest ning õiglased, tõhusad ja läbipaistvad menetlusnormid nii tsiviil- kui ka kriminaalasjades. 	<ul style="list-style-type: none"> — maksu- ja sotsiaalkindlustussüsteemid koos sotsiaalkindlustuse ja sotsiaalinvesteeringute poliitikaga, mille eesmärk on ebavõrdsuse vähendamine ning tehnoloogia, demograafiliste muutuste ja mitmekesisuse negatiivse mõju leevendamine; — inimeste liikuvuse arvessevõtmine üleilmses ja kohalikus kontekstis paremaks rände juhtimiseks ja sisserändajate, sealhulgas pagulaste lõimimiseks; rahvusvaheliste kohustuste ja inimõiguste järgimine; kvaliteetse hariduse, koolituse ja tugiteenuste ulatuslikum ja parem kättesaadavus ning aktiivsesse ja kaasavasse kodanikkonda kuulumine, eelkõige haavatavate inimeste puhul; — haridus- ja koolitussüsteemid ELi digipöörde soodustamiseks ja sellest suurima kasu saamiseks, samuti üleilmselt vastastikusest seotusest ja tehnoloogilisest innovatsioonist tulenevate riskide juhtimiseks, eelkõige esilekerkivate internetiohtude, eetikaküsimuste, sotsiaal-majandusliku ebavõrdsuse ja radikaalsete turumuutustega tegelemiseks; — avaliku sektori asutuste kaasajastamine, et rahuldada kodanike ootusi seoses teenuste osutamise, läbipaistvuse, kättesaadavuse, avatuse, vastutavuse ja kasutajakeskusega; — õigussüsteemide tõhusus ja õiguskaitsse parem kättesaadavus lähtuvalt kohtute sõltumatuse ja õigusriigi põhimõtetest ning õiglased, tõhusad ja läbipaistvad menetlusnormid nii tsiviil- kui ka kriminaalasjades.

Muudatusettepanek 46

I lisa, „II sammad“ (lk 31)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>3.2 Sekkumisvaldkonnad</p> <p>3.2.1 Tootmistehnoloogia</p>	<p>3.2 Sekkumisvaldkonnad</p> <p>3.2.1 Ümberkorraldamise ja tulemuslikkuse valdkonnaülesed tegurid</p>

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Tootmine on ELis peamine tööhõive ja jõukuse allikas: selle arvele langeb üle kolmveerandi ELi üleilmsest ekspordist ja enam kui 100 miljonit otseselt või kaudselt loodud töökohta. ELi tootmissektori peamine ülesanne on toota üleilmse konkurentsivõime säilitamiseks suure lisaväärtusega arukamaid ja kohandatuid tooteid oluliselt väiksemate energiakasutuskuludega. Lisaväärtuse loomisele aitavad oluliselt kaasa loomingu- ja kultuurilised sisendid.</p>	<p>Tööstuse tulevik sõltub tehnoloogilistest, aga ka sotsiaalsetest ja korralduslikest küsimustest, mis on otsustavad selle konkurentsivõime seisukohast, ent mida sageli ei tunta ning mille jaoks on vaja teadmisi arendada, levitada ja võtta vastutust.</p> <p>Põhisuunad:</p> <ul style="list-style-type: none"> — väärtusahelate ja nendesisesest koostöö korraldamine; lisandväärtuse jaotamine, hindade läbirääkimise ja määramise mehhanismid; teabevahetus- ja koostöövahendid, kaaskavandamismeetmed; virtuaal- ja täiendatud reaalsuse kasutamine kavandamises, tööstusliku tootmise ettevalmistamine ja ettevõtjate koolitamine; — klastrite rajamine, kohalikud koostöövõrgustikud, piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskuste loomine; positiivse välismõju loomine piirkondade poolt nende atraktiivsuse ja tööstuse konkurentsivõime suurendamiseks; — ergonoomia ja töötingimuste parandamine; juurdepääs elukestvatele koolitusele ja pädevuste kohandamine töökohtade muutumisega; töötajate kogemuste ja loovuse kasutamine; — ettevõtete – eeskätt digitaalse – ümberkorraldamise takistuste kõrvaldamine: juurdepääs rahastamisele, innovatsioonile ja pädevustele; ümberkorraldamisstrateegiade loomine ja haldamine, muutuste toetamine; tööstuse ja selle töökohtade esindatava areng. <p>3.2.2 Tootmistehnoloogia</p> <p>Tootmine on ELis peamine tööhõive ja jõukuse allikas: selle arvele langeb üle kolmveerandi ELi üleilmsest ekspordist ja enam kui 100 miljonit otseselt või kaudselt loodud töökohta. ELi tootmissektori peamine ülesanne on toota üleilmse konkurentsivõime säilitamiseks suure lisaväärtusega arukamaid ja kohandatuid tooteid oluliselt väiksemate energiakasutuskuludega. Lisaväärtuse loomisele aitavad oluliselt kaasa loomingu- ja kultuurilised sisendid.</p>

Motivatsioon

Praeguses etapis eiratakse või vähendatakse programmis „Euroopa horisont“ valdkonnaüleseid ja korralduslikke aspekte, mis aitavad sellegipoolest tugevalt kaasa tööstuse ümberkorraldamisele ja konkurentsivõimele ning mille jaoks on Euroopal vaja rohkem teaduslikke teadmisi ja innovatsiooni.

Muudatusettepanek 47

I lisa, „II sammas“ (lk 39)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>SELETUSKIRI</p> <p>2. osa – I lisa</p> <p>Punkt 4. TEEMAVALDKOND „KLIIMA, ENERGEETIKA JA LIKUVUS“</p> <p>4.1. Põhimõtted</p> <p>[...]</p> <p>Käesolevas teemavaldkonnas läbi viidav tegevus aitab kaasa eelkõige energialiidu, kuid ka digitaalse ühtse turu ning tööhõive, majanduskasvu ja investeerimise tegevuskava eesmärkide saavutamisele, ELi üleilmse positsiooni tugevdamisele ning ELi uue tööstuspoliitikastrateegia, ringmajanduse, tooraineid käsitleva algatuse, julgeolekuliidu ja linnade tegevuskava, samuti ELi ühise põllumajanduspoliitika ning müra ja õhusaaste vähendamist käsitlevate ELi õigusnormide edendamisele.</p> <p>[...]</p>	<p>SELETUSKIRI</p> <p>2. osa – I lisa</p> <p>Punkt 4. TEEMAVALDKOND „KLIIMA, ENERGEETIKA JA LIKUVUS“</p> <p>4.1. Põhimõtted</p> <p>[...]</p> <p>Käesolevas teemavaldkonnas läbi viidav tegevus aitab kaasa eelkõige energialiidu, kuid ka digitaalse ühtse turu ning tööhõive, majanduskasvu ja investeerimise tegevuskava eesmärkide saavutamisele, ELi üleilmse positsiooni tugevdamisele ning ELi uue tööstuspoliitikastrateegia, ringmajanduse, meremajanduse kasvu, tooraineid käsitleva algatuse, julgeolekuliidu ja linnade tegevuskava, samuti ELi ühise põllumajanduspoliitika, integreeritud merenduspoliitika ja ühise kalanduspoliitika ning müra ja õhusaaste vähendamist käsitlevate ELi õigusnormide edendamisele.</p> <p>[...]</p>

Motivatsioon

Meri ja kalandus on ELi olulised sektorid. Seega on nende sektorite nimetamine väga vajalik.

Muudatusettepanek 48

I lisa, „II sammas“ – punkt 4.2.5 Kogukonnad ja linnad (lk 43)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Põhisuunad:</p> <p>[...]</p> <p>kodanike elukvaliteet, ohutu liikuvus, linnade sotsiaalne innovatsioon, linnade ringmajanduse rakendamise ja taastumise võime, väiksem ökoloogiline jalajälg ja reostus;</p>	<p>Põhisuunad:</p> <p>[...]</p> <p>kodanike elukvaliteet, ohutu liikuvus, linnade sotsiaalne innovatsioon, linnade ringmajanduse rakendamise ja taastumise võime, väiksem ökoloogiline jalajälg ja reostus;</p>

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
[...]	<p><i>kodanike kaasamine linnades ja piirkondades, ökoloogilise ja energiaalase ülemineku demokraatiamõõde; ühiskondlik heakskiit ja ülemineku protsessidega seotud muutuste toetamine; ebavõrdsuse vähendamine seoses kliimamuutustega kohanemise ning ökoloogilise ja energiaalase üleminekuga;</i></p> <p>[...]</p>

Muudatusettepanek 49

I lisa, „II sammas“ – punkt 5.2.4 Mered ja ookeanid (lk 51)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Põhisuunad:</p> <p>[...]</p> <p>sinised väärtusahelad, mereruumi mitmesugune kasutamine ning meredest ja ookeanidest saadava taastuvenergia (sealhulgas jätkusuutlikud mikro- ja makrovetikad) sektori kasv;</p> <p>mere ja ranniku ökosüsteemide dünaamikal, elurikkusel ja mitmetel ökosüsteemi teenustel põhinevad looduspõhised lahendused,</p> <p>[...]</p>	<p>Põhisuunad:</p> <p>[...]</p> <p>sinised väärtusahelad, mereruumi mitmesugune kasutamine ning muu hulgas meredest ja ookeanidest saadava taastuvenergia (sealhulgas jätkusuutlikud mikro- ja makrovetikad) sektorit hõlmava merendustööstuse kasv;</p> <p>mere- ja maismaategevused rannikupiirkondades; erinevate sinise majanduse harude kestlikkus, sealhulgas kalandus ja mere-akvakultuur, aga ka rannikuturism; sadama- ja rannikualade kestliku arengu süstemaatiline käsitlemine; linnastumise ja elanikkonna vananemise küsimus rannikualadel;</p> <p>mere ja ranniku ökosüsteemide dünaamikal, elurikkusel ja mitmetel ökosüsteemi teenustel põhinevad looduspõhised lahendused,</p> <p>[...]</p>

Muudatusettepanek 50

I lisa, „II sammas“ – punkt 6.2.2 Üleilmsed probleemid (lk 56)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>2. Kaasav ja turvaline ühiskond</p> <p>— Ebavõrdsuse, vaesuse ja tõrjutuse, sotsiaalse liikuvuse, kultuurilise mitmekesisuse ja oskuste uuringud; majanduses ja ühiskonnas toimivate sotsiaalsete, demograafiliste ja tehnoloogiliste muutuste hindamine;</p>	<p>2. Kaasav ja turvaline ühiskond</p> <p>— Ebavõrdsuse, vaesuse ja tõrjutuse, sotsiaalse liikuvuse, kultuurilise mitmekesisuse ja oskuste uuringud; majanduses ja ühiskonnas toimivate sotsiaalsete, demograafiliste ja tehnoloogiliste muutuste hindamine;</p>

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>— kultuuripärandi säilitamise toetamine;</p> <p>[...]</p>	<p>— <i>teadustöö haridusliku ebavõrdsuse tekkimise kohta ning sellise haridus- ja koolitussüsteemi loomise kohta, millega soodustatakse kõikide edu ja eneseteostust kogu elu jooksul;</i></p> <p>— kultuuripärandi säilitamise toetamine;</p> <p>[...]</p>

Muudatusettepanek 51

I lisa, „II sammad“ (lk 57–58)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>5. Toit ja loodusvarad</p> <p>[...]</p> <p>— toidu lisaainete, geneetiliselt muundatud organismide ja toiduga kokkupuutuvate materjalide ELi referentlaborid;</p> <p>— toidupettuse ja toiduainete kvaliteedi teadmuskeskus;</p> <p>— biomajanduse teadmuskeskus.</p>	<p>5. Toit ja loodusvarad</p> <p>[...]</p> <p>— toidu lisaainete, geneetiliselt muundatud organismide ja toiduga kokkupuutuvate materjalide ELi referentlaborid;</p> <p>— kohalike toidusüsteemide teadmuskeskus;</p> <p>— toidupettuse ja toiduainete kvaliteedi teadmuskeskus;</p> <p>— biomajanduse teadmuskeskus.</p>

Muudatusettepanek 52

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ III samba „Avatud innovatsioon“ seitsmes lõik (lk 60–61)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Selleks et Euroopa saaks seda uut läbimurdelise innovatsiooni lainet juhtida, tuleb lahendada järgmised alusprobleemid:</p> <p>— parandada teadustulemuste üleminekut innovatsiooniks, et kiirendada ideede, tehnoloogiate ja annete siiret teadusbaasist idufirmadesse ja tööstusesse;</p>	<p>Selleks et Euroopa saaks seda uut läbimurdelise innovatsiooni lainet juhtida, tuleb lahendada järgmised alusprobleemid:</p> <p>— parandada teadustulemuste üleminekut innovatsiooniks, et kiirendada ideede, tehnoloogiate ja annete siiret teadusbaasist idufirmadesse ja tööstusesse;</p>

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<ul style="list-style-type: none"> — kiirendada tööstuse ümberkujundamist: Euroopa tööstus on uute tehnoloogiate kasutussevõtmisel ja täiustamisel maha jäänud, 77 % uutest ja suurtest teadus- ja arendusettevõtetest asuvad USAs või Aasias ning ainult 16 % Euroopas; — suurendada riskirahastamist, et kõrvaldada rahastamispuudujäägid: Euroopa novaatorid kannatavad vähesel riskirahastamisel. Läbimurdeliste uuenduste maailmas juhtpositsioonil olevateks ettevõteteks muutmise võti on riskikapital, kuid Euroopas on see umbes veerand USAs ja Aasias kogutud summadest. Euroopa peab üle saama madalseisust, kus ideedel ja uuendustel ei õnnestu turule jõuda lõhe tõttu avaliku sektori toetuse ja erainvesteeringute vahel, seda eelkõige kõrge riskiga läbimurdeliste uuenduste ja pikaajaliste investeeringute puhul; — parandada ja lihtsustada teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamis- ja toetamistingimusi Euroopas: rahastamisallikate rohkus muudab olukorra novaatorite jaoks keeruliseks. EL peab sekkuma koostöös ja kooskõlas teiste Euroopa, riiklike ja piirkondlike tasemetega (nii avaliku sektori kui ka eraalgatustega), et parandada ja ühtlustada toetusvõimet ning pakkuda kõigile Euroopa novaatoritele lihtsalt arusaadavaid tingimusi; — kõrvaldada innovatsiooni ökosüsteemi killustatus. Kuigi innovatsiooni toimumispunktide hulk Euroopas kasvab, ei ole need omavahel hästi ühendatud. Rahvusvahelise kasvupotentsiaaliga ettevõtted peavad tulema toime riiklike turgude killustatusega ja nende eri keelte, ärikultuuride ja regulatsioonidega. 	<ul style="list-style-type: none"> — kiirendada tööstuse ümberkujundamist: Euroopa tööstus on uute tehnoloogiate kasutussevõtmisel ja täiustamisel maha jäänud, 77 % uutest ja suurtest teadus- ja arendusettevõtetest asuvad USAs või Aasias ning ainult 16 % Euroopas; — suurendada riskirahastamist, et kõrvaldada rahastamispuudujäägid: Euroopa novaatorid kannatavad vähesel riskirahastamisel. Läbimurdeliste uuenduste maailmas juhtpositsioonil olevateks ettevõteteks muutmise võti on riskikapital, kuid Euroopas on see umbes veerand USAs ja Aasias kogutud summadest. Euroopa peab üle saama madalseisust, kus ideedel ja uuendustel ei õnnestu turule jõuda lõhe tõttu avaliku sektori toetuse ja erainvesteeringute vahel, seda eelkõige kõrge riskiga läbimurdeliste uuenduste ja pikaajaliste investeeringute puhul; — parandada ja lihtsustada teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamis- ja toetamistingimusi Euroopas: rahastamisallikate rohkus muudab olukorra novaatorite jaoks keeruliseks. EL peab sekkuma koostöös ja kooskõlas teiste Euroopa, riiklike ja piirkondlike tasemetega (nii avaliku sektori kui ka eraalgatustega), et parandada ja ühtlustada toetusvõimet ning pakkuda kõigile Euroopa novaatoritele lihtsalt arusaadavaid tingimusi; — kõrvaldada innovatsiooni ökosüsteemi killustatus. Kuigi innovatsiooni toimumispunktide hulk Euroopas kasvab, ei ole need omavahel hästi ühendatud. Rahvusvahelise kasvupotentsiaaliga ettevõtted peavad tulema toime riiklike turgude killustatusega ja nende eri keelte, ärikultuuride ja regulatsioonidega; — tunnistada teaduse ja innovatsiooni seotust piirkonnaga ning märkimisväärset panust, mille annavad piirkondlikud ökosüsteemid ja innovatsioonikeskused, mis suudavad kiiresti reageerida ja viia läbi läbimurdelisi uuendusi ning tagada pädevuste ja inimressurside arendamise meetmete pideva toetamise. Sel eesmärgil tuleks paremini arvesse võtta arukat spetsialiseerumist ja selle võrgustumist.

Muudatusettepanek 53

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ III samba „Avatud innovatsioon“ 11. lõik (lk 62)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Sellal kui Euroopa innovatsiooninõukogu toetab otseselt läbimurdelisi uuendusi, tuleb edasi arendada ja parandada üldist keskkonda, milles Euroopa innovatsioon tärkab ja kujuneb: Euroopa ühiseks püüdluseks peab olema innovatsiooni toetamine kogu Euroopas, kõigis mõõtmetes ja vormides, sealhulgas võimaluse korral üksteist täiendavate ELi ja riikide poliitika ja ressursidega. Seega nähakse selles sambas ette ka</p> <ul style="list-style-type: none"> — uuendatud ja tõhustatud kooskõlastus- ja koostöömehhanismid liikmesriikide ja assotsieerunud riikidega, samuti eraalgatustega, et toetada igat liiki Euroopa innovatsiooni ökosüsteeme ja nendes osalejaid; — toetus Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudile (EIT) ning teadmis- ja innovaatikakogukondadele. 	<p>Sellal kui Euroopa innovatsiooninõukogu toetab otseselt läbimurdelisi uuendusi, tuleb edasi arendada ja parandada üldist keskkonda, milles Euroopa innovatsioon tärkab ja kujuneb: Euroopa ühiseks püüdluseks peab olema innovatsiooni toetamine kogu Euroopas, selles liikmesriikides ja nende piirkondades, kõigis mõõtmetes ja vormides, sealhulgas võimaluse korral üksteist täiendavate kohaliku, piirkondliku, riikliku ja ELi poliitika ja ressursidega. Seega nähakse selles sambas ette ka</p> <ul style="list-style-type: none"> — uuendatud ja tõhustatud kooskõlastus- ja koostöömehhanismid kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, liikmesriikide ja assotsieerunud riikidega, samuti eraalgatustega, et toetada igat liiki Euroopa innovatsiooni ökosüsteeme ja nendes osalejaid; — toetus Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudile (EIT) ning teadmis- ja innovaatikakogukondadele.

Muudatusettepanek 54

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ III samba „Avatud innovatsioon“ punkti 1 „Euroopa innovatsiooninõukogu“ alapunkt 1.1 (lk 64)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Erilist tähelepanu pööratakse nõuetekohasele ja tõhusale vastastikusele täiendavusele liikmesriikide üksikute või võrku koondunud algatustega, ka Euroopa partnerluse vormis.</p>	<p>Erilist tähelepanu pööratakse nõuetekohasele ja tõhusale vastastikusele täiendavusele liikmesriikide üksikute või võrku koondunud algatustega ning piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskustega, ka Euroopa partnerluse vormis. Toetatavate projektide huvides tagatakse Pathfinder'i ja Accelerator'i puhul, et nende sekkumine on osa projektide toetamise pidevast ahelast. EIC peab pidevat dialoogi riiklike, piirkondlike ja kohalike innovatsiooni eest vastutavate ametiasutustega, et tagada sekkumiste nõuetekohane vastastikune täiendavus ning et maksimeerida kooskõlastamist ja koostööd, muu hulgas kaasrahastatud programmide kaudu. See dialoog on eelduseks kvaliteedimärgiste määramiseks EIC poolt.</p>

Muudatusettepanek 55

I lisa, „II sammas“ (lk 66–67)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>1.1.3. EIC muu tegevus</p> <p>EIC rakendab lisaks ka:</p> <p>— EIC ettevõtluse kiirendamisteenuseid, mis toetavad vahenditega <i>Pathfinder</i> ja <i>Accelerator</i> seotud tegevusi ja meetmeid. Eesmärk on viia EIC rahastatavad novaatorid (sealhulgas rahastatava kvaliteedimärgisega) kokku investorite, partnerite ja avaliku sektori hankijatega. EIC meetmetega seoses pakutakse mitmeid juhendamise- ja nõustamisteenuseid. Novaatoritele luuakse juurdepääs võimalike partnerite, sealhulgas tööstuspartnerite rahvusvahelisele võrgustikule, et täiendada väärtusahelat või luua turuvõimalusi ning leida investoreid ja muid erasektori või ettevõtete rahastamisallikaid. Tegevused hõlmavad ürituste (nt vahendusüritused, esitluskohtumised) korraldamist, kuid ka partnerite leidmise platvormide väljatöötamist või olemasolevat platvormide kasutamist tihedas seoses finantsvahendajatega, keda toetab InvestEU, ja EIP grupiga. Need tegevused soodustavad ka kogemuste vahetamist, mis on innovatsiooni ökosüsteemis õppeallikas, kasutades eriti hästi ära EIC kõrgema nõuandekogu liikmeid ja EIC stipendiaate;</p>	<p>1.1.3. EIC muu tegevus</p> <p>EIC rakendab lisaks ka:</p> <p>— EIC ettevõtluse kiirendamisteenuseid, mis toetavad vahenditega <i>Pathfinder</i> ja <i>Accelerator</i> seotud tegevusi ja meetmeid. Eesmärk on viia EIC rahastatavad novaatorid (sealhulgas rahastatava kvaliteedimärgisega) kokku investorite, partnerite ja avaliku sektori hankijatega, aga ka riiklike ja kohalike osalejatega, kes toetavad innovatsiooni ja võivad täiendada EIC toetust ning aidata novaatoreid jätkusuutlikult. EIC meetmetega seoses pakutakse mitmeid juhendamise- ja nõustamisteenuseid. Novaatoritele luuakse juurdepääs võimalike partnerite, sealhulgas tööstuspartnerite rahvusvahelisele võrgustikule, et täiendada väärtusahelat või luua turuvõimalusi ning leida investoreid ja muid erasektori või ettevõtete rahastamisallikaid. Tegevused hõlmavad ürituste (nt vahendusüritused, esitluskohtumised) korraldamist, kuid ka partnerite leidmise platvormide väljatöötamist või olemasolevat platvormide kasutamist tihedas seoses finantsvahendajatega, keda toetab InvestEU, ja EIP grupiga. Need tegevused soodustavad ka kogemuste vahetamist, mis on innovatsiooni ökosüsteemis õppeallikas, kasutades eriti hästi ära EIC kõrgema nõuandekogu liikmeid ja EIC stipendiaate;</p>

Muudatusettepanek 56

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ III samba „Avatud innovatsioon“ punkti „Euroopa innovatsiooninõukogu“ alapunkt 1.2.2 (lk 67–68)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>1.2.2. EIC programmijuhid</p> <p>Komisjon läheneb kõrge riskiga projektide juhtimisele proaktiivselt, kasutades juurdepääsu vajalikele eksperditeadmiste.</p>	<p>1.2.2. EIC programmijuhid</p> <p>Komisjon läheneb kõrge riskiga projektide juhtimisele proaktiivselt, kasutades juurdepääsu vajalikele eksperditeadmiste.</p>

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Komisjon määrab ajutiselt EIC programmijuhid, kes abistavad tehnoloogiapõhise visiooni ja tegevussuunistega.</p> <p>Programmijuhid tulevad paljudest ringkondadest, sealhulgas ettevõtetest, ülikoolidest, riiklikest laboritest ja teaduskeskustest. Neil on põhjalikud eksperditeadmised, mis on saadud aastatepikkuse töö jooksul isikliku kogemuse läbi. Nad on tunnustatud juhid, kes on juhtinud kas valdkondadevahelisi uurimisrühmi või suuri institutsionaalseid programme ning teavad, kui oluline on oma visiooni väsimatult, loominguliselt ja ulatuslikult levitada. Lõpuks on neil kogemus oluliste eelarvete läbivaatamisel, mis nõuab vastutustunnet.</p>	<p>Komisjon määrab ajutiselt EIC programmijuhid, kes abistavad tehnoloogiapõhise visiooni ja tegevussuunistega.</p> <p>Programmijuhid tulevad paljudest ringkondadest, sealhulgas innovatsioonile spetsialiseerunud avaliku sektori osalejate hulgast, ettevõtetest, ülikoolidest, riiklikest laboritest ja teaduskeskustest. Neil on põhjalikud eksperditeadmised, mis on saadud aastatepikkuse töö jooksul isikliku kogemuse läbi. Nad on tunnustatud juhid, kes on juhtinud kas valdkondadevahelisi uurimisrühmi või suuri institutsionaalseid programme ning teavad, kui oluline on oma visiooni väsimatult, loominguliselt ja ulatuslikult levitada. Lõpuks on neil kogemus oluliste eelarvete läbivaatamisel, mis nõuab vastutustunnet.</p>

Muudatusettepanek 57

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ III samba „Avatud innovatsioon“ punkti „Euroopa innovatsiooni ökosüsteemid“ alapunkt 2.1 (lk 70)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>2.1. Põhimõtted</p> <p>Selleks et teadlasi, ettevõtjaid, tööstust ja ühiskonda üldiselt kaasava innovatsiooni potentsiaali täielikult ära kasutada, peab EL parandama keskkonda nii, et innovatsioon oleks seal igal tasandil edukas. See tähendab kaasa aitamist tõhusa innovatsiooni ökosüsteemi väljakujundamisele ELi tasandil ning koostöö, võrgustumise ja ideede, rahastamise ja oskuste vahetamise soodustamine riiklikes ja kohalikes innovatsiooni ökosüsteemides.</p> <p>Samuti peab ELi eesmärgiks olema niisuguste ökosüsteemide kujundamine, mis toetavad lisaks eraettevõtetes toimuvale innovatsioonile sotsiaalset innovatsiooni ja avaliku sektori innovatsiooni. Muidugi peab valitsemissektor olema innovaatiline ja end uuendama, et suuta toetada reguleerimise ja valitsemise muutusi, mis on vajalikud uute tehnoloogiate ulatusliku levitamise ja avaliku sektori kasvava nõudluse toetamiseks, et võimaldada tulemuslikku ja tõhusat teenuste osutamist. Sotsiaalsetel uuendustel on oluline tähtsus ühiskonna heaolu suurendamisel.</p>	<p>2.1. Põhimõtted</p> <p>Selleks et teadlasi, ettevõtjaid, tööstust ja ühiskonda üldiselt kaasava innovatsiooni potentsiaali täielikult ära kasutada, peab EL parandama keskkonda nii, et innovatsioon oleks seal igal tasandil edukas. See tähendab kaasa aitamist tõhusa innovatsiooni ökosüsteemi väljakujundamisele ELi tasandil ning koostöö, võrgustumise ja ideede, rahastamise ja oskuste vahetamise soodustamine riiklikes ja kohalikes innovatsiooni ökosüsteemides.</p> <p>Samuti peab ELi eesmärgiks olema niisuguste ökosüsteemide kujundamine, mis toetavad lisaks eraettevõtetes toimuvale innovatsioonile sotsiaalset innovatsiooni ning vabatahtliku, mittetulundusliku ja avaliku sektori innovatsiooni. Muidugi peavad need sektorid olema innovaatilised ja end uuendama, et suuta toetada reguleerimise ja valitsemise muutusi, mis on vajalikud uute tehnoloogiate ulatusliku levitamise ja avaliku sektori kasvava nõudluse toetamiseks, et võimaldada tulemuslikku ja tõhusat teenuste osutamist. Sotsiaalsetel uuendustel on oluline tähtsus ühiskonna heaolu suurendamisel.</p>

Muudatusettepanek 58

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ III samba „Avatud innovatsioon“ punkti „Euroopa innovatsiooni ökosüsteemid“ alapunkt 2.2 (lk 70–71)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>2.2. Sekkumisvaldkonnad</p> <p>Esimese sammuna organiseerib komisjon EIC foorumi, kuhu kuuluvad liikmesriikide ja assotsieerunud riikide avaliku sektori asutused ja muud asutused, mis vastutavad riikliku innovatsioonipoliitika ja riiklike innovatsiooniprogrammide elluviimise eest; foorumi organiseerimise eesmärk on kooskõlastamise ja dialoogi edendamine ELi innovatsiooni ökosüsteemi kujundamisel. Selle EIC foorumi raames teeb komisjon järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> — arutab, kuidas töötada välja innovatsioonisõbralikke õigusakte, järgides pidevalt innovatsioonipõhimõtet, ning innovaatilist lähenemist riigihangetele, sealhulgas avalike innovatsioonihangete vahendi suurendamist innovatsiooni soodustamiseks. Ka avaliku sektori innovatsiooni jälgimiskeskus jätkab valitsusesiseselt innovatsiooniga seoses tehtavate jõupingutuste toetamist uuendatud poliitika toetusvahendiga; — edendab teadus- ja innovatsioonikavade kooskõlastamist ELi tööga avatud kapitalivoo- ja investeerimisturu tugevdamiseks, nt innovatsiooni edendavate oluliste raamtingimuste väljatöötamist kapitaliturgude liidu raames; — suurendab kooskõla riiklike innovatsiooniprogrammide ja EIC vahel, et soodustada tegevuste sünergia ja vältida nende kattumist, jagades andmeid programmide ja nende rakendamise kohta, samuti ressursside ja oskusteabe ning tehnoloogia- ja innovatsioonisuundumuste analüüsi ja jälgimise kohta, ning viies omavahel kokku vastavad novaatorite ringkonnad; 	<p>2.2. Sekkumisvaldkonnad</p> <p>Esimese sammuna organiseerib komisjon EIC foorumi, kuhu kuuluvad liikmesriikide, linnade ja piirkondade ja assotsieerunud riikide avaliku sektori asutused ja muud asutused, mis vastutavad riikliku innovatsioonipoliitika ja riiklike innovatsiooniprogrammide elluviimise eest; foorumi organiseerimise eesmärk on kooskõlastamise ja dialoogi edendamine ELi innovatsiooni ökosüsteemi kujundamisel. Selle EIC foorumi raames teeb komisjon järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> — arutab, kuidas töötada välja innovatsioonisõbralikke õigusakte, järgides pidevalt innovatsioonipõhimõtet, ning innovaatilist lähenemist riigihangetele, sealhulgas avalike innovatsioonihangete vahendi suurendamist innovatsiooni soodustamiseks. Ka avaliku sektori innovatsiooni jälgimiskeskus jätkab valitsusesiseselt innovatsiooniga seoses tehtavate jõupingutuste toetamist uuendatud poliitika toetusvahendiga; — edendab teadus- ja innovatsioonikavade kooskõlastamist ELi tööga avatud kapitalivoo- ja investeerimisturu tugevdamiseks, nt innovatsiooni edendavate oluliste raamtingimuste väljatöötamist kapitaliturgude liidu raames; — suurendab kooskõla riiklike, piirkondlike ja kohalike innovatsiooniprogrammide ja EIC vahel, et soodustada tegevuste sünergia ja vältida nende kattumist, jagades andmeid programmide ja nende rakendamise kohta, samuti ressursside ja oskusteabe ning tehnoloogia- ja innovatsioonisuundumuste analüüsi ja jälgimise kohta, ning viies omavahel kokku vastavad novaatorite ringkonnad;

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>— töötab välja ühise teabevahetusstrateegia innovatsiooni kohta ELis. Selle eesmärk on stimuleerida kõige andekamaid ELi novaatoreid, ettevõtjaid, eriti noori, VKESid ja idufirmasid, samuti neid, kes on pärit ELi uusimatest liikmesriikidest. Ta rõhutab ELi lisaväärtust, mida tehnilised, mittetehnilised ja sotsiaalsed novaatorid võivad ELi kodanikele tuua, arendades oma idee/visiooni jõudsalt edenevaks ettevõtteks (sotsiaalne väärtus/mõju, töökohad ja majanduskasv, ühiskondlik areng).</p> <p>Tegevusi rakendatakse selleks, et tagada EIC meetmeliikide (mis keskenduvad eelkõige läbimurdelisele innovatsioonile) ning liikmesriikide ja assotsieerunud riikide, samuti eraalgatuste rakendatavate tegevuste tulemuslik vastastikune täiendavus, eesmärgiga toetada igat laadi innovatsiooni, ulatuda kõigi ELi novaatoriteni ja pakkuda neile tõhusamat ja piisavalt toetust.</p>	<p>— <i>soodustab piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskuste tuvastamist, kirjeldamist, tunnustamist ja edendamist, nende sidumist aruka spetsialiseerumisega ning partnerite leidmist konsortsiumide raames, mis võivad anda märkimisväärse panuse programmi ja eeskätt selle samba „Avatud innovatsioon“ eesmärkide elluviimisse;</i></p> <p>— töötab välja ühise teabevahetusstrateegia innovatsiooni kohta ELis. Selle eesmärk on stimuleerida kõige andekamaid ELi novaatoreid, ettevõtjaid, eriti noori, VKESid ja idufirmasid, samuti neid, kes on pärit ELi uusimatest liikmesriikidest. Ta rõhutab ELi lisaväärtust, mida tehnilised, mittetehnilised ja sotsiaalsed novaatorid võivad ELi kodanikele tuua, arendades oma idee/visiooni jõudsalt edenevaks ettevõtteks (sotsiaalne väärtus/mõju, töökohad ja majanduskasv, ühiskondlik areng).</p> <p>Tegevusi rakendatakse selleks, et tagada EIC meetmeliikide (mis keskenduvad eelkõige läbimurdelisele innovatsioonile) ning liikmesriikide, piirkondade ja linnade ja assotsieerunud riikide, samuti eraalgatuste rakendatavate tegevuste tulemuslik vastastikune täiendavus, eesmärgiga toetada igat laadi innovatsiooni, ulatuda kõigi ELi novaatoriteni ja pakkuda neile tõhusamat ja piisavalt toetust.</p>

Põhimõtted

Linnad, piirkonnad ja nende innovatsiooni ökosüsteemid peavad olema Euroopa Innovatsiooninõukogu keskmes.

Muudatusettepanek 59

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ III samba „Avatud innovatsioon“ punkti „Euroopa innovatsiooni ökosüsteemid“ alapunkt 2.2 (lk 71)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Selleks teeb EL järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> — edendab ja kaasrahastab ühiseid innovatsiooniprogramme, mida juhivad riikliku, piirkondliku või kohaliku innovatsioonipoliitika ja sellekohaste innovatsiooniprogrammide eest vastutavad asutused, sellega võivad ühineda innovatsiooni ja novaatoreid toetavad eraettevõtjad. Niisugused nõudluspõhised ühisprogrammid võivad muu hulgas olla suunatud varasemate etappide ja teostatavusuuringute toetamisele, teadusringkondade koostööle ettevõtetega, kõrgetehnoloogiliste VKEde teaduskoostöö toetamisele, tehnoloogia ja teadmiste siirdele, VKEde rahvusvahelistumisele, turgude analüüsile ja arendamisele, madaltehnoloogiliste VKEde üleminekule digitehnoloogiale, rahastusvahenditele, mis on ette nähtud turulähedaseks innovatsioonitegevuseks või turuletoomiseks, ning sotsiaalse innovatsioonile. Need võivad hõlmata ka avalike ühishangete algatusi, mis võimaldavad uuendusi avalikus sektoris turustada, eriti uue poliitika arendamise toel. See võib olla eriti tõhus innovatsiooni stimuleerimiseks avalike teenuste valdkonnas ja Euroopa novaatoritele turuvõimaluste pakku-miseks; — toetab ka ühiseid nõustamis-, juhendamise- ja tehnilise abi programme ning muid teenuseid, mis viiakse novaatoritele lähemale võrgustike (näiteks Euroopa ettevõtlusvõrgustik), klastrite, üleeuroopaliste platvormide (näiteks Startup Europe), innovatsioonis osalejate (nii avalikus kui ka erasektoris) ja eriti inkubaatorite ja innovatsioonikeskuste kaudu, mida saab peale selle omavahel ühendada, et soodustada novaatorite vahelist partnerlust. Samuti võidakse anda toetust pehmete oskuste edendamiseks innovatsiooni eesmärgil, sealhulgas kutseõppeasutuste võrgustikele, see toimub tihedas seoses Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudiga; 	<p>Selleks teeb EL järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> — edendab ja kaasrahastab ühiseid innovatsiooniprogramme, mida juhivad riikliku, piirkondliku või kohaliku innovatsioonipoliitika ja sellekohaste innovatsiooniprogrammide eest vastutavad asutused, sellega võivad ühineda innovatsiooni ja novaatoreid toetavad eraettevõtjad. Need ühisprogrammid võivad esineda piirkondlike ökosüsteeme ja innovatsioonikeskuseid koondavate konsortsiumide kujul. Niisugused nõudluspõhised ühisprogrammid võivad muu hulgas olla suunatud varasemate etappide ja teostatavusuuringute toetamisele (sealhulgas täiendavad teadusuuringud, mis võimaldavad kontseptsiooni tõestada, luua näidiseid ja tootmise katseliine), teadusringkondade koostööle ettevõtetega, kõrgetehnoloogiliste VKEde teaduskoostöö toetamisele, tehnoloogia ja teadmiste siirdele, VKEde rahvusvahelistumisele, turgude analüüsile ja arendamisele, madaltehnoloogiliste VKEde üleminekule digitehnoloogiale, rahastusvahenditele, mis on ette nähtud turulähedaseks innovatsioonitegevuseks või turuletoomiseks, ning sotsiaalse innovatsioonile. Need võivad hõlmata ka avalike ühishangete algatusi, mis võimaldavad uuendusi avalikus sektoris turustada, eriti uue poliitika arendamise toel. See võib olla eriti tõhus innovatsiooni stimuleerimiseks avalike teenuste valdkonnas ja Euroopa novaatoritele turuvõimaluste pakku-miseks; — toetab ka ühiseid nõustamis-, juhendamise- ja tehnilise abi programme ning muid teenuseid, mis viiakse novaatoritele lähemale võrgustike (näiteks Euroopa ettevõtlusvõrgustik), klastrite, üleeuroopaliste platvormide (näiteks Startup Europe), piirkondlike ja kohalike innovatsioonis osalejate (nii avalikus kui ka erasektoris) ja eriti inkubaatorite ja innovatsioonikeskuste kaudu, mida saab peale selle omavahel ühendada, et soodustada novaatorite vahelist partnerlust. Samuti võidakse anda toetust pehmete oskuste edendamiseks innovatsiooni eesmärgil, sealhulgas kutseõppeasutuste võrgustikele, see toimub tihedas seoses Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudiga;

Muudatusettepanek 60

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ III samba „Avatud innovatsioon“ punkti „Euroopa innovatsiooni ökosüsteemid“ alapunkt 2.2 (lk 71)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Samuti võtab EL vajalikke meetmeid üldise innovatsioonikeskkonna ja innovatsioonitegevuse juhtimise suutlikkuse jälgimiseks ja soodustamiseks.</p> <p>Ökosüsteemi toetusmeetmeid rakendab komisjon, keda hindamisprotsessis abistab rakendusamet.</p>	<p>Samuti võtab EL vajalikke meetmeid üldise innovatsioonikeskkonna ja innovatsioonitegevuse juhtimise suutlikkuse jälgimiseks ja soodustamiseks.</p> <p><i>Komisjon korraldab koos linnade ja piirkondadega piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskuste foorumi, et parandada teadmisi nende loomise ja eduka toimimise tingimuste kohta ning nende panuse kohta Euroopa tipptheadusesse ja innovatsioonidünaamikasse ning et hõlbustada ja tugevdada nende panust programmi rakendamisse ja selle eesmärkide täitmisse.</i></p> <p>Ökosüsteemi toetusmeetmeid rakendab komisjon, keda hindamisprotsessis abistab rakendusamet.</p>

Muudatusettepanek 61

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ III samba „Avatud innovatsioon“ punkti „Euroopa Innovatsiooni- Ja Tehnoloogiainstituut“ alapunkti 3.1 teine lõik (lk 72)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Veel on vaja jõupingutusi niisuguste ökosüsteemide loomiseks, kus teadlased, novaatorid, tööstused ja valitsused saaksid omavahel hõlpsalt koostööd teha.</p>	<p>Veel on vaja jõupingutusi niisuguste ökosüsteemide loomiseks, kus teadlased, novaatorid, tööstused ja valitsused, aga ka kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saaksid omavahel hõlpsalt koostööd teha.</p>

Muudatusettepanek 62

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ III samba „Avatud innovatsioon“ punkti „Euroopa Innovatsiooni- Ja Tehnoloogiainstituut“ alapunkti 3.1 neljanda lõigu esimene lause (lk 72)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Innovatsioonivaldkonna probleemide laad ja ulatus nõuab osalejate koostööd ja ressursside mobiliseerimist ELi tasandil, soodustades piiriülest koostööd.</p>	<p>Innovatsioonivaldkonna probleemide laad ja ulatus nõuab osalejate koostööd ja ressursside mobiliseerimist ELi tasandil, soodustades piirkondadevahelist ja piiriülest koostööd.</p>

Muudatusettepanek 63

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ III samba „Avatud innovatsioon“ punkti „Euroopa Innovatsiooni- Ja Tehnoloogiainsstituut“ alapunkt 3.2.1 (lk 72–73)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>3.2. Sekkumisvaldkonnad</p> <p>3.2.1. Kestlikud innovatsiooni ökosüsteemid kõikjal Euroopas</p> <p>EIT-l on oluline roll jätkusuutlike innovatsiooni ökosüsteemide tugevdamisel kogu Euroopas. Eelkõige jätkab EIT tegevust esmajärjekorras teadmis- ja innovaatikakogukondade kaudu, mis on ulatuslikud Euroopa partnerlused, mis keskenduvad ühiskonna konkreetsete probleemide lahendamisele. EIT jätkab neid ümbritseva innovatsiooni ökosüsteemi tugevdamist, soodustades teaduse, innovatsiooni ja hariduse lõimumist. Peale selle aitab EIT kogu Euroopas kaasa innovatsiooni tulemuslikkuse lünkade kõrvaldamisele, laiendades oma piirkondlikku innovatsioonikava. EIT töötab innovatsiooni ökosüsteemidega, millel on strateegiat, teemavaldkonnast ja mõjust tulenevalt suur innovatsioonipotentsiaal, tugevas koostoimes aruka spetsialiseerumise strateegiatega ja platvormidega.</p>	<p>3.2. Sekkumisvaldkonnad</p> <p>3.2.1. Kestlikud innovatsiooni ökosüsteemid kõikjal Euroopas</p> <p>EIT-l on oluline roll jätkusuutlike innovatsiooni ökosüsteemide tugevdamisel kogu Euroopas. Eelkõige jätkab EIT tegevust esmajärjekorras teadmis- ja innovaatikakogukondade kaudu, mis on ulatuslikud Euroopa partnerlused, mis keskenduvad ühiskonna konkreetsete probleemide lahendamisele. EIT jätkab neid ümbritseva innovatsiooni ökosüsteemi tugevdamist, soodustades teaduse, innovatsiooni ja hariduse lõimumist. Peale selle aitab EIT kogu Euroopas kaasa innovatsiooni tulemuslikkuse lünkade kõrvaldamisele, laiendades oma piirkondlikku innovatsioonikava. EIT töötab innovatsiooni ökosüsteemidega ja eeskätt piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskustega, millel on strateegiat, teemavaldkonnast ja mõjust tulenevalt suur innovatsioonipotentsiaal, tugevas koostoimes aruka spetsialiseerumise strateegiatega ja platvormidega.</p>

Muudatusettepanek 64

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ III samba „Avatud innovatsioon“ punkti „Euroopa Innovatsiooni- Ja Tehnoloogiainsstituut“ alapunkt 3.2.4 (lk 74)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p><i>Põhisuunad:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — koostöö EIC-ga silmapaistvate innovatsiooniprojektidele nii käivitus- kui ka kasvufaasis eelkõige teadmis- ja innovaatikakogukondade kaudu antava toe (st rahastamise ja teenuste) täiustamisel; — EIT tegevuste kavandamine ja rakendamine eesmärgiga maksimeerida sünergia ja vastastikune täiendus samba „Üleilmsed probleemid ja tööstuse konkurentsivõime“ alusel rakendatavate meetmetega; — ELi liikmesriikide kaasamine nii riiklikul kui ka piirkondlikul tasandil, käivitades struktureeritud dialoogi ja kooskõlastades jõupingutusi sünergia võimaldamiseks olemasolevate riiklike algatustega, eesmärgiga teha kindlaks head tavad ja kogemused ning neid jagada ja levitada; 	<p><i>Põhisuunad:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — koostöö EIC-ga silmapaistvate innovatsiooniprojektidele nii käivitus- kui ka kasvufaasis eelkõige teadmis- ja innovaatikakogukondade kaudu antava toe (st rahastamise ja teenuste) täiustamisel; — EIT tegevuste kavandamine ja rakendamine eesmärgiga maksimeerida sünergia ja vastastikune täiendus samba „Üleilmsed probleemid ja tööstuse konkurentsivõime“ alusel rakendatavate meetmetega; — ELi liikmesriikide kaasamine nii riiklikul kui ka piirkondlikul tasandil ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamine, käivitades struktureeritud dialoogi ja kooskõlastades jõupingutusi sünergia võimaldamiseks olemasolevate riiklike, piirkondlike ja kohalike algatustega, eesmärgiga teha kindlaks head tavad ja kogemused ning neid jagada ja levitada;

Muudatusettepanek 65

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ osa „Euroopa teadusruumi tugevdamine“ neljas lõik (lk 76)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Lisaks peetakse teadusuuringuid ja innovatsiooni mõnikord kaugeks ja elitaarseks nähtuseks, millel puudub selge kasu kodanikele, sisendades hoiakuid, mis takistavad loovust ja uudsete lahenduste kasutamist, ning skeptilisust tõendipõhise avaliku poliitika suhtes. Seega on vaja nii paremaid sidemeid teadlaste, kodanike ja poliitikakujundajate vahel kui ka töökindlamaid lähenemisviise teaduslike tõendite koondamisele.</p>	<p>Need erinevused ja ebavõrdsus juurdepääsul teadusuuringutele ja innovatsioonile võisid kiüll põhjustada kodanike usalduse kaotuse, ent teadusuuringuid ja innovatsiooni peetakse mõnikord ka kaugeks ja elitaarseks nähtuseks, millel puudub selge kasu kodanikele, sisendades hoiakuid, mis takistavad loovust ja uudsete lahenduste kasutamist, ning skeptilisust tõendipõhise avaliku poliitika suhtes. Seega on vaja nii võidelda täheldatud erinevuste vastu, paremaid sidemeid teadlaste, kodanike ja poliitikakujundajate vahel kui ka töökindlamaid lähenemisviise teaduslike tõendite koondamisele.</p>

Muudatusettepanek 66

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ osa „Euroopa teadusruumi tugevdamine“ viies lõik (lk 76)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Nüüd peab EL kvaliteedi ning oma teadus- ja innovatsioonisüsteemi mõju suhtes lati kõrgemale tõstma, milleks on vaja elavdada Euroopa teadusruumi, ja seda ELi teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi abil paremini toetada. Konkreetsemalt on vaja hästi lõimitud, kuid individuaalselt kohandatud ELi meetmete kogumit koos reformide ja tulemuslikkuse tõstmisega riiklikul tasandil (millele võivad kaasa aidata Euroopa Regionaalarengu Fondist toetavad aruka spetsialiseerumise strateegiad) ning teisest küljest institutsioonilisi muutusi teadusuuringuid rahastavates ja läbiviivates organisatsioonides, sealhulgas ülikoolides. Ühiste jõupingutustega ELi tasandil saab ära kasutada sünergia ja välja selgitada suurusjärgu, mis on vajalik riiklike poliitikareformide tõhusamaks ja mõjusamaks toetamiseks.</p>	<p>Nüüd peab EL kvaliteedi ning oma teadus- ja innovatsioonisüsteemi mõju suhtes lati kõrgemale tõstma, milleks on vaja elavdada Euroopa teadusruumi, ja seda ELi teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi abil paremini toetada. Konkreetsemalt on vaja hästi lõimitud, kuid individuaalselt kohandatud ELi meetmete kogumit koos reformide ja tulemuslikkuse tõstmisega riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil (millele võivad kaasa aidata Euroopa Regionaalarengu Fondist toetavad aruka spetsialiseerumise strateegiad) ning teisest küljest institutsioonilisi muutusi teadusuuringuid rahastavates ja läbiviivates organisatsioonides, sealhulgas ülikoolides. Ühiste jõupingutustega ELi tasandil saab ära kasutada sünergia ja välja selgitada suurusjärgu, mis on vajalik riiklike, piirkondlike ja kohalike poliitikareformide tõhusamaks ja mõjusamaks toetamiseks.</p>

Muudatusettepanek 67

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ osa „Euroopa teadusruumi tugevdamine“ kuues lõik (lk 76)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Selle osa raames toetatavad tegevused puudutavad Euroopa teadusruumi poliitika prioriteete ja toetavad ühtlasi üldiselt kõiki „Euroopa horisondi“ osi. Samuti võidakse luua tegevusi ajude ringluse soodustamiseks Euroopa teadusruumis teadlaste ja innovaatorite liikumise tulemusena.</p>	<p>Selle osa raames toetatavad tegevused puudutavad Euroopa teadusruumi poliitika prioriteete ja toetavad ühtlasi üldiselt kõiki „Euroopa horisondi“ osi. Samuti võidakse luua tegevusi ajude ringluse soodustamiseks Euroopa teadusruumis teadlaste ja innovaatorite liikumise tulemusena. Ka muude tegevustega võidakse toetada uute piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskuste tekkimist, struktureerimist ja nende kvaliteedi tagamist liikmesriikides ja piirkondades, kus ollakse teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas maha jäänud.</p>

Muudatusettepanek 68

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ osa „Euroopa teadusruumi tugevdamine“ punkt „Tipp-pädevuste jagamine“ (lk 78)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p><i>Põhisuunad:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — liitumine, eesmärgiga luua kõlblikes riikides uusi tipp-pädevuste keskusi või täiendada olemasolevaid, tuginedes juhtivate teadusasutuste ja partnerasutuste vahelistele partnerlustele; — mestimine, eesmärgiga suurendada kõlbliku riigi ülikooli või teadusasutuse tugevust konkreetses valdkonnas, viies selle kokku rahvusvahelisel tasandil juhtivate teadusasutustega teistes liikmesriikides või assotsieerunud riikides; — Euroopa teadusruumi õppetoolid, eesmärgiga aidata ülikoolidel või teadusasutustel ligi meelitada ja hoida kvaliteetseid inimressusse suurepärase teadlase ja teadusjuhi (ametikohal Euroopa teadusruumi õppetoolis) juhtimise all ning teha struktuurimuudatusi, et saavutada püsiv tipp-tase; 	<p><i>Põhisuunad:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — liitumine, eesmärgiga luua kõlblikes riikides uusi piirkondlike ökosüsteeme ja innovatsioonikeskusi, uusi tipp-pädevuste keskusi või täiendada olemasolevaid, tuginedes juhtivate teadusasutuste ja partnerasutuste vahelistele partnerlustele; — mestimine, eesmärgiga suurendada kõlbliku riigi ülikooli või teadusasutuse tugevust konkreetses valdkonnas, viies selle kokku rahvusvahelisel tasandil juhtivate teadusasutustega teistes liikmesriikides või assotsieerunud riikides; — Euroopa teadusruumi õppetoolid, eesmärgiga aidata ülikoolidel või teadusasutustel ligi meelitada ja hoida kvaliteetseid inimressusse suurepärase teadlase ja teadusjuhi (ametikohal Euroopa teadusruumi õppetoolis) juhtimise all ning teha struktuurimuudatusi, et saavutada püsiv tipp-tase;

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>— Euroopa teaduse ja tehnika alane koostöö, sealhulgas ambitsioonikad tingimused kõlblike riikide kaasamise suhtes ning muud meetmed, millega toetada nende sihtriikide teadlasi teadusalaste koostöövõrkude loomisel, suutlikkuse suurendamisel ja tööalasel arenemisel. 80 % Euroopa teaduse ja tehnika alase koostöö koguelarvest suunatakse meetmetesse, mis on selle sekkumisvaldkonna eesmärkidega täielikus kooskõlas.</p>	<p>— Euroopa teaduse ja tehnika alane koostöö, sealhulgas ambitsioonikad tingimused kõlblike riikide kaasamise suhtes ning muud meetmed, millega toetada nende sihtriikide teadlasi teadusalaste koostöövõrkude loomisel, suutlikkuse suurendamisel ja tööalasel arenemisel. 80 % Euroopa teaduse ja tehnika alase koostöö koguelarvest suunatakse meetmetesse, mis on selle sekkumisvaldkonna eesmärkidega täielikus kooskõlas.</p> <p>— <i>piirkondadevaheline koostöö jagatud aruka spetsialiseerumise valdkonnas ning piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskuste vahel, toetades ja hõlbustades uute ja arenevate ökosüsteemide kaasamist.</i></p>

Muudatusettepanek 69

I lisa „Programmiga seotud tegevus“ osa „Euroopa teadusruumi tugevdamine“ punkt „Liidu teadus- ja innovatsioonisüsteemi ümberkujundamine ja tõhustamine“ (lk 80)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Riigisisese poliitika reformimist soodustatakse igakülgset ELi tasandi poliitikaalgatuste väljatöötamise, uurimistööde, võrgustumise, partnerluse, kooskõlastamise ning andmete kogumise, jälgimise ja hindamisega.</p> <p><i>Põhisuunad:</i></p> <p>— teadusuuringute ja innovatsiooni poliitika tõendusbaasi tugevdamine riiklike teadus- ja innovatsioonisüsteemide eri mõõtmete ja komponentide, sealhulgas liikumapanevate jõudude, mõjude ja seostuva poliitika paremaks mõistmiseks;</p> <p>— tulevikku suunatud tegevused, et kooskõlas ja kõiki osalisi kaasavas koostöös riiklike asutuste ja tulevikule orienteeritud sidusrühmadega ennetada tekkivaid vajadusi, kasutades prognoosimise metodoloogias tehtud edusamme, millega saadakse poliitikale olulisemaid tulemusi, kasutades ära kogu programmi raames ja väljaspool seda tekkivat sünergia;</p>	<p>Riigisisese, <i>piirkondliku ja kohaliku</i> poliitika reformimist soodustatakse igakülgset ELi tasandi poliitikaalgatuste väljatöötamise, uurimistööde, võrgustumise, partnerluse, kooskõlastamise ning andmete kogumise, jälgimise ja hindamisega.</p> <p><i>Põhisuunad:</i></p> <p>— teadusuuringute ja innovatsiooni poliitika tõendusbaasi tugevdamine riiklike, <i>piirkondlike ja kohalike</i> teadus- ja innovatsioonisüsteemide eri mõõtmete ja komponentide, sealhulgas liikumapanevate jõudude, mõjude ja seostuva poliitika paremaks mõistmiseks;</p> <p>— tulevikku suunatud tegevused, et kooskõlas ja kõiki osalisi kaasavas koostöös riiklike asutuste <i>ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste</i> ja tulevikule orienteeritud sidusrühmadega ennetada tekkivaid vajadusi, kasutades prognoosimise metodoloogias tehtud edusamme, millega saadakse poliitikale olulisemaid tulemusi, kasutades ära kogu programmi raames ja väljaspool seda tekkivat sünergia;</p>

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>— avatud teadusele ülemineku kiirendamine, jälgides, analüüsides ja toetades avatud teaduse poliitika ja tavade väljatöötamist ja kasutusele võtmist liikmesriikide, piirkondade, institutsioonide ja teadlaste tasandil viisil, mis maksimeerib sünergiat ja sidusust ELi tasandil;</p> <p>— liikmesriikide ja assotsieerunud riikide riikliku teadus- ja innovatsioonipoliitika reformimise toetamine, sealhulgas poliitika toetusvahendi tõhustatud teenustekomplekti (nt eksperdihinnangud, spetsiaalsed toetustegevused, vastastikused õppeüritused ja teadmuskeskus) abil, koostöös Euroopa Regionaalarengu Fondi, struktuurireformi tugiteenistuse ja reformide tugivahendiga;</p>	<p>— avatud teadusele ülemineku kiirendamine, jälgides, analüüsides ja toetades avatud teaduse poliitika ja tavade väljatöötamist ja kasutusele võtmist liikmesriikide, piirkondade, linnade, institutsioonide ja teadlaste tasandil viisil, mis maksimeerib sünergiat ja sidusust ELi tasandil;</p> <p>— liikmesriikide, piirkondade, linnade ja assotsieerunud riikide riikliku, piirkondliku ja kohaliku teadus- ja innovatsioonipoliitika reformimise toetamine, sealhulgas poliitika toetusvahendi tõhustatud teenustekomplekti (nt eksperdihinnangud, spetsiaalsed toetustegevused, vastastikused õppeüritused ja teadmuskeskus) abil, koostöös Euroopa Regionaalarengu Fondi, struktuurireformi tugiteenistuse ja reformide tugivahendiga;</p> <p>— piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskuste loomise, struktureerimise ja arendamise toetamine. Liikmesriigi ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ühistaotluse korral võidakse rakendada komisjoni ning riiklike, piirkondlike ja kohalike osalejate vahel konkreetset koostöömeedet, et suurendada ERFi ja ESF+-i kasutamise asjakohasust teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas, hõlbustada juurdepääsu programmile „Euroopa horisont“ ning suurendada koostöötavaid vahendite ja raamprogrammi vahel, näiteks uute Euroopa partnerluste ja kaasrahastatud programmide raames. Komisjoni talitused ja ametid, kes vastutavad programmi „Euroopa horisont“ rakendamise eest, on sellesse meetmesse otse kaasatud;</p>

II. POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

1. kinnitab oma üleskutset, et liit rahastaks teadusuuringuid, koolitust ja innovatsiooni üldise käsitlusviisi raames, mis praegu eelarvemenetlusest puudub;
2. leiab, et programmile „Euroopa horisont“ eraldatavate vahendite määr on praeguses eelarvekontekstis piisav ja et selle ümberhindamine oleks põhjendatud üksnes liidu eelarve märkimisväärse suurendamise tõttu, misjuures tuleks keskenduda III sambale ja osale „Euroopa teadusruumi tugevdamine“;
3. tunneb muret ohu pärast, et suureneb ebavõrdsus nende linnade ja piirkondade vahel, kes saavad suureneva eelarvega teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammist märkimisväärset kasu, ja nende vahel, kellele saavad osaks ühtekuuluvuspoliitika eelarve vähendamise tagajärjed; tuleb meelde Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 174, mille kohaselt töötab liit välja ja rakendab meetmeid majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamiseks; hoiatab, et meetmed piirkondadevaheliste erinevuste kõrvaldamiseks, probleemidega, mh demograafilise olukorraga tegelemiseks ning kõigi juurdepääsu suurendamiseks programmile „Euroopa Horisont“ on ebapiisavad;
4. nõuab, et ka tegelikkuses võetaks arvesse kõikides liidu liikmesriikides ja piirkondades jagatavat tipptheadust, et parandada teaduse taset kogu Euroopas, mitte üksnes mõnes suures piirkonnas ja suurlinnas;

5. rõhutab edusamme, mida on tehtud kohalike ja piirkondlike innovatsiooniolude arvesse võtmises programmi „Euroopa horisont“ raames, ent tunneb sügavalt kahetsust selle pärast, et jätkuvalt keeldutakse tunnustamast tippteaduse seotust piirkonnaga, piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskuste panust liidu dünaamikasse ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli teadusuuringute ja innovatsiooni poliitika kavandamises ja rakendamises; leiab, et piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskuste ametlik määratlemine on nende tõhusa arvessevõtmise tingimus;
6. nõuab tungivalt kohalike ja piirkondlike omavalitsuste täieulatuslikku osalemist strateegilises planeerimises, millest juhitudakse „Euroopa horisondi“ rakendamisel, ning aruka spetsialiseerumise strateegiate arvessevõtmist selle raames;
7. leiab, et programmi ja projektide hindamisel tuleb territoriaalset mõju tunnustada mõju mõiste olulise elemendina;
8. leiab, et tingimata tuleb selgelt väljendada vajadust kooskõlastada Euroopa, riiklikku, piirkondlikku ja kohalikku innovatsioonipoliitikat ning et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peaksid olema Euroopa innovatsiooninõukogu foorumi sidusrühmad;
9. toetab täiel määral Euroopa uusi partnerlusi ja kaasrahastatavaid meetmeid, mis võivad muutuda piirkondadevahelise koostöö ja piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskuste konsortsiumide elluviidavate programmide (piirkondade ühendamise meetmed) rahastamise eelistatud vahenditeks; nõuab, et märkimisväärset osa programmist „Euroopa horisont“ rakendataks nende vahendite kaudu, eeskätt II ja III samba raames;
10. soovib, et kõikidele vahenditele, mida kasutatakse programmile „Euroopa horisont“ tugineva meetme või meetmeprogrammi kaasrahastamiseks, rakendataks sellele programmile kohaldatavaid õigusnorme, eeskätt riigiabi käsitlevaid eeskirju;
11. peab väga vajalikuks kehtestada täpne raamistik erinevate vahendite ja raamprogrammi koostoimele, tuginedes seejuures viiest põhimõttest (sidusus, vastastikune täiendavus, kooskõla, kaaskujundamine ning kohalike sidusrühmade tunnustamine) koosnevale alusele; rõhutab tõhusa kaaskujundamise olulist osa, eelkõige kvaliteedimärgise rakendamiseks;
12. on tungivalt vastu sellele, et võimaluse üle kanda osa ühtekuuluvuspoliitika vahenditest üle programmile „Euroopa horisont“ otsustaksid süstemaatiliselt liikmesriigid; on kindlal seisukohal, et seda võimalust peaks rakendama asjaomane haldusasutus ning et nende vahendite kasutamiseviiside üle tuleks otsustada ühise kokkuleppe sõlmimise teel selle asutuse ja komisjoni vahel ja et sellega tagataks nende vahendite jõudmine tagasi asjaomasesse geograafilisse piirkonda;
13. rõhutab, et III sambas ette nähtud Euroopa innovatsiooni ökosüsteemide toetusmeede on oluline ja huvipakkuv; nõuab, et selle eelarvet suurendataks ning et selles käsitletak eelkõige piirkondlikke ökosüsteeme ja innovatsioonikeskuseid;
14. tunneb II samba puhul muret missioonide tavapäraseks muutumise ohu pärast ning nõuab, et pöördutaks tagasi rakendusliku ja kaaskujundamisel põhineva lähenemisviisi juurde, mille ettepanek tehti Lamy aruandes; tunneb muret ka humanitaar- ja sotsiaalteaduste nõrga positsiooni pärast; nõuab, et laiendataks teemavaldkonnas „Kaasav ja turvaline ühiskond“ käsitletavaid teemasid;
15. nõuab, et teemavaldkonna „Toit ja loodusvarad“ raames seataks põllumajanduse valdkonnas prioriteediks teadustöö agroökoloogiliste tootmisviiside ja agrometsanduse kohta, aga ka kohalike toidusüsteemide väljatöötamine;
16. märgib, et komisjoni ettepanekud on kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega; rõhutab, kui oluline on võtta arvesse selles aruandes esitatud ettepanekuid, et rakendada konkreetselt subsidiaarsuse rakkerühma tööst tehtud järeldusi.

Brüssel, 9. oktoober 2018

Euroopa Regioonide Komitee
president

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Euroopa Merendus- ja Kalandusfond“

(2018/C 461/12)

Pearaportöör: Nathalie SARRABEZOLLES (FR/PES), Finistère'i departemangu volikogu esimees**Viitedokument:** Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 508/2014

COM(2018) 390 final

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Põhjendus 8

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Määruses (EL) xx/xx[6] sätestatud mitmeaastases finantsraamistikus on kindlaks määratud, et kalandus- ja merenduspoliitika toetamist liidu eelarvest peab jätkama. EMKFi eelarve peaks jooksevhindades olema 6 140 000 000 eurot. EMKFi vahendid tuleks jagada eelarve jagatud, otseseks ja kaudseks täitmiseks. 5 311 000 000 eurot tuleks eraldada eelarve jagatud täitmise alla kuuluvaks toetuseks ning 829 000 000 eurot eelarve otsese ja kaudse täitmise alla kuuluvaks toetuseks. Selleks et tagada eelkõige ÜKP eesmärkide saavutamise stabiilsus, peaks 2021–2027 programmitöö perioodi eelarve jagatud täitmise riiklike eraldiste määratlus tuginema EMKFi 2014–2020 osakaaludele. Konkreetsed summad tuleks reserveerida äärepoolseimatele piirkondadele, kontrolliks ja täitmise tagamiseks ning andmete kogumiseks ja töötlemiseks kalavarude majandamise ja teaduslikel eesmärkidel, samas kui püügi-tegevuse erakorraliseks peatamiseks ja püsivaks lõpetamiseks ettenähtud summasid tuleks piirata.</p>	<p>Määruses (EL) xx/xx[6] sätestatud mitmeaastases finantsraamistikus on kindlaks määratud, et kalandus- ja merenduspoliitika toetamist liidu eelarvest peab jätkama. EMKFi eelarve tuleks hoida samal tasemel nagu ajavahemikul 2014–2020. See peaks jooksevhindades olema 6 400 000 000 eurot. EMKFi vahendid tuleks jagada eelarve jagatud, otseseks ja kaudseks täitmiseks. 90 % EMKFi kogueelarvest (5 760 000 000 eurot) tuleks eraldada eelarve jagatud täitmise alla kuuluvaks toetuseks ning 10 % (640 000 000 eurot) eelarve otsese ja kaudse täitmise alla kuuluvaks toetuseks. Selleks et tagada eelkõige ÜKP eesmärkide saavutamise stabiilsus, peaks 2021–2027 programmitöö perioodi eelarve jagatud täitmise riiklike eraldiste määratlus tuginema EMKFi 2014–2020 osakaaludele. Konkreetsed summad tuleks reserveerida äärepoolseimatele piirkondadele, kontrolliks ja täitmise tagamiseks ning andmete kogumiseks ja töötlemiseks kalavarude majandamise ja teaduslikel eesmärkidel, samas kui püügi-tegevuse erakorraliseks peatamiseks ja püsivaks lõpetamiseks ettenähtud summasid tuleks piirata.</p>

Motivatsioon

Eelarvevahendite eraldamine tuleks hoida samal tasemel nagu varem. Taastada tuleks jaotus 90/10 jagatud, otsese ja kaudse täitmise alla kuuluvate toetuste vahel (välja pakutud 86 % jagatud täitmise asemel).

Muudatusettepanek 2

Põhjendus 10

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>(10) EMKF peaks tuginema neljale prioriteedile: säästva kalapüügi ja mere bioloogiliste ressursside kaitsmise edendamine; liidu toiduga kindlustatuse parandamine konkurentsivõimelise ja säästva vesiviljeluse ja turgude kaudu; säästva sinise majanduse kasvu võimaldamine ja jõukate rannikukogukondade soodustamine; rahvusvahelise ookeanide majandamise tugevdamine ning ohutute, turvaliste, puhaste ja säästvalt majandatud merede ja ookeanide tagamine. Neid prioriteete tuleks püüda saavutada eelarve jagatud, otsese ja kaudse täitmise teel.</p>	<p>(10) EMKF peaks tuginema neljale prioriteedile: säästva kalapüügi ja mere bioloogiliste ressursside kaitsmise edendamine; liidu toiduga kindlustatuse parandamine konkurentsivõimelise ja säästva vesiviljeluse ja turgude kaudu; säästva sinise majanduse kasvu võimaldamine ja jõukate rannikukogukondade soodustamine; rahvusvahelise ookeanide majandamise tugevdamine ning ohutute, turvaliste, puhaste ja säästvalt majandatud merede ja ookeanide tagamine. Neid prioriteete tuleks püüda saavutada eelarve jagatud, otsese ja kaudse täitmise teel. Seoses kalandus- ja merenduspoliitika praeguste probleemidega on eriti oluline, et uus EMKF tagaks abisaajatele lihtsa juurdepääsu vahenditele;</p>

Motivatsioon

Neli nimetatud prioriteeti väärivad heakskiitu, aga jõulisemalt tuleb rõhutada keskendumist abisaajate huvidele.

Muudatusettepanek 3

Põhjendus 12a (uus)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p><i>EMKF peab aitama kaasa ka teistele ÜRO kestliku arengu eesmärkidele. Eelkõige võetakse käesolevas määruses arvesse järgmisi eesmärke:</i></p> <p><i>Kestliku arengu eesmärk 1. Vaesuse kaotamine: EMFK aitab koos Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondiga kaasa rannikualade kõige haavatavamate kogukondade, eriti ühest, üleüügist ohustatud kalavarust, üleilmsetest muutustest või keskkonnaprobleemidest sõltuvate kogukondade elutingimuste parandamisele.</i></p> <p><i>Kestliku arengu eesmärk 3. Tervis ja heaolu: EMFK aitab koos Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondiga võidelda rannikuveekogude reostuse vastu, mis põhjustab endeemilisi haigusi, ning tagada kalandusest ja vesiviljelusest saadud toidu hea kvaliteet.</i></p> <p><i>Kestliku arengu eesmärk 7. Puhas energia: sinise majanduse rahastamisega edendab EMKF koos programmile „Horisont 2020“ suunatud fondidega taastuva mereenergia kasutamist ja tagab, et see areng oleks kooskõlas merekeskkonna kaitse ja kalavarude säilitamisega.</i></p> <p><i>Kestliku arengu eesmärk 8. Inimväärne töö ja majanduskasv: EMFK aitab koos Euroopa Sotsiaalfondiga kaasa sinise majanduse arengule, mis on üks majanduskasvu tegur. EMFK tagab ka, et nimetatud majanduskasvu pakub rannikukogukondades inimväärseid töökohti. Lisaks aitab EMKF kaasa kalurite töötingimuste parandamisele.</i></p> <p><i>Kestliku arengu eesmärk 12. Säästev tarbimine ja tootmine: EMFK aitab kaasa loodusvarade otstarbekale kasutamisele ning loodus- ja energiaressursside raiskamise piiramisele.</i></p> <p><i>Kestliku arengu eesmärk 13. Kliimameetmed: EMFK eraldab osa oma eelarvest kliimamuutustega võitlemisele.</i></p>

Motivatsioon

Euroopa Liidu roll kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 koostamisel on oluline ja ta on võtnud kohustuse aidata selle 17 eesmärgi saavutamisele tugevalt kaasa (komisjoni 22. novembri 2016. aasta teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – COM(2016) 739).

Muudatusettepanek 4

Põhjendus 26

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>(26) Võttes arvesse probleeme ÜKP kaitse-eesmärkide saavutamisel, peaks olema võimalik EMKFist toetada meetmeid kalavarude majandamiseks ja kalalaevastike haldamiseks. Seoses sellega on mõnikord vaja jätkuvalt toetada laevastike kohandamist teatavates laevastiku segmentides ja merepiirkondades. See toetus tuleks kindlalt suunata merekeskkonna bioloogiliste ressursside kaitsele ja säästvale kasutamisele ning selle eesmärk peaks olema saavutada tasakaal püügivõimsuse ja olemasolevate püügivõimaluste vahel. Seetõttu peaks olema võimalik EMKFist toetada püügitegevuse püsivat lõpetamist laevastiku segmentides, kus püügivõimsus ei ole tasakaalus olemasolevate püügivõimalustega. Selline toetus peaks olema vahendiks tegevuskavades, milles käsitletakse kindlaksmääratud struktuurse liigse püügivõimsusega laevastiku segmentide kohandamist vastavalt määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõikele 4 ning mida tuleks rakendada kas kalalaeva lammutamise või kasutusest kõrvaldamise ja muuks tegevuseks ümberseadistamise teel. Kui ümberseadistamine suurendaks harrastuskalapüügi survet mereökosüsteemile, tuleks toetust anda üksnes siis, kui see on kooskõlas ÜKP ja asjakohaste mitmeaastaste kavade eesmärkidega. Selleks et tagada laevastiku struktuurilise kohandamise kooskõla kaitse-eesmärkidega, peaks püügitegevuse püsiva lõpetamise toetamine olema rangelt tingimuslik ja seotud tulemuste saavutamise ja seotud tulemuste saavutamise teel. Kui ümberseadistamine suurendaks harrastuskalapüügi survet mereökosüsteemile, tuleks toetust anda üksnes siis, kui see on kooskõlas ÜKP ja asjakohaste mitmeaastaste kavade eesmärkidega. Selleks et tagada laevastiku struktuurilise kohandamise kooskõla kaitse-eesmärkidega, peaks püügitegevuse püsiva lõpetamise toetamine olema rangelt tingimuslik ja seotud tulemuste saavutamise teel. Kui ümberseadistamine suurendaks harrastuskalapüügi survet mereökosüsteemile, tuleks toetust anda üksnes siis, kui see on kooskõlas ÜKP ja asjakohaste mitmeaastaste kavade eesmärkidega. Selleks et tagada laevastiku struktuurilise kohandamise kooskõla kaitse-eesmärkidega, peaks püügitegevuse püsiva lõpetamise toetamine olema rangelt tingimuslik ja seotud tulemuste saavutamise teel. Kui ümberseadistamine suurendaks harrastuskalapüügi survet mereökosüsteemile, tuleks toetust anda üksnes siis, kui see on kooskõlas ÜKP ja asjakohaste mitmeaastaste kavade eesmärkidega. Selle mehhanismi kohaselt ei tohiks komisjon maksta liikmesriikidele hüvitist püügitegevuse püsiva lõpetamise eest tegelikult kantud kulude alusel, vaid tingimuste täitmise ja tulemuste saavutamise alusel. Selleks peaks komisjon kehtestama delegeeritud õigusaktiga sellised tingimused, mis peaksid olema seotud ÜKP kaitse-eesmärkide saavutamise ja seotud tulemuste saavutamise alusel. Selleks peaks komisjon kehtestama delegeeritud õigusaktiga sellised tingimused, mis peaksid olema seotud ÜKP kaitse-eesmärkide saavutamise ja seotud tulemuste saavutamise alusel.</p>	<p>(26) Võttes arvesse probleeme ÜKP kaitse-eesmärkide saavutamisel, peaks olema võimalik EMKFist toetada meetmeid kalavarude majandamiseks ja kalalaevastike haldamiseks, nagu on viidatud Euroopa Parlamendi raportis kalalaevastike haldamise kohta äärepoolseimates piirkondades. Seoses sellega on mõnikord vaja jätkuvalt toetada laevastike kohandamist teatavates laevastiku segmentides ja merepiirkondades. See toetus tuleks kindlalt suunata merekeskkonna bioloogiliste ressursside kaitsele ja säästvale kasutamisele ning selle eesmärk peaks olema saavutada tasakaal püügivõimsuse ja olemasolevate püügivõimaluste vahel. Seetõttu peaks olema võimalik EMKFist toetada püügitegevuse püsivat lõpetamist laevastiku segmentides, kus püügivõimsus ei ole tasakaalus olemasolevate püügivõimalustega. Selline toetus peaks olema vahendiks tegevuskavades, milles käsitletakse kindlaksmääratud struktuurse liigse püügivõimsusega laevastiku segmentide kohandamist vastavalt määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõikele 4 ning mida tuleks rakendada kas kalalaeva lammutamise või kasutusest kõrvaldamise ja muuks tegevuseks ümberseadistamise teel. Kui ümberseadistamine suurendaks harrastuskalapüügi survet mereökosüsteemile, tuleks toetust anda üksnes siis, kui see on kooskõlas ÜKP ja asjakohaste mitmeaastaste kavade eesmärkidega. Selleks et tagada laevastiku struktuurilise kohandamise kooskõla kaitse-eesmärkidega, peaks püügitegevuse püsiva lõpetamise toetamine olema rangelt tingimuslik ja seotud tulemuste saavutamise teel. Kui ümberseadistamine suurendaks harrastuskalapüügi survet mereökosüsteemile, tuleks toetust anda üksnes siis, kui see on kooskõlas ÜKP ja asjakohaste mitmeaastaste kavade eesmärkidega. Selle mehhanismi kohaselt ei tohiks komisjon maksta liikmesriikidele hüvitist püügitegevuse püsiva lõpetamise eest tegelikult kantud kulude alusel, vaid tingimuste täitmise ja tulemuste saavutamise alusel. Selleks peaks komisjon kehtestama delegeeritud õigusaktiga sellised tingimused, mis peaksid olema seotud ÜKP kaitse-eesmärkide saavutamise ja seotud tulemuste saavutamise alusel.</p>

Motivatsioon

Euroopa Parlamendis vastu võetud Rodusti raportis (A8-0138/2017) tehakse ettepanek lubada avalikust sektorist rahastamist äärepoolseimates piirkondades kalalaevastiku uuendamiseks.

Muudatusettepanek 5

Põhjendus 28

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Väikesemahuline rannapüük toimub kalalaevadega, mille pikkus on alla 12 meetri ja mis ei kasuta veetaavid püügivahendeid. Selles sektoris tegutseb peaaegu 75 % kõigist liidus registreeritud kalalaevadest ja see annab peaaegu poole kalandussektori tööhõivest. Väikesemahulise rannapüügi sektori ettevõtjad on eriti sõltuvad heas seisundis kalavarudest kui oma peamisest sissetulekuallikast. Seetõttu sooduskoheldakse neid EMKFi puhul 100 % abimääraga, eesmärgiga ergutada nende säästvaid kalapüügitavasid. Samuti reserveeritakse toetuse teatavad valdkonnad väikesemahulisele püügile laevastiku segmendis, kus püügivõimsus on tasakaalus olemasolevate kalapüügivõimalustega: nt kasutatud laeva ostmiseks ja laevamootori asendamiseks või moderniseerimiseks. Peale selle lisavad liikmesriigid oma programmi väikesemahulise rannapüügi tegevuskava, mille täitmist jälgitakse näitajate alusel, millele kehtestatakse vahe-eesmärgid ja eesmärgid.</p>	<p>Väikesemahuline rannapüük toimub kalalaevadega, mille pikkus on alla 12 meetri ja mis ei kasuta veetaavid püügivahendeid, ning see hõlmab ka karp- ja koorikloomade püüki ja jalgsi kogumist rannapiirkonnas. Selles sektoris tegutseb peaaegu 75 % kõigist liidus registreeritud kalalaevadest ja see annab peaaegu poole kalandussektori tööhõivest. Väikesemahulise rannapüügi sektori ettevõtjad on eriti sõltuvad heas seisundis kalavarudest kui oma peamisest sissetulekuallikast. Seetõttu sooduskoheldakse neid EMKFi puhul 100 % abimääraga, eesmärgiga ergutada nende säästvaid kalapüügitavasid. Samuti reserveeritakse toetuse teatavad valdkonnad väikesemahulisele püügile laevastiku segmendis, kus püügivõimsus on tasakaalus olemasolevate kalapüügivõimalustega: nt kasutatud laeva ostmiseks või uue ehitamiseks, kui ei kaasne püügivõimsuse või püügikoormuse suurenemine. Peale selle lisavad liikmesriigid oma programmi väikesemahulise rannapüügi tegevuskava, mille täitmist jälgitakse näitajate alusel, millele kehtestatakse vahe-eesmärgid ja eesmärgid.</p>

Motivatsioon

EMKFi määruse eesmärk on osaleda kliima soojenemise vastu võitlemist käsitlevas ELi poliitikas (põhjendus 13). Peajõuseadmete ja abimootorite asendamine on vaid üks harva võetavatest meetmetest, mis võimaldab sellele eesmärgile kaasa aidata, eelkõige tänu uute tehnoloogiate kasutamisele, ning seetõttu ei peaks see piirduma väikesemahulise püügiga. Karpide jalgsi kogumist tuleks käsitada väikesemahulise rannapüügina ja uute laevade rahastamine võimaldab Euroopa kalalaevastiku uuendamise kiirendamist.

Muudatusettepanek 6

Põhjendus 29

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>(29) Äärepoolseimad piirkonnad, mida on käsitletud komisjoni 24. oktoobri 2017. aasta teatise Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ja Euroopa Investeerimispanngale „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“, peavad toime tulema kaugusest, topograafiast ja kliimast tulenevate konkreetsete probleemidega, nagu on märgitud aluslepingu artiklis 349, ja neil on ka spetsiifilised ressursid säästva sinise majanduse arendamiseks. Seetõttu tuleks iga äärepoolseima piirkonna kohta lisada asjaomaste liikmesriikide programmi säästva sinise majanduse sektorite arengu, sealhulgas kalavarude ja vesiviljeluse säästva kasutamise tegevuskava ning reserveerida nende tegevuskavade elluviimise toetamiseks rahalised vahendid. Samuti peaks olema võimalik EMKFist toetada nende lisakulude hüvitamist, mida äärepoolseimad piirkonnad kannavad oma asukoha ja saarelise asendi tõttu. Sellele toetusele tuleks kehtestada ülempiir protsendina kogueraldisest. Lisaks tuleks äärepoolseimate piirkondade puhul kohaldada kõrgemat abi osatähtsuse määra kui teistsuguste toimingute puhul.</p>	<p>(29) Äärepoolseimad piirkonnad, mida on käsitletud komisjoni 24. oktoobri 2017. aasta teatise Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ja Euroopa Investeerimispanngale „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“, peavad toime tulema kaugusest, topograafiast ja kliimast tulenevate konkreetsete probleemidega, nagu on märgitud aluslepingu artiklis 349, ja neil on ka spetsiifilised ressursid säästva sinise majanduse arendamiseks. Seetõttu tuleks iga äärepoolseima piirkonna kohta lisada asjaomaste liikmesriikide programmi säästva sinise majanduse sektorite arengu, sealhulgas kalavarude ja vesiviljeluse säästva kasutamise tegevuskava ning reserveerida nende tegevuskavade elluviimise toetamiseks rahalised vahendid. Samuti peaks olema võimalik EMKFist toetada nende lisakulude hüvitamist, mida äärepoolseimad piirkonnad kannavad oma asukoha ja saarelise asendi tõttu. Sellele toetusele tuleks kehtestada ülempiir protsendina kogueraldisest. Lisaks tuleks ette näha erisätteid, mis võimaldaksid asjaomastes piirkondades toetada EMKFist tegevust, mille eesmärk on kaitsta ja taastada mere- ja rannikualade ning ökosüsteemide bioloogilist mitmekesisust, investeerida kalalaevastikku ning teha tulusaid investeeringuid vesiviljelusse ja töötlevasse tööstusse. Pidades silmas kalalaevastikku investeerimist, peaks EMKF toetama neile piirkondadele mõeldud erimeetmeid, võttes arvesse nende iseärasusi ja geograafilist asukohta ning tagades jätkusuutliku tasakaalu püügi võimeuse ja püügi võimaluste vahel, nagu on viidatud Euroopa Parlamendi resolutsioonis kalalaevastike haldamise kohta äärepoolseimates piirkondades. Lisaks tuleks äärepoolseimate piirkondade puhul kohaldada kõrgemat abi osatähtsuse määra kui teistsuguste toimingute puhul.</p>

Motivatsioon

Äärepoolseimate piirkondade lisakulude hüvitamiseks eraldatava toetuse protsendimäära suhtes peab ka edaspidi kehtima ülempiir. Seevastu õigustab erimeetmete võtmist struktuurse majandusliku ja sotsiaalse olukorra ebakindlus äärepoolseimates piirkondades, samuti eesmärk soodustada nende piirkondade arengut ja tagada tasakaal ja võrdsed võimalused ELi kõigi piirkondade vahel.

Muudatusettepanek 7

Põhjendus 32

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>(32) EMKFist peaks olema võimalik toetada vesiviljeluse, sealhulgas magevee vesiviljeluse edendamist ja kestlikku arengut veeloomade ja -taimede kasvatamiseks toidu ja muu tooraine tootmise nimel. Mõnes liikmesriigis kasutatakse jätkuvalt keerukaid haldusmenetlusi, näiteks alale juurdepääsu piiranguid ja koormavad loamenetlusi, mille tõttu sektoril on keeruline parandada kasvatatud toodete kuvandit ja konkurentsivõimet. Toetus peaks olema kooskõlas vesiviljeluse arendamist käsitlevate mitmeaastaste riiklike strateegiakavadega, mis on koostatud määruse (EL) nr 1380/2013 alusel. Eelkõige peaks olema toetuskõlblik keskkonnavalase jätkusuutlikkuse, tulusate investeeringute, innovatsiooni, kutseoskuste omandamise, töötajate parandamise ning oluliste maa ja loodusvarade majandamise teenuste osutamise kompensatsioonimeetmete toetamine. Toetuskõlblikud peaksid olema ka rahvatervise meetmed, vesiviljeluse varude kindlustamise kavad ning loomatervise ja loomade heaolu valdkonna meetmed. Tulusate investeeringute puhul tuleks toetust anda siiski vaid rahastamisvahendite ja InvestEU kaudu, mis pakuvad turgudel suuremat võimendust ja on seetõttu sektori rahastamisprobleemide lahendamisel toetustest asjakohasemad.</p>	<p>(32) EMKFist peaks olema võimalik toetada vesiviljeluse, sealhulgas magevee vesiviljeluse edendamist ja kestlikku arengut veeloomade ja -taimede kasvatamiseks toidu ja muu tooraine tootmise nimel. Mõnes liikmesriigis kasutatakse jätkuvalt keerukaid haldusmenetlusi, näiteks alale juurdepääsu piiranguid ja koormavad loamenetlusi, mille tõttu sektoril on keeruline parandada kasvatatud toodete kuvandit ja konkurentsivõimet. Toetus peaks olema kooskõlas vesiviljeluse arendamist käsitlevate mitmeaastaste riiklike strateegiakavadega, mis on koostatud määruse (EL) nr 1380/2013 alusel. Eelkõige peaks olema toetuskõlblik keskkonnavalase jätkusuutlikkuse, tulusate investeeringute, innovatsiooni, kutseoskuste omandamise, töötajate parandamise ning oluliste maa ja loodusvarade majandamise teenuste osutamise kompensatsioonimeetmete toetamine. Toetuskõlblikud peaksid olema ka rahvatervise meetmed, vesiviljeluse varude kindlustamise kavad ning loomatervise ja loomade heaolu valdkonna meetmed. Tulusate investeeringute puhul, välja arvatud äärepoolseimates piirkondades asuvad investeeringud, tuleks toetust anda siiski vaid rahastamisvahendite ja InvestEU kaudu, mis pakuvad turgudel suuremat võimendust ja on seetõttu sektori rahastamisprobleemide lahendamisel toetustest asjakohasemad.</p>

Motivatsioon

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 349 võimaldatakse võtta äärepoolseimate piirkondade jaoks vastu erimeetmed. Kuna äärepoolseimates piirkondades asuvate ettevõtete tulemuslikkus on ebakindel, on oluline, et kõik ettevõtete toetamise vormid jääksid lubatavaks, seades eesmärgiks soodustada tootlikke investeeringuid nendes piirkondadesse.

Muudatusettepanek 8

Põhjendus 34

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(34) Kalapüügi- ja vesiviljelustoodete kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamisel on oma osa töötleva tööstusel. EMKFist peaks olema võimalik toetada sellesse tööstusharusse tehtavaid sihtotstarbelisi investeeringuid, tingimusel et need aitavad saavutada põllumajandustoodete ühise turukorralduse eesmärke. Sellist toetust tuleks anda üksnes rahastamisvahendite ja InvestEU, mitte toetuste kaudu.	(34) Kalapüügi- ja vesiviljelustoodete kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamisel on oma osa töötleva tööstusel. EMKFist peaks olema võimalik toetada sellesse tööstusharusse tehtavaid sihtotstarbelisi investeeringuid, tingimusel et need aitavad saavutada põllumajandustoodete ühise turukorralduse eesmärke. Välja arvatud äärepoolseimates piirkondades asuvate investeeringute puhul, tuleks sellist toetust anda üksnes rahastamisvahendite ja InvestEU, mitte toetuste kaudu.

Motivatsioon

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 349 võimaldatakse võtta äärepoolseimate piirkondade jaoks vastu erimeetmed. Kuna äärepoolseimates piirkondades asuvate ettevõtete tulemuslikkus on ebakindel, on oluline, et kõik ettevõtete toetamise vormid jääksid lubatavaks, seades eesmärgiks soodustada tootlikke investeeringuid nendes piirkondadesse.

Muudatusettepanek 9

Artikkel 3

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
2	2. ... (16) „keskkonnajuhtum“ – looduslik või inimtegevusest põhjustatud juhuslik nähtus, mis põhjustab keskkonnaseisundi halvenemist; (17) „vesiviljelusettevõtja“ – mis tahes isik, kes tegeleb liikmesriigi tunnustatud kutselise vesiviljelusega vesiviljeluslaeva pardal või kes teostab viljelusega seotud kutsetegevust laeva kasutamata; (18) „rannikulähedane rannapiiük“ – alla 24 tunnise püügireisiga kutseline kalapüük territoriaalvetes kalalaevadega, mille üldpikkus on alla 24 meetri.

Motivatsioon

Keskkonnajuhtumi mõiste, mida kasutatakse artikli 18 lõike 1 punktis d ei ole määratletud. See mõiste peaks olema aga määratletud, et seda ei hakataks tõlgendada või komisjonile selle kohta arvukaid selgitustaotlusi esitama.

Artiklisse 3 on vaja lisada mõiste „vesiviljelusettevõtja“, et määratleda nende tegevusvaldkond. Samuti on vaja lisada mõiste „rannikulähedane rannapiiük“, mis on põhitegevus Vahemere piirkonnas, kus tehakse ühepäevaseid püügireise.

Muudatusettepanek 10

Artikkel 4

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Prioriteedid</p> <p>EMKFIGa aidatakse kaasa ÜKP ja merenduspoliitika elluviimisele. Sellega täidetakse järgmisi prioriteete:</p> <p>(1) säästva kalapüügi ja mere bioloogiliste ressursside kaitsmise edendamine;</p> <p>(2) liidu toiduga kindlustatuse parandamine konkurentsivõimelise ja säästva vesiviljeluse ja turgude kaudu;</p> <p>(3) säästva sinise majanduse kasvu võimaldamine ja jõukate rannikukogukondade soodustamine;</p> <p>(4) rahvusvahelise ookeanide majandamise tugevdamine ning ohutute, turvaliste, puhaste ja säästvalt majandatud merede ja ookeanide tagamine.</p> <p>EMKFist antava toetusega aidatakse saavutada liidu keskkonna- ning kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise eesmärgi. EMKFist antavat panust seiratakse vastavalt IV lisas sätestatud meetodikale.</p>	<p>Prioriteedid</p> <p>EMKFIGa aidatakse kaasa ÜKP ja merenduspoliitika elluviimisele. Sellega täidetakse järgmisi prioriteete:</p> <p>(1) säästva kalapüügi ja mere bioloogiliste ressursside kaitsmise edendamine;</p> <p>(2) liidu toiduga kindlustatuse parandamine konkurentsivõimelise ja säästva vesiviljeluse ja turgude kaudu;</p> <p>(3) säästva sinise majanduse kasvu võimaldamine ja jõukate rannikukogukondade soodustamine;</p> <p>(4) rahvusvahelise ookeanide majandamise tugevdamine ning ohutute, turvaliste, puhaste ja säästvalt majandatud merede ja ookeanide tagamine.</p> <p>EMKFist antava toetusega aidatakse saavutada liidu keskkonna- ning kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise eesmärgi. See hõlmab ka toetust projektidele, mille eesmärk on parandada noorkalade kasvuvõimalusi kooskõlas veepoliitika raamdirektiiviga 2000/60/EÜ. EMKFist antavat panust seiratakse vastavalt IV lisas sätestatud meetodikale.</p>

Motivatsioon

Fondi eesmärgiks peaks jääma keskkonnasäästlikuks muutmine vastavalt kestlikkuse põhimõtetele, mis hõlmab ka kudemispaikadeks ja noorkalade elualadeks olevate vooluveekogude parandamist.

Muudatusettepanek 11

Artikkel 9

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>3. Lisaks määruse (EL) nr xx/xx (määrus, millega kehtestatakse ühissätted) artiklis 17 nimetatud osadele peab programm sisaldama järgmist:</p> <p>a) olukorra analüüs, tuues välja tugevad ja nõrgad küljed, võimalused ja ohud, ning programmiga hõlmatud geograafilisel alal, sealhulgas vajaduse korral merebasseinides käsitlemist vajavate vajaduste kindlaksmääramine;</p>	<p>3. Lisaks määruse (EL) nr xx/xx (määrus, millega kehtestatakse ühissätted) artiklis 17 nimetatud osadele peab programm sisaldama järgmist:</p> <p>a) olukorra analüüs, tuues välja tugevad ja nõrgad küljed, võimalused ja ohud, ning programmiga hõlmatud geograafilisel alal, sealhulgas vajaduse korral merebasseinides käsitlemist vajavate vajaduste kindlaksmääramine;</p>

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
b) artiklis 15 osutatud väikesemahulise rannapüügi tegevuskava;	b) artiklis 15 osutatud väikesemahulise rannapüügi tegevuskava;
c) vajaduse korral artiklis 4 osutatud äärepoolseimate piirkondade tegevuskavad.	c) vajaduse korral artiklis 4 osutatud äärepoolseimate piirkondade tegevuskavad;
...	...
6. Komisjon hindab programmi vastavalt määruse (EL) nr xx/xx (määrus, millega kehtestatakse ühissätted) artiklile 18. Komisjon võtab oma hinnangus arvesse eelkõige järgmist:	d) vajaduse korral kalandus- ja merendusasjade eest vastutavate piirkondlike ametiasutuste tegevuskava või piirkondlik rakenduskava.
a) programmi poolt artiklis 4 osutatud prioriteetidesse antava panuse maksimeerimine;	a) programmi poolt artiklis 4 osutatud prioriteetidesse antava panuse maksimeerimine;
b) tasakaal laevastike püügivõimsuse ja neile määratud püügivõimaluste vahel, mille kohta liikmesriigid annavad iga-aastaselt aru vastavalt määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõikele 2;	b) tasakaal laevastike püügivõimsuse ja neile määratud püügivõimaluste vahel, mille kohta liikmesriigid annavad iga-aastaselt aru vastavalt määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõikele 2;
c) vajaduse korral määruse (EL) nr 1380/2013 artiklite 9 ja 10 kohaselt vastu võetud mitmeaastased majandamiskavad, nõukogu määruse (EÜ) nr 1967/2006 artikli 19 kohaselt vastu võetud majandamiskavad ja piirkondlike kalandusorganisatsioonide soovitusel, kui need on liidu suhtes kohaldatavad;	c) vajaduse korral määruse (EL) nr 1380/2013 artiklite 9 ja 10 kohaselt vastu võetud mitmeaastased majandamiskavad, nõukogu määruse (EÜ) nr 1967/2006 artikli 19 kohaselt vastu võetud majandamiskavad ja piirkondlike kalandusorganisatsioonide soovitusel, kui need on liidu suhtes kohaldatavad;
d) määruse (EL) nr 1380/2013 artiklis 15 osutatud lossimiskohustuse rakendamine;	d) määruse (EL) nr 1380/2013 artiklis 15 osutatud lossimiskohustuse rakendamine;
e) värskeimad tõendid säästva sinise majanduse, eelkõige kalandus- ja vesiviljelussektori sotsiaal-majanduslike tulemuste kohta ;	e) programmi eeldatav sotsiaal-majanduslik panus säästva sinise majanduse, eelkõige kalandus- ja vesiviljelussektoris ;
f) vajaduse korral lõikes 5 osutatud analüüsid;	f) vajaduse korral lõikes 5 osutatud analüüsid;
g) kava panus mereökosüsteemide kaitseks ja taastamiseks, sellal kui Natura 2000 aladega seotud toetus on kooskõlas direktiivi 92/43/EMÜ artikli 8 lõike 4 kohaselt kehtestatud prioriteetsete tegevusraamistikega;	g) kava panus mereökosüsteemide kaitseks ja taastamiseks, sellal kui Natura 2000 aladega seotud toetus on kooskõlas direktiivi 92/43/EMÜ artikli 8 lõike 4 kohaselt kehtestatud prioriteetsete tegevusraamistikega;

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>h) programmi panus mereprügi vähendamisse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile xx/xx (millega kehtestatakse Euroopa strateegia plasti kohta ringmajanduses);</p> <p>i) programmi panus kliimamuutuste leevendamisse ja nendega kohanemisse.</p>	<p>h) programmi panus mereprügi vähendamisse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile xx/xx (millega kehtestatakse Euroopa strateegia plasti kohta ringmajanduses);</p> <p>i) programmi panus kliimamuutuste leevendamisse ja nendega kohanemisse.</p>

Motivatsioon

- 3 (d) Kui liikmesriikidel lubatakse soovi korral töötada välja piirkondlikud rakenduskavad kõnealusel valdkonnas pädevate piirkondade riikliku programmitöö raames, võimaldab see EMKFi eelarve raames teha arukamaid kulutusi ja koostada spetsialiseerumise piirkondlikke strateegiaid.
- 6 (e) Riiklike programmide hindamisel peab komisjon lisaks andmete arvestamisele hindama ka kavandatud meetmete sotsiaal-majanduslikku kasu.

Muudatusettepanek 12

Artikkel 12

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>EMKFi toetuse saaja esitatud taotlus ei ole lõike 4 kohaselt kindlaks määratud ajavahemikuks vastuvõetav, kui pädev asutus on teinud kindlaks, et asjaomane toetusesaaja:</p> <p>a) on nõukogu määruse (EÜ) nr 1005/2008 artikli 42 või määruse (EÜ) nr 1224/2009 artikli 90 või Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt vastu võetud muu õigusakti kohaselt pannud toime tõsise õigusrikkumise;</p> <p>b) on olnud seotud selliste laevade käitamise, haldamise või omamisega, mis on kantud määruse (EÜ) nr 1005/2008 artikli 40 lõikes 3 sätestatud ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügiga tegelevate laevade liidu nimekirja, või selliste riikide lipu all sõitvate laevade käitamise, haldamise või omamisega, mis on määratud koostööd mittetegevate kolmandate riikide hulka, nagu on sätestatud sama määruse artiklis 33, või</p> <p>c) on toime pannud mõne Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/99/EÜ artiklites 3 ja 4 sätestatud keskkonnavalase õigusrikkumise, kui toetusetaotlus esitatakse artikli 23 alusel.</p>	<p>EMKFi toetuse saaja esitatud taotlus ei ole lõike 4 kohaselt kindlaks määratud ajavahemikuks vastuvõetav, kui pädev asutus on teinud kindlaks, et asjaomane toetusesaaja:</p> <p>a) on nõukogu määruse (EÜ) nr 1005/2008 artikli 42 või määruse (EÜ) nr 1224/2009 artikli 90 kohaselt pannud toime tõsise õigusrikkumise;</p> <p>b) on olnud seotud selliste laevade käitamise, haldamise või omamisega, mis on kantud määruse (EÜ) nr 1005/2008 artikli 40 lõikes 3 sätestatud ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügiga tegelevate laevade liidu nimekirja, või selliste riikide lipu all sõitvate laevade käitamise, haldamise või omamisega, mis on määratud koostööd mittetegevate kolmandate riikide hulka, nagu on sätestatud sama määruse artiklis 33, või</p> <p>c) on toime pannud mõne Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/99/EÜ artiklites 3 ja 4 sätestatud keskkonnavalase õigusrikkumise.</p>

Motivatsioon

- a) Määrustes (EÜ) nr 1005/2008 ja (EÜ) nr 1224/2009 on esitatud tõsiste õigusrikkumiste täielik loetelu. Selle loetelu pikendamine on tarbetu.
- c) EMKFi võib kasutada vesiviljeluse, kalanduse ja sinise majanduse rahastamiseks. Ükski toetusesaaja ei tohiks EMKFist toetust saada, kui ta on tõsiselt rikkunud ühenduse keskkonnakaitseõiguse sätteid. Vesiviljelus ei saa olla ainus tegevus, mille kohta see reegel kehtib.

Muudatusettepanek 13*Artikkel 13*

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Järgmised toimingud ei ole EMKFist toetuse saamiseks kõlblikud:	Järgmised toimingud ei ole EMKFist toetuse saamiseks kõlblikud:
a) toimingud, millega suurendatakse kalalaeva püügivõimsust või toetatakse selliste seadmete soetamist, mis suurendavad laeva võimekust leida kala;	a) toimingud, millega suurendatakse kalalaeva püügivõimsust või toetatakse selliste seadmete soetamist, mis suurendavad laeva võimekust leida kala;
b) kalalaevade ehitamine ja soetamine või kalalaevade import, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti;	b) kalalaevade ehitamine ja soetamine või kalalaevade import, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti;
c) kalalaevade üleandmine või ümberregistreerimine kolmandatele riikidele, sealhulgas ühissettevõtete loomise abil kõnealuste riikide partneritega;	c) kalalaevade üleandmine või ümberregistreerimine kolmandatele riikidele, sealhulgas ühissettevõtete loomise abil kõnealuste riikide partneritega;
d) püügitegevuse ajutine peatamine või püsiv lõpetamine, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti;	d) püügitegevuse ajutine peatamine või püsiv lõpetamine, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti;
e) uurimuslik kalapüük;	e) uurimuslik kalapüük;
f) ettevõtte omandi üleminek;	f) ettevõtte omandi üleminek;
g) varude otsene taasasustamine, välja arvatud juhul, kui see on liidu õigusaktis selgesõnaliselt sätestatud kaitsemeetmena või kui tegemist on eksperimentaalse taasasustamisega;	g) varude otsene taasasustamine, välja arvatud juhul, kui see on liidu õigusaktis selgesõnaliselt sätestatud kaitsemeetmena või kui tegemist on eksperimentaalse taasasustamisega;
h) uute sadamate, uute lossimiskohtade või uute oksjonihoonete ehitamine;	h) mujal kui äärepoolseimates piirkondades uute sadamate, uute lossimiskohtade või uute oksjonihoonete ehitamine;
i) turusekkumismehhanismid, mille eesmärk on pakkumise vähendamiseks kõrvaldada turult ajutiselt või püsivalt kalapüügi- või vesiviljelustooted, et vältida hinnalangust või hinnatõusu; lisaks ka logistikahelasse kuuluv ladustamine, millel oleks tahtlikult või tahtmatult sama mõju;	i) turusekkumismehhanismid, mille eesmärk on pakkumise vähendamiseks kõrvaldada turult ajutiselt või püsivalt kalapüügi- või vesiviljelustooted, et vältida hinnalangust või hinnatõusu; lisaks ka logistikahelasse kuuluv ladustamine, millel oleks tahtlikult või tahtmatult sama mõju;

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>j) kalalaevadesse tehtavad investeeringud, et täita liidu või liikmesriikide õigusaktide kohaseid nõudeid, sealhulgas piirkondlike kalandusorganisatsioonidega seotud liidu kohustustele vastavaid nõudeid;</p> <p>k) investeeringud kalalaevadesse, mis on toetustaotluse esitamise aastale eelneva kahe kalendriaasta jooksul tegelenud merel kalapüügiga vähemalt 60 päeva aastas;</p>	<p>j) kalalaevadesse tehtavad investeeringud, et täita liidu või liikmesriikide õigusaktide kohaseid nõudeid, sealhulgas piirkondlike kalandusorganisatsioonidega seotud liidu kohustustele vastavaid nõudeid;</p> <p>k) investeeringud kalalaevadesse, mis on toetustaotluse esitamise aastale eelneva kahe kalendriaasta jooksul tegelenud merel kalapüügiga vähemalt 60 päeva aastas;</p> <p>l) laeva pea- või abimootori asendamine või moderniseerimine, kui see suurendab võimsust kilovattides;</p> <p>m) geneetiliselt muundatud organismide tootmine.</p>

Motivatsioon

- h) Äärepoolseimates piirkondades on ikka veel suur puudus taristust, mis võimaldaks lossida ja müüa kalandustooteid vastuvõetavates tervishoiu- ja ohutustingimustes.
- l) Peajõuseadme või abimootori asendamine ei tohi põhjustada laeva võimsuse ja seega püügikoormuse suurenemist.
- m) Kuna merekeskkond on avatud keskkond, tekitab geneetiliselt muundatud organismide tootmine nende leviku riski.

Muudatusettepanek 14

Artikkel 15

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p>4. Toetust taotlevate merendus- ja kalandussektoris tegutsejate halduskoormuse vähendamiseks tuleks tegevuskavadesse lisada EMKFi meetmete lihtsustatud ühtne taotlusvorm.</p>

Motivatsioon

Erinevalt kalandusettevõtetest on väikesemahulise püügiga tegelevad kalurid enamasti füüsilised isikud, kellel puudub keerukate taotlusvormide täitmiseks haldussuutlikkus. Lihtsustatud ühtne taotlusvorm parandab oluliselt nende rahastamise saamise võimalusi.

Muudatusettepanek 15

Artikkel 16

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>1. EMKF võib toetada järgmisi investeeringuid väikesemahuliseks rannapüügiks kasutatavatesse kalalaevadesse, mis kuuluvad laevastiku segmenti, mille kohta on ilmnenu viimasest määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõikes 2 osutatud püügivõimsuse aruandest, et selle segmenti püügivõimsus on tasakaalus selle jaoks kättesaadavate püügivõimalustega:</p>	<p>1. EMKF võib toetada järgmisi investeeringuid väikesemahuliseks rannapüügiks kasutatavatesse kalalaevadesse, mis kuuluvad laevastiku segmenti, mille kohta on ilmnenu viimasest määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõikes 2 osutatud püügivõimsuse aruandest, et selle segmenti püügivõimsus on tasakaalus selle jaoks kättesaadavate püügivõimalustega:</p>

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>a) esimese kalalaeva soetamine noore kaluri poolt, kes on taotluse esitamise ajal alla 40 aasta vanune ja töötanud kalurina vähemalt viis aastat või omandanud asjakohase kutsevalifikatsiooni;</p> <p>b) pea- või abimootori asendamine või moderniseerimine.</p> <p>2. Lõikes 1 osutatud laevad on seadmestatud kalapüügiks merel ning nende vanus jääb vahemikku 5–30 aastat.</p> <p>3. Lõike 1 punktis b osutatud toetust võib anda üksnes järgmistel tingimustel: uuel või ajakohastatud mootoril ei ole rohkem võimsust kilovattides kui senisel mootoril; pea- või abimootori asendamisest või ajakohastamisest tulenev püügivõimsus kilovattides on eemaldatud lõplikult liidu kalalaevastiku registrist; liikmesriik on füüsiliselt kontrollinud kalalaeva mootorivõimsust, tagamaks et see ei ületa kalalaevatunnistustes kindlaks määratud võimsust.</p> <p>4. Käesoleva artikli alusel ei anta toetust, kui püügivõimsuse ja kalapüügivõimaluste vahelise tasakaalu hinnang määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõikes 2 osutatud viimases aruandes laevastiku segmenti kohta, millesse asjaomane laev kuulub, ei ole koostatud kõnealuses määruses osutatud ühistes suunistes sätestatud bioloogiliste, majanduslike ja laeva kasutamise näitajate alusel.</p>	<p>a) esimese kalalaeva soetamine kaluri poolt, kes on taotluse esitamise ajaks töötanud kalurina vähemalt viis aastat või omandanud asjakohase kutsevalifikatsiooni;</p> <p>b) pea- või abimootori asendamine või moderniseerimine, kasutades uusi CO₂-jalajälge vähendavaid tehnoloogiasid.</p> <p>2. Lõikes 1 punktis a osutatud laevad on seadmestatud kalapüügiks merel ning nende vanus jääb alla 20 aasta.</p> <p>3. Lõike 1 punktis b osutatud laevad on seadmestatud kalapüügiks merel ning nende vanus jääb vahemikku 5–30 aastat.</p> <p>4. Lõike 1 punktis b osutatud toetust võib anda üksnes järgmistel tingimustel: a) uuel või ajakohastatud mootoril ei ole rohkem võimsust kilovattides kui senisel mootoril; b) pea- või abimootori asendamisest või ajakohastamisest tulenev püügivõimsus kilovattides on eemaldatud lõplikult liidu kalalaevastiku registrist; c) liikmesriik on füüsiliselt kontrollinud kalalaeva mootorivõimsust, tagamaks et see ei ületa kalalaevatunnistustes kindlaks määratud võimsust.</p> <p>5. Käesoleva artikli alusel ei anta toetust, kui püügivõimsuse ja kalapüügivõimaluste vahelise tasakaalu hinnang määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõikes 2 osutatud viimases aruandes laevastiku segmenti kohta, millesse asjaomane laev kuulub, ei ole koostatud kõnealuses määruses osutatud ühistes suunistes sätestatud bioloogiliste, majanduslike ja laeva kasutamise näitajate alusel.</p>

Motivatsioon

a) Euroopa on uhke, et on ühiskondlikult kõigile avatud ja mis tahes kutsealadele pääsemisel ei tohi esineda vanuse alusel diskrimineerimist.

2. Uute laevade ostmiseks antav abi peaks võimaldama püügikoormust suurendamata uuendada laevastikku ergonomilisemate, ohutumate ja kütusesäästlikumate laevadega. Siiski ei tundu olevat asjakohane rahastada vähem kui 5 aasta vanuste laevade mootorite asendamist ega üle 20 aasta vanuste laevade ostu.

Muudatusettepanek 16*Artikkel 17*

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
1. EMKF võib toetada kalavarude ja kalalaevastike majandamisega seotud tegevust.	1. EMKF võib toetada kalavarude ja kalalaevastike majandamisega seotud tegevust.
2. Kui lõikes 1 osutatud toetust antakse püügitegevuse ajutise peatamise hüvitisena, tuleb järgida järgmisi tingimusi:	2. Kui lõikes 1 osutatud toetust antakse püügitegevuse ajutise peatamise hüvitisena, tuleb järgida järgmisi tingimusi:
a) tegevuse peatamine [õige: „püsiv lõpetamine“] on võimaliku vahendina ette nähtud määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõikes 4 osutatud tegevuskavas;	a) tegevuse peatamine [õige: „püsiv lõpetamine“] on võimaliku vahendina ette nähtud määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 22 lõikes 4 osutatud tegevuskavas;
b) tegevuse peatamiseks [õige: „püsivaks lõpetamiseks“] kalalaev lammutatakse või kõrvaldatakse kasutusest ja seadistatakse ümber muuks tegevuseks kui töönduspüügiks, võttes arvesse ÜKP ja mitmeaastaste kavade eesmärke;	b) tegevuse peatamiseks [õige: „püsivaks lõpetamiseks“] kalalaev lammutatakse või kõrvaldatakse kasutusest ja seadistatakse ümber muuks tegevuseks kui töönduspüügiks, võttes arvesse ÜKP ja mitmeaastaste kavade eesmärke;
c) kalalaev on registreeritud aktiivse laevana ja see on tegeleenud kalapüügiga merel vähemalt 120 päeva aastas toetustaotluse esitamise aastale eelneval kolmel kalendriaastal;	c) kalalaev on registreeritud aktiivse laevana ja see on tegeleenud kalapüügiga merel kokku vähemalt 180 päeva aastas toetustaotluse esitamise aastale eelneval kahel kalendriaastal;

Motivatsioon

Paljud laevastikud tegelevad hooajalise ühe liigi püügiga ja tegutsevad vähem kui 120 päeva aastas. Peale selle sõltuvad need väga haavatavad laevastikud keskkonnatingimustest. Varud, mida nad kasutavad, on mõnikord eri liiki surve all, mille tõttu kehtestatakse neile püügimahu haldamise meetmeid.

Muudatusettepanek 17*Artikkel 18*

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
EMKFi toetust võib anda selleks, et hüvitada püügitegevuse erakorralist peatamist, mille põhjuseks on:	EMKFi toetust võib anda selleks, et hüvitada püügitegevuse erakorralist peatamist, mille põhjuseks on:
a) määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 7 lõike 1 punktides a, b, c ja j osutatud kaitsemeetmed või piirkondlike kalandusorganisatsioonide poolt vastu võetud samaväärsed kaitsemeetmed, kui neid kohaldatakse liidu suhtes;	a) määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 7 lõike 1 punktides a, b, c ja j osutatud kaitsemeetmed või piirkondlike kalandusorganisatsioonide poolt vastu võetud samaväärsed kaitsemeetmed, kui neid kohaldatakse liidu suhtes;

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>b) komisjoni meetmed mere bioloogilistele ressursidele avalduva tõsise ohu korral vastavalt määruse (EL) nr 1380/2013 artiklile 12;</p> <p>c) säästva kalapüügi partnerluslepingu või selle protokolliga kohaldamise katkemine vääramatu jõu tõttu või</p> <p>d) asjaomase liikmesriigi pädeva asutuse poolt ametlikult kinnitatud loodusõnnetused või keskkonnajuhtumid.</p>	<p>b) komisjoni meetmed mere bioloogilistele ressursidele avalduva tõsise ohu korral vastavalt määruse (EL) nr 1380/2013 artiklile 12;</p> <p>c) säästva kalapüügi partnerluslepingu või selle protokolliga kohaldamise katkemine vääramatu jõu tõttu või</p> <p>d) asjaomase liikmesriigi pädeva asutuse poolt ametlikult kinnitatud loodusõnnetused või keskkonnajuhtumid.</p>
<p>2. Lõikes 1 osutatud toetust võib anda üksnes siis, kui:</p> <p>a) asjaomase laeva töenduslik püügitegevus peatatakse vähemalt 90 järjestikuseks päevaks ning</p> <p>b) <i>peatamisest tulenev majanduslik kahju on üle 30 % asjaomase ettevõtte aastakäibest, arvatuna ettevõtte eelneva kolme kalendriaasta keskmise käibe alusel.</i></p>	<p>2. Lõikes 1 osutatud toetust võib anda üksnes siis, kui:</p> <p>a) asjaomase laeva töenduslik püügitegevus peatatakse vähemalt 45 järjestikuseks päevaks ning</p>
<p>3. Lõikes 1 osutatud toetust võib anda ainult:</p> <p>a) <i>selliste kalalaevade omanikele, mis on registreeritud aktiivse laevana ja mis on tegelenud kalapüügiga merel vähemalt 120 päeva aastas toetustaotluse esitamise aastale eelneval kolmel kalendriaastal, või</i></p> <p>b) <i>kaluritele, kes on töötanud püügitegevuse erakorralise peatamisega seotud liidu kalalaeva pardal vähemalt 120 päeva aastas toetustaotluse esitamise aastale eelneval kolmel kalendriaastal. Käesolevas lõikes olevat viidet merel oldud päevade arvule ei kohaldata angerjapüügile.</i></p>	<p>3. Lõikes 1 osutatud toetust võib anda kõige rohkem kuueks kuuks laeva kohta ajavahemikul 2021–2027.</p>
<p>4. Lõikes 1 osutatud toetust võib anda kõige rohkem kuueks kuuks laeva kohta ajavahemikul 2021–2027.</p>	<p>4. Kogu asjaomaste kalalaevade või kalurite püügitegevus peatatakse realselt püügitegevuse ajutise peatamise ajavahemikul. Pädev asutus veendub, et asjaomane kalalaev on püügitegevuse erakorralise peatamise ajavahemikul kogu püügitegevuse peatanud ja et välditakse laeva kasutamisest tulenevat mis tahes ülemäärast hüvitamist.</p>
<p>5. Kogu asjaomaste kalalaevade või kalurite püügitegevus peatatakse realselt püügitegevuse ajutise peatamise ajavahemikul. Pädev asutus veendub, et asjaomane kalalaev on püügitegevuse erakorralise peatamise ajavahemikul kogu püügitegevuse peatanud ja et välditakse laeva kasutamisest tulenevat mis tahes ülemäärast hüvitamist.</p>	

Motivatsioon

Kõnealuse määruse ettepaneku eesmärk on pikendada püügitegevuse erakorralist peatamist ja kohaldada seda karp- ja koorikloomade püügile EMKFi praeguse programmitöö perioodil. Me ei nõustu 90 järjestikuse päevase tegevuse peatamise nõudega, arvestades et juba 45 kalendripäeva on piisavad, et moodustada 20 % laeva püügitegevusest. Samuti ei nõustu me lõike 2 punktiga b ja teeme ettepaneku see välja jätta, sest selles puudub otsene põhjendus, et saamata jäänud tulu on seotud tegevuse puudumisega.

Muudatusettepanek 18*Artikkel 23*

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Vesiviljelus</p> <p>1. EMKF võib toetada määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 34 lõikes 1 sätestatud säästva vesiviljeluse edendamist. Samuti võib see toetada loomade tervist ja heaolu vesiviljeluses vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2016/429[32] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 652/2014[33].</p> <p>2. Lõikes 1 osutatud toetus peab olema kooskõlas määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 34 lõikes 2 osutatud vesiviljeluse arendamist käsitleva mitmeaastase riikliku strateegiakavaga.</p> <p>3. Käesoleva artikli kohaseid tulusaid vesiviljelusinvesteeringuid võib toetada üksnes määruse (EL) nr xx/xx (määrus, millega kehtestatakse ühissätted) artikliga 52 ette nähtud rahastamisvahendite kaudu ja InvestEU kaudu vastavalt kõnealuse määruse artiklile 10.</p>	<p>Vesiviljelus</p> <p>1. EMKF võib toetada määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 34 lõikes 1 sätestatud säästva vesiviljeluse edendamist. Samuti võib see toetada loomade tervist ja heaolu vesiviljeluses vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2016/429[32] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 652/2014[33].</p> <p>2. Lõikes 1 osutatud toetus peab olema kooskõlas määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 34 lõikes 2 osutatud vesiviljeluse arendamist käsitleva mitmeaastase riikliku strateegiakavaga.</p> <p>3. Käesoleva artikli kohaseid tulusaid vesiviljelusinvesteeringuid võib toetada üksnes määruse (EL) nr xx/xx (määrus, millega kehtestatakse ühissätted) artikliga 52 ette nähtud rahastamisvahendite kaudu ja InvestEU kaudu vastavalt kõnealuse määruse artiklile 10.</p> <p>4. Erandina lõikest 3 on äärepoolseimates piirkondades lubatavad kõik määruse (EL) nr xx/xx (määrus, millega kehtestatakse ühissätted) artikliga 47 ette nähtud toetusvormid.</p>

Motivatsioon

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 349 võimaldatakse võtta äärepoolseimate piirkondade jaoks vastu erimeetmed. Kuna äärepoolseimates piirkondades asuvate ettevõtete tulemuslikkus on ebakindel, on oluline, et kõik ettevõtete toetamise vormid jääksid lubatavaks, seades eesmärgiks soodustada tootlikke investeeringuid nendes piirkondadesse.

Muudatusettepanek 19

Artikkel 25

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Kalapüügi- ja vesiviljelustoodete töötlemine</p> <p>1. EMKF võib toetada kalapüügi- ja vesiviljelustoodete töötlemisse tehtavaid investeeringuid. Sellise toetusega aidatakse saavutada kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse eesmärgi, nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1380/2013 artiklis 35 ja täiendavalt täpsustatud määruses (EL) nr 1379/2013.</p> <p>2. Käesoleva artikli kohast toetust antakse üksnes määruse (EL) nr xx/xx (määrus, millega kehtestatakse ühissätted) artikliga 52 ette nähtud rahastamisvahendite kaudu ja InvestEU kaudu vastavalt kõnealuse määruse artiklile 10.</p>	<p>Kalapüügi- ja vesiviljelustoodete töötlemine</p> <p>1. EMKF võib toetada kalapüügi- ja vesiviljelustoodete töötlemisse tehtavaid investeeringuid. Sellise toetusega aidatakse saavutada kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse eesmärgi, nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1380/2013 artiklis 35 ja täiendavalt täpsustatud määruses (EL) nr 1379/2013.</p> <p>2. Käesoleva artikli kohast toetust antakse üksnes määruse (EL) nr xx/xx (määrus, millega kehtestatakse ühissätted) artikliga 52 ette nähtud rahastamisvahendite kaudu ja InvestEU kaudu vastavalt kõnealuse määruse artiklile 10.</p> <p>3. Erandina lõikest 2 on äärepoolseimates piirkondades lubatavad kõik määruse (EL) nr xx/xx (määrus, millega kehtestatakse ühissätted) artikliga 47 ette nähtud toetusvormid.</p>

Motivatsioon

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 349 võimaldatakse võtta äärepoolseimate piirkondade jaoks vastu erimeetmed. Kuna äärepoolseimates piirkondades asuvate ettevõtete tulemuslikkus on ebakindel, on oluline, et kõik ettevõtete toetamise vormid jääksid lubatavaks, seades eesmärgiks soodustada tootlikke investeeringuid nendesse piirkondadesse.

Muudatusettepanek 20

Artikkel 31

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Kaasrahastamise määrade kehtestamine</p> <p>EMKFi maksimaalne kaasrahastamise määr toetusvaldkonna kohta on esitatud II lisas.</p>	<p>Kaasrahastamise määrade kehtestamine</p> <p>1. EMKFi maksimaalne kaasrahastamise määr toetusvaldkonna kohta on esitatud II lisas.</p> <p>2. Juhul kui tegevus toimub äärepoolseimates piirkondades, suurendatakse II lisas esitatud maksimaalset kaasrahastamise määra 10 protsendipunkti võrra, ületamata seejuures 100 % määra.</p>

Motivatsioon

Muudatus tuleneb struktuurse majandusliku ja sotsiaalse olukorra ebakindlusest äärepoolseimates piirkondades, samuti eesmärgist soodustada nende piirkondade arengut ja tagada tasakaal ja võrdsed võimalused ELi kõigi piirkondade vahel.

Muudatusettepanek 21

Artikkel 32a

Merenduspoliitika ja säästva sinise majanduse arendamine

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	EMKF toetab integreeritud merenduspoliitika rakendamist ja sinise majanduse kasvu, arendades uuenduslike projektide rahastamiseks piirkondlikke platvorme.

Motivatsioon

Sinise majanduse arendamisel on osutunud tõhusaks ressurside koondamine piirkondlikul tasandil. Rahaliste vahendite piirkondadele jaotamine võimaldab piirkondlikele probleemidele tõhusalt reageerida.

Muudatusettepanek 22

Artikkel 55

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>1. Selleks et hõlbustada üleminekut määrusega (EL) nr 508/2014 kehtestatud toetuskavalt käesoleva määrusega kehtestatud kavale, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 52 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse tingimusi, mille alusel võib komisjoni poolt määruse (EL) nr 508/2014 kohaselt heaks kiidetud toetuse integreerida käesoleva määruse alusel antud toetusega.</p> <p>2. Käesolev määrus ei mõjuta asjaomaste meetmete jätkumist või muutmist kuni nende meetmete lõpetamiseni ning määrust (EL) nr 508/2014 kohaldatakse nende meetmete suhtes kuni nende lõpetamiseni.</p> <p>3. Määruse (EÜ) nr 508/2014 alusel esitatud taotlused jäävad kehtima.</p>	<p>1. Selleks et hõlbustada üleminekut määrusega (EL) nr 508/2014 kehtestatud toetuskavalt käesoleva määrusega kehtestatud kavale, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 52 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse tingimusi, mille alusel võib komisjoni poolt määruse (EL) nr 508/2014 kohaselt heaks kiidetud toetuse integreerida käesoleva määruse alusel antud toetusega.</p> <p>2. Käesolev määrus ei mõjuta asjaomaste meetmete jätkumist või muutmist kuni nende meetmete lõpetamiseni ning määrust (EL) nr 508/2014 kohaldatakse nende meetmete suhtes kuni nende lõpetamiseni.</p> <p>Tuleb tagada katkestuseta üleminek äärepoolseimatele piirkondadele mõeldud hüvituskavadelt, mida kohaldatakse aastatel 2014–2020, aastatel 2021–2027 kohaldatavatele hüvituskavadele.</p> <p>3. Määruse (EÜ) nr 508/2014 alusel esitatud taotlused jäävad kehtima.</p>

Motivatsioon

Aastatel 2007–2013 kohaldatud ning jooksva perioodil kohaldatavates hüvituskavades üleminekusätteid ette ei nähtud. Seetõttu kanti 2014.–2015. aastal eraldatud toetus üle alles 2016.–2017. aastal, millega seati ohtu paljude ettevõtjate tegevuse järjepidevus. Soovitav oleks sellise olukorra kordumist vältida.

Muudatusettepanek 23

I lisa, asendada 3. näitaja

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Natura 2000 alade ja merestrateegia raamdirektiivi kohaste muude, kaitse-, hooldus- ja taastusmeetmetega hõlmatud merekaitsealade pindala (ha)	Merestrategie raamdirektiivi kohase merekeskkonna tegevuskava raames määratud keskkonnaeesmärkide saavutamise tase või Natura 2000 alade ja merestrateegia raamdirektiivi kohaste muude, kaitse-, hooldus- ja taastusmeetmetega hõlmatud merekaitsealade pindala (ha)
...	...

Motivatsioon

Eesmärkide ja kriteeriumide lihtsustamiseks ning nende kooskõlastamiseks tuleb võtta vastu komisjoni esimene ettepanek.

II. POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

1. peab kiiduväärseks Euroopa fondi loomist, et toetada kalandust, vesiviljelust, merekeskkonna kaitset ja sinist majandust mere- ja rannikupiirkondades, pidades eriti silmas rahvusvahelise ookeanide majandamise tugevdamist;
2. tunnustab lihtsustamiseks tehtavaid jõupingutusi ja eelkõige Euroopa tasandil eelnevalt kindlaks määratud meetmete lõppemist, mis annab liikmesriikidele võimaluse lisada rakenduskavadesse meetmeid, mida nad soovivad võtta ühise kalanduspoliitika ja integreeritud merenduspoliitika eesmärkide saavutamiseks;
3. tunnustab Euroopa eri fondide ühise rahastamisraamistiku loomise kasulikkust, tehes ettepaneku võtta vastu määrus, millega nähakse ette seitsme ühiselt hallatava fondi, sealhulgas EMKFi ühissätteid;
4. tuletab meelde, et meredes peitub Euroopa elujõud. Euroopa merealad ja rannikud on selle heaolu ja jõukuse jaoks üliolulised; need on kaubateed, kliimakujundajad, toidu-, energia- ja loodusvarade allikad ⁽¹⁾;
5. on seisukohal, et lisaks kalanduse ja vesiviljeluse rahastamisele oleks tähtsaks sinise majanduse, mereseire ja paljude merekeskkonna kaitse projektide rahastamise vajaduse tõttu tulnud EMKFi üldeelarvet suurendada või täiendada teistest fondidest sel määral, et saavutada 2020. aastale järgnevas mitmeaastases finantsraamistikus miinimumtase 1 %, lisades praegu kalandusele ja vesiviljelusele eraldatud 0,53 % suurusele eraldisele veel 0,47 % integreeritud merenduspoliitika jaoks. Kui eelmise määruse kohaselt eraldati kalanduse ja vesiviljeluse toetamiseks 4,4 miljardit eurot, on EMKFi ajavahemikul 2021–2024 kättesaadav eelarve kõigi meetmete peale kokku, välja arvatud toetus äärepoolseimatele piirkondadele, kalanduskontroll ja andmete kogumine, 4,2 miljardit eurot, sealhulgas kalandus, vesiviljelus, toetus sinisele majandusele, mereseire ja koostöö rannikuvalveülesannete täitmisel;
6. peab kahetsusväärseks selle eelarve muutunud jaotamist eelarve jagatud täitmise ning kaudse või otsese täitmise vahel viimase kasuks. Jagatud täitmiseks eraldatud eelarve tõepoolest väheneb, samal ajal kui kaudseks või otseseks täitmiseks eraldatud eelarve on järsult suurenenud. Ajavahemikul 2014–2021 moodustas jagatud täitmiseks eraldatud eelarve 90 % üldeelarvest. Praegu on jagatud täitmiseks eraldatud eelarve osakaal vaid 86 % üldeelarvest, samal ajal kui kaudselt või otseselt täidetava eelarve osa kogueelarvest on kasvanud 10 %-lt 13 %-le;
7. avaldab heameelt selle üle, et uues määruses on kaotatud eelarve eelnevalt kindlaksmääratud meetmerühmadele jaotamise piirangud, ja seega ka riikidele antud suurema vabaduse üle jaotada eelarve meetmetele, mis toovad nende piirkonnale tõelist kasu;

⁽¹⁾ Valge raamat – teatis „Euroopa Liidu integreeritud merenduspoliitika“.

8. kiidab heaks lihtsustatud kuluvõimaluste suurema kasutamise, st kindlasummalise hüvitamise, ühikuhindade standardiseeritud astmiku ja ühekordsed maksed, mis lihtsustavad toetusesaajate halduskoormust;
9. kiidab heaks fondi piirkondliku suunitluse suurendamise merealade strateegiate abil, et pakkuda Euroopa piirkondade erinevatele oludele ja probleemidele kohandatud lahendusi;
10. on seisukohal, et kui liikmesriigid seda soovivad, tuleb neil lubada töötada riikliku programmitöö raames välja piirkondlikke rakenduskavu, eriti merendusvaldkonnas pädevate piirkondade jaoks. Selline programmide struktuur innustab koostama piirkondlikke strateegiaid ja aitab paremini jaotada EMKFi vahendeid kohalike probleemide lahendamiseks;
11. tuletab meelde, et ühise kalanduspoliitika üks eesmärk on saada ka ökosüsteemset, majanduslikku, sotsiaalset ja tööhõivealast kasu, ⁽²⁾ ning leiab seepärast, et kalandus- ja vesiviljeluskogukondadega seotud meetmeid, eelkõige ohutuse ja ergonoomika parandamine laevade pardal, kalandus- ja vesiviljelusametite edendamine ja koolitus, tuleks käesolevas määruses paremini arvesse võtta, tehes ettepanekuid konkreetsete toetusmäärade ja erinäitajate kohta;
12. soovib, et komisjon hindaks programme, võttes arvesse riikide kavandatud meetmete sotsiaalset panust;
13. toetab komisjoni ettepanekut nõuda iga äärepoolseima piirkonna jaoks tegevuskava koostamist. Selline tegevuskava võimaldab paremini kasutada toetusi, mis ei ole seni võimaldanud lahendada nende piirkondade ees seisvaid raskusi. Tervikliku kava rakendamine, sealhulgas eelkõige investeeringutoetused, koolituse toetamine, lihtsasti kasutatavate rahastamisvahendite (mikrokrediidi tüüpi) loomine, kättesaadavate vahendite kohta teadmiste jagamise kampaaniad ja kontrolli tugevdamine, peaks võimaldama nendes piirkondades kalanduse, vesiviljeluse ja sinise majanduse märkimisväärset arengut;
14. leiab, et ka kalandussektor peab ka aitama kaasa võitlusele kliima soojenemise ja saastuse vastu. Seega peab EMKF suutma toetada teadusuuringuid ja innovatsiooni, et suurendada energiatõhusust ja vähendada CO₂-heidet;
15. toetab võimalust rahastada kalalaevade mootorite asendamist, eelkõige selliste uute tehnikate kasutuselevõtmiseks nagu elektrimootor, hübriidmootor, kütusena vesiniku või gaasi kasutamine või mis tahes muu süsteem, mis aitab vähendada laevade CO₂-jalajälge, olenemata nende suurusest;
16. teeb ettepaneku, et oleks võimalik toetada uute laevade ostmist, et kiirendada vananeva kalalaevastiku uuendamist. See meede muudaks kutseala atraktiivsemaks, asendades vanad alused ergonoomilisemate, vähem saastavate ja ohutumate laevadega, püügikoormust seejuures suurendamata;
17. kinnitab tugevat toetust vesiviljelusele, mis võimaldab vähendada survet elusloodusele, pakkuda Euroopa tarbijatele tervislikke tooteid ja vähendada ELi sõltuvust mereandide impordist;
18. kiidab heaks toetuse töötlemisettevõtetele, et suurendada esmatootmise lisaväärtust ja arendada kvaliteetseid töökohti rannikualade kogukondades;
19. peab loomulikuks pakkuda töötlemis- ja vesiviljelusettevõtetele tootlike investeeringute toetust, kasutades selleks paindlikke, lihtsaid ja kõige väiksematele ettevõtjatele kättesaadavaid rahastamisvahendeid;
20. nõuab vesiviljeluse arendamisel rangemaid keskkonnastandardeid, kalakasvatuse paremat tundmaõppimist ja ulatuslikumat keskkonnamõju hindamist. Eelkõige ei tohiks toetust anda ettevõtjatele, kelle tegevus muudab oluliselt mõne kaitseala merekeskkonda. Lisaks sellele ei tohiks looduslikku keskkonda levimise ohu tõttu olla võimalik toetada geneetiliselt muundatud organismide kasvatamist;
21. leiab, et vesiviljelus peab jääma ohutu kalavalgu netotootjaks, andma lisaväärtust ning edendama majandust ja tööhõivet, olema kooskõlas merendus- ja kalandustegevustega ning kasutama oma arengus vastutustundlikult teisi loodusvarasid. Siiski ei tohi vesiviljelusega põhjustada kasvatatud kala toitmiseks kasutatavate varude ülepüüki, mis kahjustaks toiduahelat ning ohustaks bioloogilist mitmekesisust;

⁽²⁾ Ühist kalanduspoliitikat käsitleva määruse (EL) nr 1380/2013 artikkel 2.

22. võtab teadmiseks, et kaotatakse ladustamistoetused, mis võimaldavad teatavatel juhtudel lahendada konkreetseid vahejuhtumeid mereandide tarnete haldamisel;
23. on seisukohal, et kõik äärepoolseimad piirkonnad on keerulisemas olukorras kui ülejäänud Euroopa. See eeldab toetuste andmist uute laevade ostmiseks või sadamataristu ja oksjonihoonete ehitamiseks. Nendele piirkondadele uute laevade omandamiseks antav toetus aitaks suunata püügikoormuse eemale ülepiügi all kannatavatest rannikupiirkondadest, mida mõnikord kahjustavad ka reostus ja invasiivsete liikide levik, suunates selle pigem vähekasutatud ja heas seisundis piirkondadesse, eelkõige mandrilavale;
24. toetab kalapüügi alalise lõpetamise eest makstava hüvitise taastamist, mis võimaldab rahastada kõige haavatavamate varude püügikoormuse vähendamist;
25. võtab teadmiseks, et ajastuse tõttu ei esitata kõnealuses määruse eelnõus ettepanekuid Brexitiga kaasnevate meetmete kohta. Läbirääkimiste tulemusest sõltuvalt võivad osutada vajalikuks spetsiaalsed toetusmeetmed, et abistada selle sündmuse tõttu nõrgestatud kalapüügiettevõtteid, ning neile tuleb seetõttu eraldada erivahendeid, mida ei ole praegu ette nähtud määruse eelnõus, millega kehtestatakse mitmeaastane finantsraamistik ajavahemikuks 2021–2027.
26. kinnitab, et Euroopa Komisjoni ettepanekus järgitakse subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet.

Brüssel, 9. oktoober 2018

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Varjupaiga- ja rändefond“

(2018/C 461/13)

Pearaportöör:

Peter BOSSMAN (SI/PES), Pirani vallavanem

Viitedokument: ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Varjupaiga- ja Rändefond

COM(2018) 471 final

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

COM(2018) 471, põhjendus 42

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Muudatusettepanek
<p>Et tugevdada liidu suutlikkust vahetult reageerida ühes või mitmes liikmesriigis tekkinud ettenägematule või ebaproportsionaalselt suurele rändesurvele, mida iseloomustab kolmandate riikide kodanike suur või ebaproportsionaalne sissetränn, millega kaasneb suur ja tungiv vajadus vastuvõtu- ja kinnipidamisasutuste, varjupaiga ja rände haldamise süsteemide ja menetluste järele ning suur rändesurve kolmandatele riikidele poliitiliste sündmuste või konfliktide tõttu, peaks olema võimalik anda erakorralist abi kooskõlas käesolevas määruses sätestatud raamistikuga.</p>	<p>Et tugevdada liidu suutlikkust vahetult reageerida ühes või mitmes liikmesriigis tekkinud ettenägematule või ebaproportsionaalselt suurele rändesurvele, mida iseloomustab kolmandate riikide kodanike, ennekõike haavatavate inimete, nagu saatjata alaealiste suur või ebaproportsionaalne sissetränn, millega kaasneb suur ja tungiv vajadus vastuvõtu- ja kinnipidamisasutuste, varjupaiga ja rände haldamise süsteemide ja menetluste järele ning suur rändesurve kolmandatele riikidele poliitiliste sündmuste või konfliktide tõttu, peaks olema võimalik anda erakorralist ja infrastruktuuride loomiseks vajalikku abi kooskõlas käesolevas määruses sätestatud raamistikuga.</p>

Motivatsioon

Vaja on tagada erakorralised vahendid, et tegeleda olukordadega, kus liikmesriigid on ülekoormatud kolmandate riikide kodanike, ennekõike saatjata alaealiste saabumise tõttu, mis nõuab erimeetmete võtmist.

Muudatusettepanek 2

COM(2018) 471 final, artikli 3 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Lõikes 1 sätestatud poliitilise eesmärgi raames aidatakse fondi kaudu taotleda järgmisi erieesmärke:</p> <p>a) tugevdada ja arendada Euroopa ühist varjupaigasüsteemi, sealhulgas selle välismõõdet;</p> <p>b) toetada liikmesriikidesse suunduvat seaduslikku rännet, sealhulgas aidata kaasa kolmandate riikide kodanike integreerimisele;</p> <p>c) aidata võidelda ebaseadusliku rände vastu ning tagada tõhus tagasisaatmine kolmandatesse riikidesse ja tõhus vastuvõtmine kolmandates riikides.</p>	<p>Lõikes 1 sätestatud poliitilise eesmärgi raames aidatakse fondi kaudu taotleda järgmisi erieesmärke:</p> <p>a) tugevdada ja arendada Euroopa ühist varjupaigasüsteemi, sealhulgas selle välismõõdet;</p> <p>b) toetada liikmesriikidesse suunduvat seaduslikku rännet, sealhulgas aidata kaasa kolmandate riikide kodanike integreerimisele ja luua kanalid, mis võimaldavad korrakohast ja turvalist integreerimist;</p> <p>c) aidata võidelda ebaseadusliku rände vastu ning tagada tõhus tagasisaatmine kolmandatesse riikidesse ja tõhus vastuvõtmine kolmandates riikides, tagades inimõiguste austamise;</p> <p>d) suurendada solidaarsust ja vastutuse jagamist liikmesriikide vahel, pöörates tähelepanu eeskätt rändajate ja varjupaigataotlejate voogudest enim mõjutatud liikmesriikidele, sealhulgas praktilise koostöö kaudu</p>

Motivatsioon

See konkreetne eesmärk sisaldub kehtivas Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi määruses ning ta peaks olema sätestatud konkreetse eesmärgina ka tulevases Varjupaiga- ja Rändefondi määruses.

Muudatusettepanek 3

COM(2018) 471 final, artikkel 8

Arvamuse eelnõu	Muudatusettepanek
Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	
<p>Eelarve</p> <p>1. Fondi rakendamiseks on aastateks 2021–2027 ette nähtud rahastamispakett, mille suurus jooksevhindades on 10 415 000 000 eurot.</p> <p>2. Rahalisi vahendeid kasutatakse järgmiselt:</p>	<p>Eelarve</p> <p>1. Fondi rakendamiseks on aastateks 2021–2027 ette nähtud rahastamispakett, mille suurus jooksevhindades on 16 188 000 000 eurot.</p> <p>2. Rahalisi vahendeid kasutatakse järgmiselt:</p>

Arvamuse eelnõu	Muudatusettepanek
Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	
<p>a) 6 249 000 000 eurot eraldatakse eelarve jagatud täitmise raames rakendatavatele programmidele;</p> <p>b) 4 166 000 000 eurot eraldatakse temaatilisele rahastule.</p> <p>3. Kuni 0,42 % rahastamispaketist eraldatakse komisjoni algatusel antavaks tehniliseks abiks, nagu on osutatud määruse (EL) xx/xx [ühissätete määrus] artiklis 29.</p>	<p>a) 10 790 000 000 eurot eraldatakse eelarve jagatud täitmise raames rakendatavatele programmidele;</p> <p>b) 5 398 000 000 eurot eraldatakse temaatilisele rahastule.</p> <p>3. Kuni 0,42 % rahastamispaketist eraldatakse komisjoni algatusel antavaks tehniliseks abiks, nagu on osutatud määruse (EL) xx/xx [ühissätete määrus] artiklis 29.</p>

Motivatsioon

Rände- ja varjupaigavoogude kavandatav suurendamine kajastaks välispiiri kontrolliks eraldatavate vahendite 2,4-kordset suurenemist ja kajastab asjaolu, et ettepanekutes ei ole ette nähtud suuremaid assigneeringuid ESF+-le uueks pikaajalise integratsiooni ülesandeks.

Muudatusettepanek 4

COM(2018) 471 final, artikli 9 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
[...] Temaatilisest rahastust rahastatakse selle komponente:	[...] Temaatilisest rahastust rahastatakse selle komponente:
a) erimeetmed;	a) erimeetmed;
b) liidu meetmed;	b) liidu meetmed;
c) erakorraline abi;	c) erakorraline abi;
d) ümberasustamine;	d) ümberasustamine;
e) toetus solidaarsuse ja vastutuse jagamisega seotud jõupingutusi tegevatele liikmesriikidele ning ning	e) toetus solidaarsuse ja vastutuse jagamisega seotud jõupingutusi tegevatele liikmesriikidele ning ning
f) Euroopa rändevõrgustik.	f) Euroopa rändevõrgustik;
(...)	g) Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste integratsioonivõrgustik. (...)

Motivatsioon

Kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on oluline roll rändajate integreerimisel, mis on rändepoliitika oluline osa.

Muudatusettepanek 5

COM(2018) 471 final, artikli 9 lõige 6

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Temaatilisest rahastust toetatakse eelkõige meetmeid, mis kuuluvad II lisa lõike 2 punktis b osutatud rakendusmeetmete hulka, mida rakendavad kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused või kodanikuühiskonna organisatsioonid.	Temaatilisest rahastust toetatakse eelkõige meetmeid, mis kuuluvad II lisa lõike 2 punktis b osutatud rakendusmeetmete hulka, mida rakendavad kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused või kodanikuühiskonna organisatsioonid. Vähemalt 30 % temaatilise rahastuse vahenditest eraldatakse selle eesmärgi jaoks.

Motivatsioon

Kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on oluline roll rändajate integreerimisel, mis on rändepoliitika oluline osa.

Muudatusettepanek 6

COM(2018) 471 final, artikli 13 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Iga liikmesriik tagab, et tema programmis käsitletavat prioriteetid on tihedalt seotud liidu rändehalduse valdkonna prioriteetide ja probleemidega ning vastavad neile ning et need on täielikus kooskõlas asjaomase liidu <i>acquis</i>' ja kokkulepitud liidu prioriteetidega. Oma programmide prioriteete kindlaks määrates tagavad liikmesriigid, et nende programmis käsitletakse piisavalt II lisas sätestatud rakendusmeetmeid.	Liikmesriigid eraldavad vähemalt 20 % nende programmide vahenditest artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punktis a osutatud erieesmärgi jaoks ja vähemalt 20 % artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punktis b osutatud erieesmärgi jaoks. Liikmesriigid võivad nimetatud miinimummääradest kõrvale kalduda ainult juhul, kui riiklikule programmile on lisatud üksikasjalik selgitus selle kohta, miks vahendite eraldamine alla miinimummäära ei sea ohtu eesmärgi saavutamist. Artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punktis a osutatud erieesmärgi jaoks ei või käesolevas määruses sätestatud miinimummäärast vähem vahendeid eraldada liikmesriigid, kellel esineb struktuurseid puudujääke majutuse, infrastruktuuri ja teenuste valdkonnas;

Motivatsioon

Varjupaiga- ja Rändefond peaks toetama püsivaid lahendusi rände alal ning tagama kooskõla liikmesriikide vahel ELi tasandil kokkulepitud prioriteetidega. Minimaalsete assigneeringute tagamine toimiva varjupaigasüsteemi loomiseks (artikli 3 lõike 2 punkt a) ning seaduslike rändeteede arendamine ja integratsiooni toetamine (artikli 3 lõike 2 punkt b) aitab saavutada kõnealuse fondi poliitilist eesmärki (rändevõrgude tõhus juhtimine).

Kavandatud sõnastus vastab kehtiva AMIF määruse sätetele.

Muudatusettepanek 7

COM(2018) 471 final, artikli 13 lõige 7

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Liikmesriigid peavad püüdma rakendada eelkõige IV lisas loetletud kõrgema kaasrahastamismääraga meetmeid. Ettenägematute või uute olude korral või tõhusa rahastamise tagamiseks tuleb anda komisjonile õigus võtta IV lisas esitatud kõrgema kaasrahastamismääraga meetmete loetelu muutmiseks vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 32.</p>	<p>Liikmesriigid peavad püüdma rakendada eelkõige IV lisas loetletud kõrgema kaasrahastamismääraga meetmeid. Liikmesriigid, kes ei rakenda neid meetmeid, lisavad riiklikele programmidele üksikasjaliku selgituse selle kohta, kuidas nad tagavad, et nende valik ei ohusta Varjupaiga- ja Rändefondi konkreetsete eesmärkide saavutamist. Ettenägematute või uute olude korral või tõhusa rahastamise tagamiseks tuleb anda komisjonile õigus võtta IV lisas esitatud kõrgema kaasrahastamismääraga meetmete loetelu muutmiseks vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 32.</p>

Motivatsioon

Sama mis muudatusettepaneku 6 puhul.

Muudatusettepanek 8

COM(2018) 471 final, artikkel 21

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>1. Fondist toetatakse Euroopa rändevõrgustikku ning nähakse ette selle tegevuseks ja edasiseks arenguks vajalikud rahalised vahendid.</p> <p>2. Pärast juhtorganilt heakskiidu saamist võtab komisjon Euroopa rändevõrgustiku jaoks fondi iga-aastastest assigneeringutest kättesaadavaks tehtava summa ja võrgustiku tegevuse prioriteete sisaldava tööprogrammi vastu kooskõlas (muudetud) otsuse 2008/381/EÜ artikli 4 lõike 5 punktiga a. Komisjoni otsus kujutab endast rahastamisotsust vastavalt finantsmääruse artiklile [110]. Selleks et tagada vahendite õigeaegne kättesaadavus, võib komisjon Euroopa rändevõrgustiku tööprogrammi vastu võtta eraldi rahastamisotsusega.</p> <p>3. Euroopa rändevõrgustiku tegevuseks antakse kooskõlas finantsmäärusega rahalist abi vastavalt vajadusele kas otsuse 2008/381/EÜ artiklis 3 osutatud riiklikele kontaktpunktile antava toetuse vormis või avaliku hanke lepingutega.</p>	<p>1. Fondist toetatakse Euroopa rändevõrgustikku ning nähakse ette selle tegevuseks ja edasiseks arenguks vajalikud rahalised vahendid.</p> <p>2. Pärast juhtorganilt heakskiidu saamist võtab komisjon Euroopa rändevõrgustiku jaoks fondi iga-aastastest assigneeringutest kättesaadavaks tehtava summa ja võrgustiku tegevuse prioriteete sisaldava tööprogrammi vastu kooskõlas (muudetud) otsuse 2008/381/EÜ artikli 4 lõike 5 punktiga a. Komisjoni otsus kujutab endast rahastamisotsust vastavalt finantsmääruse artiklile [110]. Selleks et tagada vahendite õigeaegne kättesaadavus, võib komisjon Euroopa rändevõrgustiku tööprogrammi vastu võtta eraldi rahastamisotsusega.</p> <p>3. Euroopa rändevõrgustiku tegevuseks antakse kooskõlas finantsmäärusega rahalist abi vastavalt vajadusele kas otsuse 2008/381/EÜ artiklis 3 osutatud riiklikele kontaktpunktile antava toetuse vormis või avaliku hanke lepingutega.</p> <p>4. Fond toetab Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste integratsioonivõrgustikku.</p>

Motivatsioon

Sama mis muudatusettepaneku 4 puhul.

Muudatusettepanek 9

COM(2018) 471 final, artikli 26 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Fondist antakse rahalist abi kiireloomuliste ja spetsiifiliste vajaduste rahuldamiseks hädaolukordades, mis tulenevad ühest või mitmest järgmisest tegurist:</p> <p>(a) ühes või mitmes liikmesriigis esinev suur rändesurve, mida iseloomustab kolmandate riikide kodanike ulatuslik või ebaproportsionaalne sisseränne, millega kaasneb märkimisväärne ja pakiline koormus nende vastuvõtu- ja kinnipidamiskeskustele ning varjupaiga- ja rändealadussüsteemidele ja -menetlustele;</p> <p>(b) ajutise kaitse rakendamine direktiivi 2001/55/EÜ tähenduses või</p> <p>(c) suur rändesurve kolmandates riikides, sealhulgas juhul, kui kaitset vajavad isikud on sinna sattunud poliitiliste sündmuste või konfliktide tõttu, eriti juhul, kui see võib mõjutada ELi suunas kulgevaid rändevooge.</p>	<p>Fondist antakse rahalist abi infrastruktuuride loomiseks ning kiireloomuliste ja spetsiifiliste vajaduste rahuldamiseks hädaolukordades, mis tulenevad ühest või mitmest järgmisest tegurist:</p> <p>a) ühes või mitmes liikmesriigis esinev suur rändesurve, mida iseloomustab kolmandate riikide kodanike, ennekõike haavatavate inimeste, nagu saatjata alaealiste ulatuslik või ebaproportsionaalne sisseränne, millega kaasneb märkimisväärne ja pakiline koormus nende vastuvõtu- ja kinnipidamiskeskustele ning varjupaiga- ja rändealadussüsteemidele ja -menetlustele;</p> <p>b) ajutise kaitse rakendamine direktiivi 2001/55/EÜ tähenduses või</p> <p>c) suur rändesurve kolmandates riikides, sealhulgas juhul, kui kaitset vajavad isikud on sinna sattunud poliitiliste sündmuste või konfliktide tõttu, eriti juhul, kui see võib mõjutada ELi suunas kulgevaid rändevooge. Käesoleva artikli kohaselt kolmandates riikides rakendatavad meetmed täiendavad vajaduse korral liidu humanitaaripoliitikat ning on sellega kooskõlas, samuti järgitakse nende puhul inimõigusi ja rahvusvahelisi õiguslikke kohustusi.</p>

Motivatsioon

Põhiõiguste järgimise ning ELi poliitikaga sidususe tagamine.

Muudatusettepanek 10

COM(2018) 471 final, artikli 26 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Erakorralist abi võib anda otse detsentraliseeritud asutustele.</p>	<p>Erakorralist abi võib anda otse detsentraliseeritud asutustele ning kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, kellel on suur rändesurve ja kes vastutavad eelkõige sisserändavate saatjata alaealiste vastuvõtmise ja integreerimise eest.</p>

Motivatsioon

Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused vastutavad sageli sisserändavate saatjata alaealiste vastuvõtmise ja integreerimise eest, kuid tihti peale ei ole nad suutelised seda tegema.

Muudatusettepanek 11

COM(2018) 471 final, I lisa – Eelarve jagatud täitmise raames hallatavate programmide rahastamise kriteeriumid

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>1. Artiklis 11 osutatud olemasolevad vahendid jagatakse liikmesriikide vahel järgmiselt:</p> <p>a) iga liikmesriik saab fondist kindla summa, mille suurus on 5 000 000 eurot, ainult programmitöö perioodi alguses.</p> <p>b) Artiklis 11 osutatud ülejäänud vahendid jaotatakse järgmiste kriteeriumide alusel:</p> <p>30 % varjupaiga valdkonnale;</p> <p>30 % seadusliku rände ja integratsiooni valdkonnale;</p> <p>40 % ebaseadusliku rände vastase võitluse, sealhulgas tagasisaatmise valdkonnale.</p>	<p>1. Artiklis 11 osutatud olemasolevad vahendid jagatakse liikmesriikide vahel järgmiselt:</p> <p>a) iga liikmesriik saab fondist kindla summa, mille suurus on 5 000 000 eurot, ainult programmitöö perioodi alguses.</p> <p>b) Artiklis 11 osutatud ülejäänud vahendid jaotatakse järgmiste kriteeriumide alusel:</p> <p>33,3 % varjupaiga valdkonnale;</p> <p>33,3 % seadusliku rände ja integratsiooni valdkonnale;</p> <p>33,3 % ebaseadusliku rände vastase võitluse, sealhulgas tagasisaatmise valdkonnale.</p>

Motivatsioon

Varjupaigaküsimused, seaduslik ränne ja integratsioon on rändevõrgude tõhusaks haldamiseks sama olulised (kui mitte olulisemad) kui ebaseaduslik ränne/tagasisaatmine.

II. POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

1. nõustub, et seoses tekkivate rändeprobleemidega on investeerimine tõhusasse ja koordineeritud rände haldamisse ELis liikmesriikide ning nende kohalike ja piirkondlike omavalitsuste toetamiseks võtmetähtsusega selleks, et saavutada Euroopa Liidu eesmärki luua vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala. Tervitab sellega seoses suuremat tähelepanu ning rahastust rändele ELi eelarves, kuid on mures selle suurendamise kallutatuse pärast, kuna see väljendub palju rohkem piiride kaitse kui Varjupaiga- ja Rändefondi puhul. Seetõttu soovib suurendada Varjupaiga- ja Rändefondi rahastust samaväärselt välispiiride haldamise rahastuse suurendamisele, st 2,4 korda.

2. kordab, et ELi ja liikmesriikide vahel on vaja kooskõlastatud lähenemisviisi, et ehitada üles ühine varjupaiga- ja rändepoliitika, mis põhineb solidaarsusel ja õiglaselt jagatud vastutusel.

3. tunneb heameelt Varjupaiga- ja Rändefondi ning muude uute või läbivaadatud vahendite (IBMF, ESF+, ERDF, NDCI, IPAIII) loomise üle, mis on suunatud tegelema nii rände sise- kui välismõõtmega.

4. nõustub sellega, et ELi välispiiride tõhus haldamine on vajalik, kuid on seisukohal, et kui esmajoones pööratakse tähelepanu piirikontrollile ja vähem tervikliku ELi rändepoliitika teistele olulistele aspektidele, mille alla kuuluvad ka reformitud ELi varjupaigasüsteem ning järjepidev ja ambitsioonikas poliitika, et edendada seaduslikku rännet ning toetada integratsiooni, otsustavad meetmed võitluseks inimkaubanduse vastu ja tugevad meetmed võitluseks rände algpõhjuste vastu, siis ei ole see tõhus ega peegelda ELi alusväärtusi.

5. rõhutab, et on oluline tagada sünergia, järjepidevus ja tõhusus Varjupaiga- ja Rändefondi ning teiste ELi vahendite ja poliitikate vahel, eelkõige mis puutub põhiõiguste kaitse, sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamisse ning välis- ja arengupoliitika meetmetesse.

6. rõhutab vajadust reformida Euroopa ühist varjupaigasüsteemi, tagamaks, et tõhusad varjupaigamenetlused tagavad kaitset taotlevate isikute õigused, takistavad teisest rännet ja pakuvad ühetaolisi ja asjakohaseid vastuvõtutingimusi ning rahvusvahelise kaitse andmise standardeid.
7. on arvamusel, et partnerlused ja koostöö kolmandate riikidega on oluline osa ELi rändepoliitikast ja rände algpõhjustega tegelemisest ning et fond peaks seepärast pakkuma stiimuleid selliseks koostööks, sealhulgas ELi ümberasustamisraamistiku rakendamine. Välisriikide arengu rahastamist ei tohiks siiski kasutada üksnes rände ennetamiseks.
8. võtab teadmiseks uue lähenemisviisi lühi- ja pikaajaliste integratsioonimeetmete eristamiseks, kusjuures nüüd rahastatakse viimaseid programmist ESF+. Rõhutab, et ESF+ finantseeskirjades tuleb seda uut ülesannet täielikult arvesse võtta. Peab siiski kahetsusväärseks, et nimest on kadunud sõna „integratsiooni“, eelkõige kuna enamik lühiajalisi integratsioonimeetmed on kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pädevuses.
9. väljendab heameelt asjaolu üle, et uus fond võimaldab suuremat kaasrahastamist (kuni 90 %), mis võib aidata eelkõige surve alla sattunud ning ennekõike välispiiri ääres asuvaid kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, kuid peab kahetsusväärseks, et ei ole vastatud komitee korduvatele üleskutsetele anda kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele osaline vastutus Varjupaiga- ja Rändefondi juhtimise eest;
10. tunnistab, et Varjupaiga- ja Rändefond kuulub nüüd esimest korda ühissätete määruse kohaldamisalasse. See peaks kaasa tooma kohalike ja piirkondlike omavalitsuste suuremat kaasamist riiklike poliitikate kavandamisse ja rakendamisse, kuid selline positiivne mõju eeldab partnerluse ja mitmetasandilise valitsemise põhimõtete täielikku kohaldamist.
11. rõhutab, et fond peaks aitama liikmesriikidel töötada välja koordineeritud strateegiaid rände kõigi aspektide jaoks, vahetada teavet ja parimaid tavasid ning teha koostööd nii eri ametiasutuste ja valitsemistasandite kui ka liikmesriikide vahel.
12. märgib sellega seoses, et mis puutub vahendite eraldamisse liikmesriikidele, siis sisalduvad ettepanekus jaotamisepõhimõtted, mis kajastavad liikmesriikide vajadusi ja survet kolmes põhivaldkonnas; varjupaik (30 %); seaduslik ränne ja integratsioon (30 %) ja ebaseadusliku rände vastane võitlus, sealhulgas tagasisaatmine (40 %); leiab siiski samas, et ei ole selge, miks need kolm elementi on sellised osakaalud saanud ja soovib lugeda nad omavahel võrdseteks.
13. tunnistab, et tõhus tagasisaatmisepoliitika on keskne element terviklikus lähenemises rändele ning et seetõttu peaks fond toetama ühiste standardite väljatöötamist tagasisaatmiseks ja selle koordineeritud juhtimist kooskõlas ELi õiguse ja rahvusvaheliste inimõiguste ja asjaomaste isikute inimväärikusega, sealhulgas kolmandates riikides võetavad meetmed tagasipöördujate taasintegreerimiseks.
14. kutsub sellega seoses liikmesriike üles eelistama vabatahtlikku tagasipöördumist nii tagasipöördujate kui saatvate ja vastuvõtivate riikide ametiasutuste huvides.
15. nõustub, et fond peaks toetama liikmesriike direktiivi 2009/52/EÜ rakendamisel, millega keelustatakse ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike töölevõtmine ja sätestatakse sanktsioonid tööandjatele, kes nimetatud keeldu eiravad, ning direktiivi 2011/36/EL rakendamisel, mis käsitleb abi, toetust ja kaitset inimkaubanduse ohvritele.
16. väljendab kahetsust, et liikmesriikidel ei ole enam kohustust eraldada vähemalt 20 % kastutuses olevast rahastusest varjupaigameetmetele ja 20 % integratsioonile, mis tekitab ohu, et ebaseadusliku rände vastu võitlemine muutub võrreldes muude meetmetega prioriteediks; seega kutsub üles ennistama neid vahendite eraldamise ja kulutamise nõudeid.
17. usub, et detsentraliseeritud koostöö võib mängida olulist rolli heade valitsemistavade tugevdamises päritolu- ja transiidiriikides ja nii vähendada rändevoogusid. Sellised meetmed nagu Nicosia algatus Liibüa kohalike omavalitsuste suutlikkuse suurendamiseks näitavad, kuivõrd kohalike ja piirkondlike omavalitsuste koostöö võib edendada stabiilsust ja heaolu meie naabruses.
18. kinnitab komitee rolli dialoogi ja koostöö hõlbustajana rändajate päritolu- ja transiidiriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsustega näiteks praeguste tööorganite ja platvormide (ARLEM, CORLEAP, ühised nõuandekomiteed ja tööühmad) kaudu, et saavutada Varjupaiga- ja Rändefondi eesmärke.

19. on veendunud, et liikmesriike tuleks ergutada kasutama osa programmist neile eraldatud vahenditest, et rahastada eelkõige järgmisi valdkondi:

- kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning kodanikuühiskonna poolt rakendatavad integratsioonimeetmeid
- kinnipidamisele tõhusate alternatiivide väljatöötamine;
- toetatud vabatahtliku tagasipöördumise ja taasintegreerimise programmid ja nendega seonduvad tegevused;
- meetmed, mis on suunatud haavatavatele rahvusvahelise kaitse taotlejatele vastuvõtu- ja/või menetluslike erivajaduste rahuldamiseks, näiteks laste, eriti saatjata laste puhul.

20. peab kiiduväärseks ettepanekus märgitud erakorralise abi raamistikku, mis aitab liikmesriikidel tegeleda probleemidega, mis tulenevad kolmandate riikide kodanike, ennekõike haavatavate inimeste, nagu saatjata alaealiste ulatuslikest või ebaproportsionaalsetest sisserände voogudest; soovib tagada, et konkreetsetel sellesse olukorda sattunud kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel oleks ligipääs sellele abile.

21. on seisukohal, et kavandataval õigusaktil on selge Euroopa lisaväärtus ning seetõttu on ettepanek kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega.

Brüssel, 9. oktoober 2018

Euroopa Regioonide Komitee
president

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Ettepanek: määrus, millega luuakse keskkonna- ja kliimameetmete programm (LIFE) ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1293/2013“

(2018/C 461/14)

Raportöör:	Marco DUS (IT/PES), Vittorio Veneto (Treviso) linnavolikogu liige
Viitedokument:	Ettepanek: määrus, millega luuakse keskkonna- ja kliimameetmete programm (LIFE) ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1293/2013
	COM(2018) 385 final – 2018/0209(COD)

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Põhjendus 6

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>(6) Üldiste eesmärkide saavutamiseks on eriti oluline ringmajanduse paketi ⁽¹⁾, kliima- ja energiapoliitika raamistiku 2030 ⁽²⁾, ⁽³⁾, ⁽⁴⁾, liidu loodusalaste õigusaktide ⁽⁵⁾ ning nendega seotud poliitika ⁽⁶⁾, ⁽⁷⁾, ⁽⁸⁾, ⁽⁹⁾, ⁽¹⁰⁾ rakendamine.</p> <p>⁽¹⁾ COM(2015) 614 final, 2.12.2015. ⁽²⁾ Kliima- ja energiapoliitika raamistik aastani 2030, COM(2014) 15, 22.1.2014. ⁽³⁾ ELi strateegia kliimamuutustega kohanemiseks, COM(2013) 216, 16.4.2013. ⁽⁴⁾ Pakett „Puhas energia kõikidele eurooplastele“, COM(2016) 860 final, 30.11.2016. ⁽⁵⁾ Loodust, rahvast ja majandust käsitlev tegevuskava, COM(2017) 198, 27.4.2017. ⁽⁶⁾ Programm „Puhas õhk Euroopale“, COM(2013) 918. ⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse vee- ja veevõrgu poliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1). ⁽⁸⁾ Mullakaitse teemastrateegia, KOM(2006) 231. ⁽⁹⁾ Vähesse heitega liikuvuse strateegia, COM(2016) 501 final. ⁽¹⁰⁾ Direktiivi 2014/94/EL artikli 10 lõike 6 kohane alternatiivkütuste taristu tegevuskava, 8.11.2017.</p>	<p>(6) Üldiste eesmärkide saavutamiseks on eriti oluline ringmajanduse paketi ⁽¹⁾, kliima- ja energiapoliitika raamistiku 2030 ⁽²⁾, ⁽³⁾, ⁽⁴⁾, liidu 2020. aastani ulatuva seitsmenda üldise keskkonnavalase tegevusprogrammi ja selle võimaliku järglase ⁽⁵⁾, liidu loodusalaste õigusaktide ⁽⁶⁾ ning nendega seotud poliitika ⁽⁷⁾, ⁽⁸⁾, ⁽⁹⁾, ⁽¹⁰⁾, ⁽¹¹⁾, ⁽¹²⁾, ⁽¹³⁾, ⁽¹⁴⁾, ⁽¹⁵⁾ rakendamine.</p> <p>⁽¹⁾ COM(2015) 614 final, 2.12.2015. ⁽²⁾ Kliima- ja energiapoliitika raamistik aastani 2030, COM(2014) 15, 22.1.2014. ⁽³⁾ ELi strateegia kliimamuutustega kohanemiseks, COM(2013) 216, 16.4.2013. ⁽⁴⁾ Pakett „Puhas energia kõikidele eurooplastele“, COM(2016) 860 final, 30.11.2016. ⁽⁵⁾ Otsus nr 1386/2013/EL. ⁽⁶⁾ Loodust, rahvast ja majandust käsitlev tegevuskava, COM(2017) 198, 27.4.2017. ⁽⁷⁾ Programm „Puhas õhk Euroopale“, COM(2013) 918. ⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse vee- ja veevõrgu poliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1). ⁽⁹⁾ Mullakaitse teemastrateegia, KOM(2006) 231. ⁽¹⁰⁾ Vähesse heitega liikuvuse strateegia, COM(2016) 501 final. ⁽¹¹⁾ Direktiivi 2014/94/EL artikli 10 lõike 6 kohane alternatiivkütuste taristu tegevuskava, 8.11.2017. ⁽¹²⁾ Direktiivi 2002/49/EÜ, mis on seotud keskkonnamiina hindamise ja kontrollimisega. ⁽¹³⁾ Euroopa strateegia plasti kohta ringmajanduses, COM(2018) 28 final. ⁽¹⁴⁾ Direktiiv 2007/60/EÜ üleujutusrisiki hindamise ja maandamise kohta. ⁽¹⁵⁾ Teatis „Roheline taristu – Euroopa looduskapitali suurendamine“, COM(2013) 249 final.</p>

Motivatsioon

Ei vaja selgitust.

Muudatusettepaneku soovitus 2

Põhjendus 7

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>(7) ELi Pariisi kliimakokkuleppes tulenevate kohustuste täitmiseks on liit vaja muuta energiatõhusaks, vähese süsinikdioksiidiheitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimeliseks ühiskonnaks. See omakorda nõuab meetmeid, mis on suunatud eelkõige praegu suurima CO₂-heitega ja enimsaastavatele sektoritele ning mis aitavad ellu viia 2030. aasta energia- ja kliimapolitika raamistikku ning liikmesriikide lõimitud riiklike energia- ja kliimakavasid ning valmistada ette sajandi keskpaigani ulatuvat ja pikaajalist liidu kliima- ja energiastrateegiat. Programm peaks hõlmama ka meetmeid, mis aitavad rakendada liidu kliimamuutustega kohanemise poliitikat, et vähendada kaitsetust kliimamuutuste kahjuliku mõju ees.</p>	<p>(7) ELi Pariisi kliimakokkuleppes tulenevate kohustuste täitmiseks on liit vaja muuta energiatõhusaks, vähese süsinikdioksiidiheitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimeliseks ühiskonnaks. See omakorda nõuab meetmeid, mis on suunatud eelkõige praegu suurima CO₂-heitega ja enimsaastavatele sektoritele ning mis aitavad ellu viia 2030. aasta energia- ja kliimapolitika raamistikku ning liikmesriikide lõimitud riiklike energia- ja kliimakavasid ning valmistada ette sajandi keskpaigani ulatuvat ja pikaajalist liidu kliima- ja energiastrateegiat. Programm peaks hõlmama ka meetmeid, mis aitavad rakendada liidu kliimamuutustega kohanemise poliitikat, et vähendada kaitsetust kliimamuutuste kahjuliku mõju ees.</p>

Motivatsioon

Ei puuduta eestikeelset versiooni.

Muudatusettepanek 3

Põhjendus 8

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>(8) Puhtale energeetikale ülemineku oluline samm kliimamuutuste leevendamisel, mis toob kasu ka keskkonnale. Puhtale energeetikale ülemineku toetamiseks vajalikud suutlikkuse suurendamise meetmed, mida rahastatakse programmi „Horisont 2020“ raames kuni 2020. aastani, tuleks programmiga lõimida, kuna nende eesmärk ei ole rahastada teaduse tippaset ja luua innovatsiooni, vaid hõlbustada juba olemasoleva tehnoloogia kasutuselevõttu, mis aitab kaasa kliimamuutuste leevendamisele. Kõnealuste suutlikkuse suurendamise meetmete programmi lisamisega on võimalik tekitada koostoi- met allprogrammide vahel ja suurendada liidu rahastamise üldist sidusust. Seepärast tuleks koguda ja levitada andmeid LIFE projektide, sealhulgas programmi „Euroopa horisont“ ja selle eelkäijate olemasolevate teadusalaste ja innovatsioonilahenduste rakendamise kohta.</p>	<p>(8) Puhtale energeetikale ülemineku oluline samm kliimamuutuste leevendamisel, mis toob kasu ka keskkonnale. Puhtale energeetikale ülemineku toetamiseks vajalikud suutlikkuse suurendamise meetmed, mida rahastatakse programmi „Horisont 2020“ raames kuni 2020. aastani, tuleks programmiga lõimida säilitades sama kaasrahastamismäära, kuna nende eesmärk ei ole rahastada teaduse tippaset ja luua innovatsiooni, vaid hõlbustada juba olemasoleva tehnoloogia kasutuselevõttu, mis aitab kaasa kliimamuutuste leevendamisele. Kõnealuste suutlikkuse suurendamise meetmete programmi lisamisega on võimalik tekitada koostoi- met allprogrammide vahel ja suurendada liidu rahastamise üldist sidusust. Seepärast tuleks koguda ja levitada andmeid LIFE projektide, sealhulgas programmi „Euroopa horisont“ ja selle eelkäijate olemasolevate teadusalaste ja innovatsioonilahenduste rakendamise kohta.</p>

Motivatsioon

Programmi „Horisont 2020“ raames on kaasrahastamise määr piirkondade ja linnade puhul 100 %.

Muudatusettepanek 4

Põhjendus 9

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>(9) Puhta energeetika alaste õigusaktide mõju hinnangutes leitakse, et liidu 2030. aasta energiatõhususe eesmärkide saavutamiseks on vaja aastatel 2021–2030 täiendavalt investeerida 177 miljardit eurot aastas. Kõige suuremad puudujäägid on seotud investeeringutega hoonete CO₂-heite vähendamisse (energiatõhusus ja väiksemahulised taastuvenergiaallikad), kus kapitali tuleb suunata laadilt väga hajutatud projektidesse. Puhtale energeetikale ülemineku allprogrammi üks eesmärk on suurendada projektide arendamise ja koondamise suutlikkust, millega aidatakse kasutada ära Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rahalisi vahendeid ja võimendada investeeringuid puhtasse energeetikasse ka programmiga InvestEU ette nähtud rahastamisvahenditest.</p>	<p>(9) Puhta energeetika alaste õigusaktide mõju hinnangutes leitakse, et liidu 2030. aasta energiatõhususe eesmärkide saavutamiseks on vaja aastatel 2021–2030 täiendavalt investeerida 177 miljardit eurot aastas. Kõige suuremad puudujäägid on seotud investeeringutega hoonete CO₂-heite vähendamisse (energiatõhusus ning detsentraliseeritud taastuvenergiaallikad mis tahes energiakulu katmiseks ja eelkõige need, mida kasutatakse küttesüsteemide ja kliimaseadmete energiakulu katmiseks), kus kapitali tuleb suunata laadilt väga hajutatud projektidesse, edendades näiteks katseprojektide teostamist väiksemates linnastutes ning maapiirkondades nii asulates kui ka hajali asuvates eramutes. Puhtale energeetikale ülemineku allprogrammi üks eesmärk on suurendada projektide arendamise ja koondamise suutlikkust, millega aidatakse kasutada ära Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rahalisi vahendeid ja võimendada investeeringuid puhtasse energeetikasse ka programmiga InvestEU ette nähtud rahastamisvahenditest.</p>

Motivatsioon

CO₂-heite vähendamine hoonete sektoris on oluline samm, et saavutada ELi kliima- ja energeetikaalased eesmärgid ning järelikult et pidada kinni Pariisi kokkuleppe eesmärkidest. Sellegipoolest tuleb pöörata rohkem tähelepanu küttesüsteemide ja kliimaseadmete energiakulule, mis moodustab olulise osa Euroopas tarbitavast energiast.

Muudatusettepanek 5

Põhjendus 12

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>(12) Liidu viimane keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamise pakett⁽¹⁾ näitab, et tuleb astuda olulisi samme, et kiirendada liidu keskkonnavalase õigustiku rakendamist ning tõhustada keskkonna- ja kliimaeesmärkide lõimimist teistesse poliitikavaldkondadesse. Seetõttu peaks programm toimima vajaliku edu katalüsaatorina uute lähenemisviiside väljatöötamise, katsetamise ja kordamise, poliitika väljatöötamise, järelevalve ja läbivaatamise, sidusrühmade kaasatuse suurendamise, ELi investeerimisprogrammide või muudest rahastamisallikatest investeringute koondamise ning selliste meetmete toetamise kaudu, mis aitavad ületada erinevaid takistusi peamiste keskkonnaõigusega ette nähtud kavade tõhusal rakendamisel.</p> <p>⁽¹⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamine. Ühised probleemid ja ühised jõupingutused paremate tulemuste saavutamiseks“, (COM(2017) 63 final, 3. veebruar 2017).</p>	<p>(12) Liidu viimane keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamise pakett⁽¹⁾ näitab, et tuleb astuda olulisi samme, et kiirendada liidu keskkonnavalase õigustiku rakendamist ning tõhustada keskkonna- ja kliimaeesmärkide lõimimist teistesse poliitikavaldkondadesse. Seetõttu peaks programm toimima vajaliku edu katalüsaatorina uute lähenemisviiside väljatöötamise, katsetamise ja kordamise, poliitika väljatöötamise, hindamise, järelevalve ja läbivaatamise, teadlikkuse ja teabevahetuse suurendamise edendamise, hea valitsemistava arendamise, üleilmsetele muutustele vastupanuvõime tugevdamiseks sidusrühmade kaasatuse suurendamise, ELi investeerimisprogrammide või muudest rahastamisallikatest investeringute koondamise ning selliste meetmete toetamise kaudu, mis aitavad ületada erinevaid takistusi peamiste keskkonnaõigusega ette nähtud kavade tõhusal rakendamisel.</p> <p>⁽¹⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamine. Ühised probleemid ja ühised jõupingutused paremate tulemuste saavutamiseks“, (COM(2017) 63 final, 3. veebruar 2017).</p>

Motivatsioon

Keskkonnaeesmärkide saavutamiseks on esmatähtis parandada valitsemist, eelkõige teadlikkuse suurendamise ja sidusrühmade kaasamise kaudu. Kõnealuseid prioriteete on sõnaselgelt nimetatud eelmises programmis LIFE ning komitee arvates tuleb need säilitada.

Muudatusettepanek 6

Põhjendus 15

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>(15) Euroopa ülemereterritooriumide bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva vabatahtliku kavaga (BEST) edendatakse bioloogilise mitmekesisuse, sealhulgas mere bioloogilise mitmekesisuse säilitamist ning ökosüsteemi teenuste säästvat kasutamist, sealhulgas ökosüsteemipõhiseid lähenemisviise kliimamuutuste leevendamiseks ja nendega kohanemiseks, liidu äärepoolseimates piirkondades ning ülemeremaal ja -territooriumitel. BEST on aidanud suurendada teadlikkust äärepoolseimate piirkondade ning ülemeremaal ja -territooriumide ökoloogilisest tähtsusest maailma bioloogilise mitmekesisuse säilitamisel. Ülemeremaal ja -territooriumide ministrid väljendasid oma 2017. ja 2018. aasta deklaratsioonides rahulolu kõnealuse bioloogilise mitmekesisuse kaitseks loodud väiketoetuste kava üle. On asjakohane võimaldada jätkata programmist väiketoetuste andmist bioloogilise mitmekesisuse kaitsmiseks nii äärepoolseimates piirkondades kui ka ülemeremaal ja -territooriumidel.</p>	<p>(15) Euroopa ülemereterritooriumide bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva vabatahtliku kavaga (BEST) edendatakse bioloogilise mitmekesisuse, sealhulgas mere bioloogilise mitmekesisuse säilitamist ning ökosüsteemi teenuste säästvat kasutamist, sealhulgas ökosüsteemipõhiseid lähenemisviise kliimamuutuste leevendamiseks ja nendega kohanemiseks, liidu äärepoolseimates piirkondades ning ülemeremaal ja -territooriumitel. BEST on aidanud suurendada teadlikkust äärepoolseimate piirkondade ning ülemeremaal ja -territooriumide ökoloogilisest tähtsusest maailma bioloogilise mitmekesisuse säilitamisel. Ülemeremaal ja -territooriumide ministrid väljendasid oma 2017. ja 2018. aasta deklaratsioonides rahulolu kõnealuse bioloogilise mitmekesisuse kaitseks loodud väiketoetuste kava üle. On asjakohane jätkata programmist toetuste andmist bioloogilise mitmekesisuse kaitsmiseks nii äärepoolseimates piirkondades kui ka ülemeremaal ja -territooriumidel, kooskõlas eesmärkide ja meetmetega tugevama uuendatud strateegilise partnerluse raames ELi äärepoolseimate piirkondadega ⁽¹⁾.</p> <p>⁽¹⁾ Nagu on sätestatud dokumendis COM(2017) 623 final, „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“.</p>

Motivatsioon

Teksti täpsustamine.

Muudatusettepanek 7

Põhjendus 17

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>(17) Liidu õhukvaliteedi poliitika pikaajaline eesmärk on saavutada õhukvaliteedi tase, mis ei põhjusta märkimisväärseid negatiivseid mõjusid ega riske inimestevahelisele. Üldsuse teadlikkus õhusaastest on suur ja kodanikud ootavad ametiasutustelt tegusid. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/2284 rõhutatakse liidupoolse rahastuse rolli puhta õhu eesmärkide saavutamisel. Seega peaks programm toetama projekte, sealhulgas strateegilisi integreeritud projekte, millel on potentsiaali finantsvõimendada avaliku ja erasektori vahendeid, pakkuda hea tava näiteid ja kiirendada õhukvaliteedi kavade ja õigusaktide rakendamist kohalikul, piirkondlikul, mitut piirkonda hõlmaval, riiklikul ja riikidevahelisel tasandil.</p>	<p>(17) Liidu õhukvaliteedi poliitika pikaajaline eesmärk on saavutada õhukvaliteedi tase, mis ei põhjusta märkimisväärseid negatiivseid mõjusid ega riske inimestevahelisele. Üldsuse teadlikkus õhusaastest on suur ja kodanikud ootavad ametiasutustelt tegusid. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/2284 rõhutatakse liidupoolse rahastuse rolli puhta õhu eesmärkide saavutamisel. Seega peaks programm toetama projekte, sealhulgas strateegilisi integreeritud projekte, millel on potentsiaali finantsvõimendada avaliku ja erasektori vahendeid, pakkuda hea tava näiteid ja kiirendada õhukvaliteedi kavade ja õigusaktide rakendamist kohalikul, piirkondlikul, mitut piirkonda hõlmaval, riiklikul ja riikidevahelisel tasandil. Kõnealused jõupingutused õhukvaliteedi parandamiseks peaksid olema kooskõlas kasvuhuonegaaside heite vähendamise nõuete ja pikaajalise vajadusega vähendada CO₂-heidet Euroopa majanduses tervikuna, asendades fossiilsetel allikatel põhineva energiataristu vähehaaval taastuvatel energiaallikatel põhineva taristuga, kui see on tehniliselt ja majanduslikult võimalik.</p>

Motivatsioon

Õhukvaliteet on otseselt seotud fossiilkütuste kasutamisega transpordisektoris, küttesüsteemides ja kliimaseadmetes ning elektrienergia tootmisel. Seega on CO₂-heidete vähendamisel kõnealustes sektorites otsene mõju õhukvaliteedile ja rahvatervisele. LIFE programmi raames tuleks sellistes projektides võtta arvesse gaasiliste saasteainete heite vähendamise potentsiaali. Juhul, kui on olemas taastuvatel energiaallikatel põhinev alternatiiv, tuleks programmi LIFE raames seda algatust edendada, selle asemel et asendada suuri kasvuhuonegaaside heitkoguseid tekitavad seadmed tõhusamate, ent ikka veel fossiilenergiat põhinevate seadmetega, tingimusel et investeering on ka kulutõhus.

Muudatusettepanek 8

Uus põhjendus 17a pärast põhjendust 17

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	(17a) <i>Erilist tähelepanu tuleks pöörata sellele, et edendada õhusaaste allikatest, eelkõige kõige saastavamatel fossiilkütustel põhinevatest elamute kütmiseks kasutatavatest seadmetest ja elektrijaamadest loobumist. Õhusaaste probleemi lahendamiseks tuleks jõupingutused keskendada sellele, et edendatakse üleminekut taastuvatele ja muudele puhta energia allikatele keskpikas või pikas perspektiivis.</i>

Motivatsioon

Sõel põhinev elamute kütmine on ELis oluline õhusaaste allikas ning sellel on kahjulik mõju kodanike tervisele. Kui see on tehniliselt ja rahaliselt võimalik, tuleks edendada üleminekut taastuvatele ja muudele puhta energia allikatele kooskõlas hoonete sektori jaoks seatud süsinikdioksiidiheite vähendamise eesmärkidega, nagu on ette nähtud direktiivis hoonete energiatõhususe kohta.

Muudatusettepanek 9

Põhjendus 20

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(20) Keskkonna-, kliimamuutuste ja sellega seotud puhtale energeetikale ülemineku küsimuste juhtimise parandamiseks tuleb kaasata kodanikuühiskond, suurendades üldsuse teadlikkust, kaasates tarbijad ning laiendades sidusrühmade, sealhulgas vabaühenduste osalemist asjaomaste poliitikasuundadega seotud konsultatsioonides ja nende rakendamises.	(20) Keskkonna-, kliimamuutuste ja sellega seotud puhtale energeetikale ülemineku küsimuste juhtimise parandamiseks tuleb kaasata kodanikuühiskond, suurendades üldsuse teadlikkust, muu hulgas teabevahetusstrateegia abil, milles võetakse arvesse uut meediat ja sotsiaalvõrgustikke ning millega edendatakse tarbijate kaasamist ja sidusrühmade, sealhulgas vabaühenduste osalemist asjaomaste poliitikasuundadega seotud konsultatsioonides ja nende rakendamises. Lisaks võib kohalike ja piirkondlike omavalitsuste – kooskõlas Pariisi kokkuleppe osaliste konverentsil (Pariisi kokkulepe) linnadele, kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele määratud tunnustusega ning subsidiaarsuse põhimõttega kodanikele kõige lähemal asuva valitsustasandi – kaasamine ja ühisvastutuse suurendamine aidata saavutada märkimisväärsed tulemusi keskkonna, energeetika ja kliima valdkonnas, nagu on näidanud algatuse „Linnapeade pakt“ ning omavalitsuste teiste kliima- ja keskkonnavõrgustike kasvav edu.

Motivatsioon

Oluline on viidata sõnaselgelt vajadusele kaasaegse teabevahetuse järele ja linnapeade paktile, millest on praeguseks kujunenud üleilmne ja väga edukas algatus kodanikele kõige lähemal asuva valitsustasandi kaasamiseks ja selle mõjuvõimu suurendamiseks.

Muudatusettepanek 10

Põhjendus 22

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>(22) Programmiga tuleks turuosalisel ette valmistada üleminekuks puhtale ringluspõhisele, energiatõhusale, vähese CO₂-heitelise ja kliimamuutustele vastupanuvõimelisele majandusele ning neid selles toetada. Selleks tuleb katsetada uusi äriühinguid, täiendada kutseoskusi, parandada kestlike toodete ja teenuste kättesaadavust tarbijatele, kaasata ja volitada arvamusi liidreid ning katsetada uudseid meetodeid olemasolevate protsesside ja ärimaastiku kohandamiseks. Et toetada kestlike lahenduste suuremat levikut turul, tuleks taotleda üldsuse heakskiitu ja tarbijaid rohkem kaasata.</p>	<p>(22) Programmiga tuleks turuosalisel ette valmistada üleminekuks puhtale ringluspõhisele, energiatõhusale, vähese CO₂-heitelise ja kliimamuutustele vastupanuvõimelisele majandusele ning neid selles toetada. Selleks tuleb katsetada uusi äriühinguid, täiendada kutseoskusi, parandada kestlike toodete ja teenuste kättesaadavust tarbijatele, kaasata ja volitada arvamusi liidreid ning katsetada uudseid meetodeid olemasolevate protsesside ja ärimaastiku kohandamiseks. Et toetada kestlike lahenduste suuremat levikut turul, iseäranis innovatiivse, kestliku ja taastuvenergia tehnoloogia väljatöötamist, tuleks edendada sellise tehnoloogia teadmist ja üldist levitamist, et hõlbustada üldsuse heakskiitu saamist ja tarbijate suuremat kaasamist.</p>

Motivatsioon

Tänu tehnoloogia ja turu arengule ning (samuti) avaliku sektori toetusele on viimase 10 aasta jooksul taastuvenergia süsteemide paigaldamise kulud järsult langenud. Tuleb jätkata sellel suunal, et suuta täielikult ära kasutada Euroopa energiapotentsiaali, kaaludes seni vähe kasutatavaid alternatiivseid energiaallikaid (nagu mereenergia ja geotermiline energia) ning suurendades ELi energiasõltumatust kolmandatest riikidest.

Muudatusettepanek 11

Uus põhjendus 24a pärast põhjendust 24

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p>(24a) Arvestades kliimamuutustest põhjustatud loodusõnnetuste sagedamist ELi territooriumil ja praeguste ennetusvahendite ebapiisavust, toetatakse programmiga algatusi, mille eesmärk on tugevdada kliimamuutustele vastupanuvõime suurendamise strateegiaid, et tulla toime nendega seotud loodusõnnetustega.</p>

Motivatsioon

Loodusõnnetuste sagedamist ja ennetusvahendite ebapiisavust arvestades, osutub esmatähtsaks programmi LIFE panus selliste algatuste toetamisse, mille eesmärk on tugevdada kliimamuutustele vastupanuvõime suurendamise strateegiaid, et tulla toime loodusõnnetustega.

Muudatusettepanek 12

Põhjendus 25

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(25) Pidades silmas ELi toimimise lepingu artiklit 349 ja äärepoolseimate piirkondade konkreetseid vajadusi ja haavatavust, tuleks programmi rakendamisel pöörata piisavat tähelepanu neid piirkondi käsitlevale strateegiale. Tuleks võtta arvesse ka muid liidu poliitikasuundi kui keskkonna-, kliima- ja asjakohane puhtale energeetikale ülemineku poliitika.	(25) Pidades silmas ELi toimimise lepingu artiklit 349 ja äärepoolseimate piirkondade konkreetseid vajadusi ja haavatavust, tuleks programmi rakendamisel pöörata piisavat tähelepanu neid piirkondi käsitlevale strateegiale. Tuleks võtta arvesse ka muid liidu poliitikasuundi kui keskkonna-, kliima-, ringmajandus- ja asjakohane puhtale energeetikale ülemineku poliitika. Kõnealuse strateegia rahastamine tuleks programmi integreerida konkreetsetel ja diferentseeritud viisil.

Motivatsioon

Kõnealust konkreetset viidet peetakse vajalikuks suurenenud riskide tõttu, millega seisavad silmitsi äärepoolseimad piirkonnad seoses üleilmsete ja kliimamuutustega, ning nende erilise haavatavuse ja sõltuvuse tõttu Mandri-Euroopas asuvatest territooriumidest.

Muudatusettepanek 13

Uus põhjendus 26a pärast põhjendust 26

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	(26a) Euroopa territoriaalse koostöö rühmitused (ETKRid) on abikõlblikud ja võivad olla õiguslik vahend programmi LIFE rakendamiseks. ETKRidel on konsortsiumiga sarnanev struktuur ja suurem osa neist tegutseb piiriülel. Tänu nendele omadustele võivad nad tsentraliseeritult hallata projektide praktilist rakendamist ja nende rahastamist.

Motivatsioon

On vaja edendada ETKRide kasutamist ja tagada nende abikõlblikkus konsortsiumina.

Muudatusettepanek 14

Põhjendus 31

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Rahastamisliikide ning rakendamismeetodite valimisel tuleks lähtuda sellest, kas nende kaudu on võimalik täita meetme konkreetseid eesmärgi ja saada tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollimise kulusid, halduskoormust ja huvide konflikti tekkimise ohtu. Toetuste puhul tuleks kaaluda selle raames ühekordsete maksete, kindlasummaliste maksete ja ühikukulude astmestiku kasutamist.</p>	<p>Rahastamisliikide ning rakendamismeetodite valimisel tuleks lähtuda sellest, kas nende kaudu on võimalik täita meetme konkreetseid eesmärgi ja saada tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollimise kulusid, halduskoormust ja huvide konflikti tekkimise ohtu. Toetuste puhul tuleks kaaluda selle raames ühekordsete maksete, kindlasummaliste maksete ja ühikukulude astmestiku kasutamist, et katta muu hulgas personalikulud, toetamaks projektides osalemisega seotud haldamistoimingute lihtsustamist;</p>

Motivatsioon

Muudatusettepanekus rõhutatakse, et projektides osalemise edu üks oluline element on suutlikkus toetada personalikulude katmist, eriti väiksemate organisatsioonide puhul.

Muudatusettepanek 15

Artikli 3 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>1. Programmi üldine eesmärk on toetada üleminekut puhtale, ringluspõhisele, energiatõhusale, vähese CO₂-heitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimelisele majandusele, sealhulgas puhtale energeetikale ülemineku, keskkonna kaitsmise ja keskkonna kvaliteedi parandamise ning bioloogilise mitmekesisuse vähenemise peatamise ja selle tendentsi ümberpööramise kaudu, toetades seeläbi kestlikku arengut.</p>	<p>1. Programmi üldine eesmärk on toetada üleminekut puhtale, ringluspõhisele, energiatõhusale, vähese CO₂-heitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimelisele majandusele, sealhulgas puhtale energeetikale ülemineku, keskkonna kaitsmise ja keskkonna kvaliteedi parandamise ning bioloogilise mitmekesisuse vähenemise peatamise ja selle tendentsi ümberpööramise kaudu, toetades seeläbi kestlikku arengut.</p>

Motivatsioon

Ei puuduta eestikeelset versiooni.

Muudatusettepanek 16

Artikli 3 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>2. Programmi konkreetsed eesmärgid on järgmised:</p>	<p>2. Programmi konkreetsed eesmärgid on järgmised:</p>

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>a) arendada, tutvustada ja edendada uuenduslikke meetodeid ja lähenemisviise, mis on vajalikud liidu keskkonnanja kliimaalaste õigusaktide ja poliitikavaldkondade eesmärkide saavutamiseks, millest üks on üleminek puhtale energeetikale, ning aidata kaasa looduse ja bioloogilise mitmekesisusega seotud parimate tavade kohaldamisele;</p> <p>b) toetada asjakohaste liidu õigusaktide ja poliitikavaldkondade arendamist, rakendamist, järelevalvet ja jõustamist, muu hulgas töhustades juhtimist avaliku ja erasektori osalejate suutlikkuse suurendamise ja kodanikuühiskonna kaasamise kaudu;</p> <p>c) hoogustada edukate tehniliste ja poliitikaga seotud lahenduste ulatuslikku kasutuselevõttu, et rakendada asjakohaseid liidu õigusakte ja poliitikat tulemuste kordamise, seotud eesmärkide muude poliitikasuundade ning avaliku ja erasektori tavadega lõimimise, investeringute hankimise ja rahastamise kättesaadavuse parandamise kaudu;</p>	<p>a) arendada, tutvustada ja edendada uuenduslikke meetodeid ja lähenemisviise, mis on vajalikud liidu keskkonnanja kliimaalaste õigusaktide ja poliitikavaldkondade eesmärkide saavutamiseks, millest üks on üleminek puhtale energeetikale, ning aidata kaasa looduse ja bioloogilise mitmekesisusega seotud parimate tavade kohaldamisele;</p> <p>b) toetada asjakohaste liidu õigusaktide ja poliitikavaldkondade arendamist, rakendamist, järelevalvet ja jõustamist, muu hulgas töhustades juhtimist avaliku ja erasektori osalejate suutlikkuse suurendamise ja kodanikuühiskonna kaasamise kaudu;</p> <p>c) hoogustada edukate tehniliste ja poliitikaga seotud lahenduste ulatuslikku kasutuselevõttu, et rakendada asjakohaseid liidu õigusakte ja poliitikat tulemuste kordamise, seotud eesmärkide muude poliitikasuundade ning avaliku ja erasektori tavadega lõimimise, investeringute hankimise ja rahastamise kättesaadavuse parandamise kaudu;</p> <p>d) tugevdada koostoimet kliimamuutustele vastupanuvõime suurendamise strateegiate ja nendega seotud loodusõnnetuste ohu vähendamise strateegiate vahel, võttes kasutusele tehnilised lahendused nagu ühtne meetod loodusõnnetuste ohu analüüsimiseks.</p>

Motivatsioon

Loodusõnnetuste sagenemist ja praeguste ennetusvahendite ebapiisavust arvestades, osutub esmatahtsaks programmi LIFE panus selliste lahenduste toetamisele, mille eesmärk on tugevdada kliimamuutustele vastupanuvõime strateegiaid, et tulla toime loodusõnnetustega.

Muudatusettepanek 17

Artikkel 5

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>1. Rahastamispakett programmi rakendamiseks ajavahemikul 2021–2027 on 5 450 000 000 eurot jooksevhindades.</p> <p>2. Lõikes 1 osutatud summa suunav jaotus on järgmine:</p>	<p>1. Rahastamispakett programmi rakendamiseks ajavahemikul 2021–2027 on 6 780 000 000 eurot jooksevhindades.</p> <p>2. Lõikes 1 osutatud summa suunav jaotus on järgmine:</p>

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>3 500 000 000 eurot valdkonnale „Keskkond“, millest</p> <p>2 150 000 000 eurot looduse ja bioloogilise mitmekesisuse allprogrammile;</p> <p>1 350 000 000 eurot ringmajanduse ja elukvaliteedi allprogrammile;</p> <p>1 950 000 000 eurot valdkonnale „Kliimameetmed“, millest</p> <p>950 000 000 eurot kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise allprogrammile ning</p> <p>1 000 000 000 eurot puhtale energeetikale ülemineku allprogrammile.</p> <p>3. Punktides 1 ja 2 osutatud summasid kohaldatakse ilma, et see piiraks paindlikkussätteid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi määruses (EL) xx/xx.</p>	<p>a) 4 165 000 000 eurot valdkonnale „Keskkond“, millest</p> <p>1) 2 315 000 000 eurot looduse ja bioloogilise mitmekesisuse allprogrammile;</p> <p>2) 1 850 000 000 eurot ringmajanduse ja elukvaliteedi allprogrammile;</p> <p>b) 2 615 000 000 eurot valdkonnale „Kliimameetmed“, millest</p> <p>1) 1 450 000 000 eurot kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise allprogrammile ning</p> <p>2) 1 165 000 000 eurot puhtale energeetikale ülemineku allprogrammile.</p> <p>3. Punktides 1 ja 2 osutatud summasid kohaldatakse ilma, et see piiraks paindlikkussätteid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi määruses (EL) xx/xx.</p>

Motivatsioon

Programmi LIFE jaoks ettenähtud kogusumma põhineb Euroopa Komisjoni teadaande kohaselt 1,7 kordsel suurendamisel, kuid varem programmist „Horisont 2020“ rahastatud puhtale energiale ülemineku meetme ülekandmiseta, pöörates eritähelpanu allprogrammidele „Kliimamuutuste leevendamine“ ja „Ringmajandus“.

Muudatusettepanek 18

Artikli 5 lõige 3

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>3. Punktides 1 ja 2 osutatud summasid kohaldatakse ilma, et see piiraks paindlikkussätteid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) xx/xx [the new Multiannual Financial Framework Regulation] ning finantsmääruses.</p>	<p>3. Punktides 1 ja 2 osutatud summasid kohaldatakse ilma, et see piiraks paindlikkussätteid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) xx/xx [the new Multiannual Financial Framework Regulation] ning finantsmääruses.</p> <p>3.a Komisjonil on õigus võtta vastavalt artiklile 21 vastu delegeeritud õigusakte, et tõsta käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud protsendimäär kuni 10 % võrra, tingimusel et looduse ja bioloogilise mitmekesisuse prioriteetse valdkonna alla kuuluvate ja kvaliteedi miinimumnõuetele vastavate taotlustega kahe järjestikuse aasta jooksul taotletud kogusumma on üle 20 % suurem kõnealustele aastatele eelneval kahel aastal arvestatud vastavast summast.</p>

Motivatsioon

Ei vaja selgitust. Muudatusettepanekus võetakse üle praegu programmi LIFE (2014–2020) looduse ja bioloogilise mitmekesisuse allprogrammi paindlikkuse klausli sõnastus.

Muudatusettepanek 19

Artikli 5 lõige 5

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>5. Programmist võib rahastada komisjoni rakendatud tegevust, millega toetatakse liidu keskkonna- ja kliimaalaste ning asjakohaste puhtale energeetikale üleminekut käsitlevate õigusaktide ja poliitikameetmete ning vastavate õigusaktide ettevalmistamist, rakendamist ja arvesse võtmist artiklis 3 osutatud eesmärkide saavutamiseks. Selline tegevus võib hõlmata järgmist:</p> <p>a) teave ja teavitamine, sealhulgas teadlikkuse suurendamise kampaaniad. Käesoleva määruse alusel teavitustegevuseks eraldatavad vahendid hõlmavad ka liidu poliitiliste prioriteetide propageerimist ning liidu keskkonna- ja kliimaalaste või asjakohaste puhtale energeetikale üleminekut käsitlevate õigusaktide rakendamise ja ülevõtmise seisutuvustamist;</p> <p>b) uuringud, ülevaated, mudeldamine ja stsenaariumide väljatöötamine;</p> <p>c) programmist mitte rahastatavate projektide ning poliitika, programmide ja õigusaktide ettevalmistamine, rakendamine, järelevalve, kontroll ja hindamine;</p> <p>d) seminarid, konverentsid ja koosolekud;</p> <p>e) koostöövõrgustikud ning parimate tavade platvormid;</p> <p>f) muu tegevus.</p>	<p>5. Programmist võib rahastada komisjoni rakendatud tegevust, millega toetatakse liidu keskkonna- ja kliimaalaste ning asjakohaste puhtale energeetikale üleminekut käsitlevate õigusaktide ja poliitikameetmete ning vastavate õigusaktide ettevalmistamist, rakendamist ja arvesse võtmist artiklis 3 osutatud eesmärkide saavutamiseks. Selline tegevus võib hõlmata järgmist:</p> <p>a) teave ja teavitamine, sealhulgas teadlikkuse suurendamise kampaaniad. Käesoleva määruse alusel teavitustegevuseks eraldatavad vahendid hõlmavad ka liidu poliitiliste prioriteetide propageerimist ning liidu keskkonna- ja kliimaalaste või asjakohaste puhtale energeetikale üleminekut käsitlevate õigusaktide rakendamise ja ülevõtmise seisutuvustamist;</p> <p>b) uuringud, ülevaated, mudeldamine ja stsenaariumide väljatöötamine;</p> <p>c) programmist mitte rahastatavate projektide, valitsemitava rakendamise ja parandamise meetmete ning poliitika, programmide ja õigusaktide ettevalmistamine, rakendamine, järelevalve, kontroll ja hindamine;</p> <p>d) seminarid, konverentsid ja koosolekud;</p> <p>e) koostöövõrgustikud ning parimate tavade platvormid;</p> <p>f) muu tegevus.</p>

Motivatsioon

Ei vaja selgitust.

Muudatusettepaneku soovitus 20

Artikli 11 lõige 5

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
5. Juriidilised isikud, kes osalevad konsortsiumis, mis koosneb vähemalt kolmest sõltumatust üksusest, mis on asutatud eri liikmesriikides või nendega seotud ülemere- maades või -territooriumidel või programmiga ühinenud kolmandates riikides või muudes kolmandates riikides, on rahastamiskõlblikud.	5. Juriidilised isikud, kes osalevad konsortsiumis, mis koosneb vähemalt kolmest sõltumatust üksusest, mis on asutatud eri liikmesriikides või nendega seotud ülemere- maades või -territooriumidel või programmiga ühinenud kolmandates riikides või muudes kolmandates riikides, on rahastamiskõlblikud. 5.a Euroopa territoriaalse koostöö rühmitused (ET-KRid) võrdsustatakse eri liikmesriikides või nendega seotud ülemere maades ja -territooriumidel asutatud konsortsiumitega.

Motivatsioon

On vaja edendada ETKRide kasutamist ja tagada nende abikõlblikkus konsortsiumina.

Muudatusettepanek 21

Artikli 13 punkt a

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
a) programmist rahastatavate projektidega peab hoiduma programmi keskkonna-, kliima- või asjakohaste puhta energeetika alaste eesmärkide kahjustamisest ning võimaluse korral edendama keskkonnahoidlike riigihangete kasutamist;	a) programmist rahastatavad projektid peavad aitama saavutada vähemalt ühte programmi keskkonna-, kliima-, ringmajandusmudelile ülemineku või säästva energia alastest eesmärkidest, kahjustamata teisi eesmärke , ning võimaluse korral edendama keskkonnahoidlike riigihangete kasutamist;

Motivatsioon

Programm LIFE ei peaks mitte ainult „hoiduma“ ELi keskkonna-, kliima- ja energiapoliitiliste eesmärkide kahjustamisest, vaid peaks aktiivselt kaasa aitama nende saavutamisele. Lisaks sellele tundub sõnastus „asjakohaste puhta energeetika alaste [eesmärkide]“ olevat liiga ebamäärane.

Muudatusettepanek 22

Artikli 13 punkt f

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
f) Võimaluse korral pööratakse erilist tähelepanu projektidele erivajadustega või haavatavates geograafilistes piirkondades, näiteks teatavate keskkonnaprobleemide või looduslike piirangutega alad, piiriülesed alad või ääre- poolseimad piirkonnad.	f) Võimaluse korral pööratakse erilist tähelepanu projektidele erivajadustega või haavatavates geograafilistes piirkondades, näiteks teatavate keskkonnaprobleemide (nt ilmselged õhukvaliteedi probleemid) või looduslike piirangutega alad, piiriülesed alad (projektid, milles riikidevaheline koostöö on oluline keskkonnakaitse tagamiseks ja kliimaeesmärkide saavutamiseks), ülemaailmsetest ja kliimamuutustest tõsiselt ohustatud piirkonnad, nagu äärepoolseimad piirkonnad.

Motivatsioon

Peetakse kasulikuks pöörata rohkem tähelepanu riikidevahelisele koostööle, õhukvaliteedi probleemile, üleilmsetest ja kliimamuutustest tulenevatele ohtudele ja äärepoolseimate piirkondade erilisele haavatavusele. Kliimamuutustega seotud probleemid puudutavad sageli konkreetsete vajaduste või nõrkustega geograafilisi alasid, nagu saared, rannikulinnad ja mägipiirkonnad.

Muudatusettepanek 23

Uus artikkel pärast artiklit 13

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p>Käibemaksu ja töötajatega seotud projektikulude rahastamiskõlblikkus</p> <p>1) <i>Rahastamiskõlblikke kulusid käsitlevad tingimused on sätestatud määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artiklis 126. Need kulud hõlmavad käibemaksu ja personalikulusid.</i></p> <p><i>Komisjon annab programmi LIFE vahe- ja järeelhindamisel liikmesriikide kaupa ülevaate käibemaksu tagastamise taotluste kohta, mida programmi LIFE projekti toetuse saajad on viimases makseetapis esitanud.</i></p> <p>2) <i>Tagastatav käibemaks ei ole rahastamiskõlblik kulu, hoolimata sellest, kas taotleja otsustab tagastust taotleda või mitte. Käibemaks ei kujuta endast rahastamiskõlbliku kulu, välja arvatud juhul, kui selle on tegelikult ja lõplikult tasunud lõplik kasusaaja. Asjakohaste vahendite kaudu tagastatavat käibemaksu ei saa rahastamiskõlbliku kulutusena käsitada isegi juhul, kui lõplik abisaaja või üksikisikust abisaaja seda tegelikult ei tagasta. Käesoleva õigusakti sätete kohaselt käibemaksu rahastamiskõlblikuse kindlakstegemisel ei võeta arvesse lõpliku abisaaja või üksikisikust abisaaja avalik-õiguslikku või eraõiguslikku seisundit.</i></p> <p>3) <i>Tagastamisele mittekuuluvat käibemaksu võib esitada rahastamiskõlbliku kuluna eeldusel, et taotlus tugineb organisatsiooni audiitorite või raamatupidajate nõuetekohasele tõendusmaterjalile. Käibemaksu, mida lõplik abisaaja või üksikisikust abisaaja ei pea konkreetsete siseriiklike eeskirjade kohaselt tagastama, käsitatakse rahastamiskõlbliku kulutusena üksnes juhul, kui sellised eeskirjad vastavad täielikult käibemaksu käsitlevale direktiivile 2006/112/EÜ.</i></p>

Motivatsioon

Muudatusettepanek pärineb komitee varasemast arvamusest (Twitchen, ENVE-V-018). Käibemaks mõjus eelmiste programmide LIFE puhul osalemist takistava tegurina.

Muudatusettepanek 24

Artikli 21 lõige 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsiooni-devahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.	4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsiooni-devahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega ning asjakohasel juhul konsulteerib komisjon otse kohalike ja piirkondlike omavalitsustega ning käivitab avalikud konsultatsioonid.

Motivatsioon

Peetakse kasulikuks viidata sõnaselgelt kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele.

Muudatusettepanek 25

Uus artikkel 21a pärast artiklit 21

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p>Komiteemenetlus</p> <p>1) Komisjoni abistab keskkonna- ja kliimameetmete programmi LIFE komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.</p> <p>2) Kui on viidatud käesolevale lõikele, kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.</p> <p>Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.</p>

Motivatsioon

Muudatusettepanekus võetakse üle praeguse programmi LIFE käsitleva määruse (EL) nr 1293/2013 artikli 30 sõnastus, et tagada ulatuslikum osalemine programmis LIFE ja järelevalve selle rakendamise üle.

II. POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. pooldab Euroopa Komisjoni ettepanekut, millega kinnitatakse kõhklematult programmi LIFE järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ajaks ning tunnistatakse sõnaselgelt programmi edukust ja seni loodud Euroopa lisaväärtust;
2. väljendab heameelt asjaolu üle, et määruse ettepanekus viidatakse konkreetselt ÜRO kestliku arengu eesmärkidele ning ettepanek aitab tagada, et 25 % mitmeaastase finantsraamistiku eelarvehenditest eraldatakse kliimaeesmärkide edendamisele. Komitee kutsub üles tunnistama ja toetama liidu eelarves sõnaselgelt kõiki ÜRO kestliku arengu eesmärke;
3. rõhutab kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele avalduvat olulist otsest mõju, mida programm LIFE on juba näidanud, kuna see aitab kaasa bioloogilise mitmekesisuse säilitamisele ja keskkonna kvaliteedi parandamisele ning seega kliimamuutuste ränga mõju vähendamisele ja leevendamisele, kusjuures kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on esirinnas võitluses kliimamuutuste vastu;

4. kiidab heaks ettepaneku suurendada mitmeaastases finantsraamistikus programmile LIFE eraldatavat eelarvet 60 %. Komitee juhib siiski tähelepanu asjaolule, et kõnealuse eelarve suurendamisega kaasneb ka tulevases programmist LIFE rahastavate teemade laienemine (nagu uus allprogramm „Üleminek puhtale energiale“, millest rahastatakse projekte, mis praeguses mitmeaastases finantsraamistikus kuuluvad programmi „Horisont 2020“ alla). Seda silmas pidades rõhutab komitee, et Euroopa Komisjoni kavandatav eelarve suurendamine on tegelikkuses kaugel komisjoni väljakuulutatud 60 %st, ning loodab, et kaalutakse edasist suurendamist kooskõlas mitmeaastase finantsraamistiku üldise ettepanekuga.
5. väljendab muret selle pärast, et kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele kliimapoliitika ja energiaalase üleminekuga seotud projektide jaoks eraldatavate rahaliste vahendite kogumahtu on vähendatud järgmises mitmeaastases finantsraamistikus 2021–2027, arvestades kavandatud kärpeid Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi eelarves;
6. ei nõustu puudub viite puudumisega programmi LIFE komiteele, mida ei mainita Euroopa Komisjoni ettepanekus. Komitee leiab, et programmi LIFE komiteed ei tohiks kaotada ning et see peaks hoopis edendama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tõhusamat osalemist programmis;
7. pooldab otsust keskenduda projektide kvaliteedile, vältides siduvat eelnevat eraldamist geograafilisel alusel (ent edendades ühtlasi projektide õiglast ja tasakaalustatud jaotamist), ning väljendab heameelt katse üle lihtsustada programmi reguleerivaid eeskirju. Sellegipoolest hoiatab komitee ohu eest, et liiga palju aspekte jäetakse otsustada teise tasandi delegeeritud õigusaktide teel, ja nõuab sellega seoses, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rahastamist ei vähendataks tulevastes konkursikutsetes;
8. peab oluliseks väärtustada programmi LIFE, soodustades edukate projektide korratavust ja kasutades seda ka katalüsaatorina, et meelitada ligi täiendavaid vahendeid (avaliku ja erasektori allikad, alustades Euroopa Regionaalarengu Fondist). Komitee kutsub komisjoni üles kasutama sobivaid vahendeid teavitamiseks, teabe levitamiseks ja tehnilise abi osutamiseks, et julgustada ja toetada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste osalemist programmis. Seetõttu soovib komitee projektide edendamist võrgustike loomiseks riiklike kontaktpunktide vahel, et soodustada parimate tavade vahetamist ja riikidevahelist koostööd;
9. rõhutab Natura 2000 võrgustiku eesmäärke ja tähtsust LIFE programmi raames ning leiab, et selle võrgustiku toetamine peab jääma bioloogilise mitmekesisuse allprogrammi keskmesse;
10. mõistab ja toetab vajadust edendada erakapitali kaasamist ka keskkonnainvesteeringutesse, kuid kutsub komisjoni üles esitama rohkem selgitusi „segarahastamistoimingute“ ja sellistest katseprojektidest saadud tulemuste kohta, mida rahastati 2014.–2020. aasta programmi LIFE vahenditest.

Brüssel, 9. oktoober 2018

Euroopa Regioonide Komitee
president

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopa Regioonide Komitee arvamused teemal „Euroopa ühendamise rahastu“

(2018/C 461/15)

Pearaportöör: Isabelle BOUDINEAU (FR/PES), Uus-Akvitaania piirkonna volikogu aseesimees

Viitedokument: ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1316/2013 ja (EL) nr 283/2014

COM(2018) 438 final

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1316/2013 seoses Ühendkuningriigi liidust väljaastumisega

COM(2018) 568

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1316/2013 ja (EL) nr 283/2014

(COM(2018) 438 final) – 1. osa

Muudatusettepanek 1

Põhjendus 15

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Teatistes „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“ ⁽¹⁾ seadis komisjon tähelepanu keskmesse äärepoolseimate piirkondade transpordivajadused ja selle, et neid vajadusi peaks rahastama liit, sealhulgas programmi alusel.	Teatistes „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“ ⁽¹⁾ seadis komisjon tähelepanu keskmesse äärepoolseimate piirkondade transpordi-, energia- ja digivajadused. Ta rõhutas, et transpordi osas peaks neid vajadusi rahastama liit, sealhulgas programmi alusel.
⁽¹⁾ COM(2017) 623	⁽¹⁾ COM(2017) 623

Motivatsioon

Komisjon tunnistas oma teatistes äärepoolseimate piirkondade kohta, et kõnealustel piirkondadel on ka energia- ja digitaalvallas potentsiaal, kuid nad kannatavad mitme piirangu all, mille ületamiseks on vaja toetust.

Muudatusettepanek 2

Põhjendus 22

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Teatistes „Ühenduvus konkurentsivõimelise digitaalse ühtse turu jaoks – Euroopa gigabitiühiskonna poole“⁽¹⁾ (gigabitiühiskonna strateegia) on seatud 2025. aasta strateegilised eesmärgid digitaalse ühenduvuse taristusse tehtavate investeeringute optimeerimist silmas pidades. Direktiivis (EL) 2018/XXX (Euroopa elektroonilise side seadustiku direktiivi kohta) on muu hulgas seatud eesmärgiks luua õiguskeskkond, mis stimuleeriks erainvesteeringuid digitaalse ühenduvuse võrkudesse. Sellegipoolest on selge, et paljudes liidu piirkondades ei ole majanduslikult otstarbekas võrke välja arendada – seda mitmesuguste selliste tegurite tõttu nagu kauge asukoht ning territoriaalne ja geograafiline eripära, väike rahvastikutihedus ning mitmesugused sotsiaalmajanduslikud tegurid. Seetõttu tuleks programmi kohandada nii, et see aitaks kaasa nende gigabitiühiskonna strateegias esitatud strateegiliste eesmärkide saavutamisele ning täiendaks toetust, mis ülisuure läbilaskevõimega võrkudele on ette nähtud muude programmidega, eelkõige ERFist, Ühtekuuluvusfondist ja InvestEU fondist.</p> <p>⁽¹⁾ COM(2016) 587</p>	<p>Teatistes „Ühenduvus konkurentsivõimelise digitaalse ühtse turu jaoks – Euroopa gigabitiühiskonna poole“⁽¹⁾ (gigabitiühiskonna strateegia) on seatud 2025. aasta strateegilised eesmärgid digitaalse ühenduvuse taristusse tehtavate investeeringute optimeerimist silmas pidades. Direktiivis (EL) 2018/XXX (Euroopa elektroonilise side seadustiku direktiivi kohta) on muu hulgas seatud eesmärgiks luua õiguskeskkond, mis stimuleeriks erainvesteeringuid digitaalse ühenduvuse võrkudesse. Sellegipoolest on selge, et paljudes liidu piirkondades ei ole majanduslikult otstarbekas võrke välja arendada – seda mitmesuguste selliste tegurite tõttu nagu kauge asukoht ning territoriaalne ja geograafiline eripära, nagu äärepoolseimate piirkondade puhul, väike rahvastikutihedus ning mitmesugused sotsiaalmajanduslikud tegurid. Seetõttu tuleks programmi kohandada nii, et see aitaks kaasa nende gigabitiühiskonna strateegias esitatud strateegiliste eesmärkide saavutamisele ning täiendaks toetust, mis ülisuure läbilaskevõimega võrkudele on ette nähtud muude programmidega, eelkõige ERFist, Ühtekuuluvusfondist ja InvestEU fondist.</p> <p>⁽¹⁾ COM(2016) 587</p>

Motivatsioon

Äärepoolseimad piirkonnad on tüüpiline näide sellisest olukorrast, nagu on tunnistanud ELi toimimise lepingu artiklis 349. Nad seisavad silmitsi mitmesuguste piirangutega (väga kauge asukoht, isoleeritus, väike pindala, looduslikud olud ja kliima), mis nende püüvat ja kumulatiivset laadi arvestades takistavad piirkondade arengut.

Muudatusettepanek 3

Põhjendus 28

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Vajalikud on elektroonilise side tuumikvõrgud, sealhulgas merekaablid, mis ühendavad Euroopa territooriume muude mandrite kolmandate riikidega, Euroopa saari omavahel või ülemereterritooriume mandriosaga, et tagada selle elutähtsa taristu ühtekoondumine ning suurendada liidu digivõrkude läbilaskevõimet ja töökindlust. Ilma avaliku sektori toetuseta on sellised projektid aga tihti majanduslikult ebaotstarbekad.</p>	<p>Vajalikud on elektroonilise side tuumikvõrgud, sealhulgas merekaablid, mis ühendavad Euroopa territooriume muude mandrite kolmandate riikidega, Euroopa saari omavahel või äärepoolseimaid piirkondi mandriosaga, et tagada selle elutähtsa taristu ühtekoondumine ning suurendada liidu digivõrkude läbilaskevõimet ja töökindlust. Ilma avaliku sektori toetuseta on sellised projektid aga tihti majanduslikult ebaotstarbekad.</p>

Motivatsioon

Äärepoolseimate piirkondade erikontekst ehk nende eraldatus Euroopa mandrist ja asukoht teiste maailmajagude läheduses muudab kõnealuse probleemi veelgi pakilisemaks.

Muudatusettepanek 4

Artikli 2 punkt h

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>h) „piiriülene taastuenergiaprojekt“ – projekt, mis on välja valitud või vastab tingimustele, et saada välja valitud liikmesriikidevahelise või liikmesriikide ja direktiivi 2009/82/EÜ artiklis 6, 7, 9 või 11 määratletud kolmandate riikide vahelise koostöölepingu või mõne muu kokkuleppe alusel taastuenergia kavandamise või kasutuselevõtu valdkonnas kooskõlas käesoleva määruse lisa IV osas sätestatud kriteeriumidega;</p>	<p>h) „piiriülene taastuenergiaprojekt“ – projekt, mis on välja valitud või vastab tingimustele, et saada välja valitud liikmesriikide või kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahelise või liikmesriikide ja direktiivi 2009/82/EÜ artiklis 6, 7, 9 või 11 määratletud kolmandate riikide vahelise ETKRi, koostöölepingu või mõne muu kokkuleppe alusel taastuenergia kavandamise või kasutuselevõtu valdkonnas kooskõlas käesoleva määruse lisa IV osas sätestatud kriteeriumidega;</p>

Motivatsioon

Tuleks edendada ETKRide kasutamist piiriüleste projektide väljatöötamiseks. Lisaks saab osa projekte rahalisi vahendeid vaid kohalikelt ja piirkondlikelt omavalitsustelt. Seepärast peavad ka need omavalitsused saama taotleda ELi rahalisi vahendeid.

Muudatusettepanek 5

Artikli 3 lõike 2 punkti a alapunkt i

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>i) aidata arendada ühishuviprojekte, mis on seotud aruka, säästva, kaasava, ohutu ja turvalise liikuvusvaldkonna tõhusate ja omavahel ühendatud võrkude ja taristuga;</p>	<p>i) aidata arendada strateegilisi ühishuviprojekte, mis on seotud aruka, säästva, kaasava, ohutu ja turvalise liikuvusvaldkonna tõhusate ja omavahel ühendatud võrkude ja taristuga, mis tugevdavad liidu majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust. Eelkõige tuleb seada esmatähtsaks määruse lisas loetletud põhikoridoride ja oluliste marsruutide raames tehtavate projektide ja tööde alustamine ja lõpuleviimine;</p>

Muudatusettepanek 6

Artikli 3 lõike 2 punktid a, b ja c

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Programmi erieesmärgid on järgmised:</p> <p>a) transpordisektoris:</p> <p>i) aidata arendada ühishuviprojekte, mis on seotud aruka, säästva, kaasava, ohutu ja turvalise liikuvusvaldkonna tõhusate ja omavahel ühendatud võrkude ja taristuga;</p> <p>ii) kohandada TEN-T võrke sõjaväelise liikuvuse vajadustele;</p> <p>b) energeetikasektoris aidata arendada ühishuviprojekte, mis on seotud energia siseturu parema lõimimisega, piiri- ja sektoriüleste võrkude koostalitlusega, soodustades dekarboniseerimist ja tagades varustuskindluse, ning lihtsustada piiriülest koostööd taastuvenergia valdkonnas;</p> <p>c) aidata digisektoris kasutusele võtta ülisuure läbilaskevõimega digivõrke ja 5G-süsteeme, et suurendada digitaalsete tuumikvõrkude töökindlust ja läbilaskevõimet ELi territooriumil, ühendades need naaberterritooriumidega, ning digiteerida transpordi- ja energiavõrk.</p>	<p>Programmi erieesmärgid on järgmised:</p> <p>a) transpordisektoris:</p> <p>i) aidata arendada ühishuviprojekte, mis on seotud aruka, säästva, kaasava, ohutu ja turvalise liikuvusvaldkonna tõhusate ja omavahel ühendatud võrkude ja taristuga;</p> <p>ii) kohandada TEN-T võrke sõjaväelise liikuvuse vajadustele, et tagada teatud strateegilise transporditaristu kaheotstarbeline, nii tsiviil- kui ka sõjaline kasutus, alustades ja viies lõpule koostalitlusvõimeliste ühenduste parandamist piiridel lahenduste abil, mis soodustavad ja võimaldavad kauba- ja reisijateveo ümbersuunamist ühelt transpordiliigilt teisele, et suurendada võrkude ja koridoride koostalitlusvõimet;</p> <p>iii) parandada äärepoolseimate piirkondade ligipääsetavust, seal elavate inimeste liikuvust ja kaubavedu;</p> <p>b) energeetikasektoris aidata arendada ühishuviprojekte, mis on seotud energia siseturu parema lõimimisega, piiri- ja sektoriüleste võrkude koostalitlusega, soodustades dekarboniseerimist ja tagades varustuskindluse, ning lihtsustada piiriülest ja piirkondadevahelist, iseäranis äärepoolseimate piirkondade vahelist koostööd taastuvenergia valdkonnas;</p> <p>c) aidata digisektoris kasutusele võtta ülisuure läbilaskevõimega digivõrke ja 5G-süsteeme, et suurendada digitaalsete tuumikvõrkude töökindlust ja läbilaskevõimet ELi territooriumil, ühendades need naaberterritooriumide ja äärepoolseimate piirkondadega, tugevdada lairibäiendust äärepoolseimates piirkondades ning digiteerida transpordi- ja energiavõrk.</p>

Motivatsioon

Artikli 3 lõikes 2 toodud punktid peavad sisaldama viidet äärepoolseimate piirkondade erijuhule sarnaselt sellega, mis on ette nähtud kehtiva Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembrini 2013. aasta (EL) nr 1315/2013 määruse [üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate liidu suuniste kohta] artiklis 10 „Üldised prioriteedid“.

Muudatusettepanek 7

Artikli 4 lõige 8

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>8. Ühtekuuluvusfondist ümberpaigutatud summadest 30 % tehakse kohe kättesaadavaks kõnealusest fondist toetuse saamise tingimustele vastavatele liikmesriikidele, et rahastada transporditaristuprojekte kooskõlas käesoleva määrusega, seades prioriteediks piiriülesed ja puuduvad lõigud. Kuni 31. detsembrini 2023 järgitakse rahastamiskõlblike projektide valimisel Ühtekuuluvusfondist riikidele tehtavaid eraldisi, võttes arvesse 70 % vahendite ümberpaigutamist. Alates 1. jaanuarist 2024 tehakse Euroopa ühendamise rahastusse üle kantud vahendid, mis ei ole transpordiprojektidele määratud, kättesaadavaks kõigile liikmesriikidele, kes vastavad Ühtekuuluvusfondist toetuse saamise tingimustele, et nad saaksid rahastada transporditaristu projekte kooskõlas käesoleva määrusega.</p>	<p>8. Ühtekuuluvusfondist ümberpaigutatud summade puhul järgitakse kuni 31. detsembrini 2023 rahastamiskõlblike projektide valimisel Ühtekuuluvusfondist riikidele tehtavaid eraldisi. Alates 1. jaanuarist 2024 tehakse Euroopa ühendamise rahastusse üle kantud vahendid, mis ei ole transpordiprojektidele määratud, kättesaadavaks kõigile liikmesriikidele, kes vastavad Ühtekuuluvusfondist toetuse saamise tingimustele, et nad saaksid rahastada transporditaristu projekte kooskõlas käesoleva määrusega, seades prioriteediks piiriülesed ja puuduvad lõigud ning projektid äärepoolseimates piirkondades. Kõigi Ühtekuuluvusfondist ümberpaigutatud summade puhul võetakse arvesse liikmesriikides kasutatavaid riiklikke kvote.</p>

Motivatsioon

Ühtekuuluvusfondist üle kantud vahendid on Euroopa ühendamise rahastu keskne element. Arvestades samas ühtekuuluvusfondi üldiste eraldiste olulist vähenemist, ei tuleks toetust saavate liikmesriikide linnad ja piirkonnad toime uute eelarvekärbete ohuga. Siiski on vaja, et kogu summa oleks programmitöö perioodi lõpuks kasutatud.

Muudatusettepanek 8

Artikli 4 lõige 9

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Vahendid, mis on liikmesriikidele eraldatud eelarve jagatud täitmise korras, võib liikmesriikide palvel kanda üle programmile. Komisjon haldab neid vahendeid otse finantsmääruse [artikli 62 lõike 1 punkti a] või kaudselt kõnealuse artikli lõike 1 punkti c alusel. Võimaluse korral seatakse vahendite kasutamisel esiplaanile asjaomase liikmesriigi huvid.</p>	<p>Ühissätete määruse (EL) XXX (ühissätete määrus) artikli 21 kohaselt ülekantavad ning eelarve jagatud täitmise korras liikmesriikidele eraldatud vahendid võib korraldusasutuse palvel ja pärast kohalike/piirkondlike omavalitsustega konsulteerimist kanda üle programmile. Komisjon haldab neid vahendeid otseselt finantsmääruse [artikli 62 lõike 1 punkti a] või kaudselt kõnealuse artikli lõike 1 punkti c alusel. Vahendite kasutamisel seatakse esiplaanile asjaomasele korraldusasutusele vastava geograafilise piirkonna huvid.</p>

Motivatsioon

Programmile ülekantavaid vahendeid peab kasutama korraldusasutus, kes otsustab ülekandmise teostada. See lähenemine võimaldab säilitada assigneeringud konkreetsetele piirkondadele ning aitab ka assigneeringuid paremini juhtida kooskõlas piirkondade ja liikmesriikide tegelike vajadustega.

Muudatusettepanek 9

Uus artikkel pärast artiklit 5

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p><i>TEN-T võrkude kohandamine sõjaväelise liikuvuse vajadustele</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Euroopa ühendamise rahastu peab aitama arendada välja transporditaristu põhivõrgu, mis on kohandatud kaheotstarbeliseks, nii tsiviil- kui ka sõjaliseks kasutuseks.</i> 2. <i>Sel eesmärgil toetatavaid projekte viiakse ellu kogu TEN-T võrgus.</i> 3. <i>Nii tsiviil- kui ka sõjaliseks kasutuseks ette nähtud kaheotstarbeline taristu peab vastama nii TEN-T kui ka sõjalisele tehnilisele kirjeldusele ning rahuldama tõelist, kas juba olemasolevat või potentsiaalset vajadust.</i> 4. <i>Sel eesmärgil rahalisi vahendeid saanud taristu puhul ei saa piirduda vaid sõjalise kasutusega, välja arvatud erandlike asjaolude korral ja lühikest aega ning tagades alati inimeste, teenuste, kaupade ja taristu enda ohutuse.</i> 5. <i>Meetmeid, mis seonduvad taristu kohandamisega kaheotstarbeliseks, nii tsiviil- kui ka sõjaliseks kasutuseks, toetatakse vaid sellel eesmärgil.</i> 6. <i>Komisjon võtab enne 31. detsembrist 2019 vastu delegeeritud õigusaktid, milles esitatakse nõukogu koostatud tehniline kirjeldus kaheotstarbelise, nii tsiviil- kui ka sõjalise kasutuse kohta, loetelu prioriteetsetest projektidest, mis võivad sel eesmärgil rahalisi vahendeid saada, ning rahastamiskõlblikkuse ja valikueeskirjad. Komisjon tagab kõnealuse taristu sidusa ja tasakaalustatud geograafilise jaotumise.</i>

Motivatsioon

Võttes arvesse sellele eesmärgile ette nähtud eelarvevahendeid, tuleb määruses sätestada ka asjaomased eeskirjad.

Muudatusettepanek 10

Artikli 7 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Piiriüleused taastuveniaprojektid hõlmavad vähemalt kaht liikmesriiki ja lisatakse liikmesriikidevahelisse koostöölepingusse või mõnda muusse kokkuleppesse või liikmesriikide ja direktiivi 2009/28/EÜ artiklis 6, 7, 9 või 11 esitatud kolmandate riikide vahelistesse kokkulepetesse. Need projektid määratakse kindlaks vastavalt käesoleva määruse lisa IV osas sätestatud kriteeriumidele ja menetlusele.</p>	<p>Piiriüleused taastuveniaprojektid hõlmavad vähemalt kaht liikmesriiki või ühte ETKRi või kahte äärepoolseimat piirkonda ja lisatakse liikmesriikide või kohalike ja piirkondlike omavalitsuste või äärepoolseimate piirkondade vahelisse koostöölepingusse või mõnda muusse kokkuleppesse või liikmesriikide ja direktiivi 2009/28/EÜ artiklis 6, 7, 9 või 11 esitatud kolmandate riikide vahelistesse kokkulepetesse. Need projektid määratakse kindlaks vastavalt käesoleva määruse lisa IV osas sätestatud kriteeriumidele ja menetlusele.</p>

Muudatusettepanek 11

Artikli 8 lõike 3 punkt d

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>3. Ilma et see piiraks artiklis 13 sätestatud hindamiskriteeriumide täitmist, lähtutakse rahastamisprioriteetide kindlaksmääramisel järgmistest kriteeriumidest:</p> <p>[...]</p> <p>d) projektid, mille eesmärk on liitu kolmandate riikidega ühendavate piiriüleste tuumikvõrkude, kaasa arvatud merekaablid, kasutuselevõtmine ja ühenduste tugevdamine liidus, seatakse tähtsuse järjekorda vastavalt sellele, kui suur on nende panus liidu territooriumil asuvate elektrooniliste sidevõrkude töökindluse ja läbilaskevõime suurendamisse;</p> <p>[...]</p>	<p>3. Ilma et see piiraks artiklis 13 sätestatud hindamiskriteeriumide täitmist, lähtutakse rahastamisprioriteetide kindlaksmääramisel järgmistest kriteeriumidest:</p> <p>[...]</p> <p>d) projektid, mille eesmärk on liitu kolmandate riikidega ühendavate piiriüleste tuumikvõrkude, kaasa arvatud merekaablid, kasutuselevõtmine ja ühenduste tugevdamine liidus, iseäranis Euroopa mandri ja äärepoolseimate piirkondade vahel, seatakse tähtsuse järjekorda vastavalt sellele, kui suur on nende panus liidu territooriumil asuvate elektrooniliste sidevõrkude töökindluse ja läbilaskevõime suurendamisse;</p> <p>[...]</p>

Motivatsioon

Pika vahemaa tõttu äärepoolseimate piirkondade ja Mandri-Euroopa vahel ning kõnealuste piirkondade asukoha tõttu nende naabruses asuvate kolmandate riikide läheduses on hädavajalik võrgustike loomine, eriti merekaablite kaudu, et vähendada nende eraldatust.

Muudatusettepanek 12

Artikli 9 lõike 2 punkti a alapunkt i

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>i) meetmed, millega kooskõlas määruse (EL) nr 1315/2013 III peatükiga rakendatakse ellu põhivõrk, sealhulgas meetmed, mis on seotud määruse (EL) nr 1315/2013 II lisas määratletud linnatranspordisõlmede, meresadamate, siseveesadamate ning raudtee-/maanteeterminalidega. Põhivõrgu rakendamise meetmed võivad hõlmata üldvõrgus asuvaid seonduvaid elemente, kui see on vajalik investeeringute optimeerimiseks ja kooskõlas käesoleva määruse artiklis 19 osutatud tööprogrammides täpsustatud tingimustega;</p>	<p>i) meetmed, millega kooskõlas määruse (EL) nr 1315/2013 III peatükiga rakendatakse ellu ja viiakse lõpule põhivõrk, sealhulgas meetmed, mis on seotud määruse (EL) nr 1315/2013 II lisas määratletud linnatranspordisõlmede, meresadamate, siseveesadamate, lennujaamade ning raudtee-/maantee ühendveoterminalidega, samuti kitsas-kohtade lahendamise ja puudevate ühenduste loomise-ga. Põhivõrgu rakendamise meetmed võivad hõlmata üldvõrgus asuvaid seonduvaid elemente, kui see on vajalik investeeringute optimeerimiseks ja kooskõlas käesoleva määruse artiklis 19 osutatud tööprogrammides täpsustatud tingimustega, soodustades ühendvedusid;</p>

Muudatusettepanek 13

Artikli 9 lõike 2 punkti a alapunkt ii

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>ii) üldvõrgu piiriüleste ühenduste ellurakendamise meetmed kooskõlas määruse (EL) nr 1315/2013 II peatükiga, täpsemalt käesoleva määruse lisa III osas loetletud lõigud;</p>	<p>ii) üldvõrgu piiriüleste ühenduste arendamise ja parandamise meetmed kooskõlas määruse (EL) nr 1315/2013 II peatükiga, täpsemalt käesoleva määruse lisa III osas loetletud lõigud;</p>

Muudatusettepanek 14

Artikli 9 lõike 2 punkti a alapunkt iii

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>iii) meetmed, millega kooskõlas määruse (EL) nr 1315/2013 II peatükiga rakendatakse ellu äärepoolseimates piirkondades asuvad üldvõrgu lõigud, sealhulgas meetmed, mis on seotud määruse (EL) nr 1315/2013 II lisas määratletud linnatranspordisõlmede, meresadamate, siseveesadamate ning raudtee-/maanteeterminalidega;</p>	<p>iii) meetmed, millega kooskõlas määruse (EL) nr 1315/2013 II peatükiga rakendatakse ellu eraldatud piirkondades asuvad üldvõrgu lõigud, sealhulgas meetmed, mis on seotud määruse (EL) nr 1315/2013 II lisas määratletud linnatranspordisõlmede, meresadamate, siseveesadamate, lennujaamade ning raudtee-/maanteeterminalidega;</p>

Motivatsioon

Saarelisusest tulenevad probleemid vajavad ELi institutsioonide poolt erikohtlemist ning nende olukord on võrreldav äärepoolseimate piirkondadega, sest peamine probleem ei seisne niivõrd vahemaas kui võrd territoriaalses eraldatuses.

Lennujaamad on oluline vahend äärepoolseimate piirkondade arendamiseks ja mõnikord kõige tõhusam viis nende piirkondade hõlmamiseks liidu transpordivõrkudesse.

Muudatusettepanek 15

Artikli 9 lõiked 2 ja 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
2. Transpordisektoris võib liit anda rahalist toetust käesoleva määruse alusel järgmistele meetmetele:	2. Transpordisektoris võib liit anda rahalist toetust käesoleva määruse alusel järgmistele meetmetele:
a) tõhusate ja omavahel ühendatud võrkudega seotud meetmed:	a) tõhusate ja omavahel ühendatud võrkudega seotud meetmed:
[...]	[...]
iii) meetmed, millega kooskõlas määruse (EL) nr 1315/2013 II peatükiga rakendatakse ellu äärepoolseimates piirkondades asuvad üldvõrgu lõigud, sealhulgas meetmed, mis on seotud määruse (EL) nr 1315/2013 II lisas määratletud linnatranspordisõlmede, meresadamate, siseveesadamate ning raudtee-/maanteeterminalidega ;	iii) meetmed, millega kooskõlas määruse (EL) nr 1315/2013 II peatükiga rakendatakse ellu äärepoolseimates piirkondades asuvad üldvõrgu lõigud, sealhulgas meetmed, mis on seotud määruse (EL) nr 1315/2013 II lisas määratletud linnatranspordisõlmede, lennujaamade, meresadamate, siseveesadamate ning raudteeterminalidega, ning äärepoolseimate piirkondade sisesed meetmed ;
[...]	[...]
b) aruka, säästva, kaasava, ohutu ja turvalise liikuvusega seotud meetmed:	b) aruka, säästva, kaasava, ohutu ja turvalise liikuvusega seotud meetmed:
[...]	[...]
ix) meetmed, millega parandatakse transporditaristule juurdepääsu ja selle kättesaadavust julgeoleku ja tsiviilkaitse otstarbel;	ix) meetmed, millega parandatakse transporditaristule juurdepääsu ja selle kättesaadavust julgeoleku ja tsiviilkaitse otstarbel;
[...]	x) meetmed, millega parandatakse äärepoolseimate piirkondade ligipääsetavust, seal elavate inimeste liikuvust ja kaubavedu ;

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>4. Digisektoris võib liit anda rahalist toetust käesoleva määruse alusel järgmistele meetmetele:</p> <p>[...]</p> <p>d) meetmed, millega toetatakse tuumikvõrkude, sealhulgas merekaablite kasutuselevõttu liikmesriikides ning liidu ja kolmandate riikide vahel;</p> <p>[...]</p>	<p>4. Digisektoris võib liit anda rahalist toetust käesoleva määruse alusel järgmistele meetmetele:</p> <p>[...]</p> <p>d) meetmed, millega toetatakse tuumikvõrkude, sealhulgas merekaablite kasutuselevõttu liikmesriikide vahel, liikmesriikide ja äärepoolseimate piirkondade vahel ning liidu ja kolmandate riikide vahel;</p> <p>[...]</p>

Muudatusettepanek 16

Artikli 9 lõike 4 punkt b

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>4. Digisektoris võib liit anda rahalist toetust käesoleva määruse alusel järgmistele meetmetele:</p> <p>a) meetmed, millega toetatakse gigabitiühenduse tagamist sotsiaalmajanduslikele keskustele;</p> <p>b) meetmed, millega toetatakse ülikvaliteetse kohaliku traadita internetiühenduse tagamist kohalikele kogukondadele tasuta ja diskrimineerivate tingimusteta;</p> <p>c) meetmed, millega viiakse ellu kõigi põhiliste maismaatranspordi marsruutide, sealhulgas üleeuroopaliste transpordivõrkude, katkematu hõlmatus 5G-süsteemidega;</p> <p>d) meetmed, millega toetatakse tuumikvõrkude, sealhulgas merekaablite kasutuselevõttu liikmesriikides ning liidu ja kolmandate riikide vahel;</p> <p>e) meetmed, millega toetatakse Euroopa kodumajapidamiste juurdepääsu ülisuure läbilaskevõimega võrkudele;</p>	<p>4. Digisektoris võib liit anda rahalist toetust käesoleva määruse alusel järgmistele meetmetele:</p> <p>a) meetmed, millega toetatakse gigabitiühenduse tagamist sotsiaalmajanduslikele keskustele;</p> <p>b) meetmed, millega toetatakse ülikvaliteetse kohaliku traadita internetiühenduse tagamist kohalikele kogukondadele tasuta ja diskrimineerivate tingimusteta eelkõige maapiirkondades (nutikate külade kontseptsioon);</p> <p>c) meetmed, millega viiakse ellu kõigi põhiliste maismaatranspordi marsruutide, sealhulgas üleeuroopaliste transpordivõrkude, katkematu hõlmatus 5G-süsteemidega;</p> <p>d) meetmed, millega toetatakse tuumikvõrkude, sealhulgas merekaablite kasutuselevõttu liikmesriikides ning liidu ja kolmandate riikide vahel;</p> <p>e) meetmed, millega toetatakse Euroopa kodumajapidamiste juurdepääsu ülisuure läbilaskevõimega võrkudele;</p>

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
f) meetmed, millega rakendatakse digitaalse ühenduvuse taristu nõudeid, mis on seotud transpordi- ja/või energeetikavaldkonna piiriüleste projektidega, ja/või millega rakendatakse ellu transpordi- või energiataristuga otseselt seotud toimivad digiplatvormid.	f) meetmed, millega rakendatakse digitaalse ühenduvuse taristu nõudeid, mis on seotud transpordi- ja/või energeetikavaldkonna piiriüleste projektidega, ja/või millega rakendatakse ellu transpordi- või energiataristuga otseselt seotud toimivad digiplatvormid.
Rahastamisele kuuluvate digisektori projektide soovituslik loetelu on esitatud lisa V osas.	Rahastamisele kuuluvate digisektori projektide soovituslik loetelu on esitatud lisa V osas.

Muudatusettepanek 17

Artikli 10 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Transpordi-, energeetika- ja digisektori meetmed, mis artikli 9 kohaselt on rahastamiskõlblikud, võivad hõlmata kõrvalelemente, mis ei pruugi olla seotud artikli 9 lõikes 2, 3 või 4 sätestatud rahastamiskõlblike meetmetega, kui need vastavad järgmistele nõuetele:	Transpordi-, energeetika- ja digisektori meetmed, mis artikli 9 kohaselt on rahastamiskõlblikud, võivad hõlmata kõrvalelemente, mis võivad olla seotud või mitte artikli 9 lõikes 2, 3 või 4 sätestatud rahastamiskõlblike meetmetega, kui need vastavad järgmistele nõuetele:

Motivatsioon

Koostoimet tuleb soodustada. Samuti peab lõikes 2 väljapakutud mehhanism võimaldama hõlmata Euroopa ühendamise rahastu mõne muu sektori rahastamiskõlblike meetmeid teatud sektoriga seonduvasse projektikonkursi. Segaprojektidele mõeldud spetsiaalsed projektikonkursid toetavad projekte, milles valdkonnad segunevad 20–80 % ulatuses.

Muudatusettepanek 18

Artikli 11 lõike 2 punkt b

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
b) programmiga ühinenud kolmandas riigis asutatud juriidilised isikud;	b) programmiga ühinenud kolmandas riigis asutatud juriidilised isikud meetmete puhul, mis on seotud seda kolmandat riiki puudutava projektiga;

Motivatsioon

Euroopa ühendamise rahastu ei tohi rahastada Euroopa-välisete ettevõtete tegevust ELi territooriumil.

Muudatusettepanek 19

Artikli 11 lõige 5

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>5. Artiklis 19 osutatud tööprogrammidega võib ette näha, et rahastamiskõlblikud on üksnes pakkumused, mille on esitanud üks või mitu liikmesriiki või asjaomaste liikmesriikide nõusolekul rahvusvahelised organisatsioonid, ühissettevõtted või avalik-õiguslikud või eraõiguslikud ettevõtjad või asutused.</p>	

Motivatsioon

Liikmesriikide poolse heakskiitmise säilitamine ei aitaks kaasa haldusalasele lihtsustamisele, mida Euroopa Regioonide Komitee pooldab.

Muudatusettepanek 20

Artikkel 12

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Programmi raames antakse ja hallatakse toetusi kooskõlas finantsmääruse [VIII] jaotisega.</p>	<p>Programmi raames antakse ja hallatakse toetusi kooskõlas finantsmääruse [VIII] jaotisega.</p> <p>1. Projektide valimise menetlus jaguneb kaheks etapiks:</p> <p>a) projekti rahastamiskõlblikkuse hindamine lihtsustatud toimiku alusel;</p> <p>b) projekti esitamine, hindamine ja valimine.</p> <p>2. Komisjon avaldab konkursikutse vähemalt kuu aega enne konkursi alguskuupäeva. Projektide korraldajatel on vähemalt üks kuu aega esimese toimiku esitamiseks. Euroopa Komisjon hindab toimikute rahastamiskõlblikkust ühe kuu jooksul. Projektide korraldajatel on seejärel vähemalt kolm kuud aega täieliku toimiku esitamiseks.</p>

Motivatsioon

Tuleks lihtsustada Euroopa ühendamise rahastu kasutamist nii, et projektide korraldajad ei peaks esitama täielikku toimikut, mille koostamine on töömahukas ja kulukas, kui nad ei ole asjaomases projektikonkursis rahastamiskõlblikud. Lisaks peab projektide korraldajatel olema piisavalt aega projektikonkursiga tutvumiseks ja täieliku toimiku koostamiseks.

Muudatusettepanek 21

Artikli 13 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Pakkumuste hindamise kriteeriumid määratletakse artiklis 19 osutatud tööprogrammides ja konkursikutsetes ning vastavalt asjaoludele võetakse arvesse järgmist:	Pakkumuste hindamise kriteeriumid määratletakse artiklis 19 osutatud tööprogrammides ja konkursikutsetes ning vastavalt asjaoludele võetakse arvesse järgmist:
a) majandus-, sotsiaal- ja keskkonnamõju (kasu ja kulud);	a) majandus-, sotsiaal- ja keskkonnamõju (kasu ja kulud);
b) innovatsiooni-, ohutus-, koostalitlus- ja juurdepääsuaspektid;	b) innovatsiooni-, ohutus-, koostalitlus-, mitmeliigilisuse ja juurdepääsuaspektid;
c) piiriülene mõõde;	c) piiriülene mõõde ehk saare- ja äärepoolseimate piirkondade ligipääsetavuse parandamine;
d) transpordi-, energeetika- ja digisektori omavaheline koostoime;	d) Euroopa lisaväärtus
e) meetme küpsus projekti arendamisel;	e) panus kitsaskohtade lahendamisse ja puuduvate ühenduste loomisse;
f) kavandatava rakenduskava usaldusväarsus;	f) transpordi-, energeetika- ja digisektori omavaheline koostoime;
g) liidu poolt investeeringuks antava rahalise toetuse stimuleeriv mõju;	g) meetme küpsus projekti arendamisel ning võetud kohustus projekt lõpule viia;
h) vajadus saada üle finantstakistustest, näiteks mitterahuldavast majanduslikust otstarbekusest või turupoolse rahastamise puudumisest;	h) sotsiaalne mõju;
i) vastavus liidu ja liikmesriigi energia- ja kliimakavadele.	i) kavandatava rakenduskava usaldusväarsus;
	j) liidu poolt investeeringuks antava rahalise toetuse stimuleeriv mõju;
	k) vajadus saada üle finantstakistustest, näiteks mitterahuldavast majanduslikust otstarbekusest või turupoolse rahastamise puudumisest;
	l) vastavus liidu ja liikmesriigi energia- ja kliimakavadele.

Muudatusettepanek 22

Artikli 14 lõike 2 punkt a

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>artikli 3 lõike 2 punktis a osutatud erieesmärkidega seotud tööde puhul ei tohi liidu antava rahalise toetuse summa ületada 30 % rahastamiskõlblikest kogukuludest. Kaasrahastamismäärasid võib suurendada kuni 50 %ni piirülest ühendustega seotud meetmete puhul käesoleva lõike punktis c täpsustatud tingimustel, telemaatiliste rakenduste süsteeme toetavate meetmete puhul, uusi tehnoloogialahendusi ja innovatsiooni toetavate meetmete puhul, taristu ohutumaks muutmist toetavate meetmete puhul kooskõlas asjakohaste liidu õigusaktidega ning äärepoolseimates piirkondades võetavate meetmete puhul;</p>	<p>artikli 3 lõike 2 punktis a osutatud erieesmärkidega seotud tööde puhul ei tohi liidu antava rahalise toetuse summa ületada 30 % rahastamiskõlblikest kogukuludest. Kaasrahastamismäärasid võib suurendada kuni 50 %ni piirülest ühendustega seotud meetmete puhul käesoleva lõike punktis c täpsustatud tingimustel, põhivõrgu kitsaskohtade ja puuduvate ühendustega seonduvate meetmete puhul, meremagistraale toetavate meetmete puhul, põhi- ja üldvõrgu mere- ja jõeühendusi toetavate meetmete puhul, sh meetmed sadamates ja ühendused sisemaaga, linna-transpordisõlmede, platvormide, mitmeliigiliste transpordiühenduste ja võrkude viimaste lõikude puhul, telemaatiliste rakenduste süsteeme toetavate meetmete puhul, uusi tehnoloogialahendusi ja innovatsiooni toetavate meetmete puhul, taristu ohutumaks muutmist toetavate meetmete puhul kooskõlas asjakohaste liidu õigusaktidega ning saare- ja äärepoolseimates piirkondades võetavate meetmete puhul;</p>

Motivatsioon

See muudatus on kooskõlas komisjoni ettepanekuga lisada mereühendused põhivõrgu koridoridesse. Lisaks tuleb liidu keskkonna- ja kliimaeesmärkide saavutamiseks märkimisväärselt toetada meretransporti.

Muudatusettepanek 23

Artikli 14 lõige 5

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Maksimaalne kaasrahastamismäär, mida kohaldatakse artiklis 10 osutatud sektoriüleste tööprogrammide alusel välja valitud meetmete suhtes, on asjaomastes sektorites kehtiv maksimaalne kaasrahastamismäär. (Tõlkija märkus: komisjoni teksti parandatud prantsuskeelse teksti alusel.)</p>	<p>Maksimaalne kaasrahastamismäär, mida kohaldatakse artiklis 10 osutatud sektoriüleste tööprogrammide alusel välja valitud meetmete suhtes, on asjaomastes sektorites kehtiv maksimaalne kaasrahastamismäär, mida on suurendatud 10 %. Artikli 10 lõikes 2 kirjeldatud mehhanismi raames toetatud meetmetele kohaldatakse põhisektori kaasrahastamismäära, sealhulgas kõrvalelementide kulud.</p>

Motivatsioon

Tuleb soodustada koostoimet, muu hulgas ka rahaliste vahendite abil. Lihtsustamise eesmärgil tuleb artikli 10 lõikes 2 kirjeldatud mehhanismile kohaldada ühtset kaasrahastamismäära.

Muudatusettepanek 24

Artikli 15 punkt a

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Lisaks finantsmääruse artiklis [186] sätestatud kriteeriumidele kehtivad järgmised kulude rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid:</p> <p>a) rahastamiskõlblikud võivad olla üksnes liikmesriikides tekkinud kulud, välja arvatud juhul, kui piiriülesed taastuenergiaprojektid või selleteemalised ühishuviprojektid hõlmavad käesoleva määruse artiklis 5 või artikli 11 lõikes 4 osutatud ühe või mitme kolmanda riigi territooriumi või rahvusvahelisi vesi ja kui meede on hädavajalik asjaomase projekti eesmärkide saavutamiseks;</p>	<p>Lisaks finantsmääruse artiklis [186] sätestatud kriteeriumidele kehtivad järgmised kulude rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid:</p> <p>a) rahastamiskõlblikud võivad olla üksnes liikmesriikides tekkinud kulud, välja arvatud juhul, kui piiriülesed taastuenergiaprojektid või selleteemalised ühishuviprojektid hõlmavad käesoleva määruse artiklis 5 või artikli 11 lõikes 4 osutatud ühe või mitme kolmanda riigi territooriumi, ühte või mitut äärepoolseimat piirkonda või rahvusvahelisi vesi ja kui meede on hädavajalik asjaomase projekti eesmärkide saavutamiseks;</p>

Motivatsioon

Tehakse ettepanek lisada artikli 15 punkti a konkreetne viide äärepoolseimatele piirkondadele.

Muudatusettepanek 25

Artikli 16 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>2. Lõikes 1 osutatud toetusi võib kasutada temaatiliste projektikonkursside kaudu.</p>	<p>2. Lõikes 1 osutatud toetusi võib kasutada kõigis projektikonkurssides ja temaatiliste projektikonkursside kaudu, piirdudes 10 %-ga Euroopa ühendamise rahastu üldisest rahastamispaketist.</p>

Motivatsioon

Segarahastamistoiminguid tuleb soodustada ja võimaldada, kui projekti korraldaja soovib seda võimalust kasutada. Siiski peavad Euroopa ühendamise rahastu peamiseks rahastamisvõimaluseks jääma toetused.

Muudatusettepanek 26

Artikli 17 lõige 2, uus lõige 3

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p>3. Käesoleva artikli kohaselt tagasisaadavaid vahendeid kasutatakse Euroopa ühendamise rahastu teiste tööprogrammide raames. Vahendite jagamisel võetakse arvesse kokkulepitud riiklike assigneeringuid.</p>

Motivatsioon

Mitmeaastase finantsraamistikuga Euroopa ühendamise rahastule eraldatavad vahendid peavad jääma rahastu vahenditeks. Kokkulepitud riiklike assigneeringute arvessevõtmine rahaliste vahendite jagamisel on liikmesriikidele ja üksikute projektide teostajatele stiimul mitte tarbetult pidurdada otsuse tegemist projekti tuleviku kohta kartuse tõttu jääda rahalisest toetusest ilma. Lisaks võimaldab abinõu vahendite tasakaalustatud geograafilist jaotamist ELi liikmesriikide vahel.

Muudatusettepanek 27

Artikkel 19

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>1. Programmi rakendatakse finantsmääruse artiklis 110 osutatud tööprogrammide kaudu. Tööprogrammis esitatakse vajaduse korral segarahastamistoimingute jaoks ette nähtud kogusumma.</p> <p>2. Komisjon võtab tööprogrammid vastu rakendusaktiga. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas käesoleva määruse artiklis 22 osutatud kontrollimenetlusega.</p>	<p>1. Programmi rakendatakse finantsmääruse artiklis 110 osutatud tööprogrammide kaudu. Tööprogrammis esitatakse vajaduse korral segarahastamistoimingute jaoks ette nähtud kogusumma.</p> <p>2. <i>Euroopa Komisjon esitab tööprogrammide ligikaudse ajakava koos nende programmidele eraldatud eelarve ja nende prioriteetidega kogu programmitöö jaoks.</i></p> <p>3. Komisjon võtab tööprogrammid vastu rakendusaktiga. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas käesoleva määruse artiklis 22 osutatud kontrollimenetlusega.</p>

Motivatsioon

Mitmeaastase finantsraamistikuga Euroopa ühendamise rahastule eraldatavad vahendid peavad jääma rahastu vahenditeks.

Muudatusettepanek 28

Artikkel 23

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Komisjonile antakse õigus võtta käesoleva määruse artikli 24 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, et:</p> <p>a) muuta lisa I osa näitajate osas ning kehtestada järelevalve- ja hindamisraamistik;</p> <p>b) muuta lisa II osa seoses artikli 3 punkti a alapunktis i sätestatud erieesmärgile eraldatud eelarvevahendite soovituslike protsendimääradega;</p> <p>c) muuta lisa III osa seoses transpordipõhivõrgu koridoride ja eelnevalt kindlaks määratud lõikude määratlusega ning eelnevalt kindlaks määratud üldvõrgulõikudega;</p> <p>d) muuta lisa IV osa seoses piiriüleste taastuenergiaprojektide väljaselgitamisega;</p>	<p>Komisjonile antakse õigus võtta käesoleva määruse artikli 24 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, et:</p> <p>a) muuta lisa I osa näitajate osas ning kehtestada järelevalve- ja hindamisraamistik;</p> <p>b) muuta lisa II osa seoses artikli 3 punkti a alapunktis i sätestatud erieesmärgile eraldatud eelarvevahendite soovituslike protsendimääradega;</p> <p>c) muuta lisa III osa seoses transpordipõhivõrgu koridoride ja eelnevalt kindlaks määratud lõikude määratlusega ning eelnevalt kindlaks määratud üldvõrgulõikudega;</p> <p>d) muuta lisa IV osa seoses piiriüleste taastuenergiaprojektide väljaselgitamisega;</p>

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
e) muuta lisa V osa seoses digitaalset ühenduvust käsitlevate ühishuviprojektide väljaselgitamisega.	e) <i>muuta kaheotstarbelise, nii tsiviil- kui ka sõjalise kasutusega taristu tehnilist kirjeldust, mille nõukogu on koostanud, ning määrata kindlaks loetelu prioriteetsetest kaheotstarbeliseks, nii tsiviil- kui ka sõjaliseks kasutuseks kohandamise projektidest või seda muuta;</i> f) muuta lisa V osa seoses digitaalset ühenduvust käsitlevate ühishuviprojektide väljaselgitamisega.

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1316/2013 ja (EL) nr 283/2014

(COM(2018) 438 final) – 2. osa

Muudatusettepanek 29

Lisa III osa 1. tabel

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Atlandi põhivõrgukoridor	Atlandi põhivõrgukoridor
Trasside valik	Trasside valik
Gijón – León – Valladolid	Gijón – León – Palencia –Valladolid
A Coruña – Vigo – Orense – León	A Coruña – Vigo – Orense – Ponferrada – Astorga –León – Palencia-Venta de Baños
Zaragoza – Pamplona/Logroño – Bilbao	Zaragoza – Pamplona/Logroño – Bilbao (Y vasca) Bordeaux – Dax – Vitoria/Gasteiz Bordeaux – Toulouse
Tenerife/Gran Canaria – Huelva/Sanlúcar de Barrameda – Sevilla – Córdoba	Tenerife/Gran Canaria – Huelva/Sanlúcar de Barrameda – Sevilla – Córdoba
Algeciras – Bobadilla – Madrid	Algeciras – Bobadilla – Madrid
Sines/Lisboa – Madrid – Valladolid	Sines/Lisboa – Madrid – Valladolid
Lisboa – Aveiro – Leixões/Porto – Douro	Lisboa – Aveiro – Leixões/Porto – Douro
Aveiro – Valladolid – Vitoria-Gasteiz – Bergara – Bilbao/ Bordeaux – Tours – Paris – Le Havre/Metz – Mannheim/ Strasbourg	Aveiro – Valladolid – Vitoria-Gasteiz – Bergara – Bilbao/ Bordeaux– Tours – Paris – Le Havre/Metz – Mannheim/ Strasbourg Shannon Foynes – Dublin – Cork – Le Havre– Rouen – Paris
Saint Nazaire – Nantes – Tours	Dublin – Cork – Saint Nazaire – Nantes – Tours

Motivatsioon

Ühendkuningriigi väljaastumisel Euroopa Liidust saab olema palju tagajärgi, nende seas märkimisväärne mõju Iirimaa hõlmamisele TEN-T põhivõrgu koridoride võrgustikku, sest Iirimaa ühendused toimivad ainult läbi Ühendkuningriigi. Samuti peavad mereühendused põhivõrgu sadamatega Atlandi koridoris ja teatud üldvõrgu sadamad olema hõlmatud transpordikoridoride kaarti. Vahemere koridori ja Atlandi koridori vahelise ühenduse lisamine põhivõrgu prioriteetsete koridoride hulka tugevdab nende kahe koridori sotsiaal-majanduslikke tulemusi, võimaldades arendada taristut ja selle kasutust. See võimaldaks samuti ühendada Vahemere ja Atlandi sadamad marsruudil Bordeaux-Toulouse-Narbonne. Lisaks on see ettepanek osa suurest edelapiirkonna projektist, millega arendatakse välja kaks kiirrongiliini, millel on ühine lõik Bordeaux'ist Toulouse'i ja Bordeaux'ist Hispaania suunas.

On samuti mõttekas lisada liin Zaragoza–Pamplona–Y vasca (Baskimaa kiirraudtee ehitamise projekt), mis ühendaks Atlandi ja Vahemere koridorid, avades juurdepääsu Bilbao sadamale. Prantsusmaa peab elavdama liini Bordeaux–Dax–Vitoria nii reisijate jaoks kui ka kaubaveo pudelikaelade kaotamiseks (Irun-Hendaye, Bordeaux' variant).

On siiski vaja hõlmata need võimalikud isoleeritud piirkonnad ja logistikaplatvormid, mis on strateegiliselt väga olulised või suure tulevikupotentsiaaliga ning mis asuvad äärealadel, millel on endiselt suured põhitaristu vajadused, et parandada oma ligipääsetavust ja ühendatust, eelkõige sadamatega.

Muudatusettepanek 30

Lisa III osa 3. tabel

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Vahemere piirkonna põhivõrgukoridor	Vahemere piirkonna põhivõrgukoridor
Trasside valik	Trasside valik
Algeciras – Bobadilla – Madrid – Zaragoza – Tarragona	Algeciras – Bobadilla – Madrid – Zaragoza – Sagunto /Tarragona
Sevilla – Bobadilla – Murcia	Sevilla – Bobadilla – Almería – Murcia
Cartagena – Murcia – Valencia – Tarragona/Palma de Mallorca – Barcelona	Cartagena – Murcia – Valencia – Tarragona/Palma de Mallorca – Barcelona
Tarragona – Barcelona – Perpignan – Marseille – Genova/Lyon – Torino – Novara – Milano – Bologna/Verona – Padova – Venezia – Ravenna/Trieste/Koper – Ljubljana – Budapest	Tarragona/ Palma de Mallorca – Barcelona – Perpignan – Marseille – Genova/Lyon – Torino – Novara – Milano – Bologna/Verona – Padova – Venezia – Ravenna/Trieste/Koper – Ljubljana – Budapest
Ljubljana/Rijeka – Zagreb – Budapest – Frontière UA	Alcúdia – Ciutadella – Toulon – Ajaccio – Bastia – Porto Torres – Cagliari – Palermo Toulouse – Narbonne
Ljubljana/Rijeka – Zagreb – Budapest – Frontière UA	Ljubljana/Rijeka – Zagreb – Budapest – Ukraina piir

Motivatsioon

Vahemere koridori ja Atlandi koridori vahelise ühenduse lisamine põhivõrgu prioriteetsete koridoride hulka tugevdab nende kahe koridori sotsiaal-majanduslikke tulemusi, võimaldades arendada taristut ja selle kasutust. See võimaldaks samuti ühendada Vahemere ja Atlandi sadamad marsruudil Bordeaux-Toulouse-Narbonne.

Muudatusettepanek 31

Lisa III osa 4. tabel

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Põhjamere–Vahemere põhivõrgukoridor	Põhjamere–Vahemere põhivõrgukoridor
Trasside valik	Trasside valik
Belfast – Dublin – Shannon Foynes/Cork	Belfast – Dublin – Shannon Foynes/Cork Dublin – Cork – Calais – Zeebrugge – Antwerpen – Rotterdam Shannon Foynes – Dublin – Rosslare – Waterford – Cork – Brest – Roscoff – Cherbourg – Caen – Le Havre – Rouen – Paris
Glasgow/Edinburgh – Liverpool/Manchester – Birmingham	Glasgow/Edinburgh – Liverpool/Manchester – Birmingham
Birmingham – Felixstowe/London/Southampton	Birmingham – Felixstowe/London/Southampton
London – Lille – Brussel/Bruzelles	London – Lille – Brussel/Bruzelles
Amsterdam – Rotterdam – Antwerpen – Brussel/Bruzelles – Luxembourg	Amsterdam – Rotterdam – Antwerpen – Brussel/Bruzelles – Luxembourg
Luxembourg – Metz – Dijon – Macon – Lyon – Marseille	Luxembourg – Metz – Dijon – Macon – Lyon – Marseille
Luxembourg – Metz – Strasbourg – Basel	Luxembourg – Metz – Strasbourg – Basel
Antwerpen/Zeebrugge – Gent – Dunkerque/Lille – Paris	Antwerpen/Zeebrugge – Gent – Dunkerque/Lille – Paris

Motivatsioon

Selles muudatusettepanekus võetakse arvesse komisjoni ettepanekut muuta Euroopa ühendamise rahastu määrust juhul, kui Ühendkuningriik astub EList välja ilma kokkuleppeta, ja lisatakse sinna üld- ja põhivõrgu sadamad.

Muudatusettepanek 32

Lisa III osa 9. tabel

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Skandinaavia – Vahemere piirkonna põhivõrgukoridor	Skandinaavia – Vahemere piirkonna põhivõrgukoridor
Trasside valik	Trasside valik
Venemaa piir – Hamina/Kotka – Helsinki – Turu/Naantali – Stockholm – Örebro – Malmö	Venemaa piir – Hamina/Kotka – Helsinki – Turu/Naantali – Stockholm – Örebro – Malmö
Narvik/Oulu – Luleå – Umeå – Stockholm	Narvik/Oulu – Luleå – Umeå – Gävle – Stockholm – Örebro Stockholm – Örebro – Oslo
Oslo – Göteborg – Malmö – Trelleborg	Oslo – Göteborg – Malmö – Trelleborg

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Malmö – Kopenhaagen – Fredericia – Aarhus – Aalborg – Hirtshals/Frederikshavn	Malmö – Kopenhaagen – Fredericia – Aarhus – Aalborg – Hirtshals/Frederikshavn
Kopenhaagen – Kolding/Lübeck – Hamburg – Hannover	Kopenhaagen – Kolding/Lübeck – Hamburg – Hannover
Bremerhaven – Bremen – Hannover – Nürnberg	Bremerhaven – Bremen – Hannover – Nürnberg
Rostock – Berliin – Leipzig – München	Rostock – Berliin – Leipzig – München
Nürnberg – München – Innsbruck – Verona – Bologna – Ancona/Firenze	Nürnberg – München – Innsbruck – Verona – Bologna – Ancona/Firenze
Livorno/La Spezia – Firenze – Rooma – Napoli – Bari – Taranto – Valletta	Livorno/La Spezia – Firenze – Rooma – Napoli – Bari – Taranto – Valletta

Muudatusettepanek 33

Lisa III osa 2. tabel Eelnevalt kindlaks määratud üldvõrgulõigud

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Käesoleva määruse artikli 9 lõike 2 punkti a alapunktis ii osutatud üldvõrgu piiriülesed lõigud, täpsemalt järgmised:	Käesoleva määruse artikli 9 lõike 2 punkti a alapunktis ii osutatud üldvõrgu piiriülesed lõigud, samuti olemasolevad piiriülesed raudteeühendused ja puuduvad ühendused ELi sisepiiridel , täpsemalt järgmised:

Motivatsioon

Täienduse lisamine võimaldab ühendusi TEN-T koridoride vahel, isegi kui need jäävad praegu ametlikult väljapoole üldvõrku (nt puuduvad ühendused).

Muudatusettepanek 34

Lisa V osa

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
1. Gigabitiühendus sotsiaalmajanduslikele keskustele	1. Gigabitiühendus sotsiaalmajanduslikele keskustele
[...]	[...]
— gigabitiühendus haridus- ja teaduskeskustele, et kõrvaldada digilõhe ja rakendada innovatsiooni haridussüsteemides, parandada õpitulemusi, laiendada võrdseid võimalusi ja suurendada tõhusust;	— gigabitiühendus haridus- ja teaduskeskustele, et kõrvaldada digilõhe ja rakendada innovatsiooni haridussüsteemides, parandada õpitulemusi, laiendada võrdseid võimalusi ja suurendada tõhusust;
	— gigabitiühenduvus, mis tagab lairibaühenduse äärepoolseimates piirkondades ja nende vahel ning nende ja vastavate liikmesriikide vahel iseäranis dubleeritud merekaablite paigaldamise kaudu.

Motivatsioon

Oluline on tagada, et digitaalse ühenduvuse infrastruktuuri arendamise meetmeid äärepoolseimates piirkondades peetakse prioriteediks.

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1316/2013 seoses Ühendkuningriigi liidust väljaastumisega

(COM(2018) 568 final) – 1. osa

Muudatusettepanek 35

Põhjendus 6

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Vältimaks Põhjamere–Vahemere põhivõrgu koridori kaheks eraldi ja omavahel ühendamata osaks jaotamist ning Iirimaa ja Mandri-Euroopa vahelise ühenduse tagamiseks peaks Põhjamere–Vahemere põhivõrgu koridor hõlmama mereühendust Iirimaa põhisadamate ning Belgia ja Madalmaade põhisadamate vahel.	

Motivatsioon

Prantsusmaal on mitu põhivõrgu sadamat (Le Havre, Dunkerque, Calais), mis on hõlmatud Atlandi ja Põhjamere–Vahemere põhivõrgukoridori. Ei ole mingit põhjust neid välja jätta.

Muudatusettepanek 36

Lisa

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
I lisa I osa punkti 2 „Põhivõrgukoridorid“ jaotises „Põhjameri–Vahemeri“ lisatakse pärast rida „Belfast – Baile Átha Cliath/Dublin – Cork“ järgmine rida: „Baile Átha Cliath/Dublin/Corcaigh/Cork – Zeebrugge/Antwerpen/Rotterdam“.	I lisa I osa punkti 2 „Põhivõrgukoridorid“ jaotises „Põhjameri–Vahemeri“ lisatakse pärast rida „Belfast – Baile Átha Cliath/Dublin – Cork“ järgmised read: „Baile Átha Cliath/Dublin/Corcaigh/Cork – Calais/Dunkerque- Zeebrugge/Antwerpen/Rotterdam Shannon Foynes – Dublin – Rosselare – Waterford – Cork – Brest – Roscoff – Cherbourg – Caen – Le Havre – Rouen– Paris “. I lisa I osa punkti 2 „Põhivõrgukoridorid“ jaotises „Atlandi ookean“ lisatakse pärast rida „Aveiro – Valladolid – Vitoria-Gasteiz – Bergara – Bilbao/Bordeaux – Tours – Paris – Le Havre/Metz – Mannheim/Strasbourg“ järgmine rida: „ Shannon Foynes – Dublin– Cork– Le Havre– Rouen – Paris “. I lisa I osa punkti 2 „Põhivõrgukoridorid“ jaotises „Atlandi ookean“ muudetakse rida „Saint Nazaire – Nantes – Tours“ järgmiselt: „ Dublin – Cork – Saint Nazaire – Nantes – Tours “.

Motivatsioon

Ühendkuningriigi väljaastumisel EList saab olema palju tagajärgi, nende seas märkimisväärne mõju Iirimaa hõlmamisele TEN-T põhivõrgu koridoride võrgustikku. Mereühendused põhivõrgu sadamatega peaksid olema hõlmatud transpordikoridoride kaarti.

II. POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Üldised soovitused

1. tuletab meelde, et Euroopa üleeuroopaliste võrkudega (TEN) tagatud turvalise, tänapäevase, säästva ja tõhusa transpordi-, energia- ja telekommunikatsioonitaristu poliitika on ülioluline kõigi ELi piirkondade, sh äärepoolseimate piirkondade, äärealade ja saarte ning geograafiliselt ja demograafiliselt ebasoodsas olukorras olevate piirkondade majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse suurendamiseks. See aitab kaasa siseturu heale toimimisele ning on vajalik paljude teiste ELi poliitikavaldkondade, eelkõige kliima- ja keskkonnapoliitika eesmärkide saavutamiseks;
2. märgib, et osa pärast Euroopa ühendamise rahastu käivitamist 2013. aastal komitee esitatud tähelepanekutest, eelkõige 10. oktoobri 2017. aasta arvamuses 1531/2017 „Euroopa ühendamise rahastu transpordivaldkonna tulevik“, on endiselt asjakohased;
3. leiab, et tähelepanelikult tuleb kuulata linnade ja piirkondade seisukohti, sest nemad vastutavad liikuvuse ja avaliku transporditeenuse haldamise ja arendamise eest oma territooriumil;
4. kinnitab, et komisjoni ettepanekus järgitakse subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet. Ettepaneku peamine eesmärk on luua üleeuroopaline transpordivõrk. Euroopa Liit on selleks parim rakendustasand;
5. märgib, et 2017. aastal elas 72 % eurooplastest linnapiirkondades. Turvaliste, tõhusate ja kestlike linnatranspordivahendite kättesaadavus on nende jaoks väga oluline. Euroopa ühendamise rahastu on suuteline toetama üleminekut ning vähendama liiklusummikuid, saastet ja liiklusõnnetusi. Selleks et viia 2030. aastaks lõpule põhivõrgu ja 2050. aastaks üldvõrgu rajamine, on väga oluline eri transpordiliigid paremini ühendada ja tagada sujuv liikumine linnapiirkondades. Esmatähtsaks tuleb pidada linnatranspordi mitmeliigilisuse valdkonnas tehtavaid jõupingutusi;
6. meenutab, et Euroopa Liidul on hulgaliselt vananenud mere- ja jõetaristuid, mida tuleb uuendada ja arendada. Need kaks transpordiliiki on osa liiklusummikute probleemi lahendusest ja vastusest sektori dekarboniseerimise vajadusele;
7. tunnistab, et transport tekitab ligi 50 % kasvuhoonegaaside heitest Euroopas. See on ainus sektor, kus alates 1990. aastast ei ole suudetud heitkoguseid vähendada. Linnad ja piirkonnad tunnevad vahetult kliimamuutuste, õhusaaste ja liiklusummikute mõju. Seega tuleb võtta edasipüüdlikke ja koheseid meetmeid transpordisektori CO₂-heite vähendamiseks;
8. tuletab meelde, et Euroopa ühendamise rahastu peab olema kohandatud ELi ambitsioonikate transporditaristu ehitamise eesmärkidega. Eelkõige sätestatakse TEN-T määruses põhivõrgu lõpuleviimine aastaks 2030. Komitee märgib, et kõigi piirkondade vajadusi tuleb hoolikalt jälgida ning tuleb astuda samme tagamaks, et taristu uuendustega peetaks sammu;
9. soovib edendada piiriüleseid projekte, soodustades eeskätt ETKRide kaasamist või Euroopa Komisjoni aastateks 2021–2027 välja pakutud mehhanismi kasutamist, mis eemaldab piiriüleses kontekstis õiguslikud ja halduslikud takistused. Täpsemalt peaksid ETKRid olema rahastamiskõlblikud Euroopa ühendamise rahastu kõigi projektikonkursside raames, sõltumata neile antud pädevusest;
10. väljendab heameelt Euroopa Komisjoni ettepaneku üle, millega uuendatakse ja muudetakse Euroopa ühendamise rahastut;
11. kiidab heaks, et ettepanekus arvestatakse äärepoolseimate piirkondade eripäruga ja vajadusega näha ette rahalisi vahendeid transpordi tarbeks Euroopa ühendamise rahastust, mida tuleks laiendada ka energeetika- ja digitaalvaldkonda;
12. märgib, et Euroopa ühendamise rahastu piisav rahastamine loob uusi töökohti, toetab majanduskasvu ja tõstab ELi maailmas juhtivale kohale teaduse ja innovatsiooni valdkonnas ning majanduse CO₂-heite vähendamisel;

13. tunneb heameelt jõupingutuste üle eeskirju ja menetlusi lihtsustada. Ükski projekti korraldaja ei peaks olema sunnitud loobuma rahastamistaotluse esitamisest;
14. võtab teadmiseks komisjoni ettepaneku kehtestada eesmärk kohandada TEN-T taristut kaheotstarbeliseks, nii tsiviil- kui ka sõjaliseks kasutuseks, kuid väljendab kahetsust, et seda eesmärki ei ole üksikasjalikumalt kirjeldatud, ning soovib täpsustada sellega seonduvaid eeskirju;
15. kutsub üles pöörama Euroopa ühendamise rahastu raames rohkem tähelepanu sotsiaalsele, majanduslikule ja territoriaalsele ühtekuuluvusele.

Brüssel, 10. oktoober 2018

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Õigused ja väärtused“

(2018/C 461/16)

Pearaportöör: François DECOSTER (FR/ALDE), Hauts-de-France'i piirkonna volikogu aseesimees**Viitedokument:** COM(2018) 383 final

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Pealkiri

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Komitee muudatusettepanek Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse õiguste ja väärtuste programm	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse õiguste, väärtuste ja kodakondsuse programm

Motivatsioon

Programmi nimi peab olema kooskõlas selle eesmärkide ja meetmetega. Kodakondsuse tegevussuund on kõnealuses programmis väga oluline ja seepärast peab see kajastuma ka programmi nimes.

Muudatusettepanek 2

Põhjendus 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Õiguste ja väärtuste programm (edaspidi „programm“) peaks aitama luua sünergiat, et tegeleda probleemidega, mis on väärtuste edendamisele ja kaitsmisele ühised, ja saavutada kriitiline mass, et saavutada selles valdkonnas konkreetseid tulemusi. See tuleks saavutada eelkäija programmide positiivsele kogemusele tuginedes. Nii on võimalik ära kasutada kõik sünergiast tulenevad võimalused, et tõhusamalt toetada hõlmatud poliitikavaldkondi ja suurendada nende väljavaateid jõuda inimesteni. Et programm oleks tulemuslik, tuleks selles arvestada eri valdkonna poliitika eripärasid, nende erinevaid sihtrühmi ja konkreetseid vajadusi, kasutades selleks spetsiaalselt kohandatud lähenemisviise.	Õiguste, väärtuste ja kodakondsuse programm (edaspidi „programm“) peaks aitama luua sünergiat, et tegeleda probleemidega, mis on väärtuste edendamisele ja kaitsmisele ühised, ja saavutada kriitiline mass, et saavutada selles valdkonnas konkreetseid tulemusi. See tuleks saavutada eelkäija programmide positiivsele kogemusele tuginedes ning samuti uusi innovaatilisi meetmeid välja töötades . Nii on võimalik ära kasutada kõik sünergiast tulenevad võimalused, et tõhusamalt toetada hõlmatud poliitikavaldkondi ja suurendada nende väljavaateid jõuda inimesteni. Et programm oleks tulemuslik, tuleks selles arvestada eri valdkonna poliitika eripärasid, nende erinevaid sihtrühmi ja konkreetseid vajadusi, kasutades selleks spetsiaalselt kohandatud lähenemisviise.

Motivatsioon

Ei tuleks tugineda ainuüksi olemasolevatele meetmetele, vaid töötada välja ka uusi, soodustades heade tavade vastastikust tutvustamist, teabevahetust ja võimalikku koostööd. Sellised uued meetmed võiksid olla näiteks kohaliku ja piirkondliku tasandi valitud esindajate vahetus- ja liikuvusprogramm või Euroopa korrespondendi ametikoha loomine kõigis kohalikes ja piirkondlikes omavalitsustes.

Muudatusettepanek 3

Põhjendus 5

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Selleks et tuua Euroopa Liit oma kodanikele lähemale, on vaja eri meetmeid ja koordineeritud tegevust. Tuues kodanikud kokku sõpruslinnade projektide või linnade võrgustike raames, toetame kodanikuühiskonna organisatsioone programmiga hõlmatud valdkondades, aitame suurendada kodanike kaasatust ühiskonnas ja seeläbi nende osalemist liidu demokraatlikus elus. Samal ajal soosib vastastikust mõistmist, mitmekesisust, dialoogi ja teiste vastu austust edendavate meetmete toetamine kuuluvustunde tekkimist ja Euroopa identiteeti, mis põhineb ühisel arusaamisel Euroopa väärtustest, kultuurist, ajaloost ja pärandist. Liitu kuulumise tunde ja liidu väärtuste edendamine on eriti oluline ELi äärepoolseimates piirkondade elanike jaoks, sest nad on Mandri-Euroopast eraldatud ja kaugel.</p>	<p>Selleks et tuua Euroopa Liit oma kodanikele lähemale, on vaja eri meetmeid ja koordineeritud tegevust. Tuues kodanikud kokku sõpruslinnade projektide, linnade võrgustike või piiriülest koostööd hõlmavate projektide raames, toetame kodanikuühiskonna organisatsioone ning kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi programmiga hõlmatud valdkondades, samuti koolitades ja teavitades kohaliku ja piirkondliku tasandi valitud esindajaid, kes toimivad eeskujuna, aitame suurendada kodanike kaasatust ühiskonnas ja seeläbi nende osalemist liidu demokraatlikus elus. Samal ajal soosib vastastikust mõistmist, mitmekesisust, dialoogi ja teiste vastu austust edendavate meetmete toetamine kuuluvustunde tekkimist ja Euroopa identiteeti, mis põhineb ühisel arusaamisel Euroopa väärtustest, kultuurist, ajaloost ja pärandist. Liitu kuulumise tunde ja liidu väärtuste edendamine on eriti oluline ELi äärepoolseimates piirkondade elanike jaoks, sest nad on Mandri-Euroopast eraldatud ja kaugel.</p>

Motivatsioon

Õiguste ja väärtuste programmis tuleb arvesse võtta ka piiriülese koostöö projekte, sest nad aitavad luua ühtekuuluvustunnet ja Euroopa identiteeti ning vähendada erinevusi riikide vahel. Kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on samuti oluline roll kodanikuaktiivsuse suurendamisel ning nad peavad samuti saama rahalisi vahendeid, eeskätt kodanikuõiguste ja -osaluse valdkonnas. Kohaliku ja piirkondliku tasandi esindajate koolitus- ja teavitatusprogramm oleks suurepärase vahendi, mis aitab kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel selles valdkonnas kaasa aidata.

Muudatusettepanek 4

Põhjendus 6

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Ajaloolist mälu ja Euroopa ajaloolise mälu kriitilist analüüsi on vaja selleks, et kodanikud oleksid teadlikud ühisest ajaloost kui ühise tuleviku, moraalse suuna ja ühiste väärtuste alusest. Seetõttu tuleks arvestada ka ajalooliste, kultuuriliste ja kultuuridevaheliste aspektide asjakohasust, samuti olemasolevaid seoseid ajaloolise mälu ja Euroopa identiteedi loomise ja kokkukuulumistunde vahel.</p>	<p>Ajaloolist mälu ning Euroopa ajaloolise mälu ja ühiste väärtuste kriitilist analüüsi ja pühitsemist on vaja selleks, et kodanikud oleksid teadlikud ühisest ajaloost ja väärtustest kui ühise tuleviku, vastastikuse usalduse, moraalse suuna ja ühiste väärtuste alusest. Seetõttu tuleks arvestada ka ajalooliste, kultuuriliste ja kultuuridevaheliste aspektide ning kohaliku ja riikliku tasandi ürituste asjakohasust, samuti olemasolevaid seoseid ajaloolise mälu ja Euroopa identiteedi loomise ja kokkukuulumistunde vahel.</p>

Motivatsioon

Nagu ajalooline mälu, aitab ka ajaloo ja väärtuste pühitsemine panna aluse ühisele tulevikule ja Euroopa identiteedile, mis peab põhinema vastastikusel usaldusel. Näiteks võib tähistada rahvusvahelisi tähtpäevi, aga pidada ka kohalikke üritusi, mis suurendavad Euroopasse kuulumise tunnet.

Muudatusettepanek 5

Põhjendus 7

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Kodanikud peaksid ka olema teadlikumad oma õigustest, mis tulenevad liidu kodakondsusest, tundma end teises liikmesriigis elades, reisides, õppides, töötades või vabatahtlikuna tegutsedes vabalt ning neil peaks olema võimalus kasutada kõiki oma kodakondsusest tulenevaid õiguseid, nad peaksid olema kindlad võrdsetes võimalustes ning selles, et nende õigused on tagatud ja kaitstud ilma diskrimineerimiseta, kus nad ka liidus ei asuks. Kodanikuühiskonda tuleb toetada ELi lepingu artikli 2 kohaste ELi ühiste väärtuste edendamisel, kaitsmisel ja neist teadlikkuse suurendamisel ning liidu õigusest tulenevate õiguste kasutamisel.</p>	<p>Kodanikud peaksid ka olema teadlikumad oma õigustest, mis tulenevad liidu kodakondsusest, tundma end teises liikmesriigis elades, reisides, õppides, töötades või vabatahtlikuna tegutsedes vabalt ning neil peaks olema võimalus kasutada kõiki oma kodakondsusest tulenevaid õiguseid, nad peaksid olema kindlad võrdsetes võimalustes ning selles, et nende õigused on tagatud ja kaitstud ilma diskrimineerimiseta, kus nad ka liidus ei asuks. Kodanikuühiskonda tuleb toetada ELi lepingu artikli 2 kohaste ELi ühiste väärtuste edendamisel, kaitsmisel ja neist teadlikkuse suurendamisel ning liidu õigusest tulenevate õiguste kasutamisel. Tuleb toetada õiguste ja väärtuste programmi meetmeid ellu viivaid kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ja nende esindusühendusi, eeskätt kodanikuõiguste ja -osaluse edendamiseks.</p>

Motivatsioon

Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saavad kasutada kõnealuse programmi vahendeid ning neil on oluline roll eelkõige kodanikuosaluse edendamisel ja Euroopa kodanike õiguste kaitsmisel. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ühendustel on olnud suur osa programmi tutvustamisel ja nad on jätkuvalt programmi osalised.

Muudatusettepanek 6

Põhjendus 15

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>ELi toimimise lepingu artiklite 8 ja 10 järgi peaks programmi kõik meetmed toetama soolise aspekti arvestamist ning diskrimineerimisvastaseid eesmärgi.</p>	<p>ELi toimimise lepingu artiklite 8 ja 10 järgi peaks programmi kõik meetmed toetama soolise aspekti arvestamist ning diskrimineerimisvastaseid eesmärgi. Programmis tuleb sätestada eritingimused ja -meetmed, millega tagada soolise võrdõiguslikkuse eeskirjade järgimine ja täitmine ning võidelda igasuguse diskrimineerimise vastu.</p>

Motivatsioon

Programmis ja selle tegevuskavas tuleb kehtestada erisätted, et saavutada sooline võrdõiguslikkus ja võidelda diskrimineerimisega. Näiteks võib seda teha teadlikkuse suurendamise kampaaniate abil, tagades neis kampaaniates osalejate seas soolise tasakaalu ja samuti ohustatud vähemuste osalemise.

Muudatusettepanek 7

Põhjendus 18

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Sõltumatutel inimõiguste organisatsioonidel ja kodanikuühiskonna organisatsioonidel on ELi lepingu artikli 2 kohaste ELi ühiste väärtuste edendamisel, kaitsmisel ja neist teadlikkuse suurendamisel ning liidu õigusest, sealhulgas ELi põhiõiguste hartast tulenevate õiguste kasutamisele kaasaaitamisel keskne koht. Nagu väljendatud Euroopa Parlamendi 18. aprilli 2018. aasta resolutsioonis, on piisav rahaline toetus kodanikuühiskonna organisatsioonide jaoks soodsa ja jätkusuutlikku keskkonna kujundamiseks kesksel kohal, et tugevdada nende rolli ja võimaldada neil täita oma ülesandeid sõltumatult ja tulemuslikult. ELi rahastamine täiendab riigi tasandi rahastamist, et toetada ja suurendada selliste sõltumatute kodanikuühiskonna organisatsioonide mõjuvõimu ja nende suutlikkust, kes tegelevad inimõiguste edendamisega ja kelle tegevus aitab ELi õigusest ja ELi põhiõiguste hartast tulenevate õiguste strateegilist kohaldamist, sealhulgas õiguste kaitsmise ja muu järelevalvemeetmete kaudu, ning edendada ja kaitsta liidu ühiseid väärtuseid ja suurendada neist teadlikkust riiklikul tasandil.</p>	<p>Sõltumatutel inimõiguste organisatsioonidel ja kodanikuühiskonna organisatsioonidel on ELi lepingu artikli 2 kohaste ELi ühiste väärtuste edendamisel, kaitsmisel ja neist teadlikkuse suurendamisel ning liidu õigusest, sealhulgas ELi põhiõiguste hartast tulenevate õiguste kasutamisele kaasaaitamisel keskne koht. Nagu väljendatud Euroopa Parlamendi 18. aprilli 2018. aasta resolutsioonis, on asjakohane ja piisav rahaline toetus kodanikuühiskonna organisatsioonide jaoks soodsa ja jätkusuutlikku keskkonna kujundamiseks kesksel kohal, et tugevdada nende rolli ja võimaldada neil täita oma ülesandeid sõltumatult ja tulemuslikult. ELi rahastamine täiendab riigi tasandi rahastamist, et toetada ja suurendada selliste sõltumatute kodanikuühiskonna organisatsioonide mõjuvõimu ja nende suutlikkust, kes tegelevad inimõiguste edendamisega ja kelle tegevus aitab ELi õigusest ja ELi põhiõiguste hartast tulenevate õiguste strateegilist kohaldamist, sealhulgas õiguste kaitsmise ja muu järelevalvemeetmete kaudu, ning edendada ja kaitsta liidu ühiseid väärtuseid ja suurendada neist teadlikkust riiklikul tasandil.</p>

Motivatsioon

On oluline näha ette eelarvevahendid, mille abil saaks toetada võimalikult paljusid esitatud projekte, et vältida pettumust ja soodustada osalejate algatusi.

Muudatusettepanek 8

Põhjendus 21

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Selleks et tagada vahendite tõhus jaotus liidu üldeelarvest, on vaja tagada kõigi programmi raames ellu viidavate meetmete Euroopa lisaväärtus ning vastastikune täiendavus liikmesriikide meetmetega; samas tuleks taotleda kooskõla, täiendavust ja koostoimet selliste rahastamisprogrammidega, millega toetatakse omavahel, eriti õiguse, õiguste ja väärtuste fondi raames ja õigusprogrammiga ning programmiga „Loov Euroopa“ ja programmiga „Erasmus+“ tihedalt seotud poliitikavaldkondi, et kasutada ära kultuuri koostoimet kultuuri- meedia- kunsti-, haridus- ja loovuse valdkondadega. Koosmõju on vaja luua muude Euroopa rahastamisprogrammidega, eriti järgmistes valdkondades: tööhõive, siseturg, ettevõtlus, noorsugu, tervis, kodakondsus, õigus, ränne, julgeolek, teadustegevus, innovatsioon, tehnoloogia, tööstus, ühtekuuluvus, turism, välissuhted, kaubandus ja areng.</p>	<p>Selleks et tagada vahendite tõhus jaotus liidu üldeelarvest, on vaja tagada kõigi programmi raames ellu viidavate meetmete Euroopa lisaväärtus ning vastastikune täiendavus liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste meetmetega vastavalt nn aktiivse subsidiaarsuse põhimõttele; samas tuleks taotleda kooskõla, täiendavust ja koostoimet selliste rahastamisprogrammidega, millega toetatakse omavahel, eriti õiguse, õiguste ja väärtuste fondi raames ja õigusprogrammiga ning programmiga „Loov Euroopa“ ja programmiga „Erasmus+“ tihedalt seotud poliitikavaldkondi, et kasutada ära kultuuri koostoimet kultuuri- meedia- kunsti-, haridus- ja loovuse valdkondadega. Koosmõju on vaja luua muude Euroopa rahastamisprogrammidega, eriti järgmistes valdkondades: tööhõive, siseturg, ettevõtlus, noorsugu, tervis, kodakondsus, õigus, ränne, julgeolek, teadustegevus, innovatsioon, tehnoloogia, tööstus, ühtekuuluvus, turism, välissuhted, kaubandus ja areng. Samuti tuleb soodustada uute koostoime vormide tekkimist tänu uuenduslike valdkonnaüleste meetmete elluviimisele.</p>

Motivatsioon

Ka kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on aktiivsed osalejad ning EL ja liikmesriigid peavad nende meetmeid arvesse võtma, et tagada üldine sidusus, täiendavus ja koostoime.

Subsidiaarsuse, proportsionaalsuse ja „teeme vähem, aga paremini“ rakkerühm esitas 10. juulil oma järeldused, milles ta kutsus üles võtma kasutusele uue, nn aktiivse subsidiaarsuse põhimõtte, mis tagab kodanikele ELi õigusaktide lisaväärtuse ja aitab ELi otsuseid liikmesriikides paremini omaks võtta.

On oluline rõhutada selliste uute uuenduslike meetmete võtmist, mis soodustavad Euroopa identiteeditunnetust ja kodanikuosalust, näiteks valitud kohalikele ja piirkondlikele esindajatele mõeldud Erasmus programm ning Austria eeskujule toetuv Euroopa korrespondentide võrgustik.

Muudatusettepanek 9

Põhjendus 24

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul lähtutakse nende võimest saavutada meetmete erieesmärke ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama kindlasummaliste maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade kasutamise kaalumist ning ka sellist rahastamist, mis ei ole seotud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1 osutatud kuludega.</p>	<p>Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul lähtutakse nende võimest saavutada meetmete erieesmärke ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama kindlasummaliste maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade kasutamise kaalumist ning ka sellist rahastamist, mis ei ole seotud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1 osutatud kuludega.</p> <p><i>Meetmetega peab kandidaatide jaoks kaasnema võimalikult vähe halduskoormust ning tagada tuleb rahaliste vahendite kasutamise võimalus kõigile potentsiaalsetele kandidaatorganisatsioonidele. Tuleks kehtestada kaheetapiline kandideerimismenetlus, mis koosneb lühikesest projekti eelnõust abikõlblikkuse tuvastamiseks ja täielikust taotlusest juhul, kui tekib paljulubav rahastamisväljavaade. Võimaluse korral tuleb aktsepteerida elektroonilist kandidatuuri. Kandidaatidel peab olema võimalik pöörduda riikliku kontaktpunkti poole, kes pakub neile tuge, vastab nende kandideerimismenetlust puudutavatele küsimustele ja saab enne kandidaadi toimiku ärasaatmist kontrollida, kas see on täielik. EL teavitab rahastamisvõimalustest võimalikult hästi kõiki potentsiaalseid toetusesaajaid, et tagada liikmesriikide ja partnerriikide mitmesuguste organisatsioonide osalemine.</i></p>

Motivatsioon

Kandideerimismenetluse lihtsustamine on väga oluline, eelkõige esimest korda kandideerijate, väiksemate kogukondade ja mittetulunduslike organisatsioonide jaoks. On vaja võimalikult hästi ja võimalikult suures ulatuses edastada teavet võimalustest, mida pakutakse kõigile kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele ning kõigile teistele sidusrühmadele, kes võivad olla huvitatud, et vältida olukorda, kus neid võimalusi kasutavad ainult ELi eelispartnerid ja kõige paremini informeeritud organisatsioonid. Euroopa korrespondendid on üks oluline teema, mida tuleb Euroopa Komisjoni tekstis rõhutada.

Muudatusettepanek 10

Põhjendus 28

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Selleks et võtta arvesse kliimamuutusega võitlemise olulisust kooskõlas liidu võetud kohustustega rakendada Pariisi kokkulepet ja ÜRO säästva arengu eesmäärke, aitab käesolev programm kliimameetmed integreerida ja saavutada üldeesmärki, milleks on suunata 25 % ELi eelarve kulutustest kliimaeesmärkide toetamiseks. Asjaomased meetmed määratakse kindlaks programmi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ja neid hinnatakse uuesti vahhindamise raames.</p>	<p>Selleks et võtta arvesse kliimamuutusega võitlemise olulisust kooskõlas liidu võetud kohustustega rakendada Pariisi kokkulepet ja ÜRO säästva arengu eesmäärke ning pidades meeles, et kõnealuses valdkonnas eri tasanditel võetavad ühised meetmed võivad edendada kodaniku- ja ühtekuuluvustunnet, aitab käesolev programm kliimameetmed integreerida ja saavutada üldeesmärki, milleks on suunata 25 % ELi eelarve kulutustest kliimaeesmärkide toetamiseks. Asjaomased meetmed määratakse kindlaks programmi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ja neid hinnatakse uuesti vahhindamise raames. Samuti toetatakse olemasolevaid kohalikke algatusi.</p>

Motivatsioon

Kliimamuutusi puudutavad ja laiemate ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamise meetmed on otseselt seotud kaasava ühiskonna loomisega ning suurendavad kodanikutunnetust ja ühtekuuluvustunnet. Kodanikke tuleb teavitada rahvusvahelistest kliimaprobleemidest, aga ka kaasata neid ühistegevusse. Seda võiks õigusaktis rõhutada, eriti seepärast, et õiguste ja väärtuste programmi ning kliimamuutustega võitlemise koostoiimet ei ole tekstis piisavalt selgitatud.

EL peab toetama olemasolevaid meetmeid, selle asemel et uusi välja töötada. Kohalikul tasandil korraldatakse sageli teavitus- ja teadlikkuse suurendamise kampaaniaid.

Muudatusettepanek 11

Põhjendus 29

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktidele 22 ja 23 tuleb seda programmi hinnata teabe alusel, mis on kogutud konkreetse järelvalvekorra alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. Asjakohasel juhul võib niisugune kord sisaldada ka mõõdetavaid näitajaid, mille alusel koguda tööendeid programmi mõju kohta kohapeal.</p>	<p>Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktidele 22 ja 23 tuleb seda programmi hinnata teabe alusel, mis on kogutud konkreetse järelvalvekorra alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. Asjakohasel juhul võib niisugune kord sisaldada ka mõõdetavaid näitajaid, mille alusel koguda tööendeid programmi mõju kohta kohapeal koostöös asjaomaste kohalike ja piirkondlike omavalitsustega, järgides aktiivse subsidiaarsuse põhimõtet.</p>

Motivatsioon

Subsidaarsuse, proportsionaalsuse ja „teeme vähem, aga paremini“ rakkerühm esitas 10. juulil oma järeldused, milles ta kutsus üles võtma kasutusele uue, nn aktiivse subsidaarsuse põhimõtte, mis tagab kodanikele ELi õigusaktide lisaväärtuse ja aitab ELi otsuseid liikmesriikides paremini omaks võtta.

Muudatusettepanek 12

I peatükk, artikkel 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Käesoleva määrusega kehtestatakse õiguste ja väärtuste programm (edaspidi „programm“).	Käesoleva määrusega kehtestatakse õiguste, väärtuste ja kodakondsuse programm (edaspidi „programm“).
Selles sätestatakse programmi eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja sellise rahastamise eeskirjad.	Selles sätestatakse programmi eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja sellise rahastamise eeskirjad.

Motivatsioon

Programmi nimi peab olema kooskõlas selle eesmärkide ja meetmetega. Kodakondsuse tegevussuund on kõnealuses programmis väga oluline ja seepärast peab see kajastuma ka programmi nimes.

Muudatusettepanek 13

I peatükk, artikkel 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
1. Programmi üldeesmärk on kaitsta ja edendada ELi aluslepingutes sätestatud õiguseid ja väärtuseid, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamise kaudu, et toetada avatud, demokraatlikke ja kaasavaid ühiskondi.	1. Programmi üldeesmärk on kaitsta ja edendada ELi aluslepingutes sätestatud õiguseid ja väärtuseid, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonide, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja nende esindusühenduste toetamise kaudu, et toetada avatud, demokraatlikke ja kaasavaid ühiskondi.
2. Lõikes 1 seatud üldeesmärgi raames on programmil järgmised erieesmärkidele vastavad tegevussuunad:	2. Lõikes 1 seatud üldeesmärgi raames on programmil järgmised erieesmärkidele vastavad tegevussuunad:
a) edendada võrdõiguslikkust ja õiguseid (võrdõiguslikkuse ja õiguste tegevussuund),	a) edendada võrdõiguslikkust ja õiguseid (võrdõiguslikkuse ja õiguste tegevussuund),
b) edendada kodanike kaasatust ja osalemist liidu demokraatlikus elus (kodanike kaasatuse ja osalemise tegevussuund),	b) edendada kodanike kaasatust ja osalemist liidu demokraatlikus elus (kodanike kaasatuse ja osalemise tegevussuund),
c) võitlus vägivallega (Daphne tegevussuund).	c) võitlus vägivallega (Daphne tegevussuund).

Motivatsioon

Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saavad kasutada kõnealuse programmi vahendeid ning neil on oluline roll eelkõige kodanikuosaluse edendamisel ja Euroopa kodanike õiguste kaitsmisel. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ühendustel on olnud suur osa programmi tutvustamisel ja nad on jätkuvalt programmi osalised.

Muudatusettepanek 14

I peatükk, artikli 4 punkt b ja uus punkt c

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
b) [...] edendada kodanike kodanikuaktiivsust ja demokraatlikku osalemist, mis aitab kodanikel ja esindusühendustel teha teatavaks ja vahetada avalikult oma seisukohti liidu tegevuse kõigis valdkondades.	b) (b) edendada kodanike kodanikuaktiivsust ja demokraatlikku osalemist riikide ja Euroopa tasandil , mis aitab kodanikel ja esindusühendustel teha teatavaks ja vahetada avalikult oma seisukohti kohaliku, piirkondliku, riikide ja liidu tegevuse kõigis valdkondades; c) võtta uusi uuenduslikke meetmeid, mis on mõeldud eeskätt kohalikele ja piirkondlikele valitud esindajatele ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ametnikele ja muudele teenistujatele, luues näiteks kohalike ja piirkondlike valitud esindajate liikuvus-, koolitus- ja vahetusprogrammi ning Austria eeskujule toetava Euroopa asjade eest vastutavate volikoguliikmete võrgustiku, kes saavad teavet Euroopas toimuvast ning on ühendusüliliks kodanike ja liidu vahel.

Motivatsioon

Kodanikuosalus saab sageli alguse kohalikul tasandil, kus inimesi puudutavad igapäevaelu aspektid – näiteks seoses oma laste hariduse või oma liikuvusega. Kohaliku tasandi kodanikuosalust tuleb toetada kõnealuse programmi raames, sest see on kõrgemal, st riigi või ELi tasemel osalemise esimene etapp. Teadlikkuse suurendamise kampaaniad kohalikul tasandil võivad olla seotud kodanikuosalusega Euroopa tasandil.

Praegu on kodanike Euroopa teemadel kaasaraakimise võimalused piiratud ega toimi eriti hästi. Pettumise ja heitumise vältimiseks on vaja luua võimalusi eneseväljenduseks kõigil tasanditel, sealhulgas ka kohalikul.

Seepärast näib oluline koolitada kohaliku ja piirkondliku tasandi valitud esindajaid ning omavalitsuste ametnikke ja muid teenistujaid ELi ülesannete ja poliitika osas ning teavitada neid nõuetekohaselt Euroopas toimuvast, et soodustada nii viisi kodanikuosalust. Nad saavad olla ühendusüliliks kodanike ja ELi vahel, et teavitada kodanikke ja vastata nende küsimustele. See aitaks taasühendada ELi ja selle kodanikke, ärgitada kodanike huvi Euroopa teemade vastu ja vastata kodanike küsimustele, soodustades kodanikuosalust ja ühtekuuluvustunnet.

Muudatusettepanek 15

I peatükk, artikli 6 lõiked 1 ja 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
1. Programmi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on jooksevhindades [641 705 000] eurot.	1. Programmi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on jooksevhindades [1 100 000] eurot.
2. Lõikes 1 esitatud summast eraldatakse järgmine soovituslik summa järgmiste eesmärkide jaoks:	2. Lõikes 1 esitatud summast eraldatakse järgmine soovituslik summa järgmiste eesmärkide jaoks:

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
a) [408 705 000] eurot artikli 2 lõike 2 punktis a ja artikli 2 lõike 2 punktis c osutatud erieesmärkide jaoks;	a) [450 000 000] eurot artikli 2 lõike 2 punktis a ja artikli 2 lõike 2 punktis c osutatud erieesmärkide jaoks;
b) [233 000 000] eurot artikli 2 lõike 2 punktis b osutatud erieesmärgi jaoks.	b) [650 000 000] eurot artikli 2 lõike 2 punktis b osutatud erieesmärgi jaoks.

Motivatsioon

On vaja suurendada õiguste ja väärtuste mehhanismi üldelarvet, arvestades väga suuri probleeme, millega EL kui õigustel põhinev väärtuste ühendus tegelema peab.

Muudatusettepanek 16

III peatükk, artikli 16 lõige 5

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.	5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Vastavalt parema õigusloome kokkuleppele võivad kodanikud ja teised sidusrühmad esitada asjaomase delegeeritud õigusakti eelnõu kohta nelja nädala jooksul oma arvamuse. Teksti eelnõu osas tuleb konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Regioonide Komiteega, võttes aluseks vabaihenduste ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kogemused programmi elluviimisel.

Motivatsioon

Arvestades kodanikuühiskonna ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste eksperditeadmisi ja töösuhteid, on Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Euroopa Regioonide Komitee arvamus programmi delegeeritud õigusaktide kohta väga oluline. Arvesse tuleb võtta vabaihenduste ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kogemusi meetmete elluviimisel, eelkõige nende kahe komitee esitatud arvamuste kaudu.

Muudatusettepanek 17

IV peatükk, artikli 18 lõige 2 ja uus lõige 3

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
2. Komisjon rakendab programmi ning selle meetmete ja tulemustega seotud teavitus- ja kommunikatsioonimeetmeid. Programmile eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud artiklis 2 osutatud eesmärkidega.	2. Komisjon rakendab programmi ning selle meetmete ja tulemustega seotud teavitus- ja kommunikatsioonimeetmeid, eelkõige Europe Direct'i teabekeskuste võrgu kaudu. Programmile eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud artiklis 2 osutatud eesmärkidega.
	3. EL teavitab rahastamisvõimalustest võimalikult hästi kõiki potentsiaalseid toetusesaajaid, et tagada liikmesriikide ja partnerriikide mitmesuguste organisatsioonide osalemine. Kandidaatidel peab olema võimalik pöörduda kontaktpunkti poole, kes pakub neile tuge, vastab nende kandideerimismenetlust puudutavatele küsimustele ja saab enne kandidaadi toimiku ärasaatmist kontrollida, kas see on täielik.

Motivatsioon

On vaja võimalikult hästi ja võimalikult suures ulatuses edastada teavet võimalustest, mida pakutakse kõigile kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele ning kõigile teistele sidusrühmadele, kes võivad olla huvitatud, et vältida olukorda, kus neid võimalusi kasutavad ainult ELi eelispartnerid ja kõige paremini informeeritud organisatsioonid. Euroopa korrespondendid on üks oluline teema, mida tuleb Euroopa Komisjoni tekstis rõhutada. Europe Directi teabekeskuste võrgustik on tõhus ja kohalikul tasandil ühendatud. Teavitus- ja teabevahetusmeetmete rakendamine Europe Directi keskuste kaudu võimaldab saavutada tulemusi ilma kulusid suurendamata.

Muudatusettepanek 18

I lisa punkt g

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
g) Euroopa eri rahvuste ja kultuuride kokkutoomine, andes neile võimaluse osaleda sõpruslinnade meetmetes;	g) Euroopa eri rahvuste ja kultuuride kokkutoomine, andes neile võimaluse osaleda sõpruslinnade ja – külade meetmetes ja piiriülest koostööd hõlmavates projektides ;

Motivatsioon

Õiguste ja väärtuste programmis tuleb arvesse võtta ka piiriülese koostöö projekte, sest nad aitavad luua ühtekuuluvustunnet ja Euroopa identiteeti ning vähendada erinevusi riikide vahel.

Muudatusettepanek 19

I lisa punkt h

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
h) demokraatlikuma liidu ehitamises aktiivse osalemise ning õigustest ja väärtustest teadlikkuse suurendamise julgustamine ja hõlbustamine kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamise kaudu;	h) demokraatlikuma liidu ehitamises aktiivse osalemise ning õigustest ja väärtustest teadlikkuse suurendamise julgustamine ja hõlbustamine kodanikuühiskonna organisatsioonide, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja nende esindusühenduste toetamise kaudu;

Motivatsioon

Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saavad kasutada kõnealuse programmi vahendeid ning neil on oluline roll eelkõige kodanikuosaluse edendamisel ja Euroopa kodanike õiguste kaitsmisel. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ühendustel on olnud suur osa programmi tutvustamisel ja nad on jätkuvalt programmi osalised.

Muudatusettepanek 20

I lisa punkt j

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
j) Euroopa võrgustike suutlikkuse suurendamine, et edendada ja edasi arendada liidu õigust, poliitikaeesmärke ja strateegiaid , ning programmiga hõlmatud valdkondades tegutsevate kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamine.	j) Euroopa võrgustike suutlikkuse suurendamine mitmeaastaste tegevustoetuste kaudu , et edendada ja edasi arendada Euroopa Liidu õigust, parandada alt üles suunatud olulisi arutelusid poliitikaeesmärkide ja strateegiate üle , ning programmiga hõlmatud valdkondades tegutsevate kodanikuühiskonna organisatsioonide, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja nende esindusühenduste toetamine.

Motivatsioon

Kodanikuühiskond on väga tähtis, kuid kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ning nende esindusühendused kohalikul ja piirkondlikul tasandil täidavad olulist osa programmi üldeesmärkide, eriti konkreetsete eesmärkide raames artikli 2 lõike 2 kohaselt.

Muudatusettepanek 21

I lisa punkt l (uus)

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	l) uued uuenduslikud meetmed, mis on mõeldud eeskätt kohalikele ja piirkondlikele valitud esindajatele ning omavalitsuste ametnikele ja muudele teenistujatele, luues näiteks kohalike ja piirkondlike valitud esindajate liikuvus-, koolitus- ja vahetusprogrammi ning Austria eeskujule toetava Euroopa korrespondentide võrgustiku, kes saavad teavet Euroopas toimuvast ning on ühenduslüliks kodanike ja liidu vahel.

Motivatsioon

Näib oluline koolitada kohaliku ja piirkondliku tasandi valitud esindajaid ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ametnikke ja muid teenistujaid ELi ülesannete ja poliitika osas ning teavitada neid nõuetekohaselt Euroopas toimuvast, et soodustada niiviisi kodanikuosalust. Nad saavad olla ühenduslüliks kodanike ja ELi vahel, et teavitada kodanikke ja vastata nende küsimustele. See aitaks taasühendada ELi ja selle kodanikke, ärgitada kodanike huvi Euroopa teemade vastu ja vastata kodanike küsimustele, soodustades kodanikuosalust ja ühtekuuluvustunnet.

II. POLIITILISED SOOVITUSED**EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE**

1. väljendab heameelt komisjoni mitmeaastase finantsraamistiku ettepaneku üle, mille II jaotises nähakse ette investeerimine inimkapitali, sotsiaalsesse ühtekuuluvusse ja väärtustesse. Komitee meenutab, et ta juhtis sellele tähelepanu juba kohaliku ja piirkondliku tasandi valitud esindajatele mõeldud Erasmuse programmi käsitlevas arvamuses;

2. peab tervitatavaks määruse ettepanekut, millega kehtestatakse õiguste ja väärtuste programm. Programmi kolm eesmärki on üliolulised kõigil valitsemistasanditel ning nad on kooskõlas juba varem komitee mitmesugustes arvamustes ja tööprogrammis esitatud seisukohtadega;

3. kahetseb siiski seda, et fondi pealkirjas puudub sõna „kodakondsus“, kuigi see mõiste on sidusrühmade võetavate meetmete keskmes – eeskätt kontekstis, kus puudub usaldus liikmesriikides ja nende vahel ning samuti Euroopa vastu ning äärmuslus on tõusuteel, nagu rõhutatakse ka komisjoni tekstis;

4. toetab täielikult komisjoni eesmäärke võidelda vägivallega, edendada Euroopa õigusi kedagi (eelkõige puuetega inimesi) diskrimineerimata, tagada sooline võrdõiguslikkus ja tagada õigus eraelu puutumatusse. Komitee soovib, et võetaks erimeetmeid soolise võrdõiguslikkuse tagamiseks ning diskrimineerimise ja soolise vägivalga vastu võitlemiseks;
5. nõustub komisjoni ettepanekuga ühendada üheks fondiks õiguste ja väärtuste programm ning õigusprogramm, võimaldades seeläbi lihtsustada menetlusi ning suurendada nii programmide nähtavust kui ka eelarvelist paindlikkust nende vahel;
6. pooldab komitee valitud uut õiguslikku alust ning rõhutab sellega seoses vajadust kohaldada nn aktiivse subsidiaarsuse põhimõtet, nii nagu see on määratletud subsidiaarsuse rakkerühma lõpparuandes;
7. kinnitab, et komisjoni ettepanekutes järgitakse subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet;
8. väljendab kahetsust selle üle, et kõnealusele fondile eraldatud vahendeid ei suurendata, arvestades taotluste arvu ja vajadust rohkem ära teha. Komitee kutsub seepärast üles suurendama õiguste ja väärtuste programmi üldist rahastamispaketti 1,1 miljardi euron, millest 513 miljonit eurot, st üks euro iga Euroopa Liidu kodaniku kohta, tuleks eraldada kodanike ja nende piirkondlike ja kohalike omavalitsuste vahelise mestimis- ja võrgustikutegevuse ning kohalikele ja piirkondlikele valitud esindajatele mõeldud uute innovatiivsete meetmete rakendamise jaoks;
9. soovib panna tööle tõhusa teavitussüsteemi, et tagada kõigi potentsiaalsete programmi kandidaatide teadlikkus rahastamisvõimalustest. Kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi tuleb vahetult teavitada meetmetest, millele nemad võivad kandideerida, eelkõige kodanikuosaluse valdkonnas. Sellega seoses võib kasulik olla töö, mida selles valdkonnas juba teevad Euroopa Komisjoni võrgustiku Europe Direct keskused;
10. meenutab, et samal ajal kui ELi institutsioonide peetakse kaugeteks ja tehnokraatlikeks, jäävad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ning seega kohaliku ja piirkondliku tasandi valitud esindajad kodanikele lähedaseks ning kujutavad endast seepärast otsest ja tõhusat ühenduslüli ELi ja kodanike vahel;
11. rõhutab vajadust selgitada, kes juhib ELi, ja kutsub Euroopa Liitu üles tugevdama Euroopa Komisjoni kui Euroopa Liidu tegevameti rolli, mille suhtes kohaldatakse tugevamat demokraatlikku järelevalvet ja kontrolli;
12. leiab, et kõnealuste programmide nähtavuse, tõhususe ja nende üle teostatava järelevalve parandamiseks on oluline luua koostöötajate ja võtta kasutusele uusi uuenduslikke vahendeid. Selle juures võib oluline osa olla ka kohaliku ja piirkondliku tasandi valitud esindajate koolitamisel ja teavitamisel;
13. soovib võtta programmis arvesse ka piiriülese koostöö projekte, sest need innustavad eri liikmesriikide piirkondi ja organisatsioone tegema koostööd ning soodustavad seeläbi ühist Euroopa identiteedi tunnetust;
14. kutsub üles lisama kodanike kaasatuse ja osalemise tegevussuunda uusi uuenduslikke meetmeid, mis on eelkõige mõeldud kohaliku ja piirkondliku tasandi valitud esindajatele, näiteks luues neile mõeldud koolitus- ja liikuvusprogrammi, nagu on kirjeldatud komitee 2018. aasta veebruaris vastu võetud arvamuses;
15. soovib samuti, et ELi institutsioonid koos liikmesriikidega edendaksid Austria eeskujule toetuvat Euroopa korrespondentide võrgustikku, et teavitada kohaliku tasandi valitud esindajaid Euroopas toimuvast ja võimaldada neil vastata primal viisil kodanike ootustele. See aitaks võidelda kodanike võõrandumisega Euroopa küsimustest;
16. leiab, et programmi edu tagamiseks ja seatud eesmärkide saavutamiseks on esmatähtis kaasata palju erinevaid osalejaid. Komitee soovib eelistada mitmetasandilist meetodit, sest paljud programmis ette nähtud meetmed määratakse kindlaks ja viiakse ellu kohalikul ja piirkondlikul tasandil ning kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on võimalik kasutada programmi vahendeid;
17. rõhutab, et kuigi teavitus- ja teadlikkuse suurendamise kampaaniad on väga olulised, ei piisa nendest kodanikuosaluse tagamiseks. Tuleb välja töötada tõhusaid mehhanisme, mis võimaldavad kodanikel osaleda. Euroopa tasandil on üheks näiteks Euroopa kodanikualgatus ning komitee esitas oma 2018. aasta märtsis vastu võetud arvamuses palju soovitusi, kuidas muuta seda Euroopa tasandil toimivat kodanikuosaluse mehhanismi paremaks;

18. leiab samuti, et teavituskampaaniates tuleb keskenduda kohaliku tasandi võimalustele. Just sellel tasandil saavad kodanikud alustada osalemist teemadel, mis neid otseselt igapäevaelus puudutavad;

19. osaleb koos kõigi kohalike ja piirkondlike omavalitsustega kodanikuõiguste, -aktiivsuse ja -osaluse edendamisel, et suurendada teadlikkust Euroopa põhiküsimustest ja Euroopasse kuulumise tunnet. Komitee on juba võtnud asjaomaseid meetmeid, mis aitavad saavutada programmi eesmärgi, sealhulgas näiteks enam kui 180 kõikjal Euroopas korraldatud arutelu programmi „Mõttevahetus Euroopa teemal“ raames. See näitab paljude kodanike tahet Euroopa küsimustes oma arvamust väljendada ja nende lahendamisele kaasa aidata.

Brüssel, 10. oktoober 2018

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Ühekordselt kasutatavate plasttoodete direktiivi ettepanek“

(2018/C 461/17)

Pearaportöör: Sirpa HERTELL (FI/EPP), Espoo linnavolikogu liige

Viitedokument: „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta“

COM(2018) 340 final – 2018/0172 (COD)

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Volitus 1

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,	võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1 ja artiklit 114 sel määral kui see puudutab pakendeid, nii nagu need on määratletud direktiivi 94/62/EÜ artikli 3 lõikes 1,

Motivatsioon

Käesolev muudatusettepanek puudutab preambuli esimesest lauset. Selle eesmärk on kehtivast pakendi ja pakendijäätmete direktiivist lähtuvalt selgitada selliste ühekordselt kasutatavate plasttoodete õiguslikku seisundit, mida määratletakse pakendina kõnealuse kavandatava direktiivi raames.

Muudatusettepanek 2

Põhjendus 11

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(11) Teatavate ühekordselt kasutatavate plasttoodete puhul ei ole sobivad ja kestlikumad alternatiivid veel kättesaadavad ning eeldatakse, et enamike selliste ühekordselt kasutatavate plasttoodete tarbimine suureneb. Selle suundumuse muutmiseks ja kestlikumate lahenduste edendamiseks peaksid liikmesriigid võtma vajalikud meetmed nende toodete tarbimise märkimisväärseks vähendamiseks, kahjustamata samas toiduhügieeni ja -ohutust, head hügieenitava, head tootmistava, tarbijate teavitamist või liidu toidualastes õigusaktides sätestatud jälgitavusnõudeid.	(11) Teatavate ühekordselt kasutatavate plasttoodete puhul ei ole sobivad ja kestlikumad alternatiivid veel kättesaadavad ning eeldatakse, et enamike selliste ühekordselt kasutatavate plasttoodete tarbimine suureneb. Selle suundumuse muutmiseks ja kestlikumate lahenduste edendamiseks peaksid liikmesriigid, ilma et see piiraks direktiivi 94/62/EÜ artikli 18 kohaldamist, võtma vajalikud meetmed nende toodete tarbimise märkimisväärseks vähendamiseks, kahjustamata samas toiduhügieeni ja -ohutust, head hügieenitava, head tootmistava, tarbijate teavitamist või liidu toidualastes õigusaktides sätestatud jälgitavusnõudeid. Enne selliste meetmete kasutuselevõtmist tuleb kohustada liikmesriike viima läbi sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnamõju hindamine, et tagada nende meetmete proportsionaalsus ning mittediskrimineerivus.

Motivatsioon

Käesoleva muudatusettepaneku eesmärk on tagada, et riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil rakendatavad meetmed on proportsionaalsed, mittediskrimineerivad ning kooskõlas olemasolevate ELi õigusaktide, sealhulgas direktiiviga 2008/98/EÜ ja direktiiviga 94/62/EÜ.

Muudatusettepanek 3*Artikkel 1*

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Käesoleva direktiivi eesmärk on hoida ära ja vähendada teatavate plasttoodete mõju keskkonnale, eriti veekeskkonnale , ja inimeste tervisele, ning edendada üleminekut ringmajandusele, milles kasutatakse uuenduslikke ärimudeleid, tooteid ja materjale, aidates seega samuti kaasa siseturu tõhusale toimimisele.	Käesoleva direktiivi eesmärk on hoida ära ja vähendada teatavate plasttoodete mõju keskkonnale üldiselt (eriti plastjäätmete sattumist igasugusesse veekeskkonda, sealhulgas mageveekogudesse ja madalatesse meredesse) ja inimeste tervisele ning merekeskkonnale , ning edendada üleminekut ringmajandusele, milles kasutatakse uuenduslikke ärimudeleid, tooteid ja materjale, aidates seega samuti kaasa siseturu tõhusale toimimisele.

Motivatsioon

Viimasel ajal ei esine plastprügi mitte enam üksnes merekeskkonnas, seda leidub ka mageveekogudes, sealhulgas jõgedes ja järvedes. Plastprügi on leitud loodusest kõikjalt – alates mäetippude igikeltsast kuni allikate ja jõgedeni. See on selge märk sellest, et plastjäätmel satuvad loodusesse mitmeid eri teid pidi, millest paljusid ei ole põhjalikult mõistetud.

Tekstis ei käsitleta asjakohaselt asulavee äravoolu, mis koosneb vihma- ja lumesulamisveest. Asulavee äravool kujutab endast üha kasvavat probleemi, kuna kliimasoojenemine toob endaga kaasa erakordselt tugevad vihmajärgsed. Põhjapoolsemates piirkondades on ka lume kaadamine meredesse ja järvedesse üks põhjus, miks plast satub vee ökosüsteemi.

Euroopas on mitmeid tundlikke veeökosüsteeme – jõed ja järved ning eeskätt kaks väga tundlikku mereökosüsteemi, nimelt Läänemeri ja Vahemeri.

Muudatusettepanek 4*Artikkel 2*

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Käesolevat direktiivi kohaldatakse lisas loetletud ühekordselt kasutatavate plasttoodete ning plasti sisaldavate kalapüügivahendite suhtes.	Käesolevat direktiivi kohaldatakse eeskätt lisas loetletud ühekordselt kasutatavate plasttoodete või üldiselt muude ühekordselt kasutatavate, mittelagunevate, mistahes põhjusel keskkonda jäetud plasttoodete ning plasti sisaldavate kalapüügivahendite suhtes.

Motivatsioon

Ülimalt oluline on mõista, et lisaks mittelagunevatele fossiilidel põhinevatele polümeeridele on olemas fossiilidel põhinevad biolagunevad plastid ja mittelagunevad bioressursipõhised plastid. Reostus tekib mistahes põhjusel keskkonda jäetud mittelagunevatest materjalidest. Peamine lahendus peaks olema kogu ühekordselt kasutatava materjali kokku kogumine ja selle ringlussevõtt mehhaanilisi, keemilisi või biotehnoloogilisi võimalusi kasutades. Tooted peavad olema kavandatud nii, et see oleks võimalik. Kogumissüsteemi raamest välja sattaval ühekordselt kasutataval plasttootel on alati oht sattuda prügina veekeskkonda.

Kalapüügivahendeid kasutatakse peamiselt veekeskkonnas ja need võivad isegi asjakohase kasutamise korral kogemata kaotsi minna.

Käesolev ettepanek puudutab ainult ühte osa kogu plastist mereprügi probleemistikus. Kalalaevad toovad oma prügi kaldale, põhjalikult tuleks aga kontrollida ja reguleerida ka laevanduse ja purjetamisega seotud tegevust Euroopa meredel, et takistada prügi kaadamist merre ja tagada asjakohane jäätmekäitlus kaldal. Vahemeri ja Läänemeri on turismi seisukohast äärmiselt olulised ning nende suhtes tuleks kohaldada erikaitset.

Muudatusettepanek 5

Artikli 3 lõige 3 (uus lõige pärast lõiget 2)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p>(3) „ühekordselt kasutatav plast“, tihti kasutatakse ka mõistet „äravisatav plast“ – tooted, mis on kavandatud nii, et neid kasutatakse nende piiratud olelusringi jooksul vaid ühel korral, mis võivad laguneda paljudeks üksikuteks komponentideks ning mis sisaldavad detaile, mis on mõeldud üksnes ühekordseks kasutamiseks, enne kui need ära visatakse või ringlusse võetakse;</p>

Motivatsioon

Paljusid ühekordseks kasutamiseks mõeldud plasttooteid kasutatakse pika aja vältel, nt meditsiiniseadmed või hoonete soojusisolatsioon, seega on soovitatav kasutada mõistet „äravisatav plast“ (disposable plastic) ja samaaegselt määratleda toote olelusringi oodatav kestus; või tooted, mis võivad laguneda, nt mänguasjad, sulgurid jne.

Muudatusettepanek 6

Artikli 3 lõige 3 (uus lõige pärast lõiget 14)

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p>(15) „plasti“ määratlus ei hõlma veekeskkonnas lagunevat plasti, biolagunevaid modifitseeritud looduslikke polümeere ja sünteetilisi polümeere.</p>

Motivatsioon

Plastmaterjalid käituvad keskkonnas vägagi erinevalt. Looduslikud polümeerid on kõik biolagunevad ning samas on biolagunevad ka teatud sünteetilised polümeerid. Vastavalt standardile ASTM D6002 on biolagunevad plastid need, mis on võimeliselt bioloogiliselt lagunema kompostis selliselt, et materjali ei ole võimalik visuaalselt tuvastada ning mis lagunevad süsinikdioksiidiks, veeks, anorgaanilisteks ühenditeks ja biomassiks sel määral nagu seda teevad komposteeruvad materjalid.

Muudatusettepanek 7

Artikli 4 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et märkimisväärselt vähendada oma territooriumil lisa A osas loetletud ühekordsete plasttoodete tarbimist, hiljemalt... [kuus aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäeva].</p> <p>Need meetmed võivad hõlmata riiklikke tarbimise vähendamise eesmäärke, meetmeid, millega tagatakse, et müügi kohas tehakse lõpptarbijale kättesaadavaks korduskasutatavad alternatiivid, ning majandushoobasid, millega tagatakse, et ühekordselt kasutatavaid plasttooteid ei pakuta lõpptarbijale müügi kohas tasuta. Need meetmed võivad varieeruda sõltuvalt esimeses lõigus osutatud toodete keskkonnamõjust.</p>	<p>1. Ilma et see piiraks direktiivi 94/62/EÜ artikli 18 kohaldamist, võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed, et märkimisväärselt vähendada oma territooriumil lisa A osas loetletud ühekordsete plasttoodete tarbimist, hiljemalt ... [kuus aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäeva].</p> <p>Need proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad meetmed võivad hõlmata riiklikke tarbimise vähendamise eesmäärke, meetmeid, millega tagatakse, et müügi kohas tehakse lõpptarbijale kättesaadavaks korduskasutatavad alternatiivid, ning majandushoobasid, millega tagatakse, et ühekordselt kasutatavaid plasttooteid ei pakuta lõpptarbijale müügi kohas tasuta. Need meetmed võivad varieeruda sõltuvalt esimeses lõigus osutatud toodete keskkonnamõjust.</p> <p>Liikmesriikidel või nende kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel peaks olema võimalik oma territooriumil piirata ka nende ühekordselt kasutatavate plasttoodete kasutamist, mis ei sisaldu direktiivi osa A lisas toodud nimekirjas, kui seda tehakse konkreetsetel põhjustel ja hästi määratletud piiratud aladel, et kaitsta ülimalt tundlikke ökosüsteeme, spetsiifilisi biotüüpe nagu looduskaitsealad, saarestikud, jõgede suudmed või Arktika looduskeskkonda.</p>

Motivatsioon

2020. aastani ulatava seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi esimene esmatähtis eesmärk on „kaitsta, säilitada ja suurendada liidu looduskapitali“. See on väga oluline kõige tundlikumate ökosüsteemide puhul, sh spetsiifilised biotüübid ja nendega seotud ökosüsteemid, märgalad ja madalad veekogud, mägi piirkonnad ja põhjamaade looduskeskkonnad, eeskätt Arktika keskkond.

Viide pakendite ja pakendijäätmete direktiivi 94/62/EÜ artiklile 18 peaks tagama sidususe juba vastu võetud direktiivi ja kõnealuse ettepaneku vahel. Liikmesriikides kasutusele võetavad meetmed peavad olema proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad.

Muudatusettepanek 8

Artikli 4 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et märkimisväärselt vähendada oma territooriumil lisa A osas loetletud ühekordsete plasttoodete tarbimist, hiljemalt... [kuus aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäeva].</p> <p>Need meetmed võivad hõlmata riiklikke tarbimise vähendamise eesmärke, meetmeid, millega tagatakse, et müügi kohas tehakse lõpptarbijale kättesaadavaks korduskasutatavad alternatiivid, ning majandushoobasid, millega tagatakse, et ühekordselt kasutatavaid plasttooteid ei pakuta lõpptarbijale müügi kohas tasuta. Need meetmed võivad varieeruda sõltuvalt esimeses lõigus osutatud toodete keskkonnamõjust.</p>	<p>1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et märkimisväärselt vähendada oma territooriumil lisa A osas loetletud ühekordsete plasttoodete tarbimist, hiljemalt... [kuus aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise lõppkuupäeva].</p> <p>Need meetmed võivad hõlmata riiklikke tarbimise vähendamise eesmärke, meetmeid, millega tagatakse, et müügi kohas tehakse lõpptarbijale kättesaadavaks korduskasutatavad alternatiivid, ning majandushoobasid, millega tagatakse, et ühekordselt kasutatavaid plasttooteid ei pakuta lõpptarbijale müügi kohas tasuta. Need meetmed võivad varieeruda sõltuvalt esimeses lõigus osutatud toodete keskkonnamõjust.</p> <p><i>Liikmesriigid peaksid aktiivselt soodustama ringluspõhiseid lahendusi võimaldavalt innovatsiooni ja investeerimiskasvupotentsiaali.</i></p>

Motivatsioon

Ühekordselt kasutatavast plastist prügiga ja üleüldiselt plasti ringlussevõetuga seotud probleemide lahendamine on osa plastistrateegiast, millega soovitakse stimuleerida innovaatsust ja investeerimiskasvupotentsiaali ringmajanduse lahendustesse ning mis sisaldab ELi teadusuuringute rahastamist Horisont 2020 raames ja Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest. Teadus- ja arendustegevuse ulatus ei ole siiski piisav ning lisaks on vaja vahendeid katse- ja näidisprojektide rahastamiseks.

2017. aasta strateegias „Äärepoolseimate piirkondade poole“ tunnustatakse nende piirkondade kasvupotentsiaali turismi ja sinise majanduse ning ringmajanduse osas. See kehtib kõigi Euroopa merepiirkondade suhtes ning peaks samuti hõlmama suuri järvestuid.

Muudatusettepanek 9

Artikkel 9

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et koguda 2025. aastaks liigiti lisa F osas loetletud ühekordselt kasutatavate plasttoodete jäätmeid koguses, mis võrdub kaalupõhiselt 90 % sellistest teataval aastal turule lastud ühekordselt kasutatavatest plasttoodetest. Selle eesmärgi saavutamiseks võivad liikmesriigid muu hulgas:</p> <p>a) kehtestada tagatisrahasüsteemid või</p>	<p>Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et koguda 2025. aastaks liigiti lisa F osas loetletud ühekordselt kasutatavate plasttoodete jäätmeid koguses, mis võrdub kaalupõhiselt 90 % sellistest teataval aastal turule lastud ühekordselt kasutatavatest plasttoodetest. Selle eesmärgi saavutamiseks võivad liikmesriigid muu hulgas:</p> <p>a) kehtestada tagatisrahasüsteemid, <i>uurides võimalusi vastavate skeemide koordineerimiseks või ühtlustamiseks ELI tasandil</i>, või</p>

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>b) liigiti kogumise eesmärgid asjakohaste laiendatud tootjavastutuse süsteemide puhul.</p>	<p>b) liigiti kogumise eesmärgid asjakohaste laiendatud tootjavastutuse süsteemide puhul, mis hõlmavad asjakohasel juhul stiimuleid eesmärkide ületamiseks.</p> <p>c) koguda kooskõlas jäätmehierarhiaga osa plastprügist keemiliselt polümeeride, monomeeride või teiste keemiliste toodete kujul või energiana, mida saadakse reguleeritava põletamise teel.</p> <p>Reguleeritavat põletamist tuleks eelistada juhul, kui plasti ei saa muul viisil mõistlike kuludega ringlusse võtta või kui materjali ringlussevõtt tekitaks suurema CO₂-jalajälje kui põletamine.</p>

Motivatsioon

Uued pandisüsteemid võivad olla oluline samm selle probleemi lahendamiseks, kuid võimaluse korral tuleb koordineerida ELi tasandil.

Liigiti kogumise fikseeritud eesmärkide süsteem peab hõlmama alati ka eriboonuseid piirkondadele või kohalikele ametiasutustele, kes soovivad eesmärke ületada. Selle eesmärk on vältida seda, et eesmärkide seadmine ei heidutaks kõige eesrindlikumaid.

Teatud juhtudel on siiski tarvis koguda osa plastprügist keemiliselt polümeeride, monomeeride või teiste keemiliste toodete kujul või energiana, mida saadakse reguleeritava põletamise teel.

Muudatusettepanek 10

Artikkel 10

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Liikmesriigid võtavad meetmeid, et teavitada lisa G osas loetletud ühekordselt kasutatavate plasttoodete ja plasti sisaldavate kalapüügivahendite tarbijaid järgmisest:</p> <p>a) kõnealuste toodete ja plasti sisaldavate kalapüügivahendite korduskasutamise ja nende jäätmete käitlemise võimalused ning direktiivi 2008/98/EÜ artikli 13 kohase keskkonnahoidliku jäätmekäitluse parimad tavad;</p> <p>b) kõnealuste toodetega ja plasti sisaldavate kalapüügivahenditega prügistamise ja nende jäätmete muu sobimatu kõrvaldamise mõju keskkonnale, eriti merekeskkonnale.</p>	<p>Liikmesriigid võtavad koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega vajalikke meetmeid, et teavitada lisa G osas loetletud ühekordselt kasutatavate plasttoodete ja plasti sisaldavate kalapüügivahendite tarbijaid järgmisest:</p> <p>a) kõnealuste toodete ja plasti sisaldavate kalapüügivahendite korduskasutamise ja nende jäätmete käitlemise võimalused ning direktiivi 2008/98/EÜ artikli 13 kohase keskkonnahoidliku jäätmekäitluse parimad tavad;</p> <p>b) kõnealuste toodetega ja plasti sisaldavate kalapüügivahenditega prügistamise ja nende jäätmete muu sobimatu kõrvaldamise mõju keskkonnale, eriti merekeskkonnale.</p>

Motivatsioon

Koostöös liikmesriikidega tuleb teadlikkuse tõstmise meetmetes võtta arvesse kohalike või piirkondlike ametiasutuste olulist rolli jäätmete kogumisel ja käitlemisel.

Muudatusettepanek 11

Artikkel 11

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Iga liikmesriik tagab, et käesoleva direktiivi ülevõtmise ja rakendamise meetmed on lahutamatu osa tema poolt direktiivi 2008/56/EÜ artikli 13 kohaselt kehtestatud meetmeprogrammidest (merealadega liikmesriikide puhul), kooskõlas direktiivi 2000/60/EÜ artikliga 11 kehtestatud meetmeprogrammidest, direktiivi 2008/98/EÜ artiklite 28 ja 29 kohastest jäätmekäitluse ja jäätmetekke vältimise programmide ning jäätmete vastuvõtmise ja käitlemise kavadest, mis on liidu õiguse alusel kehtestatud laevajäätmete käitlemiseks, ning nende programmide ja kavadega kooskõlas.</p> <p>Meetmed, mida liikmesriigid võtavad artiklite 4–9 ülevõtmiseks ja rakendamiseks, peavad vastama liidu toidualastele õigusnormidele, tagamaks, et ei kahjustata toiduhügieeni ega -ohutust.</p>	<p>Iga liikmesriik tagab, et käesoleva direktiivi ülevõtmise ja rakendamise meetmed on lahutamatu osa tema poolt direktiivi 2008/56/EÜ artikli 13 kohaselt kehtestatud meetmeprogrammidest (merealadega liikmesriikide puhul), kooskõlas direktiivi 2000/60/EÜ artikliga 11 kehtestatud meetmeprogrammidest, direktiivi 2008/98/EÜ artiklite 28 ja 29 kohastest jäätmekäitluse ja jäätmetekke vältimise programmide ning jäätmete vastuvõtmise ja käitlemise kavadest, mis on liidu õiguse alusel kehtestatud laevajäätmete käitlemiseks, ning nende programmide ja kavadega kooskõlas.</p> <p>Meetmed, mida liikmesriigid võtavad artiklite 4–9 ülevõtmiseks ja rakendamiseks, peavad vastama liidu tarbijakaitse- ja toidualastele õigusnormidele, tagamaks, et ei kahjustata toiduhügieeni ega tarbijahutust.</p>

Motivatsioon

Oluline on tagada, et ei kahjustata pakendi funktsionaalsust ja otsustavat rolli, mida see täidab toiduhügieeni, -ohutuse, rahvatervise ning tarbijakaitse kõrgete standardite tagamisel.

Muudatusettepanek 12

Artikli 15 lõige 2

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>2. Komisjon esitab lõike 1 kohase hindamise põhitulemuste kohta aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele.</p>	<p>2. Komisjon esitab lõike 1 kohase hindamise põhitulemuste kohta aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule, Regioonide Komiteele ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele.</p>

Motivatsioon

Kõnealune direktiiv on väga oluline kohalikele ja piirkondlikele ametiasutustele, eelkõige nende rolli tõttu jäätmete kogumisel ja käitlemisel. Hindamise ja läbivaatamise protsessi on vaja kaasata Regioonide Komitee.

II. POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Üldised küsimused

1. rõhutab, et plast on oma mitmetes kasutusvõimalustes moodsale ühiskonnale eluliselt vajalik ning selle ohutus ja tõhusus paranevad pidevalt. Samaaegselt on plastprügiga kaasnevad negatiivsed aspektid muutunud väga nähtavaks ja selle probleemi lahendamiseks tuleb otsustavalt tegutseda;

2. tervitab Euroopa Komisjoni ettepanekut teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta, märkides samas, et direktiivi kohaldamisala on suhteliselt kitsas. Selle asemel, et koostada nimekiri mõnedest merest leitud plastesemetest ja need keelustada, on pikas perspektiivis vaja terviklikumat lähenemisviisi, nagu on nähtud ette ELi plastistrateegias ja ELi ringmajanduse strateegias, et tõugata tagant põhjalikke muutusi, mis on vajalikud selle probleemi lahendamiseks. Samuti on vaja laia poliitikavaldkondade sidusust ringmajanduse paketiga;
3. palub sellega seoses Euroopa Komisjonil esitada terviklik mõjuhindang, milles kirjeldatakse selgelt kavandatavate meetmete sotsiaalset, majanduslikku ja keskkonnamõju;
4. kutsub üles täiendavalt täpsustama mõisteid „plast“ ja „ühekordselt kasutatav plasttoode“, eelkõige mõistet „ühekordselt kasutatav plasttoode“, mille näol on tegu täielikult või osaliselt plastist valmistatud tootega. Soovitab siinkohal kasutada Rahvusvahelise Puhta Keemia ja Rakenduskeemia Liidu (IUPAC) plasti määratlust;
5. märgib et Euroopa õigusaktidega on keelustatud plastjätmete ladustamine prügilatesse. Kui ei arendata kiiresti välja plasti ringlussevõtu uusi tehnoloogiaid ja lahendusi, tekib oht, et kõnealune keeld suurendab plastjätmete transporti kolmandatesse riikidesse, kus jäätmekäitlussüsteemid on vähem arenenud ja plastjätmete puudulik ringlussevõtt võib suurendada plastjätmete hulka meredes;
6. toonitab, et ELi plastistrateegia sisaldab juba konkreetseid meetmeid mikroplasti problemaatikaga tegelemiseks ning see teema on samuti seotud plastprügiga.
7. kordab üleskutset vähendada plastikprügi igas mõttes, et kaitsta mitte üksnes merekeskkonda, vaid ökosüsteeme üldiselt. Oluline on suurendada kooskõlas jäätmehierarhiaga plasti kogumise ja ringlussevõtu määra;

Kooskõla olemasolevate poliitikaga

8. rõhutab, et plasti kasutatakse mitmetes rakendustes, kus nad piiravad ja ennetavad teisi kadusid, nt toidu pakendamisel, et vähendada toiduainete kvaliteedi ja kvantiteedi langust;
9. märgib, et ELi plastipoliitika raames soovitatakse alternatiivina mehhaanilisele ja keemilisele ringlussevõtule kasutada biolagunevat plasti, kui sellega suudetakse lahendada määrdumisega seotud probleemid. Üha enam tuleks alternatiivina kasutada pappi;
10. viitab sellele, et merestrateegia raamdirektiivi kohaselt peavad liikmesriigid saavutama merealade hea keskkonna-seisundi aastaks 2020. Eriti ranged nõuded kehtivad tundlikele ökosüsteemidele, nagu madala veega ja põhjamaade veesüsteemid, seda tingituna nende looduskeskkondade tundlikkusest ja nende aeglasest taastumisest. Direktiivi kohaldamisala tuleks laiendada, et hõlmata kogu veeökosüsteem;
11. rõhutab, et kooskõlas asulareovee puhastamise direktiiviga peavad kaasaegsed veepuhastusjaamad eraldama makroplasti, ning kutsub üles kogu Euroopas seda tehnoloogiat järjekindlalt rakendama. Samas sisaldab reovee puhastamisel saadud settest toodetud multš endas mikroplastisaastuse ohtu. Tuleks välja töötada rohkem viise, kuidas eraldada fraktsioneeritud plastjätmeid tehismultšist;
12. on seisukohal, et ettepanekus tuleks käsitleda ka asulavee – vihmavee ja lumesulavee – äravoolu. Kuna kliima soojenemine toob endaga kaasa erakordselt tugevad vihmahood, tuleks keelata lume kaadamine meredesse ja järvedesse;
13. juhhib tähelepanu sellele, et käesolev ettepanek puudutab ainult ühte osa kogu plastist mereprügi probleemistikus. Euroopa meredel tuleks rangelt kontrollida ja reguleerida laevanduse ja purjetamisega seotud tegevust, et ennetada jäätmete kaadamist merre ja tagada jäätmekäitlus kaldal, eelkõige Vahemerel ja Läänemerel;

Subsidiarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul) ja proportsionaalsus

14. märgib, et plastireostus ja mereprügi on oma olemuselt piiriülene probleem ning seepärast ei saa ühiseid meresid ja veeteid jagavad liikmesriigid sellega tegeleda eraldiseisvalt. Sel põhjusel ja ka ühtse turu killustumise vältimise vajaduse tõttu on komitee seisukohal, et kõnealune ettepanek kujutab endast ELi tasandil tõelist lisaväärtust ning et see on kooskõlas subsidiarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega;

15. rõhutab, et probleem tuleb lahendada selle tekkimiskohas ja selleks tuleb vähendada mittelagunevate plastjätmete kasutamist majanduses. Kui see tuleb aga lahendada tootmisahela järgmises etapis – näiteks peavad piirkonna ja omavalitsuse veepuhastusjaamad tegelema mikroplasti eemaldamisega –, tuleb piirkondadele ja omavalitsustele täielikult hüvitada meetmetele tehtud kulud ja kulud need nõuda sisse tootjatelt;

16. on veendunud, et plastjätmete ringlussevõtt tuleks korraldada jäätmete tekkimise kohas, et vältida nende transporti;

17. nõuab muutuste tegemist tootedisainis ja üleminekut kestlikumatele plastidele ja plasti aseainetele. Seoses turu killustumise ohuga peaksid liikmesriigid leppima kokku plastpakendite ühtses pandisüsteemis, seda eelkõige vedelike pakendamiseks mõeldud pakendite osas. Plastist joogipakendite korkide ja kaante puhul oleks soovitatav kasutada ringlussevõetavaid kiupõhiseid lahendusi. Ühekordseks kasutamiseks mõeldud toodete, eeskätt isikliku hügieeni toodete puhul peaks EL toetama biolagunevate alternatiivide kasutuselevõttu;

18. toetab „saastaja maksab“ põhimõtte kohaldamist k.a kalapüügivahendite puhul, ning rõhutab vajadust võtta kasutusele uusi lahendusi keskkonnavalitsuse ohutute kalapüügivahendite osas, k.a taskukohased biolagunevad alternatiivid, ja võimaluse korral jälgimistehnoloogiaga võrke ning luua kaotatud püügivahenditest digitaalselt teavitamise süsteem;

19. rõhutab, et arvestades liikmesriikide vahelisi erinevusi ja nende jäätmekäitluse korraldust, vajame me enam paindlikkust kõige sobivamate meetodite leidmiseks ringlussevõtmiseks sobimatu plasti käitlemiseks. Tarvis on töötada välja jäätmekogumissüsteem, mis võtab vastu ükskõik millised plastjätmed, mis tekivad kaubandusliku tegevuse käigus merel või mis kogutakse merekeskkonnas avamerel jäätmete kaadamise ennetamiseks;

Kavandatud meetmed

20. toetab ettepanekus esitatud nelja poliitikavarianti või stsenaariumi. Teavituskampaaniad, vabatahtlik tegevus ja märgistamine võiksid suurendada üldist teadlikkust ja mõjutada niisiis tarbijate käitumist. Küsimus on, kas üksnes sellest piisab inimeste praeguse käitumise muutmiseks pikas perspektiivis, sest just see on probleemi tuum;

21. pakub kaalumiseks välja järgmised meetmed:

a. märgistamise nõuded on olulised, et teavitada tarbijaid asjakohasest jäätmete kõrvaldamistoimingust või ebasobivatest kõrvaldamismeetoditest (eriti seoses ühekordselt kasutatavate kiudtoodetega nagu niisutatud pühkepaber), kuid tarvis on aktiivset toetust keskkonnasõbralike alternatiivide väljatöötamiseks, näiteks biolagunevad lausmaterjalist tooted;

b. piirangud sellise ühekordselt kasutatava plasti turule toomiseks, millele on juba olemas alternatiivid, peaksid olema kavandatust oluliselt laialatuslikumad ja sisaldama rohkem ühekordseks kasutamiseks mõeldud esemeid kui nt joogikõrred;

c. tuleks karmistada üldisi vähendamise eesmärke, eelkõige serveerimispakendite osas (kiirtoidu pakendid, nt joogitopsid, söögikarbid) tuleks koostada soovitusel ringlussevõtuks sobilike ja biolagunevate alternatiivide jaoks, võimaldades samas liikmesriikidel võtta oma meetmeid asjaomase vähendamise saavutamiseks;

d. siduvatel kokkulepetel põhinevad jaemüüjate võetud kohustused ühekordselt kasutatavate plasttoodete minimeerimiseks võiksid olla alternatiiviks laiendatud tootjavastutusele kõigi turupiirangu meetme kohaldamisalast väljapoole jäävate esemete puhul;

e. kui plasti kasutamine on toidu esmase tootmise seisukohalt (nt kalapüügivahendid ja põllumajanduses kasutatav kile) põhimõttelise tähtsusega, tuleks pakkuda uusi tehnoloogilisi lahendusi, et koguda materjal kokku pärast iga kasutust ning ringlussevõttu ja taaskasutamist tuleks toetada rahaliste stiimulitega;

f. tootedisaini meetmeid tuleks laiendada ka teenuste kujundamisele, mis eksisteerib juba mitmes liikmesriigis (nt pudeli külge kinnitatud korgiga joogipudelid).

22. kutsub üles laiendama pakendi ja pakendijätmete direktiivi, millega sätestatakse õhukeste plastkandekottide, sh eriti õhukeste plastkandekottide tarbimise vähendamise eesmärgid, igasugusest kergpakendimaterjalist valmistatud õhukestele pakendimaterjalidele;

23. teeb ettepaneku luua võimalus kalapüügivahendite liisimiseks eraldi äriühingult, mis oleks vastutav materjali kogumise ja ringlussevõtu eest. Välja võiks arendada tehnilised meetmed kaotsi läinud kalapüügivahendite kindlaks tegemiseks ja leidmiseks;

24. rõhutab, et mõiste „ühekordselt kasutatav plast“ ei tohiks hõlmata polümeerse pinnakattevahendiga kaetud müügi pakendeid, mida ei täideta nende müümise kohas, nagu piimapakid;

Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine

25. nõuab stiimuleid ja toetust enam kui 50 000-le plastide sektoris tegutsevale VKE-le, et arendada välja alternatiivid mittelagunevatele ühekordselt kasutatavatele plastidele. Oluline on lihtsustada uute alternatiivsete materjalide ja alternatiivse tootedisaini turule toomist innovatsiooniprogrammide ja investeerimistoetuse abil protsesside muutmiseks;

26. on seisukohal, et jaemüüjate vabatahtlikult võetud kohustusi ühekordselt kasutatava plasti müügi piiramiseks tuleb toetada juhul kui nende täitmist ja tõhusust on võimalik nõuetekohaselt jälgida;

27. peab vajalikuks turupiirangute kehtestamist ELi imporditavatele ühekordselt kasutatavatele plasttoodetele;

Mõju eelarvele

28. rõhutab, et stiimuleid, arendustoetusi ja rangemat kontrolli, ning ka meetmeid ühekordselt kasutatavate plastjätmete puhastamiseks tuleks rahastada ühekordselt kasutatavatele plasti impordile ja tootmisele kehtestatud maksudest.

Brüssel, 10. oktoober 2018

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Puhtad sadamad, puhtad mered – sadama vastuvõtuseadmed ja -rajatiste laevajätmete üleandmiseks“

(2018/C 461/18)

Raportöör: Spyros SPYRIDON (EL/EPP), Porose vallavolikogu liige

Viitedokument: Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse sadama vastuvõtuseadmeid ja -rajatise laevajätmete üleandmiseks ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/59/EÜ ning muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ ja direktiivi 2010/65/EL

COM(2018) 33 final

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Artikli 5 lõige 4

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Liikmesriigid hindavad ja kiidavad heaks jätmete vastuvõtmise ja käitlemise kava, jälgivad selle rakendamist ning tagavad, et vähemalt iga kolme aasta järel pärast selle heakskiitmist või uue heakskiidu andmist ja pärast olulisi muudatusi sadama töös kiidetakse see uuesti heaks. Kõnealused muudatused hõlmavad muu hulgas järgmist: sadama laevaliikluse struktuursed muutused, uue taristu väljaarendamine, sadama vastuvõtuseadmete ja -rajatiste nõudluse ja pakkumise muudatused ning uued pardal käitlemise tehnikad.</p>	<p>Liikmesriigid hindavad ja kiidavad heaks jätmete vastuvõtmise ja käitlemise kava, jälgivad selle rakendamist ning tagavad, et vähemalt iga viie aasta järel pärast selle heakskiitmist või uue heakskiidu andmist ja pärast olulisi muudatusi sadama töös kiidetakse see uuesti heaks. Kõnealused muudatused hõlmavad muu hulgas järgmist: sadama laevaliikluse struktuursed muutused, uue taristu väljaarendamine, sadama vastuvõtuseadmete ja -rajatiste nõudluse ja pakkumise muudatused ning uued pardal käitlemise tehnikad.</p>

Motivatsioon

Läbivaatamisperioodi pikendamine aitab sadamatel paremini hinnata, milline on kava tõhusus kohaldamisel. Varasemate kohanduste ja läbivaatamise võimalikkus oluliste muudatuste korral jääb alles. Muudatusettepanek on kooskõlas parlamendis ja nõukogus käimasolevate aruteludega.

Muudatusettepanek 2

Artikli 7 lõige 4

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Lõikes 2 osutatud teavet säilitatakse pardal vähemalt kaks aastat ning vastava taotluse korral tehakse see kättesaadavaks liikmesriikide ametiasutustele.</p>	<p>Lõikes 2 osutatud teavet säilitatakse võrdlusalusena vähemalt kaks aastat ning vastava taotluse korral tehakse see kättesaadavaks liikmesriikide ametiasutustele.</p>

Motivatsioon

EL peaks vältima bürokraatlike takistuste loomist, kui see ei ole vajalik. Laevale esitatud kvititung tuleks säilitada laevadel elektroonilisel kujul skaneeritud koopiana.

Muudatusettepanek 3

Artikli 8 lõige 4

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Tasud võib diferentseerida muu hulgas ka olenevalt laeva kategooriast, liigist ja suurusest ning liikluse liigist, millega laev tegeleb, ning väljaspool sadama tavalist tööaega osutatud teenustest.	Tasud võib diferentseerida muu hulgas ka olenevalt laeva kategooriast, liigist ja suurusest ning liikluse ja tegevuse liigist, millega laev tegeleb, ning väljaspool sadama tavalist tööaega osutatud teenustest.

Motivatsioon

Muudatusettepanek muudab lihtsamaks lähimereveole (nt veeremilaevad) erandite tegemise. Need laevad teenindavad korrapäraselt samu sadamaid, kuid erinevad regulaarliinidest selle poolest, et neil ei pruugi olla konkreetset teekonda. Nii praeguse kui ka arutlusel oleva korra puhul on jätkuvalt võimatu tasusid selgelt diferentseerida.

Ettepanek hõlmab ka sadamates tegutsevaid abilaevu.

Muudatusettepanek 4

Artikli 8 lõige 6

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Tagamaks, et tasud on õiglased, läbipaistvad ja mitte-diskrimineerivad ning kajastavad olemasolevate ja vajaduse korral ka kasutatavate seadmete ja teenuste kulusid, tehakse tasude summad ja nende arvutamise alused sadama kasutajatele kättesaadavaks.	Tagamaks, et tasud on õiglased, läbipaistvad ja mitte-diskrimineerivad ning kajastavad olemasolevate ning kasutatavate seadmete ja teenuste kulusid, sealhulgas vastavalt sätetele, mis kohalduvad üldist majandushuvi pakkuvatele teenustele, makstavate hüvitiste kulusid, mis ei tohi ületada tekkinud kulusid ja mõisilikku kasumit ilma ülemääraste hüvitisteta , tehakse tasude summad ja nende arvutamise alused sadama kasutajatele kättesaadavaks.

Motivatsioon

Muudatusettepanekus märgitakse selgelt, et nii sadamatele kui ka laevadele kohustuslik jäätmete vastuvõtmine ja käitlemine on üldist majandushuvi pakkuv teenus. Kõnealusel sättes rõhutatakse tegevuse keskkonnamõõdet.

Muudatusettepanek 5

Artikli 12 lõige 3

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Selleks et tagada vastavus käesoleva direktiivi kohaldatavatele nõuetele, kehtestavad liikmesriigid selliste kala- ja väikelaevade kontrolli korra, mille kogumahutavus on alla 100.	Selleks et tagada vastavus käesoleva direktiivi kohaldatavatele nõuetele ja proportsionaalsuse põhimõttele , kehtestavad liikmesriigid selliste kala- ja väikelaevade lihtsustatud kontrolli korra, mille kogumahutavus on alla 100.

II. POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Merendustegevus on ringmajanduse lahutamatu osa

1. pooldab komisjoni teatist ja strateegiat ringmajanduse kohta. Avalikkuse ja ettevõtjate keskkonnateadlikkuse suurendamine ja konkreetsete poliitikameetmete elluviimine jätmete vähendamiseks ning toodete ja materjalide korduskasutamiseks aitab kaasa kestlikule arengule;
2. väljendab seega heameelt, et kõnealune direktiiv on lisatud ringmajanduse strateegiasse. Kuigi merereostust põhjustab peamiselt maismaategevus, ei tohiks jätta tähelepanuta, et seda põhjustab ka inimtegevus merel;
3. kordab, et MARPOLi konventsiooniga luuakse laevajätmete käitlemise raamistik, kuid see ei sisalda jõustamismehhanisme. Seega viiakse kõnealuse direktiiviga Euroopa õigusaktid kooskõlla rahvusvahelistest lepingutest tulenevate kohustustega ning selles täpsustatakse praktiline, juriidiline ja majanduslik teave ning kohustused seoses laevadele juurdepääsuga ELi sadamates;
4. peab kahetsusväärseks, et siiani on liikmesriigid tõlgendanud eelmise direktiivi sätteid erinevalt, mis on põhjustanud ebaselgust kasutajatele, sadamavaldajatele ning vastuvõtuseadmete ja -rajatiste suhtes;
5. rõhutab, et nüüd on vaja sadamatesse jätmete üleandmise jaoks luua stiimuleid, ilma et sellega kaasneks laevade jaoks ebaproportsionaalne finantskoormus või ülemääraseid haldusmenetlusi;
6. nõustub komisjoni ettepanekuga laevajätmete nõuetekohaseks käitlemiseks maismaal, mis aitaks oluliselt kaasa keskkonnakaitse eesmärkide saavutamisele;
7. rõhutab suurt vajadust vähendada plastjätmete teket ja edendada ringmajandust;
8. toonitab sellega seoses, et eriti oluline on ringmajanduse edendamine laevapardal. Selleks on meeskonda ja reisijaid vaja koolitada, et nad oskaksid jäätmeid sorteerida ja õigesti ladustada. Koolitamine ja liigiti kogumine on esimene samm toodete korduskasutamise suunas ja sellega kaasnevad kulud, mida tuleb sadamateenuste hinnakujundamisel arvesse võtta;
9. peab laevajätmete käitlemise parandamisel ja ringmajanduse edendamisel oluliseks anda laevandusettevõtjatele võimalus valida asjakohasest nimekirjast jätmete vastuvõtuga tegelev sertifitseeritud ettevõtte;

Direktiivi oluline piirkondlik mõõde

10. tõdeb, et uut direktiivi tuleb rakendada enam kui 700 ELi sadamas. Igal aastal peatub neis sadamates umbes 750 000 laeva kõigist liikmesriikidest. Need laevad toodavad aastas 5–7 miljonit tonni õliseid jääke ja üle miljoni tonni tahkeid jäätmeid ning selle probleemiga tuleb tegeleda;

11. märgib uue direktiivi võimalikku mõju piirkondlikele sadamatele, ennekõike neile, mis asuvad äärepoolseimates piirkondades ja kolmandate riikide sadamate läheduses, sest viimaseid ELi direktiiv ei hõlma. Näiteks suurendavad vajaliku taristu väljaarendamise kulud, kohustusliku tasu maksmine ja kohustuslik jäätmete üleandmine sadamate halduskulusid. Need kulud veeretatakse kasutajatele ja seetõttu mõjutab see konkurentsivõimet, eriti piirkondlike sadamate puhul;

12. märgib, et kui igal liikmesriigil oleks vabadus kujundada välja oma tasude süsteem, võib see põhjustada piirkondlikku diskrimineerimist seoses jäätmete vastuvõtmise kohustuse ning panusega taristu- ja halduskuludesse. Seepärast peaks EL kehtestama range kontrolli selle üle, kuidas liikmesriigid kavandatavaid tasusid arvutavad;

13. on samuti mures, et kui direktiivi kohaldatakse osaliselt ELi sadamates, ilma et samu meetmeid võetaks seoses kolmandate riikide sadamatega ennekõike merepiirkondades, avaldaks see keskkonnale ainult vähest mõju;

14. leiab, et komisjoni poolt jäätmekäitlusele antud piirkondlik mõõde alates kõnealuse direktiivi artiklist 5 on väga positiivne. See võimaldab liikmesriikidel, kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel ning sadama kasutajatel koostada jäätmete üleandmise ja käitlemise kavasid, kaasates kohalikke võimalusi ja vajadusi arvesse võttes asjakohaselt iga sadama. Samuti annab see võimaluse laiemaks piirkondlikuks kavandamiseks ilma võimalikke piiriüleseid partnerlusi välistamata;

15. soovib eespool nimetatud rahalistel ja keskkonnavalastel põhjustel teha jõupingutusi direktiivi laiemaks kohaldamiseks kõigile mere- ja naaberpiirkondades asuvatele sadamatele, pakkudes ulatuslikemate jäätmekäitluse koostööprogrammide kaudu stiimuleid ja preemiaid;

16. toetab programmide mitmekesistamist võttes arvesse nii iga sadama täpset olukorda kui ka võimalusi seal toimuva liikluse liigi alusel;

17. märgib, et subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt peab sadamavaldajatele jääma vajalik paindlikkus sadamatasude kehtestamisel, ja kutsub sadamavaldajaid üles tegema kõik selleks, et tagada tasude täielikult läbipaistev ja proportsionaalne arvutamine kooskõlas direktiivi sätetega;

18. toetab viieaastast ajavahemikku vastuvõtmis- ja käitlusprogrammide läbivaatamiseks;

19. eeldab, et kavandatud direktiivil on soodne mõju jäätmekäitluse uurimisele ning parandab Euroopa piirkondade konkurentsivõimet turismisektoris ja elukvaliteeti;

Selgem menetlus on positiivne samm

20. rõhutab, et heitgaaside puhastussüsteemide tekitatud jäätmed tuleb kõrvaldada nõuetekohaselt, et need ei satuks merre. Kutsub seda silmas pidades komisjoni üles esitama suunised selliste jäätmete nõuetekohase kõrvaldamise kohta ning liikmesriigid peaksid seejärel uurima, kuidas saaks neid jäätmeid käidelda sadamate tasandil;

21. kinnitab, et kalandus on nii mereprügi allikas kui ka selle ohver. Passiivselt püütava prügi probleemi lahendamiseks on loodud sellised kohalikud algatused nagu „Mereprügi püüdmine“, kus passiivselt püütud prügi on võimalik kõrvaldada tasuta, isegi kui sadam kohaldab jäätmete üleandmise eest otsetasusid. Ehkki komitee tunneb heameelt põhimõtte üle, et eritasu ei nõuta, rõhutab ta, et jätkuvalt peab saama tasuta üle anda passiivselt püütud prügi, mis on ringlussevõtul sadama vastuvõtuseadmete ja -rajatiste jaoks potentsiaalne tuluallikas, tagamaks, et prügi kogumise ja ringlussevõtukohata vedamise protsess kulgeks sujuvalt. See tähendab, et kui kalalaeval on anda üle ainult passiivselt püütud prügi, ei peaks ta olema kohustatud tasu maksma;

22. teeb selles kontekstis ettepaneku kaaluda võimalust lisada heitgaaside puhastussüsteemide tekitatud jäägid ühekordse tasu eest üleantavate jäätmete hulka, ennekõike piirkondades, kus on kasutusel keskkonnakaitse ja heitekontrollisüsteem, näiteks Läänemeri;

23. juhib tähelepanu sellele, et ühekordse tasu kehtestamine oleks suur jäätmete üleandmise stiimul. Märgib sellegipoolest, et see ei võeta meetmeid jäätmete vähendamiseks nende tekkekohas ja see on vastuolus „saastaja maksab“ põhimõttega;
24. märgib, et ühekordse tasu arvutamisel ei pruugi olla võimalik tugineda vastuvõtivate ettevõtjate tõeliste vajaduste prognoosile, mistõttu võib seda olla keeruline määrata kindlaks läbipaistval viisil;
25. märgib, et sadama vastuvõtuseadmete ja -rajatiste menetlused peavad olema kiired ja tõhusad, et vältida asjatuid viivitusi ja lisakulutusi laevadele;
26. teeb ettepaneku lisada laevandusettevõtjate jaoks selge säte valida sertifitseeritud ettevõtjate nimekirjast ettevõtja või ettevõtjad, kes vastutab/vastutavad nende jäätmete liigi alusel vastuvõtmise ja käitlemise eest;
27. pooldab kavatsust määratleda keskkonnahoidlike laevade kontseptsioon, mis võiks viia tasude vähendamiseni ja oleks „saastaja maksab“ põhimõttega kooskõlas; Kutsub siiski üles arutama keskkonnahoidlike laevade mõiste määratlust pigem rahvusvahelisel, mitte Euroopa tasandil;
28. tuletab meelde, et kontrolli puudumine või liiga kõrged tasud võivad viia jäätmete juhtimiseni merre, mis peale keskkonna kahjustab ka ümbritsevate piirkondade ja mereökosüsteemide majandust;
29. rõhutab, et sadamategevus isenesest kahjustab looduskeskkonda. Seega on vaja teha asjaomastele asutustele täiesti selgeks, et laevajäätmete vastuvõtmise ja käitlemise kulude pealt – mille eest vastutavad sadamad ja laevad ühiselt – ei ole sadamatel lubatud teenida kasumit;
30. kutsub komisjoni üles kaaluma lähimereveo laevadele vähendatud tasude määramist;
31. märgib, et kuna ringlussevõetavad materjalid kuuluvad laevale, võib selliste materjalide töötlemine olla kasumlik ja äriiselt teostatav. See märkimisväärne aspekt peab kajastuma tasudes, mida võetakse merel kogutud jäätmete ja muude ringlussevõetavate materjalide üleandmisel;
32. kutsub samal ajal pädevaid asutusi ja käitajaid üles arendama edasi merejäätmete käitlemise süsteeme, et aidata aktiivselt kaasa ringmajandusele;
33. kutsub komisjoni üles selgitama koostöös Rahvusvahelise Mereorganisatsiooniga täpsemalt terminit „piisav ladustamismaht“, et piirata sadamate vabadust selle määratlemisel ja vähendada sellest kasutajatele johtuvat ebakindlust;
34. kutsub üles kehtestama teatamis- ja kontrollimenetluste digiteerimise ning nõutavate dokumentide standardimise kiire lõpuleviimise tähtaja kõigile sadamatele;
35. leiab, et laevade käitajate ja sadamavaldajate teavitamine rikkumistega kaasnevatest võimalikest karistusest suurendab nii uue korra läbipaistvust kui ka sellest kinnipidamist;
36. kutsub liikmesriike üles võimaluse korral looma ühtse karistuste raamistiku, et vältida ebaausat konkurentsi ja võimalikult soodsa sadama otsimist;
37. kinnitab, et komisjoni ettepanekus järgitakse subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet kogu ELis kehtivate eeskirjade rakendamise puhul, milles käsitletakse sadama vastuvõtuseadmeid ja -rajatise laevajäätmete üleandmiseks.

Brüssel, 10. oktoober 2018

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Toidutarneahela riskihindamine“

(2018/C 461/19)

Pearaportöör: Miloslav REPASKÝ (SK/EA), Prešovi maakonnavolikogu liige**Viitedokument:** Toidutarneahela riskihindamine

COM(2018) 179 final

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Määruse ettepaneku põhjendus 4

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Seepärast on vaja kogu riskianalüüsi jooksul tagada terviklik ja pidev riskiteavitusprotsess ning kaasata sellesse liidu ja riikliku tasandi riskihindajad ja riskijuhid. Seda protsessi peaks ühitama avatud dialoogiga kõigi huvitatud isikute vahel, et tagada riskianalüüsi protsessi sisemine sidusus ja järjepidevus.	Seepärast on vaja kogu riskianalüüsi jooksul tagada terviklik ja pidev riskiteavitusprotsess ning kaasata sellesse liidu ja riikliku tasandi riskihindajad ja riskijuhid. Seda protsessi peaks ühitama avatud dialoogiga kõigi huvitatud isikute, sh tarbijate ja tarbijaorganisatsioonide vahel, et tagada avalike huvide domineerimine , riskianalüüsi protsessi sisemine sidusus ja järjepidevus.

Muudatusettepanek 2

Määruse ettepaneku põhjendus 8

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(8) Üldkavas tuleks määratleda kesksed tegurid, mida tuleb arvesse võtta riskiteavitustegevuse kavandamisel, näiteks erinevad riskitasemed, riski laad ja selle võimalik mõju rahvatervisele, see, keda ja mida risk otseselt või kaudselt mõjutab, riskikokkupuute piirnormid, riskikontrolli suutlikkus ja muud riskitaju mõjutavad tegurid, sealhulgas erakorralisuse tase ja kohaldatav õigusraamistik ning asjakohane turukontekst. Samuti tuleks üldkavas määratleda töövahendid ja kanalid, mida tuleb kasutada, ning kehtestada asjakohased mehhanismid, millega tagada sidus riskiteavitus.	(8) Üldkavas tuleks määratleda kesksed tegurid, mida tuleb arvesse võtta riskiteavitustegevuse kavandamisel, näiteks erinevad riskitasemed, riski laad ja selle võimalik mõju rahvatervisele, see, keda ja mida risk otseselt või kaudselt mõjutab, riskikokkupuute piirnormid, riskikontrolli suutlikkus ja muud riskitaju mõjutavad tegurid, sealhulgas erakorralisuse tase, riski hindamisel kindlakstehtud ebakindlus , kohaldatav õigusraamistik ning asjakohane turukontekst. Samuti tuleks üldkavas määratleda töövahendid ja kanalid, mida tuleb kasutada, ning kehtestada asjakohased mehhanismid, millega tagada sidus riskiteavitus kõigil valitsemistasanditel, sh kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tasandil .

Motivatsioon

Märkimisväärse osa ELi õigusaktidest rakendavad ellu kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, ning seetõttu on oluline, et kõnealused ametiasutused oleksid asjakohaselt kaasatud teabevahetusstrateegia rakendamisse ning selleks, et tagada strateegia sidusus.

Muudatusettepanek 3

Määruse (EÜ) nr 178/2002 uus artikkel 8a

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Riskiteavituse eesmärgid	Riskiteavituse eesmärgid
Riskiteavituse eesmärgid, võttes samas arvesse riskihindajate ja riskijuhtide vastavaid rolle, on järgmised:	Riskiteavituse eesmärgid, võttes samas arvesse riskihindajate ja riskijuhtide vastavaid rolle, on järgmised:
a) edendada teadlikkust käsitletavate eriprobleemide suhtes ja nende mõistmist kogu riskianalüüsiprotsessi jooksul;	a) edendada teadlikkust käsitletavate eriprobleemide suhtes ja nende mõistmist kogu riskianalüüsiprotsessi jooksul;
b) edendada riskijuhtimisalaste soovitude sõnastamisel järjepidevust ja läbipaistvust;	b) edendada riskijuhtimisalaste soovitude sõnastamisel loodus-, inimtervise, looma- ja keskkonnakaitse kõrget taset ning järjepidevust ja läbipaistvust;
c) tagada usaldusväärne alus riskijuhtimisotsuste mõistmiseks;	c) tagada usaldusväärne alus riskijuhtimisotsuste mõistmiseks;
d) edendada üldsuse arusaama riskianalüüsiprotsessist nii, et suureneks usaldus selle tulemuste suhtes;	d) edendada üldsuse arusaama riskianalüüsiprotsessist nii, et suureneks usaldus selle tulemuste suhtes;
e) edendada kõigi huvitatud isikute asjakohast kaasamist ning	e) tagada, et mõistetakse üldsuse teadlikkust mõistetest „oht“ ja „risk“ ning et eri kompromisse riskide ja kasu vahel aktsepteeritakse;
f) tagada asjakohane teabevahetus huvitatud isikutega toidutarneahelaga seotud riskide kohta.	f) edendada kõigi huvitatud isikute asjakohast kaasamist, nendevahelist suhtlemist ja vastastikust austust ning
	g) tagada asjakohane teabevahetus huvitatud isikutega toidutarneahelaga seotud riskide kohta.

Motivatsioon

Arvestades eri lähenemisviise, kuidas mõistetakse mõisteid „oht“ ja „risk“ liikmesriikides, ja sellega seotud arutelu poliitikakujundajate, teadlaste, reguleerivate asutuste ja tööstus vahel, tasub rõhutada, kui oluline on suurendada üldsuse teadlikkust kõnealustest mõistetest ja tagada, et üldsus mõistab ja aktsepteerib kompromisse riskide ja kasu vahel.

Muudatusettepanek 4

Määruse (EÜ) nr 178/2002 uus artikkel 8c

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Riskiteavituse üldkava</p> <p>1. Komisjonil on tihedas koostöös ameti ja liikmesriikidega ning pärast asjakohaseid avalikke konsultatsioone õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt artiklile 57a, millega kehtestatakse toidutarneahelaga seotud küsimusi käsitleva riskiteavituse üldkava, võttes arvesse asjakohaseid eesmärgi ning üldpõhimõtteid, mis on sätestatud artiklites 8a ja 8b.</p> <p>2. Riskiteavituse üldkavaga edendatakse riskiteavituse integreeritud raamistikku, mida nii riskihindajad kui ka riskijuhid järgivad sidusalt ja süstemaatilisel nii liidu kui ka riigi tasandil. Selle kavaga:</p> <p>a) määratakse kesksed tegurid, mida tuleb arvesse võtta, kui kaalutakse vajalike riskiteavitusmeetmete tüüpi ja taset;</p> <p>b) määratakse asjakohased riskiteavituse põhivahendid ja -kanalid, võttes arvesse asjaomaste sihtrühmade vajadusi;</p> <p>c) luuakse asjakohased mehhanismid, et suurendada riskiteavituse sidusust riskihindajate ja riskijuhtide seas ning tagada avatud dialoog kõigi huvitatud isikute vahel.</p> <p>3. Komisjon võtab riskiteavituse üldkava vastu [kaks aastat alates käesoleva määruse kohaldamise algusest] ning ajakohastab seda, võttes arvesse tehnika ja teaduse arengut ning saadud kogemusi.;</p>	<p>Riskiteavituse üldkava</p> <p>1. Komisjonil on tihedas koostöös ameti ja liikmesriikidega ning pärast asjakohaseid avalikke konsultatsioone õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt artiklile 57a, millega kehtestatakse toidutarneahelaga seotud küsimusi käsitleva riskiteavituse üldkava, võttes arvesse asjakohaseid eesmärgi ning üldpõhimõtteid, mis on sätestatud artiklites 8a ja 8b.</p> <p>2. Riskiteavituse üldkavaga edendatakse riskiteavituse integreeritud raamistikku, mida nii riskihindajad kui ka riskijuhid järgivad sidusalt ja süstemaatilisel liidu, riigi, piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Selle kavaga:</p> <p>a) määratakse kesksed tegurid, mida tuleb arvesse võtta, kui kaalutakse vajalike riskiteavitusmeetmete tüüpi ja taset;</p> <p>b) määratakse asjakohased riskiteavituse põhivahendid ja -kanalid, võttes arvesse asjaomaste sihtrühmade vajadusi;</p> <p>c) luuakse asjakohased mehhanismid, et suurendada riskiteavituse sidusust riskihindajate ja riskijuhtide seas ning tagada avatud dialoog kõigi huvitatud isikute vahel.</p> <p>3. Komisjon võtab riskiteavituse üldkava vastu [kaks aastat alates käesoleva määruse kohaldamise algusest] ning ajakohastab seda, võttes arvesse tehnika ja teaduse arengut ning saadud kogemusi.;</p>

Motivatsioon

Sama mis muudatusettepaneku 1 puhul.

Muudatusettepanek 5

Artikli 39 lõike 2 punkt 1

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p data-bbox="416 387 539 416">„Artikkel 39</p> <p data-bbox="381 472 576 501">Konfidentsiaalsus</p> <p data-bbox="177 562 220 591">[...]</p> <p data-bbox="177 647 782 757">1) teadusväljunditaotluse eseme valmistamiseks või tootmiseks kasutatud meetod ning muud selle meetodiga seotud tehnilised ja tööstuslikud spetsifikatsioonid, sealhulgas teaduslik arvamus;</p> <p data-bbox="177 875 220 904">[...]</p>	<p data-bbox="1050 387 1173 416">„Artikkel 39</p> <p data-bbox="1015 472 1209 501">Konfidentsiaalsus</p> <p data-bbox="810 562 853 591">[...]</p> <p data-bbox="810 647 1415 813">1) teadusväljunditaotluse eseme valmistamiseks või tootmiseks kasutatud meetod ning muud selle meetodiga seotud tehnilised ja tööstuslikud spetsifikatsioonid, sealhulgas teaduslik arvamus, eeldusel, et taotleja suudab tõestada, et nimetatud meetodil ei ole tervist ja keskkonda kahjustavat mõju;</p> <p data-bbox="810 875 853 904">[...]</p>

Motivatsioon

Muudatusettepaneku eesmärk on pöörata rohkem tähelepanu tervise- ja keskkonnakaitsele.

Muudatusettepanek 6

Artikli 39 lõike 4 punkt b

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p data-bbox="416 1361 539 1391">„Artikkel 39</p> <p data-bbox="381 1447 576 1476">Konfidentsiaalsus</p> <p data-bbox="177 1536 220 1565">[...]</p> <p data-bbox="177 1621 782 1682">4. Olenemata lõigetest 2 ja 3, avalikustatakse siiski järgmine teave:</p> <p data-bbox="177 1738 220 1767">[...]</p> <p data-bbox="177 1823 782 1906">b) teave, mis on osa teadusväljundi järeldustest, sealhulgas ameti teaduslikud arvamus, ja mis on seotud eeldatava tervisemõjuga.“;</p>	<p data-bbox="1050 1361 1173 1391">„Artikkel 39</p> <p data-bbox="1015 1447 1209 1476">Konfidentsiaalsus</p> <p data-bbox="810 1536 853 1565">[...]</p> <p data-bbox="810 1621 1415 1682">4. Olenemata lõigetest 2 ja 3, avalikustatakse siiski järgmine teave:</p> <p data-bbox="810 1738 853 1767">[...]</p> <p data-bbox="810 1823 1415 1933">b) teave, mis on osa teadusväljundi järeldustest, sealhulgas ameti teaduslikud arvamus, ja mis on seotud võimaliku mõjuga inimeste või loomade tervisele või keskkonnale.“;</p>

Motivatsioon

Muudatusettepaneku eesmärk on pöörata rohkem tähelepanu tervise- ja keskkonnakaitsele.

II. POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Taustteave

1. tervitab komisjoni algatust, mille eesmärk on suurendada ELi toidutarneahela riskihindamise läbipaistvust ja kestlikkust, sammuna õiges suunas, milles selgitatakse läbipaistvuse eeskirju, eelkõige seoses teadusuuringutega, mida Euroopa Toiduohutusamet (EFSA) kasutab riski hindamisel, parandatakse EFSA juhtimist, tugevdatakse teaduskoostööd liikmesriikide ja EFSA vahel ja nende osalemist EFSA teadustöös ning arendatakse terviklikku ja tõhusat strateegiat riskidest teavitamise vallas;
2. leiab, et kõnealune algatus on samm õiges suunas, kuid endiselt on kahtlusi, kas kavandatud muudatused võimaldavad nende uuringute ja andmete sõltumatut teaduslikku kontrolli, mida kasutatakse reguleeritud toodete ja ainete riskihindamisel, arvestades andmekaitse ja konfidentsiaalsusnõuete praegust õigusraamistikku;
3. märgib, et kõnealune õigusakti ettepanek vastab komisjoni teostatud toidualaseid õigusnorme käsitleva määruse (EÜ) nr 178/2002⁽¹⁾ toimivuskontrolli järeldustele ja Euroopa kodanikualgatusel „Keelustada glüfosaat ning kaitsta inimesi ja keskkonda toksiliste pestitsiidide eest“ ning et ettepanekuga muudetakse mitut sektoripõhist õigusakti;
4. juhib tähelepanu sellele, et määruse (EÜ) nr 178/2002 toimivuskontrollist selgus, et inimesed nõuavad läbipaistvamat riskihindamismenetlust toidualaste õigusnormide valdkonnas ja senisest läbipaistvamat riskihindamisel põhinevat otsustamisprotsessi. Toimivuskontrolli järeldustes tehti kindlaks ka muud valdkonnad, kus on vaja muutusi, täpsemalt öeldes EFSA juhtimine (negatiivsed signaalid ameti suutlikkuse kohta säilitada kõrge kvaliteeditase ja teaduslike uuringute sõltumatus ning vajaduse kohta tugevdada koostööd kõigi liikmesriikidega), ning riskiteavituse puudulikkus üldisemalt;
5. juhib tähelepanu sellele, et ELi tasandil viib riskihindamist läbi EFSA, mis loodi üldisi toidualaseid õigusnorme käsitleva määrusega. EFSA on sõltumatu teaduslik organ, kes vastutab eksperthinnangute koostamise eest ELi toiduainete ja loomasööda ohutusega seotud aspektide kohta komisjoni, liikmesriikide ja Euroopa Parlamendiga taotlusel ning omal algatusel. Riskihindamine toimub eraldi riskijuhtimisest, mille eest vastutab suurel määral Euroopa Komisjon;

ELi riskihindamise protsessi läbipaistvus, sõltumatus ja usaldusväärsus

6. rõhutab, et kodanikud ja muud sidusrühmad on väljendanud muret selliste tööstuse esitatud uuringute ja andmete läbipaistvuse ja sõltumatuse pärast, mida EFSA kasutab riskide hindamisel seoses reguleeritud toodete või ainete lubade andmise menetlustega;
7. kinnitab, et komisjoni ettepanekus järgitakse subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet;
8. märgib, et praegune lubade andmise protsess põhineb sellel, et taotleja (tööstus) tellib otse taotlemistoimikute jaoks vajalikud uuringud. Kõnealune kontseptsioon tugineb ideele, et avaliku sektori raha ei tuleks kasutada selliste uuringute tellimiseks, mis lõppkokkuvõttes aitavad tööstusel tooteid turule lasta;
9. juhib tähelepanu asjaolule, et eespool nimetatu tulemusena on riskihindamisel kasutatud uuringute ja nende sisu intellektuaalomandi õigused tööstusel, mis tähendab, et sõltumatu teaduslik analüüs ei pruugi olla võimalik, arvestades määruse üldisi toidualaseid õigusnorme käsitleva määruse artikli 38 uut lõiget 1a, milles sedastatakse, et „[I]õike 1 punktis c märgitud teabe avalikustamist ei käsitata otsese ega kaudse loana ega litsentsina asjaomaste andmete ja teabe ning nende sisu kasutamiseks, reprodutseerimiseks või muul moel kasutamiseks“;
10. märgib, et kui sõltumatutel teadlastel ei ole võimalik oma järeldusi avaldada, puuduvad nende jaoks stiimulid kontrollida EFSA riskihindamisel kasutatud uuringu tulemusi;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuar 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused.

11. märgib, et kui sõltumatud teadlased peavad saama kontrollida analüüsi kehtivust ning reprodutseerida uuringu tulemusi või teha täiendavaid avastusi, on oluline võimaldada neile juurdepääsu mitte üksnes andmetele, vaid ka tulemuste saamiseks kasutatud tarkvarale. Seepärast oleks väga kasulik selgitada komisjoni ja EFSA seisukohta juurdepääsu kohta spondeeritud uuringute koostamisel kasutatud patenteeritud tarkvarale, pidades silmas ka EFSA välja kuulutatud eesmärki muuta ameti teadustulemused korratavaks;

12. märgib samuti, et kogemused on näidanud, et üldsuse juurdepääsu teabele ja andmetele, mis võimaldaks kontrollida aine ohutuse hindamise õigsust, ei pruugi olla lihtne saada ja see võib hõlmata ELi kohtute sekkumist⁽²⁾;

13. märgib sellega seoses, et määruse nr 1049/2001 artikliga 12 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele võimaldatakse ja julgustatakse ennetavat avaldamist. Komitee on seisukohal, et ELi eeskirju, mis käsitlevad üldsuse juurdepääsu teabele, peaksid sidusalt kohaldama kõik ELi nõuandvad teadusasutused ning nende lähenemine ennetavale avalikustamisele peaks olema ühtne, et tagada prognoositavus;

14. märgib sellega seoses, et Euroopa Raviamet avaldas 2016. aastal oma poliitika raames (artikkel 0070) avaliku kontrolli ja uute teadmiste rakendamise võimaldamiseks tulevastes teadusuuringutes rahvatervise huvides⁽³⁾ juhenddokumendi ameti ennetava avaldamise poliitika kohta kliiniliste andmete puhul;

15. toetab ettepanekut luua kõiki EFSA juhitud uuringuid hõlmav register, mis muudaks keerulisemaks uuringutulemuste tendentsliku avaldamise ja olulise ohutuslase teabe varjamise. Komitee märgib, et selline ELi register on juba olemas kliiniliste uuringute jaoks⁽⁴⁾;

16. leiab seoses andmete konfidentsiaalsuse hindamisega, et ühtlustamine on oluline, ning ei pea seetõttu kõnealuse kohustuse ülekandmist liikmesriikidele parimaks lahenduseks. Andmete konfidentsiaalsuse üle peaks otsustama EFSA, tagades seeläbi ühtse lähenemisviisi kõnealuse tundliku küsimuse kohta esitatavate taotluste hindamisele;

ELi riskihindamise menetluse ja EFSA juhtimise kestlikkus

17. väljendab heameelt asjaolu üle, et üks kõnealuse seadusandliku ettepaneku eesmärke on parandada EFSA juhtimist, tugevdada liikmesriikide teaduslikku koostööd kõnealuse asutusega ja suurendada nende osalemist ameti teadustöös;

18. tervitab EFSA eelarve märkimisväärset suurendamist, mis võimaldab tal täita oma uusi talle määratud ülesandeid, näiteks tellida sõltumatuid ohutusteste erandjuhtudel. Samas juhib komitee tähelepanu sellele, et peab olema tagatud EFSA piisav rahastamine, et ta suudab oma põhiülesandeid täita piiranguteta;

19. kiidab heaks EFSA juhatuse koosseisu ja EFSA välishindamise menetluse vastavusse viimise lähenemisviisiga, mis on sätestatud 2012. aasta institutsioonidevahelise ühisavalduse lisas liidu detsentraliseeritud ametite kohta;

20. märgib, et praegu koosneb EFSA juhatus 14st valitud liikmest, kelle arv kasvab praeguse ettepaneku kohaselt eeldatavasti 35ni. Iga liikmesriik peaks määrama oma esindaja ja tema asendaja, tagades seeläbi liikmesriikide suurema osalemise EFSA juhtimises. Komisjon nimetab kaks liiget ja Euroopa Parlamendil on üks esindaja ning neli liiget esindavad kodanikuühiskonna ja toidutarneahela huve;

21. märgib, et juhuks, kui ei suudeta leida piisavalt personali, eelkõige pidades silmas väiksemaid liikmesriike (iga liikmesriigi kohta tuleb nimetada kuni 12 riiklikku eksperti), nähakse ettepanekus ette võimalus määrata eksperte teistest liikmesriikidest EFSA eksperdirühmadesse, ent see kahjustaks taotletud tasakaalu koostöös kõikide liikmesriikide vahel;

⁽²⁾ Hautala jt vs EFSA (kohtuasi T-329/17), 24. mail 2017 esitatud hagi.

⁽³⁾ http://www.ema.europa.eu/docs/en_GB/document_library/Other/2014/10/WC500174796.pdf

⁽⁴⁾ European Clinical Trials Database (EudraCT) managed by the Euroopa kliiniliste uuringute andmebaas (EudraCT), mida haldab Euroopa Raviamet.

Parem riskiteavitus

22. tunneb heameelt asjaolu üle, et riskist teavitamise üldkavas nagu see on esitatud komisjoni ettepanekus, on arvesse võetud riskitaju, ning rõhutab sellega seoses, et väga oluline on suurendada üldsuse teadlikkust sellistest mõistetest nagu „ohu“ ja „risk“;
23. märgib, et hoolimata reguleeritud toodete hindamise ja lubade andmise ühtsetest põhimõtetest esineb liikmesriikide vahel seoses teatavate ainete reguleerimisega erinevusi, mis võivad tuleneda eri lähenemisviisidest ohu ja riski mõistetele ning asjaomase riski taseme sotsiaalsest vastuvõetavusest;
24. rõhutab üldist langust usalduses poliitikakujundajate vastu Euroopas ja märgib, et üldsuse usaldus on üldsuse riskitaju üks olulisemaid seletavaid muutujaid⁽⁵⁾. Kui inimesed usaldavad poliitikakujundajaid või seadusandjaid, siis tajuvad nad riski väiksemana kui siis, kui nad neid ei usalda;
25. toetab seetõttu ideed suurendada üldsuse ja sidusrühmade usaldust ELi toiduohutuse käsitusviisi läbipaistvuse ja kestlikkuse vastu, iseäranis seoses riskihindamisega, kinnitades samas, et riskidest teavitamise strateegia tõhususe tagamiseks on vaja kaasata avalikkust ja muid asjaomaseid sidusrühmi ennetavalt ja tulemuslikult, tagades, et eri kompromisse riskide ja kasu vahel mõistetakse ja aktsepteeritakse;
26. rõhutab, et riskidest teavitamise ELi strateegia peab olema kaasav ja tagama, et kõik valitsustasandid keskvalitsuse tasandist kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tasandini ning teised asjaomased osalejad oleksid nõuetekohaselt kaasatud, et tagada ühtne riskidest teavitamise strateegia toidutarneahelaga seotud riskidega tegelemiseks;
27. juhib tähelepanu asjaolule, et ettepaneku analüüsi ja selle üle peetud senise arutelu alusel tuleb arvesse võtta eeldatavat halduskoormuse suurenemist, suuremaid nõudmisi riiklikele ekspertidele seoses nende kuulumisega EFSA juhatuse koosseisu ja nende tegevusega EFSA teaduskomisjonides, võimalikku poliitilise mõju avaldamist riiklike ekspertide nimetamisele ja seetõttu EFSA sõltumatusele ning märkimisväärset rahalist mõju kõigile liikmesriikidele EFSA eelarve olulise suurendamise tulemusel, samuti pidades silmas Brexiti oodatavaid eelarvetagajärgi.

Brüssel, 10. oktoober 2018

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁵⁾ Ragnar Löfstedti ja teiste teadlaste poolt riskist teavitamise ja riskijuhtimise vallas tehtud uuringutest.

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Uus kokkulepe tarbijatega“

(2018/C 461/20)

Pearaportöör: Samuel AZZOPARDI (MT/EPP), Rabati (Citta Victoria, Gozo) linnavolikogu liige

Viitedokumendid: Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmise esindushagisid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/22/EÜ,

COM(2018) 184 final

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/6/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/29/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL, et ajakohastada ELi tarbijakaitse-eeskirju ja paremini tagada nende täitmine,

COM(2018) 185 final

Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele „Uus kokkulepe tarbijatega“,

COM(2018) 183 final

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmise esindushagisid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/22/EÜ

COM(2018) 184 final – 2018/089 (COD)

Muudatusettepanek 1

2. peatüki artikli 6 lõige 1 – muuta

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Artikli 5 lõike 3 kohaldamisel peavad liikmesriigid tagama, et pädevatel üksustel oleks õigus esitada esindushagisid, milles taotletakse kahju hüvitamise ettekirjutust, millega nõutakse kauplejalt muu hulgas olenevalt asjaoludest hüvitist, parandustöid, asendamist, hinna alandamist, lepingu lõpetamist või tasutud hinna hüvitamist. Liikmesriik võib nõuda enne deklaratiivse otsuse tegemist või kahju hüvitamise ettekirjutuse väljastamist asjaomaste üksiktarbijate mandaati.</p>	<p>Artikli 5 lõike 3 kohaldamisel peavad liikmesriigid tagama, et pädevatel üksustel oleks õigus esitada esindushagisid, milles taotletakse kahju hüvitamise ettekirjutust, millega nõutakse kauplejalt muu hulgas olenevalt asjaoludest hüvitist, parandustöid, asendamist, hinna alandamist, lepingu lõpetamist või tasutud hinna hüvitamist. Liikmesriik võib nõuda enne kahju hüvitamise ettekirjutuse väljastamist asjaomaste üksiktarbijate mandaati.</p>

Motivatsioon

Üksiktarbijate mandaati tuleks nõuda üksnes juhul, kui pädev üksus taotleb kahju hüvitamise ettekirjutust. Deklaratiivsete otsuste puhul, millega sedastatakse rikkumine, ei peaks tarbijate mandaat olema nõutav. See on vastavuses artikli 5 lõikega 2, milles märgitakse: „Ettekirjutuste taotlemisel [sealhulgas seega ettekirjutus, millega määratakse kindlaks, et tava kujutab endast õigusnormide rikkumist] ei tohi pädevatel üksuselt nõuda asjaomaste üksiktarbijate mandaati või tõendite esitamist asjaomaste tarbijate tegeliku kaotuse või kahju kohta või kaupleja tahtlikkuse või hooletuse kohta.“

Muudatusettepanek 2

3. peatüki artikli 18 lõige 2 – välja jätta

Järelevalve ja hindamine

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p><i>Hiljemalt üks aasta pärast käesoleva direktiivi jõustumist hindab komisjon seda, kas lennu- ja rongireisijate õigusi käsitlevad eeskirjad pakuvad tarbijate õiguste kaitset tasemel, mis on võrreldav käesoleva direktiivi alusel sätestatud tasemega. Kui need seda pakuvad, kavatses komisjon teha asjakohased ettepanekud, mis võivad eelkõige hõlmata I lisa punktides 10 ja 15 osutatud õigusaktide kõrvaldamist käesoleva direktiivi artiklis 2 määratletud kohaldamisalast.</i></p>	

Motivatsioon

On ülioluline säilitada ettepaneku lai kohaldamisala, hõlmates reisijate õigusi.

Muudatusettepanek 3

I LISA – muuta

ARTIKLI 2 LÕIKES 1 OSUTATUD LIIDU ÕIGUSNORMIDE LOETELU

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
[...]	<p>[...]</p> <p><i>(60) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/35/EÜ keskkonnastatusest keskkonnakahjustuste ärahoidmise ja parandamise kohta (ELT L 143, 30.4.2004, lk 56).</i></p>

Motivatsioon

Direktiivi kohaldamisala tuleks laiendada, et avaldada tõelist mõju valdkondades, kus esineb massikahju, hõlmates kõik tavad, mis on kahjulikud tarbijatele ja kodanikele.

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/6/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/29/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL, et ajakohastada ELi tarbijakaitse-eeskirju ja paremini tagada nende täitmine

COM(2018) 185 final – 2018/0090(COD)

Muudatusettepanek 4

Põhjendus 2 – uus punkt

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p><i>Suurenev digitaliseerimine on muutmas meie eksistentsi põhialuseid. Digitaalajastul toimuvad üksikisikute, valitsuste ja ettevõtjate vahel võimu suured nihked. Siiski peab tehnika areng digitaalajastul alati inimkonna teenistusse jääma.</i></p> <p><i>Digitaalse maailma kujundamine peab olema ka Euroopa ülesanne, nii et Euroopa Liidul oleks võimalik 21. sajandil vabaduse, õigluse ja solidaarsuse hoidmisel edu saavutada.</i></p> <p><i>Ka digitaalses maailmas peab õigusriigi põhimõtte kaitsma põhiõigusi ja demokraatlikke põhimõtteid, kohustades riiklikke ja valitsusväliseid osalejaid tagama põhiõiguste kohaldamise digitaalses maailmas, luues seega digitaalajastul alused õigusriigi põhimõttele.</i></p>

Motivatsioon

Arvestades ELi digitaalsete põhiõiguste harta preambulit (<https://digitalcharta.eu/>), tuleb selgitada välja konkreetsed demokraatlike, põhiseaduslike ja põhiõigustega seotud probleemid, mis digitaliseerimise protsessi saadavad.

Muudatusettepanek 5

Põhjendus 5 – uus punkt

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p><i>Kooskõlas Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikaga võib aluslepingutega tagatud teenuste osutamise vabadust piirata ülekaaluka üldise huvi põhjusel, näiteks tarbijakaitse kõrge taseme saavutamiseks, tingimusel, et need piirangud on põhjendatud, proportsionaalsed ja vajalikud. Seetõttu võivad liikmesriigid rakendada teatud meetmeid, et tagada vastavus tarbijakaitse eeskirjadele, mida käesoleva direktiivi kohaldamisala ei hõlma. Meetmed, mida liikmesriik rakendab riikliku tarbijakaitse korra jõustamiseks, sealhulgas nt hasartmängureklaami alal, peavad ELi kohtupraktikast tulenevalt olema taotletava eesmärgi seisukohast proportsionaalsed ja vajalikud.</i></p>

Motivatsioon

Ei vaja selgitust.

Muudatusettepanek 6

Põhjendus 18 – muuta järgmiselt

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Internetipõhised kauplemiskohad tuleks direktiivi 2011/83/EL kohaldamisel määratleda samamoodi nagu seda on tehtud määruses (EL) nr 524/2013⁽¹⁾ ja direktiivis (EL) 2016/1148⁽²⁾. Seda määratlust tuleks siiski ajakohastada ja muuta see tehnoloogiliselt neutraalseks, et hõlmata ka uuem tehnoloogia. Seetõttu on asjakohane viidata „veebisaidi“ asemel „internetipõhisele kasutajaliidesele“, nagu see on määratletud määruses (EL) 2018/302⁽³⁾.</p> <p>⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 524/2013 tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ (tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise määrus) (ELT L 165, 18.6.2013, lk 1).</p> <p>⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1148 meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus (ELT L 194, 19.7.2016, lk 1).</p> <p>⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. veebruari 2018. aasta määrus (EL) 2018/302, mis käsitleb siseturul toimuvat põhjendamatu asukohapõhist tõkestust ja muul viisil diskrimineerimist kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 2006/2004 ja (EL) 2017/2394 ning direktiivi 2009/22/EÜ (ELT L 60 I, 2.3.2018, lk 1).</p>	<p>Internetipõhised kauplemiskohad tuleks direktiivi 2011/83/EL kohaldamisel määratleda samamoodi, nagu seda on tehtud määruses (EL) nr 524/2013⁽¹⁾. Seda määratlust tuleks siiski ajakohastada ja muuta see tehnoloogiliselt neutraalseks, et hõlmata ka uuem tehnoloogia. Seetõttu on asjakohane viidata „veebisaidi“ asemel „internetipõhisele kasutajaliidesele“, nagu see on määratletud määruses (EL) 2018/302⁽²⁾. Internetipõhise kauplemiskoha pakutavad IT-teenused võivad hõlmata tehingute töötlemist, andmete koondamist või kasutajaprofiilide loomist. Internetipõhiseid rakenduste poode, mis võimaldavad kolmandate tootjate rakenduste või tarkvaraprogrammide digitaalset turustamist, tuleb käsitada teatud liiki internetipõhise kauplemiskohana.</p> <p>⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 524/2013 tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ (tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise määrus) (ELT L 165, 18.6.2013, lk 1).</p> <p>⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. veebruari 2018. aasta määrus (EL) 2018/302, mis käsitleb siseturul toimuvat põhjendamatu asukohapõhist tõkestust ja muul viisil diskrimineerimist kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 2006/2004 ja (EL) 2017/2394 ning direktiivi 2009/22/EÜ (ELT L 60 I, 2.3.2018, lk 1).</p>

Motivatsioon

Artikli 2 lõikes 4 määratletakse internetipõhistes kauplemiskohtades kohalduvad olulised teavitamisnõuded ja need peavad hõlmama selgesõnaliselt rakenduste poode, nagu neid hõlmab määrus (EL) nr 524/2013. Et vältida järjestamiskriteeriumide avalikustamisest hoidumist, ei tohi olla viidet direktiivile (EL) 2016/1148.

Muudatusettepanek 7

Põhjendus 21 – muuta järgmiselt

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Digitaalset infosisu ja digitaalteenuseid tarnitakse internetis sageli selliste lepingute alusel, milles kaupleja ei nõua tarbijalt tasu, vaid tema isikuandmeid. Digitaalteenuste puhul on kaupleja kogu lepingu kestuse jooksul järjepidevalt kaasatud, et võimaldada tarbijal teenust kasutada, näiteks võimaldada talle juurdepääs digitaalsetele andmetele või luua digitaalseid andmeid, neid töödelda, salvestada või jagada. Selliste teenuste näiteks on sisuplatvormide, pilvsalvestuse, veebimeili, sotsiaalmeedia ja pilverakenduste kasutamise abonementlepingud. Teenuseosutaja järjepidev kaasatus õigustab direktiivis 2011/83/EL ettenähtud taganemisõiguse eeskirjade kohaldamist, millega võimaldatakse tarbijal proovida teenust 14 päeva jooksul alates lepingu sõlmimisest ja otsustada, kas ta soovib seda kasutada või mitte. Digitaalse infosisu puhul, mida ei tarnita füüsilisel andmekandjal, sekkub kaupleja seevastu ainult üks kord, et anda tarbijale üle teatav digitaalne infosisu, nagu muusika- või videofailid. Digitaalse infosisu edastamise ühekordne iseloom on direktiivi 2011/83/EL artikli 16 punktis m sätestatud taganemisõiguse kasutamisega seotud erandi alus, mille kohaselt kaotab tarbija oma taganemisõiguse, kui lepingu täitmine, st konkreetse sisu allalaadimine või voogedastamine on alanud.</p>	<p>Digitaalset infosisu ja digitaalteenuseid tarnitakse internetis sageli selliste lepingute alusel, milles kaupleja ei nõua tarbijalt tasu, vaid andmeid. Digitaalteenuste puhul on kaupleja kogu lepingu kestuse jooksul järjepidevalt kaasatud, et võimaldada tarbijal teenust kasutada, näiteks võimaldada talle juurdepääs digitaalsetele andmetele või luua digitaalseid andmeid, neid töödelda, salvestada või jagada. Selliste teenuste näiteks on sisuplatvormide, pilvsalvestuse, veebimeili, sotsiaalmeedia ja pilverakenduste kasutamise abonementlepingud. Teenuseosutaja järjepidev kaasatus õigustab direktiivis 2011/83/EL ettenähtud taganemisõiguse eeskirjade kohaldamist, millega võimaldatakse tarbijal proovida teenust 14 päeva jooksul alates lepingu sõlmimisest ja otsustada, kas ta soovib seda kasutada või mitte. Digitaalse infosisu puhul, mida ei tarnita füüsilisel andmekandjal, sekkub kaupleja seevastu ainult üks kord, et anda tarbijale üle teatav digitaalne infosisu, nagu muusika- või videofailid. Digitaalse infosisu edastamise ühekordne iseloom on direktiivi 2011/83/EL artikli 16 punktis m sätestatud taganemisõiguse kasutamisega seotud erandi alus, mille kohaselt kaotab tarbija oma taganemisõiguse, kui lepingu täitmine, st konkreetse sisu allalaadimine või voogedastamine on alanud.</p>

Motivatsioon

Tarbijaõiguste direktiivi kohaldamisala tuleb laiendada ELi komisjoni ettepanekust kaugemale ja see peab hõlmama tasumist isikustamata andmete eest. Eriti isikustamata andmed, nagu teatud masintekkelised andmed, etendavad üha enam olulist rolli kaubana.

Muudatusettepanek 8

Põhjendus 26 – muuta järgmiselt

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Samuti ei tuleks direktiivi 2011/83/EL kohaldada olukorras, kus kaupleja kogub ainult metaandmeid, nagu IP-aadress, sirvimisajalugu või muu teave, mida kogutakse ja edastatakse näiteks küpsiste vahendusel, välja arvatud juhul, kui sellist olukorda käsitatakse lepinguna siseriikliku õiguse alusel. Lisaks ei tuleks direktiivi kohaldada olukorras, kus tarbija, ilma et ta oleks sõlminud kauplejaga lepingu, vaatab reklaame üksnes selleks, et saada juurdepääsu digitaalsele sisule või digitaalteenusele. Liikmesriikidele tuleks siiski jätta vabad käed laiendada direktiivi 2011/83/EL normide kohaldamisala ka sellistele olukordadele või reguleerida selle kohaldamisalast väljajäetud olukordi mõnel muul viisil.</p>	<p>Samuti tuleks direktiivi 2011/83/EL kohaldada olukorras, kus kaupleja kogub metaandmeid, nagu IP-aadress, sirvimisajalugu või muu teave, mida kogutakse ja edastatakse näiteks küpsiste vahendusel. Lisaks tuleks direktiivi kohaldada olukorras, kus tarbija, ilma et ta oleks sõlminud kauplejaga lepingu, vaatab reklaame üksnes selleks, et saada juurdepääsu digitaalsele sisule või digitaalteenusele. Liikmesriikidele tuleks siiski jätta vabad käed kitsendada õigusaktide kaudu direktiivi 2011/83/EL normide kohaldamist ka sellistele olukordadele, viidates neile sõnaselgelt seaduse tekstis, või reguleerida selle kohaldamisalast väljajäetud olukordi mõnel muul viisil.</p>

Motivatsioon

Tarbikaitse jätkusuutlikku taset on võimalik saavutada digitaalajastul, pöörates reegli ja erandi suhte direktiivi 2011/83/EL kohaldamisala suhtes ümber juhtudel, kus kaupmees kasutab küpsiste kaudu kogutud metaandmeid.

Muudatusettepanek 9

Põhjendus 27 – uus punkt

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p>Tulevikus peaks direktiiv 2011/83/EL tagama ka algoritmiliste ja tehisintellektipõhiste otsuste, teenuste ning toodete kontrollimise raamistiku, et kaitsta tarbijaid eelkõige võimaliku põhjendamatu diskrimineerimise, ebasoodsa olukorra ja pettuse eest. Selleks tuleb töötada välja mehhanismid, et küsitavate suundumuste korra oleks võimalik reguleerida.</p> <p>Laialt levinud digitaalsidesüsteemide pakkujatelt tuleb nõuda kadudeta teistele süsteemidele lülitumise võimaldamist.</p> <p>Vahendus-, arvepidamis- ja võrdlusplatvormidel peab olema võimalik suurendada hindamissüsteemide, tulemuste kaalumise, vahendustasude ja turuhõlmavuse ning portaalidevaheliste seoste ja majanduslike seoste läbipaistvust. Tarbijaid tuleb kaitsta paremini võltsimise, andmete kuritarvitamise ja fundamentaalsete riskide eest. Lisaks peavad teavitama vahendusplatvormid kasutajaid läbipaistvalt sellest, kas nende pakkumised on oma tarbeks või kaubanduslikul eesmärgil.</p>

Motivatsioon

Ei vaja selgitust.

Muudatusettepanek 10

Artikli 1 punkti 1 alapunkt a – muuta järgmiselt

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>(1) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:</p> <p>a) lõige 5 asendatakse järgmisega:</p> <p>„Käesoleva direktiiviga ei takistata liikmesriikidel võtta vastu sätteid, millega kaitstakse tarbijate õigustatud huve seoses agressiivsete või eksitavate turustus- või müügitavadega, mis seisnevad selles, et ettevõtja külastab tarbijat vastu tema tahtmist tema kodus või korraldab väljasõite, eesmärgiga reklaamida või müüa tarbijatele kaupa, eeldusel et sellised sätted on õigustatud avaliku korra või eraelu kaitse vajadusega.“;</p>	<p>(1) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:</p> <p>a) lõige 5 asendatakse järgmisega:</p> <p>„Käesoleva direktiiviga ei takistata liikmesriikidel võtta vastu sätteid, millega kaitstakse tarbijate õigustatud huve seoses agressiivsete või eksitavate turustus- või müügitavadega, mis seisnevad selles, et ettevõtja külastab tarbijat vastu tema tahtmist tema kodus või korraldab väljasõite, sealhulgas edastab rämpsposti kujul mittetellitud posti, eesmärgiga reklaamida või müüa tarbijatele kaupa, eeldusel et sellised sätted on õigustatud avaliku korra või tarbija eraelu või andmesuveräänsuse kaitse vajadusega.“</p>

Muudatusettepanek 11

Artikkel 1 „Direktiivi 2005/29/EÜ muudatused“

Punkt 2 – lisada säte

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>(2) Artikli 6 lõikesse 2 lisatakse punkt c:</p> <p>„c) toote turustamist identsena sama tootega, mida turustatakse mitmes teises liikmesriigis, juhul kui neil toodetel on silmatorkavalt erinev koostis või erinevad omadused.“</p>	<p>(2) Artikli 6 lõikesse 2 lisatakse punkt c:</p> <p>„c) toote turustamist identsena sama tootega, mida turustatakse mitmes teises liikmesriigis, juhul kui neil toodetel on silmatorkavalt erinev koostis või erinevad omadused.</p> <p>Artikli 6 lõike 2 punkti c kohaldamisel peetakse toote identsena turustamiseks turustamist mitmes liikmesriigis samas pakendis ja sama kaubamärgiga.“</p>

Motivatsioon

Selle sätte lisamine on vajalik, et saavutada õiguskindlus küsimuses, mida kujutavad endast identsed tooted, ja eristada toodete kvaliteedierinevus matkivast pakendamisest, kui toodete pakendamine on identne konkurendi toodetega.

Muudatusettepanek 12

Artikkel 1 „Direktiivi 2005/29/EÜ muudatused“

Punkt 4 – muuta

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>(4) Lisatakse artikkel 11a:</p> <p style="text-align: center;"><i>„Artikkel 11a</i></p> <p style="text-align: center;">Kahju heastamine</p> <p>1. Lisaks artiklis 11 sätestatud nõudele tagada piisavad ja tõhusad meetmed direktiivi sätete järgimiseks peavad liikmesriigid tagama, et ebaausa kaubandustava tõttu kahju kannatanud tarbijatele oleksid kättesaadavad ka lepingulised ja lepinguvälised õiguskaitsevahendid, mille abil oleks kooskõlas siseriiklike õigusaktidega võimalik kõrvaldada kõik sellise tava tagajärjed.</p> <p>[...]</p>	<p>(4) Lisatakse artikkel 11a:</p> <p style="text-align: center;"><i>„Artikkel 11a.</i></p> <p style="text-align: center;">Kahju heastamine</p> <p>1. Lisaks artiklis 11 sätestatud nõudele tagada piisavad ja tõhusad meetmed direktiivi sätete järgimiseks peavad liikmesriigid tagama, et ebaausa kaubandustava tõttu kahju kannatanud tarbijatele oleksid asjakohasel ja vähem hoiataval viisil kättesaadavad ka lepingulised ja lepinguvälised õiguskaitsevahendid, mille abil oleks kooskõlas siseriiklike õigusaktidega võimalik kõrvaldada kõik sellise tava tagajärjed.</p> <p>[...]</p>

Motivatsioon

Õiguskaitsevahendite täiendav piiritlemine õigeaegsuse ja kulutõhususe aspektist tagaks, et õiguskaitsevahendid ei ole üksnes kättesaadavad, vaid need on kättesaadavad õigeaegselt ja kulutõhusal viisil. Selliste õiguskaitsevahendite olemasolu üksnes liikmesriigi õiguse raames oleks kasutu, kui neid vahendeid ei saa kasutada kulutõhusal viisil ja õigeaegselt. Tarbija on olukorras alati nõrgem pool ja kauplejatele kättesaadavate ressursside kõrval ei pruugi tarbijad kasutada õiguskaitsevahendeid meelsasti, kui vahendid, mis on küll kättesaadavad, on märkimisväärselt kulukad.

Muudatusettepanek 13

Artikkel 1 – uus punkt

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p>(7) Kaubandustava peetakse agressiivseks, kui kõiki faktilisi asjaolusid arvestades võib konkreetsel juhul tarbija otsustusvabadust või toote suhtes käitumise vabadust mõjutada ahistamine, sealhulgas digitaalsel kujul, sundimine, sealhulgas kehalise jõu kasutamine, või ebakohane sekkumine, kasvõi digitaalsel kujul, ja kui tarbija on tegelikult või tõenäoliselt suurel määral mõjutatud ning teeb tõenäoliselt äriotsuse, mida ta muidu ei oleks teinud.</p>

Motivatsioon

Ei vaja selgitust.

Muudatusettepanek 14

Artikli 2 punkti 4 alapunkt a – muuta järgmiselt

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p data-bbox="416 387 539 416" style="text-align: center;"><i>„Artikkel 6a</i></p> <p data-bbox="177 477 778 533">Täiendavad teavitamisnõuded internetipõhiste kauplemiskohtade kaudu sõlmitud lepingute puhul</p> <p data-bbox="177 593 778 674">Enne tarbija sidumist kauglepingu või vastava pakkumisega internetipõhise kauplemiskoha kaudu esitab internetipõhine kauplemiskoht järgmise täiendava teabe:</p> <p data-bbox="177 734 778 815">a) tarbijale internetipõhises kauplemiskohas tema otsingu tulemusena esitatavate pakkumiste järjestamise peamised parameetrid;</p>	<p data-bbox="1050 387 1173 416" style="text-align: center;"><i>„Artikkel 6a</i></p> <p data-bbox="798 477 1412 533">Täiendavad teavitamisnõuded internetipõhiste kauplemiskohtade kaudu sõlmitud lepingute puhul</p> <p data-bbox="798 593 1412 674">Enne tarbija sidumist kauglepingu või vastava pakkumisega internetipõhise kauplemiskoha kaudu esitab internetipõhine kauplemiskoht järgmise täiendava teabe:</p> <p data-bbox="798 734 1412 846">a) tarbijale internetipõhises kauplemiskohas tema otsingu tulemusena esitatavate pakkumiste järjestamise peamised parameetrid ja põhjused nende peamiste parameetrite kaalumiseks võrreldes teiste parameetritega.</p>

Motivatsioon

Ei vaja selgitust.

Muudatusettepanek 15

Artikli 2 punkti 7 alapunkt a

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p data-bbox="177 1317 547 1346">a) lõige 3 asendatakse järgmisega:</p> <p data-bbox="212 1361 778 1473">„3. Välja arvatud juhul, kui kaupleja on müügilepingu puhul teinud ettepaneku kaubale ise järele tulla, võib kaupleja viivitada tagasimaksetega seni, kuni ta on kauba tagasi saanud.“;</p>	

Motivatsioon

Taganemisõigus on e-kaubanduses ja muus kaugmüügis tarbijate keskne õigus. Olemasolevad eeskirjad taganemisõiguse kohta on õiglasel ja tasakaalustatud. Samuti tuleb säilitada eeskirjad tagasimakseviisi kohta.

Muudatusettepanek 16

Artikkel 2 – uus punkt

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p data-bbox="798 1971 1417 2083">Kui elektrooniliselt sõlmitav leping nõuab, et tarbija tasuks või esitaks andmeid, peab kaupmees tarbijat enne tellimuse esitamist selgesti teavitama artikli 6 lõike 1 punktidest a, e, o ja p.</p>

Motivatsioon

Tarbijaid tuleb teavitada enne lepingu sõlmimist selgesti, kas nende esitatavaid andmeid töödeldakse kaubanduslikel eesmärkidel.

Muudatusettepanek 17

Artikkel 2 – uus punkt

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p><i>Lisatakse järgmine artikkel 6c: „Kaupmees loobub tarbija esitatud andmete töötlemisest tellimusest taganemise õiguse perioodil niivõrd, kui võrd andmete töötlemine ei ole lepingu täitmiseks vajalik.“</i></p>

Motivatsioon

Ettevõtjatel ei ole võimalik enam andmeid tagasi saada, kui need on kolmandatele isikutel edastatud. Ettevõtjaid tuleb kohustada mitte edastama tarbijate esitatud isikuandmeid 14 päeva jooksul pärast lepingu sõlmimist kolmandatele isikutele ja kustutama andmed tellimusest taganemise korral.

Muudatusettepanek 18

Artikkel 2 „Direktiivi 2011/83/EL muudatused“

Punkt 9 – jätta välja alapunkt 3

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>(9) Artiklit 16 muudetakse järgmiselt:</p> <p>a) punkt a asendatakse järgmisega:</p> <p>„a) teenuslepingutega, kui teenus on täielikult osutatud ja selle osutamine on alanud tarbija eelneval sõnaselgel nõusolekul;“;</p> <p>2) punkt m asendatakse järgmisega:</p> <p>„m) sellise digitaalse sisu üleandmise lepinguga, mida ei anta üle füüsilisel andmekandjal, juhul kui lepingu täitmine on alanud, kui lepinguga on tarbijale kehtestatud maksiskohustus ning kui tarbija on eelnevalt andnud sõnaselge nõusoleku alustada lepingu täitmist enne taganemistähtaja lõppu ja kinnitanud asjaolu, et ta seeläbi kaotab oma taganemisõiguse;“;</p> <p>3) lisatakse järgmine punkt:</p> <p>„n) <i>tarnitud kaubaga, mida tarbija on taganemistähtaja jooksul käsitlenud muul moel, kui see on vajalik kauba olemuses, omadustes ja toimimises veendumiseks.</i>“</p>	<p>(9) Artiklit 16 muudetakse järgmiselt:</p> <p>a) punkt a asendatakse järgmisega:</p> <p>„a) teenuslepingutega, kui teenus on täielikult osutatud ja selle osutamine on alanud tarbija eelneval sõnaselgel nõusolekul;“;</p> <p>2) punkt m asendatakse järgmisega:</p> <p>„m) sellise digitaalse sisu üleandmise lepinguga, mida ei anta üle füüsilisel andmekandjal, juhul kui lepingu täitmine on alanud, kui lepinguga on tarbijale kehtestatud maksiskohustus ning kui tarbija on eelnevalt andnud sõnaselge nõusoleku alustada lepingu täitmist enne taganemistähtaja lõppu ja kinnitanud asjaolu, et ta seeläbi kaotab oma taganemisõiguse;“.</p>

Motivatsioon

Puuduvad vaieldamatud tõendid suuremahulise väärkasutuse kohta, mis põhjendaks tarbija õiguseid käsitleva direktiivi sellist muutmist. Õigus tagastada veebis ostetud toode on kõige olulisem tarbijaõigus ja seda ei tohiks mingil viisil nõrgendada.

Muudatusettepanek 19

Artikkel 3 „Direktiivi 93/13/EÜ muudatused“

Muuta

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Direktiivi 93/13/EMÜ muudetakse järgmiselt.</p> <p>Lisatakse artikkel 8b:</p> <p style="text-align: center;">„Artikkel 8b</p> <p>[...]</p> <p>4. Liikmesriigid tagavad, et karistused, mis on ette nähtud laiaulatuslike rikkumiste ja liidu mõõtmega laiaulatuslike rikkumiste eest määruse (EL) 2017/2394 tähenduses, hõlmavad võimalust määrata trahve, mille maksimumsuurus on vähemalt 4 % kaupleja aastakäibest asjaomases liikmesriigis või asjaomastes liikmesriikides.</p>	<p>Direktiivi 93/13/EMÜ muudetakse järgmiselt.</p> <p>Lisatakse artikkel 8b:</p> <p style="text-align: center;">„Artikkel 8b</p> <p>[...]</p> <p>4. Liikmesriigid tagavad, et karistused, mis on ette nähtud laiaulatuslike rikkumiste ja liidu mõõtmega laiaulatuslike rikkumiste eest määruse (EL) 2017/2394 tähenduses, hõlmavad võimalust määrata trahve, mille maksimumsuurus on vähemalt 8 % kaupleja keskmisest aastakäibest eelmisel kolmel majandusaastal asjaomases liikmesriigis või asjaomastes liikmesriikides.</p>

Motivatsioon

Ei ole selge, millise aasta käive tuleb arvutada. Seetõttu tehakse ettepanek suurendada trahvide miinimumsummat 8 %-ni käibest, mis kaupmees asjaomastes liikmesriikides eelmisel kolmel majandusaastal saavutas.

Muudatusettepanek 20

Artikkel 4 „Direktiivi 98/6/EÜ muudatused“

Muuta

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Direktiivi 98/6/EÜ muudetakse järgmiselt.</p> <p>Artikkel 8 asendatakse järgmisega:</p> <p style="text-align: center;">„Artikkel 8</p> <p>[...]</p>	<p>Direktiivi 98/6/EÜ muudetakse järgmiselt.</p> <p>Artikkel 8 asendatakse järgmisega:</p> <p style="text-align: center;">„Artikkel 8</p> <p>[...]</p>

Euroopa Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>4. Liikmesriigid tagavad, et karistused, mis on ette nähtud laiaulatuslike rikkumiste ja liidu mõõtmega laiaulatuslike rikkumiste eest määruse (EL) 2017/2394 tähenduses, hõlmavad võimalust määrata trahve, mille maksimumsuurus on vähemalt 4 % kaupleja aastakäibest asjaomases liikmesriigis või asjaomastes liikmesriikides.</p>	<p>4. Liikmesriigid tagavad, et karistused, mis on ette nähtud laiaulatuslike rikkumiste ja liidu mõõtmega laiaulatuslike rikkumiste eest määruse (EL) 2017/2394 tähenduses, hõlmavad võimalust määrata trahve, mille maksimumsuurus on vähemalt 8 % kaupleja keskmisest aastakäibest eelmisel kolmel majandusaastal asjaomases liikmesriigis või asjaomastes liikmesriikides.</p>

Motivatsioon

Sama selgitus, mis artikli 3 puhul direktiivi 93/13/EMÜ muutmise kohta.

II. POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

1. peab kiiduväärseks, et avaldatud on kauaoodatud ettepanek kehtestada liikmesriikides minimaalne kogu ELi hõlmav kollektiivsete õiguskaitsemehhanismide raamistik, mis pakuks tarbijatele tegelikku võimalust saada õiguskaitset massikahju olukorras, ning see peaks täitma olemasolevad lüngad ELi tarbijaõiguste jõustamises; ettepanekut peetakse siiski esimeseks sammuks õiges suunas, kuna selles esineb arvukalt puudusi;
2. toetab ettepaneku laia kohaldamisala, millega avaldatakse tõelist mõju valdkondades, kus esineb massikahju, ning hõlmatakse muid tavasid, mis on kahjulikud tarbijatele ja laiemalt kodanikele;
3. kinnitab, et Euroopa Komisjoni ettepanekus järgitakse subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet;
4. peab kahetsusväärseks, et praeguse ettepaneku (millega kehtestatakse liikmesriikides minimaalne kogu ELi hõlmav kollektiivsete õiguskaitsemehhanismide raamistik) kohaldamisala piirdub vaid tarbijavaidlustega;
5. soovib laiendada kollektiivseid õiguskaitsemehhanisme muudele massikahju juhtumitele, sealhulgas massilise keskkonnakahju juhtudele, ühistele hüvedele tekitatud kahju juhtudele ning seoses tervise- ja ohutuseeskirjade või tööalaste õiguste rikkumistega, et võimaldada kõigile kodanikele õiguskaitse lihtsamat kättesaadavust;
6. seepärast palub Euroopa Komisjonil uurida võimalusi laiendada abi neile valdkondadele ja laiendada kollektiivsete õiguskaitsevahendite kehtestamise ettepaneku kohaldamisala nii, et hõlmatud oleksid kõik põhiõiguste rikkumisest tingitud kahju liigid, nagu on ette nähtud ELi õiguses;
7. edendab alternatiivset vaidluste lahendamist kui vahendit, mis võimaldab pooltel pidada läbirääkimisi ja sageli vahendada vaidlusi. Edendada tuleks menetluseelseid konsensuslikke läbirääkimisi ja vahendamist pädevate üksuste ja võimalike kostjate vahel. Enne pikaajaliste ja kulukate kollektiivhagide algatamist võiks alati, kui võimalik, soodustada alternatiivset vaidluste lahendamist, nagu läbirääkimised ja/või vahendamine, et jõuda laiahaardeliste ja sõbralike kokkulepeteni;
8. toonitab direktiivile omast minimaalset ühtlustamist, mis ei välista olemasolevaid paremaid või rangemaid riigisiseseid eeskirju kehtivates kollektiivsete õiguskaitsevahendite süsteemides, võimaldades seega liikmesriikidel hoida kõrgemaid standardeid ning säilitada või kehtestada muid riigisiseseid menetlusi;
9. on vastu liikmesriikide võimalusele teha erandeid juhtudel, kui kahju suuruse kindlaksmääramine on keeruline. See tähendaks, et tarbijad peavad tegutsema neil juhtudel eraldiseisvalt, mistõttu peaksid nad taotlema kulukat õigus- ja tehnilist abi. See võib osutada üksiktarbijate jaoks ülekaalukaks takistuseks;

10. leiab, et pädeva asutuse taotletava deklaratiivse otsuse korral ei peaks olema nõutav üksiktarbijate mandaat;
11. juhib tähelepanu asjaolule, et tarbijaorganisatsioonidel, mille võib määrata pädevateks üksusteks, võib olla piiratud finantssuutlikkus. Eriti puudutab see tarbijaorganisatsioone väiksemates liikmesriikides. Finantssuutlikkuse puudumine ei tohiks takistada organisatsioonide määramist pädevateks asutusteks;
12. toetab jõuliselt ELi tarbijaeeskirjade ajakohastamist ja nende täitmise paremat tagamist;
13. peab kiiduväärseks tarbijaõigusi käsitleva direktiivi raames soovitatud nõudeid läbipaistvuse kohta internetipõhistes kauplemiskohtades sõlmitud lepingutes. Komitee soovib lisada tagajärjed ja õiguskaitsevahendid, kui kauplajad ei täida neid nõudeid;
14. peab oluliseks, et peale õiguse kahju hüvitamisele ja õiguse lõpetada leping nähakse ette täiendavad õiguskaitsevahendid, nagu õigus nõuda teenuse konkreetset osutamist või tagastamisõigus. Komitee soovib kehtestada õiguskaitsevahendite selgesõnalised määratlused ja täpsustada, mida need võivad hõlmata;
15. peab oluliseks, et komisjon tagaks, et liikmesriigid ei teeks õiguskaitsevahendeid pelgalt kättesaadavaks, vaid teeksid need kättesaadavaks õigeaegselt ja kulutõhusal viisil;
16. peab taganemisõigust oluliseks tarbijaõiguseks, mida ei tohiks nõrgestada asjaolu, et puuduvad vaieldamatud tõendid väärkasutuse kohta;
17. toetab komisjoni ideed kehtestada laiaulatuslike rikkumiste korral trahvid, mille aluseks võetakse kaupleja käive;
18. arvab siiski, et minimaalne trahv 4 % kaupleja aastakäibest laiaulatuslike rikkumiste korral ei ole piisavalt hoiatav;
19. teeb ettepaneku suurendada trahvide miinimumsummat 8 %-ni keskmisest käibest, mis kaupleja eelmisel kolmel majandusaastal asjaomastes liikmesriikides või liikmesriigis saavutas;
20. peab kahetsusväärseks, et ettepanekus puuduvad eeskirjad internetipõhiste kauplemiskohtade vastutuse kohta. Veebiplatvormide haldajad peaksid olema vastutavad juhtudel, kui nad ei teavita tarbijat asjaolust, et kauba või teenuste tegelik tarnija on kolmas pool või kui nad ei kõrvalda tarnija levitatavat eksitavat teavet, millest on haldajale teatatud;
21. peab kahetsusväärseks, et puuduvad eeskirjad paremate ja läbipaistvamate kasutaja antava tagasiside- ja läbivaatamissüsteemide kohta.

Brüssel, 10. oktoober 2018

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Karl-Heinz LAMBERTZ

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET